ROCZNIK
POLSKIEJ AKADEMJI UMIEJĘTNOŚCI

ROK 1934/1935

KRAKÓW 1936
NAKŁADEM POLSKIEJ AKADEMJI UMIEJĘTNOŚCI
SKŁAD GŁÓWNY W KSIĘGARNIACH GEBETHNERA I WOLFFA
WARSZAWA — KRAKÓW — ŁÓDŹ — POZNAŃ — WILNO — ZAKOPANE

ROCZNIK
POLSKIEJ AKADEMJI UMIEJĘTNOŚCI

ROK 1934/1935

KRAKÓW 1936
NAKŁADEM POLSKIEJ AKADEMJI UMIEJĘTNOŚCI
SKŁAD GŁÓWNY W KSIĘGARNIACH GEBETHNERA I WOLFFA
WARSZAWA — KRAKÓW — ŁÓDŹ — POZNAŃ — WILNO — ZAKOPANE

KRAKÓW. — DRUKARNIA UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO
pod zarządem Józefa Filipowskiego.

TREŚĆ.

SKŁAD
POLSKIEJ AKADEMJI UMIEJĘTNOŚCI
(STAN W GRUDNIU 1935 R.)

ZARZĄD

Prezes: **Stanisław Wróblewski.**

Wiceprezesi: **Wojciech Świętosławski.**
Henryk Hoyer.

Sekretarz Generalny: **Stanisław Kutrzeba.**

Delegat Walnego Zgromadzenia: **Leon Marchlewski.**

Delegaci P. A. U. Lwów: **Władysław Abraham.**
Warszawa: vacat

Wydział filologiczny:
Dyrektor: **Leon Sternbach.**
Wicedyrektor: **Stanisław Witkowski.**
Sekretarz: **Kazimierz Nitsch.**

Wydział historyczno-filozoficzny:
Dyrektor: **ks. Jan Fijałek.**
Wicedyrektor: **Władysław Abraham.**
Sekretarz: **Władysław Semkowicz.**

Wydział matematyczno-przyrodniczy:
Dyrektor: **Michał Siedlecki.**
Wicedyrektor: **Józef Morozewicz.**
Sekretarze: **Karol Dziewoński,**
Stanisław Maziarski.

Wydział lekarski:
Dyrektor: **Henryk Hoyer.**
Wicedyrektor: **Witold Orłowski.**
Sekretarz: **Stanisław Ciechanowski.**

CZŁONKOWIE

A) Czynni

I. Wydział filologiczny

a) *Krajowi*

Leon Sternbach, dr filoz., hon. prof. filologji klasycznej Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 13 maja 1902. — (Korespondent od 9 maja 1893). — Kraków, ul. Batorego 14.

Ludwik Ćwikliński, dr filoz., b. prof. filologji klasycznej Uniw. Lwowskiego, hon. prof. Uniw. Poznańskiego. — Wybrany człon. czyn. 13 maja 1904. — (Korespondent od 9 maja 1893). — Poznań, aleja Marcinkowskiego 2 a.

Tadeusz Zieliński, dr filoz., prof. filologji klas. Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany człon. czyn. 6 maja 1907. — Warszawa, Krakowskie Przedmieście 26/28, m. 136.

Leonard Lepszy, em. starszy radca górniczy. — Wybrany człon. czyn. 15 maja 1908. — (Korespondent od 14 maja 1897). — Kraków, ul. Bracka 13.

Marjan Zdziechowski, dr filoz., em. prof. historji literatury powszechnej Uniw. Stefana Batorego. — Wybrany człon. czyn. 15 maja 1908. — (Korespondent od 13 maja 1902). — Wilno, ul. Antokolska 42.

Ignacy Chrzanowski, dr filoz. h. c., em. prof. historji literatury polskiej Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 22 maja 1914. — (Korespondent od 11 maja 1906). — Kraków, al. Słowackiego 15.

Stanisław Witkowski, dr filoz., prof. filologji klasycznej Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany człon. czyn. 22 maja 1914. — (Korespondent od 23 maja 1910). — Lwów, dla korespondencji: ul. Zielona 25; dla wydawnictw: Nowy Uniwersytet.

Tadeusz Sinko, dr filoz., prof. filologji klasycznej Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 28 listopada 1919. — (Korespondent od 23 maja 1910). — Kraków, Zwierzyniec, ul. Księcia Józefa 13.

Stanisław Windakiewicz, dr filoz., em. prof. historji literatury polskiej Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 28 listo-

pada 1919. — (Korespondent od 22 maja 1914). — Kraków, ul. Krupnicza 7.

Wilhelm Bruchnalski, dr filoz., em. prof. historji literatury polskiej Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany człon. czyn. 15 czerwca 1923. — (Korespondent od 19 maja 1905). — Lwów, ul. Długosza 27.

Kazimierz Nitsch, dr filoz., prof. języka polskiego Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 17 czerwca 1924. — (Korespondent od 19 maja 1911). — Kraków, Salwator, ul. Gontyna 12.

Edward Porębowicz, dr filoz., hon. prof. filologji romańskiej Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany człon. czyn. 15 czerwca 1926. — (Korespondent od 23 maja 1910). — Lwów, ul. Ostrołęcka 6.

Juljusz Kleiner, dr filoz., prof. historji literatury polskiej Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany człon. czyn. 10 czerwca 1927. — (Korespondent od 28 listopada 1919). — Lwów, ul. Supińskiego 11 A.

Władysław Kotwicz, prof. nauk orjentalistycznych Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany człon. czyn. 10 czerwca 1927. — (Korespondent od 15 czerwca 1926). — Lwów, ul. Marszałkowska 1, Uniwersytet.

Jan Gwalbert Pawlikowski, dr praw, literat. — Wybrany człon. czyn. 10 czerwca 1927. — (Korespondent od 12 czerwca 1925). — Lwów, ul. Kalecza 20 A.

Stanisław Kot, dr filoz., em. prof. historji kultury w Polsce Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 8 czerwca 1928. — (Korespondent od 12 maja 1921). — Kraków, ul. Straszewskiego 7.

Stanisław Wędkiewicz, dr filoz., prof. filologji romańskiej Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany człon. czyn. 8 czerwca 1928. — (Korespondent od 15 czerwca 1923). — Warszawa, ul. Brzozowa 12, m. 2.

Gustaw Przychocki, dr filoz., prof. filologji klasycznej Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 7 czerwca 1929. — (Korespondent od 15 czerwca 1923). — Kraków, ul. Lea 19 A.

Włodzimierz Demetrykiewicz, dr praw, hon. prof. archeologji przedhistorycznej Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 11 czerwca 1930. — (Korespondent od 11 maja 1903). — Kraków, ul. Sobieskiego 3.

Witold Klinger, dr filoz., prof. filologji klasycznej Uniwersytetu Poznańskiego. — Wybrany człon. czyn. 11 czerwca 1930. — (Korespondent od 27 czerwca 1922). — Poznań, ul. Marszałka Focha 64, II p.

Roman Dyboski, dr filoz., prof. filologji angielskiej Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 12 czerwca 1931. — (Korespondent od czerwca 1923). — Kraków, ul. Krowoderska 27.

Tadeusz Kowalski, dr filoz., prof. filologji orjentalnej Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 10 czerwca 1932. — (Korespondent od 10 czerwca 1927). — Kraków, ul. Łokietka 1.

Józef Kostrzewski, dr filoz., prof. prehistorji Uniw. Poznańskiego. — Wybrany człon. czyn. 16 czerwca 1933. — (Korespondent od 3 czerwca 1928). — Poznań 3, Strzeszynek.

Zygmunt Łempicki, dr filoz., prof. filologji germańskiej Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany człon. czyn. 16 czerwca 1933. — (Korespondent od 10 czerwca 1927). — Warszawa, ul. Nowy Zjazd 5, m. 5.

Juljan Pagaczewski, dr filoz., em. prof. historji sztuki Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 16 czerwca 1934. — (Korespondent od 15 czerwca 1926). — Kraków, ul. Florjańska 40.

Tadeusz Lehr-Spławiński, dr filoz., prof. filologji słowiańskiej Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 22 czerwca 1935. — (Korespondent od 8 czerwca 1928). — Kraków, al. Słowackiego 15.

aa) Członek przybrany nadliczbowy

Z Wydziału historyczno-filozoficznego wybrany 11 czerwca 1923

ks. Jan Fijałek.

b) Zagraniczni

Aleksander Brückner, dr filoz., em. prof. filologji słowiańskiej Uniw. w Berlinie. — Wybrany człon. czyn. 31 października 1889. — Berlin-Wilmersdorf, Wilhelmsaue 18.

Antoni Meillet, prof. gramatyki porównawczej w Collège de France. — Wybrany człon. czyn. 22 maja 1914. — (Korespondent od 19 maja 1911). — Paris VIIe, 24 rue de Verneuil.

Fryderyk Jerzy Kenyon, dyr. British Museum w Londynie. — Wybrany człon. czyn. 12 maja 1921. — London, British Museum.

Henryk Omont, człon. Institut de France i dyr. oddz. rękop. Bibliothèque Nationale w Paryżu. — Wybrany człon. czyn. 12 maja 1921. — Paris, XVIIe, 45 rue St. Ferdinand.

Fortunat Strowski, prof. literatury francuskiej w Sorbonie. — Wybrany człon. czyn. 12 maja 1921. — Paris, Sorbonne.

Aleksander Belić, prof. filologji słowiań. Uniwersytetu w Belgradzie. — Wybrany człon. czyn. 15 czerwca 1923. — Beograd, Université.

Józef Strzygowski, dr filoz., prof. historji sztuki Uniwersytetu w Wiedniu. —Wybrany człon. czyn. 15 czerwca 1923. — Wien, Hörlgasse 6.

Lubomir Miletič, prof. filol. słowiańskiej Uniw. w Sofji. — Wybrany człon. czyn. 17 czerwca 1924. — Sofja, Université.

Abraham Bredius, człon. Académie des Beaux-Arts w Paryżu. — Wybrany człon. czyn. 12 czerwca 1925. — Monaco, Villa Evelyne, bd de Belgique.

Emil Mâle, prof. historji sztuki w Sorbonie. — Wybrany człon. czyn. 12 czerwca 1925. — Paris, Sorbonne.

Holger Pedersen, prof. filologji słowiańskiej Uniw. w Kopenhadze. — Wybrany człon. czyn. 12 czerwca 1925. — (Korespondent od 12 maja 1921). — Kobenhavn-Hl., Personvej 69/II.

Michał I. Rostowcew, prof. histor. starożytnej i archeologji klasycznej, Yale University, New Haven (U. S. A.). — Wybrany człon. czyn. 12 czerwca 1925. — New Haven (U. S. A.).

Ludwik Radermacher, dr filoz., prof. filologji klasycznej Uniw. w Wiedniu. — Wybrany człon. czyn. 10 czerwca 1927. — Wien XVIII, Hermann Pachergasse 7.

Adolf Wilhelm, dr filoz., prof. starożytności greckich i epigrafiki Uniw. w Wiedniu. — Wybrany człon. czyn. 10 czerwca 1927. — Wien IX/1, Wasagasse 8.

Olaf Broch, prof. filologji słowiańskiej Uniw. w Oslo. — Wybrany człon. czyn. 7 czerwca 1929. — Oslo, Université.

Borys M. Lapunow, filolog słowiański, członek Akademji Nauk w Leningradzie. — Wybrany człon. czyn. 7 czerwca 1929. — Leningrad, Akademja Nauk.

Józef J. Mikkola, prof. filologji słowiańskiej Uniw. w Helsinkach.— Wybrany człon. czyn. 7 czerwca 1929. — (Korespondentem od 12 maja 1921). — Helsinki, Université.

Mateusz Murko, prof. filologji południowo-słowiańskiej Uniw. Czeskiego w Pradze. — Wybrany człon. czyn. 7 czerwca 1929. — Praha, Bubenec, Na Piavě 8.

Mikołaj van Wijk, prof. filologji słowiańskiej Uniw. w Lejdzie.— Wybrany człon. czyn. 7 czerwca 1929. — (Korespondentem od 12 maja 1921). — Leiden, Nieuwstr. 36.

Ferdynand Baldensperger, prof. literatury nowożytnej w Sorbonie. — Wybrany czł. czyn. 11 czerwca 1930. — Paris, 55 rue de Vaugirard.

Artur Farinelli, prof. literatury niemieckiej Uniw. w Turynie. — Wybrany człon. czyn. 12 czerwca 1931. — Torino, Università.

Ulryk Wilcken, prof. historji starożytnej Uniw. w Berlinie. — Wybrany człon. czyn. 12 czerwca 1931. — Berlin—Charlottenburg, Leistikowstrasse 2.

Edward Norden, prof. filologji klasycznej i archeologji Uniw. w Berlinie. — Wybrany człon. czyn. 10 czerwca 1932. — Berlin, Lichterfelde W., Karlstrasse 26.

Mgr Jan Mercati, prefekt Biblioteca Apostolica Vaticana. — Wybrany czł. czyn. 16 czerwca 1933. — (Korespondentem od 12 maja 1921). — Città del Vaticano, Biblioteca Apostolica Vaticana.

Juljusz Bertoni, prof. języka i literatury neołacińskiej Uniw. w Rzymie. — Wybrany czł. czyn. 16 czerwca 1933. — Roma, Università.

II. Wydział historyczno-filozoficzny

a) Krajowi.

Władysław Abraham, dr praw, prof. prawa kanonicznego Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany człon. czyn. 13 maja 1902. — (Korespondent od 9 maja 1893). — Lwów, ul. Długosza 16.

Leon Piniński, dr praw, prof. prawa rzymskiego Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany człon. czyn. 11 maja 1903. — (Korespondent od r. 1895). — Lwów, ul. Matejki 4.

Bronisław Dembiński, dr filoz., em. prof. hist. powszechnej Uniw. Poznańskiego. — Wybrany człon. czyn. 29 maja 1917. — (Korespondent od 17 maja 1900). — Poznań, ul. Matejki 55.

Stanisław Wróblewski, dr praw, hon. prof. Uniw. Jagiellońskiego, em. prezes Najwyższej Izby Kontroli Państwa. — Wybrany człon. czyn. 17 maja 1918. — (Korespondent od 23 maja 1910). — Kraków, ul. św. Jana 15.

Stanisław Kutrzeba, dr praw, prof. historji prawa polskiego Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 17 maja 1918. — (Korespondent od 22 maja 1914). — Kraków, ul. Pierackiego 15.

Ks. Jan Fijałek, dr teologji i prawa kanonicznego, em. prof. historji kościelnej Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 28 listopada 1919. — (Korespondent od 11 maja 1903). — Kraków, ul. Kanonicza 20.

Jan Korwin Kochanowski, hon. i em. prof. hist. pol. wieków średnich Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany człon. czyn. 28 maja 1920. — (Korespondent od 28 listopada 1919). — Warszawa, ul. Koszykowa 67.

Fryderyk Papée, dr filoz., em. dyrektor Bibljoteki Jagiellońskiej hon. prof. Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 28 maja 1920. — (Korespondent od 6 maja 1907). — Kraków, ul. J. Piłsudskiego 40.

Franciszek Bujak, dr filoz., prof. polskiej i powszechnej historji gospodarczej Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany człon. czyn. 27 czerwca 1922. — (Korespondent od 29 maja 1917). — Lwów, ul. Grunwaldzka 11 a.

Władysław Semkowicz, dr praw, prof. nauk pomocniczych histor. i histor. średniowiecznej Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 15 czerwca 1923. — (Korespondent od 28 listopada 1919). — Kraków, ul. Kochanowskiego 9.

Marceli Handelsman, dr filoz., prof. historji powszechnej Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany człon. czyn. 17 czerwca 1924. — (Korespondent od 28 maja 1920). — Warszawa, ul. Łowicka 52.

Władysław Heinrich, dr filoz., prof. filozofji Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 17 czerwca 1924. — (Korespondent od 28 listopada 1919). — Kraków, plac Groble 8.

Adam Krzyżanowski, dr praw, prof. ekonomji politycznej i polityki ekonomicznej Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 10 czerwca 1927. — (Korespondent od 28 maja 1920). — Kraków, ul. Łobzowska 12.

Kazimierz Twardowski, dr filoz., hon. prof. filozofji Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany człon. czyn. 10 czerwca 1927. — (Korespondent od 19 maja 1911). — Lwów, ul. św. Zofji 46.

Stanisław Zakrzewski, dr filoz., prof. historji pol. Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany człon. czyn. 10 czerwca 1927. — (Korespondent od 28 listopada 1919). — Lwów, ul. Długosza 25.

Fryderyk Zoll, dr praw, hon. prof. prawa cywilnego Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 8 czerwca 1928. — (Korespondent od 22 maja 1914). — Kraków, ul. Pierackiego 25.

Stanisław Estreicher, dr praw, prof. prawa zachodnioeuropejskiego Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 11 czerwca 1930. — (Korespondent od 22 maja 1914). — Kraków, ul. Sobieskiego 10.

Wacław Tokarz, dr filoz., prof. historji nowożytnej Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany człon. czyn. 12 czerwca 1931. — (Korespondent od 15 czerwca 1926). — Warszawa, ul. Wspólna 65 a, m. 5.

Jan Czekanowski, dr filoz., prof. antropologji i etnologji Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany człon. czyn. 10 czerwca 1932. — (Korespondent od 12 czerwca 1925). — Lwów, ul. Stryjska 24.

Jan Rutkowski, dr filoz., prof. historji gospodarczej Uniw. Poznańskiego. — Wybrany człon. czyn. 10 czerwca 1932. — (Korespondent od 17 czerwca 1924). — Poznań, ul. Kossaka 1/III.

Władysław Konopczyński, dr filoz., prof. historji polskiej Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 16 czerwca 1933. — (Korespondent od 27 czerwca 1922). — Kraków, al. Słowackiego 15.

Ks. Konstanty Michalski, dr filoz., prof. filozofji chrześcijańskiej Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 16 czerwca 1933. — (Korespondent od 10 czerwca 1927). — Kraków, ul. Stradom 4.

aa) Członkowie nadliczbowi przybrani

Z Wydziału filologicznego wybrani d. 26 marca 1919 i d. 9 marca 1929:

Ignacy Chrzanowski, Stanisław Kot.

b) Zagraniczni

Fryderyk Wilhelm Foerster, dr filoz. — Wybrany człon. czyn. 28 maja 1920. — Paris, 1 rue Newton.

Helge Almquist, prof. histor. powszechnej Uniw. w Göteborgu. — Wybrany człon. czyn. 12 maja 1921. — Göteborg, Université.

Mikołaj Iorga, prof. historji nowożytnej Uniw. w Bukareszcie. — Wybrany człon. czyn. 15 czerwca 1923. — Bucuresti, Université.

Slobodan Jovanović, prof. prawa narodów Uniw. w Belgradzie. — Wybrany człon. czyn. 15 czerwca 1923. — Beograd, Université.

Piotr de Nolhac, członek Académie Française. — Wybrany człon. czyn. 12 czerwca 1925. — Paris, 158 bd Haussmann.

Jarosław Bidlo, prof. historji powszechnej Uniw. Czeskiego w Pradze. — Wybrany człon. czyn. 7 czerwca 1929. — Praha, Karlova Universita.

Halvdan Koht, prof. historji Uniw. w Oslo. — Wybrany człon. czyn. 7 czerwca 1929. — Oslo, Université.

Joachim Volpe, prof. hist. politycznej nowożytnej Uniw. w Rzymie. — Wybrany człon. czyn. 11 czerwca 1930. — Roma, Università.

Karol Dupuis, członek Institut de France, wicedyrektor École des Sciences Politiques. — Wybrany człon. czyn. 12 czerwca 1931. — Paris, 118 rue du Bac.

Ferdynand Šišić, prof. historji słowiańskiej Uniw. w Zagrzebiu. — Wybrany człon. czyn. 12 czerwca 1931. — Zagreb, Visoka ul. 10. —

G. M. Trevelyan, prof. historji nowożytnej Uniw. w Cambridge. — Wybrany człon. czyn. 12 czerwca 1931. — Garden Corner, West Road, Cambridge.

Alfons Dopsch, prof. historji powszechnej austrjackiej Uniw. w Wiedniu. — Wybrany człon. czyn. 10 czerwca 1932. — Wien, Universität.

Salwator Riccobono, prof. prawa rzymskiego Uniw. w Rzymie. — Wybrany człon. czyn. 10 czerwca 1932. — Roma, Università.

Alfred Coville, przewodniczący Komitetu narodowego historyków francuskich. — Wybrany czł. czyn. 16 czerwca 1933. — Paris VIIe, 2 rue du Maréchal Harispe.

Jerzy Pagés, prof. historji nowożytnej w Sorbonie. — Wybrany czł. czyn. 16 czerwca 1933. — Paris, Sorbonne.

James Shotwell, prof. historji w Columbia University w Nowym Jorku. — Wybrany czł. czyn. 16 czerwca 1933. — New York, Columbia University.

Karol Diehl, prof. historji bizantyńskiej w Sorbonie. — Wybrany człon. czyn. 16 czerwca 1934. — Paris, Sorbonne.

Aage Friis, prof. historji Uniwersytetu w Kopenhadze. — Wybrany człon. czyn. 16 czerwca 1934. — Kobenhavn, Université.

III. Wydział matematyczno-przyrodniczy

a) Krajowi

Władysław Natanson, dr filoz. h. c., magister i dr fizyki Uniw. w Dorpacie, hon. i em. prof. fizyki teoretycznej Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 17 maja 1900. — (Korespondent od r. 1893). — Kraków, ul. Pierackiego 3.

Leon Marchlewski, dr filoz., prof. chemji lekarskiej Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 11 maja 1903. — (Korespondent od r. 1899). — Kraków, ul. Zyblikiewicza 8.

Kazimierz Żorawski, dr filoz., em. prof. matem. Uniwersytetu J. Piłsudskiego. — Wybrany człon. czyn. 9 czerwca 1916. — (Korespondent od 17 maja 1900). — Warszawa, ul. Nowy Zjazd 5, m. 6.

Józef Morozewicz, dr filoz. h. c., magister mineralogji i geognozji, dyrektor Państw. Instytutu Geologicznego. — Wybrany człon. czyn. 17 maja 1918. — (Korespondent od 12 maja 1902). — Warszawa, ul. Rakowiecka 4, Państw. Instytut Geologiczny.

Michał Siedlecki, dr filoz., prof. zool. Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 28 maja 1920. — (Korespondent od 11 maja 1903). — Kraków, ul. Ruska 4.

Wacław Sierpiński, dr filoz., prof. matematyki Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany człon. czyn. 12 maja 1921. — (Korespondent od 29 maja 1917). — Warszawa, ul. Marszałkowska 73, m. 3.

Stanisław Józef Thugutt, dr chemji, prof. mineralogji Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany człon. czyn. 12 maja 1921. — (Korespondent od 2 maja 1913). — Warszawa, ul. Koszykowa 11b.

Kazimierz Białaszewicz, dr filoz., prof. fizjologji zwierząt Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany człon. czyn. 15 czerwca 1923. — (Korespondent od 28 maja 1920). — Warszawa, ul. Śniadeckich 8, Instytut Nenckiego.

Karol Dziewoński, dr nauk techn., prof. chemji Uniwersytetu Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 15 czerwca 1923. — (Korespondent od 28 listopada 1919). — Kraków, Salwator, ul. Gontyna 1.

Władysław Szafer, dr filoz., prof. botaniki i dyr. ogrodu Botanicznego Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 12 czerwca 1925. — (Korespondent od 28 maja 1920). — Kraków, ul. Kopernika 27.

Stanisław Zaremba, dr nauk matem., prof. matematyki Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 15 czerwca 1926. — (Korespondent od 11 maja 1903). — Kraków, Warszawskie, ul. Żytnia 6.

Tadeusz Banachiewicz, dr filoz. h. c., mag. astronom., prof. astronomji Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 10 czerwca 1927. — (Korespondent od 28 maja 1920). — Kraków, ul. Kopernika 27.

Stefan Kreutz, dr filoz., prof. mineralogji Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 10 czerwca 1927. — (Korespondent od 17 maja 1918). — Kraków, al. Słowackiego 15.

Wojciech Świętosławski, dr chemji, prof. chemji fizycznej Politechniki Warszawskiej. — Wybrany człon. czyn. 10 czerwca 1927. — (Korespondent od 15 czerwca 1923). — Warszawa, ul. Krzyckiego 10.

Ignacy Mościcki, dr filoz., hon. prof. Politechniki Warszawskiej, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej. — Wybrany człon. czyn. 8 czerwca 1928. — Warszawa, Zamek.

Zygmunt Wóycicki, prof. botaniki ogólnej Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany człon. czyn. 8 czerwca 1928. — (Korespondent od 28 maja 1920). — Warszawa, ul. Wspólna 16, m. 7.

Czesław Białobrzeski, mag. fiz. i geofiz., prof. fizyki teoretycznej Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany człon. czyn. 7 czerwca 1929. — (Korespondent od 12 maja 1921). — Warszawa, ul. Akademicka 3, m. 13.

Stefan Pieńkowski, dr nauk fiz. i matem., prof. fizyki doświadczalnej Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany człon. czyn. 7 czerwca 1929. — (Korespondent od 15 czerwca 1926). — Warszawa, ul. Hoża 69, Zakład fizyczny.

Eugenjusz Romer, dr fil., prof. geografji Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany człon. czyn. 7 czerwca 1929. — (Korespondent 9 czerwca 1916). — Lwów, ul. Długosza 25.

Bolesław Hryniewiecki, dr botaniki, prof. systematyki i geografji roślin Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany człon. czyn. 11 czerwca 1930. — (Korespondent od 12 maja 1921). — Warszawa, Aleja Ujazdowska 6/8.

Konstanty Zakrzewski, dr filoz., prof. fizyki doświadczalnej Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 11 czerwca 1930. — (Korespondent od 28 maja 1920). — Kraków, ul. Ruska 4.

Mieczysław Centnerszwer, dr filoz., dr chem. h. c., prof. chemji fizycznej Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany człon. czyn. 12 czerwca 1931. — (Korespondent od 7 czerwca 1929). — Warszawa, Krakowskie Przedmieście 26.

Jan Hirschler, dr filoz., prof. zoologji i anatomji porównawczej Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany człon. czyn. 12 czerwca 1931. — (Korespondent od 17 czerwca 1924). — Lwów, ul. Supińskiego 5.

Jan Nowak, dr filoz. prof. geologji i paleontologji Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 12 czerwca 1931. — (Korespondent od 7 czerwca 1929). — Kraków, ul. Słoneczna 35.

Feliks Rogoziński, dr filoz., prof. fizjologji i nauki żywienia zwierząt Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 12 czerwca 1931. — (Korespondent od 10 czerwca 1927). — Kraków, ul. Siemiradzkiego 12.

Maksymiljan Huber, inż., dr nauk technicz., prof. mechaniki technicznej Politechniki Warszawskiej. — Wybrany czł. czyn. 15 czerwca 1934. — (Korespondent od 10 czerwca 1927). — Warszawa, ul. Koszykowa 75, gm. A., m. 4.

aa) Członkowie przybrani

Emil Godlewski, Henryk Hoyer, Kazimierz Kostanecki, Stanisław Maziarski, Juljan Talko-Hryncewicz.

b) Zagraniczni

Franciszek Vejdovský, dr filoz., prof. zoologji i anatomji porównawczej Uniw. Czeskiego w Pradze. — Wybrany człon. czyn. 11 maja 1903. — Praha II, Riegrovo nábřeží 28.

Maurycy Lugeon, dr filoz., prof. geologji i paleontologji Uniw. w Lozannie. — Wybrany człon. czyn. 28 maja 1920. — Lausanne, avenue Secrétan 23.

Eljasz Cartan, prof. matematyki w Sorbonie. — Wybrany człon. czyn. 12 maja 1921. — Paris, Sorbonne.

Sir Józef J. Thomson, F. R. S., O. M., Master Trinity College, Cambridge. — Wybrany człon. czyn. 12 maja 1921. — Cambridge (Anglja), Trinity Lodge.

Leopold Adametz, dr filoz., em. prof. Hochschule für Bodenkultur w Wiedniu. — Wybrany człon. czyn. 27 czerwca 1922. — (Korespondent od 2 maja 1895). — Wien, Hochschule für Bodenkultur

Henryk Lebesgue, prof. matematyki w Collège de France w Paryżu. — Wybrany człon. czyn. 27 czerwca 1922. — Paris, 35 bis, rue St. Sabin.

G. H. Hardy, prof. geometrji Uniw. w Oksfordzie. — Wybrany człon. czyn. 15 czerwca 1923. — Trinity College, Cambridge.

Maurycy Caullery, prof. zoologji w Sorbonie. — Wybrany człon. czyn. 12 czerwca 1925. — Paris, 105 bd Raspail (Laboratoire d'Évolution).

Henryk Ludwik Le Chatelier, człon. Académie des Sciences w Paryżu. — Wybrany człon. czyn. 12 czerwca 1925. — Paris VIe, 75 rue Notre Dame des Champs.

Sir F. G. Hopkins, F. R. S., prof. biochemji Uniw. w Cambridge (Anglja). — Wybrany człon. czyn. 12 czerwca 1925. — Cambridge, University.

Paweł Pelseneer, sekretarz dożywotni król. Akademji Umiejętności w Brukseli. — Wybrany człon. czyn. 12 czerwca 1925. — Bruxelles, Palais des Académies, rue Ducale.

Lord Rutherford of Nelson, F. R. S., prof. fizyki Uniw. w Cambridge (Anglja). — Wybrany człon. czyn. 12 czerwca 1925. — Cambridge, University.

Artur Keith, anatom i konserwator the Hunterian Museum przy Royal College of Surgeons of England w Londynie. — Wybrany człon. czyn. 8 czerwca 1928. — London.

Mikołaj Łuzin, prof. matematyki Uniw. w Moskwie. — Wybrany człon. czyn. 8 czerwca 1928. — Moskwa, Arbat 25, m. 8.

Henryk Villat, prof. mechaniki w Sorbonie. — Wybrany człon. czyn. 7 czerwca 1929. — Paris, Sorbonne.

Ludwik de Broglie, dr nauk ścisłych, prof. Sorbony. — Wybrany człon. czyn. 7 czerwca 1929. — Neuilly (Seine), 94 rue Perronet.

Karol Domin, prof. botaniki Uniw. Czeskiego w Pradze. — Wybrany człon. czyn. 7 czerwca 1929. — Praha, Karlova Universita.

Jan Driesch, prof. filozofji Uniw. w Lipsku. — Wybrany człon. czyn. 7 czerwca 1929. — Leipzig, Universität.

Kazimierz Fajans, prof. chemji fizycznej Uniw. w Monachjum. — Wybrany człon. czyn. 7 czerwca 1929. — München, Universität.

Maurycy Fréchet, prof. matematyki w Sorbonie. — Wybrany człon. czyn. 7 czerwca 1929. — Paris XVe, 12 Squaire Desnouettes.

Kurt Herbst, prof. zoologji doświadczalnej Uniw. w Heidelbergu. — Wybrany człon. czyn. 7 czerwca 1929. — Heidelberg, Universität.

Bogumił Němec, prof. fizjologji i anatomji roślin Uniw. Czeskiego w Pradze. — Wybrany człon. czyn. 7 czerwca 1929. — Praha, Karlova Universita.

A. G. Tansley, prof. botaniki Uniw. w Oksfordzie. — Wybrany człon. czyn. 7 czerwca 1929. — Oxford, University.

D'Arcy W. Thompson, prof. zoologji Uniw. w Saint Andrews. — Wybrany człon. czyn. 16 czerwca 1934. — Saint Andrews (Fifeshire, Scotland).

IV. Wydział lekarski

a) Krajowi

Adolf Beck, dr medycyny, prof. fizjologji Uniw. Jana Kazimierza. — (Korespondent Wydziału matematyczno-przyrodniczego od 2 maja 1913). — Lwów, ul. Asnyka 4.

Stanisław Ciechanowski, dr medycyny, prof. anatomji patologicznej Uniw. Jagiellońskiego. — Kraków, ul. Szopena 11.

Witold Chodźko, dr medycyny, b. minister zdrowia. — Warszawa, ul. Marszałkowska 68.

Stefan Dąbrowski, prof. chemji lekarskiej Uniw. Poznańskiego. — (Korespondent Wydziału matematyczno-przyrodniczego od 8 czerwca 1928). — Poznań, Uniwersytet.

Emil Godlewski, dr medycyny, prof. embrjologji i biologji ogólnej Uniw. Jagiellońskiego. — Członek czynny Wydziału matematyczno-przyrodniczego od 17 maja 1918. — (Korespondent od 22 maja 1912). — Kraków, ul. św. Jana 20.

Henryk Hoyer, dr med., hon. prof. anatomji porównawczej Uniw. Jagiellońskiego. — Członek czynny Wydziału matematyczno-przyrodniczego od 28 maja 1920. — (Korespondent od 12 maja 1902). — Kraków, ul. Wyspiańskiego 10.

Kazimierz Kostanecki, dr med., em. prof. anatomji opisowej Uniw. Jagiellońskiego. — Członek czynny Wydziału matematyczno-przyrodniczego od 12 maja 1902. — (Korespondent od 12 maja 1896). — Kraków, ul. Sienkiewicza 24.

Józef Markowski, dr medycyny, prof. anatomji opisowej Uniw. Jana Kazimierza. — (Korespondent Wydziału matematyczno-przyrodniczego od 27 czerwca 1922). — Lwów, ul. Piekarska 52.

Stanisław Maziarski, dr medycyny, prof. histologji prawidłowej Uniw. Jagiellońskiego. — (Korespondent Wydziału matematyczno-przyrodniczego od 10 czerwca 1927). — Kraków, ul. Łobzowska 4.

Jan Mazurkiewicz, dr medycyny, prof. psychjatrji Uniw. J. Piłsudskiego. — Warszawa, ul. Hoża 58, m. 2.

Roman Nitsch, dr medycyny, prof. mikrobiologji i serologji Uniw. J. Piłsudskiego. — Warszawa, Nowy Świat 19, m. 11.

Witold Nowicki, dr medycyny, prof. anatomji patologicznej Uniw. Jana Kazimierza. — Lwów, ul. Kampjana 9.

Witold Orłowski, dr medycyny, prof. patologji i terapji chorób wewnętrznych Uniw. J. Piłsudskiego. — Warszawa, al. Jerozolimskie 17, m. 3.

Kazimierz Orzechowski, dr medycyny, prof. neurologji Uniw. Warszawskiego. — Warszawa, al. Róż 6.

Juljan Talko-Hryncewicz, hon. prof. antropologji Uniw. Jagiellońskiego. — Członek czynny Wydziału matematyczno-przyrodniczego od 10 czerwca 1927. — (Korespondent od 11 maja 1903). — Kraków, ul. Ruska 4.

Leon Wachholz, dr medycyny, hon. prof. medycyny sądowej Uniw. Jagiellońskiego. — Kraków, ul. Wyspiańskiego 8.

Adam Wrzosek, dr medycyny, prof. historji medycyny Uniw. Poznańskiego. — Poznań, ul. Górna Wilda 89.

Rudolf Weigl, dr filozofji, prof. biologji Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany człon czyn. 11 czerwca 1930. — Lwów, ul. Wagilewicza 4.

Ksawery Lewkowicz, dr medycyny, prof. pedjatrji Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 12 czerwca 1931. — Kraków, ul. Krowoderska 19.

Juljan Nowak, dr medycyny, dr medycyny weterynaryjnej, prof. weterynarji i bakterjologji Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 12 czerwca 1931. — Kraków, ul. Wyspiańskiego 4.

Mieczysław Konopacki, dr medycyny, prof. histologji i embrjologji Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany człon. czyn. 10 czerwca 1932. — (Korespondent od 11 czerwca 1930). Warszawa, ul. Chałubińskiego 5, Zakład histologji i embrjologji.

Maksymiljan Rutkowski, dr medycyny, prof. chirurgji Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany człon. czyn. 10 czerwca 1932. — Kraków, ul. Długa 6.

Władysław Szymonowicz, dr medycyny, prof. histologji i embrjologji Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany człon. czyn. 16 czerwca 1933. — Lwów, ul. Piłsudskiego 18.

Edward Loth, dr med. i filoz., prof. anatomji prawidłowej Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany człon. czyn. 15 czerwca 1934. — (Korespondent od 10 czerwca 1927). Warszawa, ul. Składowa 4, m. 3.

Jerzy Modrakowski, dr medycyny, prof. farmakologji Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany człon. czyn. 15 czerwca 1934. — (Korespondent od 11 czerwca 1930). — Warszawa, Zakład farmakologji eksperymentalnej Uniw. J. Piłsudskiego, Krakowskie Przedmieście 26/28.

Hilary Schramm, dr. medycyny, prof. chirurgji Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany człon. czyn. 21 czerwca 1935. — (Korespondent od 12 czerwca 1931). — Lwów, ul. Kraszewskiego 19 A.

b) Zagraniczni

Ludwik Lapicque, prof. fizjologji w Sorbonie. — Wybrany człon. czyn. 16 czerwca 1934. — Paris, Sorbonne.

Karol Nicolle, dyrektor Instytutu Pasteura w Tunisie. — Wybrany człon. czyn. 16 czerwca 1934. — Tunis (Algérie), Institut Pasteur.

Albert Policard, prof. histologji Uniw. w Lionie. — Wybrany człon. czyn. 16 czerwca 1934. — Lyon, Université.

Henryk Roger, prof. patologji Uniwersytetu w Paryżu. — Wybrany człon. czyn. 16 czerwca 1934. — Paris, Uniwersité.

B) Korespondenci

I. Wydział filologiczny

a) Krajowi

Tadeusz Grabowski, dr filoz., prof. historji literatury polskiej Uniw. Poznańskiego. — Wybrany 21 maja 1909. — Poznań, ul. Grunwaldzka 57.

Feliks Kopera, dr filoz., prof. historji kultury w Polsce i wschodniej Europie Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany 17 maja 1918. — Kraków, ul. Wyspiańskiego, willa 5.

Ludwik Bernacki, dr filoz., dyrektor Zakładu Nar. im. Ossolińskich we Lwowie. — Wybrany 28 maja 1920. — Lwów, Ossolineum.

Władysław Podlacha, dr filoz., prof. historji sztuki nowożytnej Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany 28 maja 1920. — Lwów, ul. Czwartaków 12.

Seweryn Hammer, dr filoz., prof. filologji klasycznej Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany 10 czerwca 1927. — Kraków, Salwator ul. Gontyna 9.

Eugenjusz Kucharski, dr filoz., prof. polskiej literatury porównawczej Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany 10 czerwca 1927. — Lwów, ul. Strzała 4 I p.

Władysław Folkierski, dr filoz., prof. filologji romańskiej Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany dnia 8 czerwca 1928. — Kraków, al. Słowackiego 15.

Mojżesz Schorr, dr filoz., prof. języków semickich i historji starosemickiego Wschodu Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany dnia 8 czerwca 1928. — Warszawa, Tłomackie 7, m. 3.

Adolf Chybiński, dr filoz., prof. muzykologji Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany dnia 7 czerwca 1929. — Lwów, ul. Mickiewicza 5, Inst. Muzykologiczny.

Adam Kleczkowski, dr filoz., prof. filologji germańskiej Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany 7 czerwca 1929. — Kraków, ul. Grunwaldzka 21.

Stanisław Łempicki, dr filoz., prof. historji oświaty Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany dnia 7 czerwca 1929. — Lwów, ul. Łyczakowska 16 II p.

Stanisław Pigoń, dr filoz., prof. historji literatury polskiej Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany dnia 7 czerwca 1929. — Kraków, ul. Garbarska 7.

Zdzisław Jachimecki, dr muzykologji, prof. historji i teorji muzyki Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany dnia 11 czerwca 1930. — Kraków, ul. Grodzka 47.

Władysław Tatarkiewicz, dr filoz., prof. filozofji Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany dnia 11 czerwca 1930. — Warszawa, ul. Boduena 6.

Józef Ujejski, dr filoz., prof. historji literatury polskiej Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany dnia 11 czerwca 1930. — Warszawa, ul. Chłodna 22, m. 35.

Jerzy Kuryłowicz, dr filoz., prof. językoznawstwa indoeuropejskiego Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany 12 czerwca 1931. — Lwów, ul. Dąbczańskiej 7.

Włodzimierz Antoniewicz, dr filoz., prof. archeologji przedhistorycznej Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany 10 czerwca 1932. — Warszawa, ul. Nowy Zjazd 5, m. 24.

Wacław Borowy, dr filoz., krytyk literacki. — Wybrany 10 czerwca 1932. — Warszawa, ul. św. Barbary 10.

Tadeusz Mańkowski, dr praw, historyk sztuki. — Wybrany 10 czerwca 1932. — Lwów, ul. Łozińskiego 14.

Kazimierz Moszyński, profesor etnologji i etnografji słowiańskiej Uniw. Stefana Batorego. — Wybrany 10 czerwca 1932. — Wilno, ul. Gimnazjalna 6, m. 10.

Juljan Krzyżanowski, dr filoz., prof. historji literatury polskiej Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany 16 czerwca 1933. — Warszawa, ul. Mielecka 10, m. 41.

Wojsław Molè, dr filoz., prof. historji sztuki narodów słowiańskich Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany 16 czerwca 1933. — Kraków, al. Słowackiego 15.

Józef Morawski, dr ès lettres, prof. filologji romańskiej Uniw. Poznańskiego. — Wybrany 16 czerwca 1933. — Poznań, ul. Orzeszkowej 9—11, m. 2.

Józef Muczkowski, dr praw, historyk sztuki. — Wybrany 15 czerwca 1934. — Kraków, ul. Karmelicka 3.

Jan Otrębski, dr filoz., prof. językoznawstwa indoeuropejskiego i filologji sanskryckiej Uniw. Stefana Batorego. — Wybrany 15 czerwca 1934. — Wilno, Uniwersytet.

Jan Sajdak, dr filoz., em. prof. filologji klasycznej Uniw. Poznańskiego. — Wybrany 15 czerwca 1934. — Poznań, ul. Matejki 30/31.

Zygmunt Batowski[1], dr filoz., prof. historji sztuki Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany 21 czerwca 1935. — Warszawa, Krakowskie Przedmieście 26/28, m. 12.

Leon Kozłowski[2], dr filoz., prof. prehistorji Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany 21 czerwca 1935. — Lwów, Uniwersytet.

Roman Pollak[3], dr filoz., prof. historji literatury polskiej Uniw. Poznańskiego. — Wybrany 21 czerwca 1935. — Poznań, ul. Libelta 13.

---

[1] Zygmunt Batowski, ur. 27 VII 1876 we Lwowie, ukończył tamże gimnazjum i Wydział filozoficzny uniwersytetu, na którym się doktoryzował w r. 1900. Dalsze studja — podróże naukowe zagraniczne w różnych latach (Niemcy, Włochy, Francja i t. d.). W l. 1897—917 pracował jako woluntarjusz, a następnie jako urzędnik w lwowskiej Bibljotece Uniwersyteckiej, oraz (w l. 1899—907 i 1915—17) w Bibljotece fund. W. hr. Baworowskiego we Lwowie. W r. 1917 został powołany na wykładającego historję sztuki w Uniwersytecie Warszawskim. Jest tamże od r. 1919 (z utworzeniem pierwszego składu profesorskiego) profesorem nadzwyczajnym, a od r. 1934 profesorem zwyczajnym historji sztuki. W l. 1919—29 pełnił honorowo obowiązki dyrektora Bibljoteki Uniwersyteckiej.

Ważniejsze prace: 1) Norblin (Nauka i Sztuka, t. XIII, Lwów 1911). — 2) Malowidła w kościele pokamedulskim w Pożajściu (Rocznik Tow. Przyj. Nauk w Wilnie, t. V, Wilno 1914). — 3) Bartłomiej Strobel, malarz śląski XVII w. (Księga pamiątkowa ku czci B. Orzechowicza, t. I, Lwów 1916). — 4) Rzeźby artystów Stanisława Augusta w zbiorze odlewów Uniwersytetu Warszawskiego (Przegląd Warszawski, nr 14, Warszawa 1922). — 5) Zbiór graficzny w Uniwersytecie Warszawskim (Uniw. Warsz. Rozprawy, t. 5, Warszawa 1928). — 6) Abraham van Westervelt, malarz holenderski XVII w. i jego prace w Polsce (Przegląd historji sztuki, r. II, Kraków 1932). — 7) Pomnik Tarły w kościele jezuickim w Warszawie i jego twórca (Sprawozdania Towarzystwa Nauk. Warszaw. t XXVI, Wydz. II, Warszawa 1933). — 8) Wizerunki Kopernika (Toruń 1933). — 9) B.-C. Rastrelli en France. Le tombeau du Marquis de Pomponne (Gazette des Beaux Arts VI pér., t. XII, Paris 1934). — 10) Podróże artystyczne Jana Chrystjana Kamsetzera w latach 1776—77 i 1780—82 (Prace Komisji hist. sztuki, t. VI, Kraków 1935). — Nadto ponad 180 artykułów o artystach polskich i obcych do t. 22 (1928)—29 (1935) wydawnictwa Thieme-Becker, Allgemeines Lexikon der bildenden Künstler, w Lipsku, tudzież liczne przyczynki do obcych artykułów w tym słowniku. — Współpraca w Polskim Słowniku Biograficznym (kilka artykułów).

[2] Dane bio- i bibljograficzne nie zostały nadesłane.

[3] Roman Pollak, urodzony 31 lipca 1886 w Jeleśni, pow. żywieckim.

b) Zagraniczni

Eryk Berneker, dr filoz., prof. filologji słowiańskiej Uniw. w Monachjum. — Wybrany 22 maja 1914. — München, Mauerkirchenstrasse 16.

Marjan Szyjkowski, dr filoz., prof. hist. liter. polskiej Uniw. Czeskiego w Pradze. — Wybrany 28 listopada 1919. — Praha, VII, ul. Čedrova 28.

Andrzej Mazon, prof. języków i literatur słowiańskich w Collège de France w Paryżu. — Wybrany 10 czerwca 1927. — Paris.

Jan Melich, prof. filologji słowiańskiej Uniw. w Budapeszcie. — Wybrany 8 czerwca 1928. — Budapest, Université.

Gimnazjum w Samborze w l. 1907—5; studja uniwersyteckie w Krakowie w l. 1905—10. Przez 3 lata był nauczycielem w polskiem pryw. gimnazjum w Orłowej na Śląsku. W r. 1920 był wykładowcą w Szkole Podchorążych w Bydgoszczy. Doktoryzował się w Uniw. Jagiell. w r. 1917. Od kwietnia 1919 był nauczycielem gimn. Marji Magdaleny w Poznaniu, a zarazem wykładającym w Uniw. Poznańskim. Habilitował się z historji literatury polskiej w Uniw. Jagiell. w październiku r. 1922. Od jesieni 1923 do czerwca 1929 był docentem języka i literatury polskiej w Uniw. w Rzymie, 28 stycznia 1928 mianowany prof. nadzwyczajnym, 16 czerwca 1933 zwyczajnym prof. Uniw. w Poznaniu.

Ważniejsze prace: 1) Studja nad „Gofredem“ i dziejami „Gofreda“ w Polsce (Bibl. Warsz. 1910, 1912, 1913; Pamiętnik Literacki 1916—18; Rozprawy P. Ak. Um., t. 59; dwa wydania „Gofreda“ w Bibl. Narodowej; monografja „Gofred Tassa-Kochanowskiego“, Poznań 1922. — 2) Studja nad „Dworzaninem polskim“ (wydanie tekstu z komentarzem w Bibl. Narodowej I, 109; studja w Pracach filol. z 1927, w Studjach Staropolskich, Pamięt. Literackim XXVIII i XXIX, Ruchu Liter. VIII). — 3) Szkice o motywie morza w poezji polskiej (Strażnica Zachodnia 1923, Dzieje miast Rzptej II, studja nad M. Borzymowskim). — 4) Studja nad barokiem w literaturze (Przegl. Warsz. 1923, Przegl. Współcz. 1925, wydanie „Nadobnej Paskwaliny“ w Bibl. Narod., szkice o „Oblężeniu Jasnej Góry“). — 5) Szkice i sprawozdania z zakresu wiedzy o Polsce zagranicą (Oświata i Wychowanie z r. 1932 i Przegląd Współczesny z lat 1924—34). — 6) Paginè di cultura e di letteratura polacca (Roma 1930). — 7) Studja nad W. Roździeńskim i jego Officina Ferraria (wydanie tekstu Poznań 1933, szkic w Przeglądzie Współczesnym XII, Komunikat Instytutu Śląskiego nr 25 z r. 1935).

Stefan Mladenow, prof. gramatyki porównawczej Uniwersytetu w Sofji. — Wybrany 8 czerwca 1928. — Sofija, Université.

Józef Škultéty, emer. prof. historji i literatury słowackiej Uniwersytetu w Bratysławie. — Wybrany 8 czerwca 1928. — Bratislava, Universita.

Mateusz Bartoli, prof. językoznawstwa Uniw. w Turynie. — Wybrany 7 czerwca 1929. — Torino, Università.

Ryszard Ekblom, prof. filologji słowiańskiej Uniw. w Upsali. — Wybrany 7 czerwca 1929. — Uppsala, Université.

Oldrzych Hujer, prof. językoznawstwa porównawczego Uniwersytetu Czeskiego w Pradze. — Wybrany 7 czerwca 1929. — Praha, Karlova Universita.

Grzegorz Iljiński, prof. filologji słowiańskiej Uniwersytetu w Moskwie. — Wybrany 7 czerwca 1929. — Moskwa, Université.

Tore Torbiörnsson, docent filologji słowiańskiej Uniwersytetu w Upsali. — Wybrany 7 czerwca 1929. — Uppsala, Université.

Jan Maver, prof. filologji polskiej Uniw. w Rzymie. — Wybrany 11 czewca 1930. — Roma, Università.

Jerzy Rapall Noyes, prof. filologji słowiańskiej Uniw. w Berkeley. — Wybrany 11 czerwca 1930. — Berkeley, California, 1486 Grenwood Terrace.

France Ramorš, prof. filologji słowiańskiej Uniw. w Lublanie. — Wybrany 16 czerwca 1934. — Ljublana, Université.

Franck Schoel, historyk literatury. — Wybrany 16 czerwca 1934. — Paris.

II. Wydział historyczno-filozoficzny

a) Krajowi

Ignacy Koschembahr-Łyskowski, dr praw, prof. prawa rzymskiego Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany 23 maja 1910. — Warszawa, ul. Nowy Zjazd 5, m. 18.

Przemysław Dąbkowski, dr praw, prof. prawa zach.-europejskiego i prawa polskiego Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany 29 maja 1917. — Lwów, ul. Mickiewicza 14.

Witold Rubczyński, dr filoz. i praw, em. prof. filozofji Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany 28 maja 1920. — Kraków, ul. Jabłonowskich 6.

Juljusz Makarewicz, dr praw, prof. prawa i procesu karnego Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany 15 czerwca 1923. — Lwów, ul. Mochnackiego 57.

Jan Dąbrowski, dr filoz., prof. historji średniow. Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany 12 czerwca 1925. — Kraków, ul. Ruska 4.

Roman Rybarski, dr praw, prof. skarbowości Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany 12 czerwca 1925. — Warszawa, ul. Natolińska 4.

Jan Kucharzewski, historyk. — Wybrany dnia 15 czerwca 1926. — Warszawa, ul. Piusa XI 8.

Kazimierz Chodynicki, dr filoz., prof. historji polskiej Uniw. Poznańskiego. — Wybrany 10 czerwca 1927. — Poznań, ul. Libelta 14, m. 1.

Stanisław Grabski, dr filoz., prof. ekonomji politycznej Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany dnia 10 czerwca 1927. — Lwów, Wólka Panieńska 51.

Roman Grodecki, dr filoz., prof. historji gospodarczej Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany dnia 8 czerwca 1928. — Kraków, ul. Łokietka 1.

Edward Kuntze, dr filoz., dyr. Bibljoteki Jagiellońskiej. — Wybrany dnia 8 czerwca 1928. — Kraków, ul. Ruska 4.

Ludwik Krzywicki, dr praw, prof. historji ustrojów społecznych Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany dnia 8 czerwca 1928. — Warszawa, ul. Langiewicza 25 (Kolonja im. Staszica).

Rafał Taubenschlag, dr praw, prof. prawa rzymskiego Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany dnia 8 czerwca 1928. — Kraków, al. Focha 29.

Kazimierz Tymieniecki, dr filoz., prof. historji średniowiecznej Uniw. Poznańskiego. — Wybrany dnia 8 czerwca 1928. — Poznań, Uniwersytet.

Stefan Czarnowski, docent historji kultury Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany 7 czerwca 1929. — Warszawa, ul. Szopena 4, m. 2.

Oskar Halecki, dr filoz., prof. historji Europy wschodniej Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany dnia 7 czerwca 1929. — Warszawa, ul. bł. Ładysława 12.

Kazimierz Kaczmarczyk, dr filoz., dyrektor Archiwum Państwowego w Poznaniu. — Wybrany dnia 7 czerwca 1929. — Poznań, ul. Śniadeckich 13.

Stanisław Kętrzyński, dr filoz., prof. historji polskiej średniowiecznej i nauk pomocniczych historji Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany dnia 7 czerwca 1929. — Warszawa, ul. Mazowiecka 16, m. 3.

Ks. Alfons Mańkowski, prob. w Lembargu, prezes Towarzystwa Naukowego w Toruniu. — Wybrany dnia 7 czerwca 1929. — Lembarg, p. Koniojady, Pomorze.

Józef Siemieński, dr filoz., dyrektor Archiwum Głównego Akt Dawnych. — Wybrany dnia 7 czerwca 1929. — Warszawa, ul. Długa 24.

Adam Krokiewicz, dr filoz., prof. filologji klasycznej Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany 11 czerwca 1930. — Warszawa, ul. Brzozowa 10, m. 6.

Adam Skałkowski, dr filoz., prof. historji nowożytnej Uniw. Poznańskiego. — Wybrany dnia 11 czerwca 1930. — Poznań, ul. Bukowska 31.

Edward Taylor, dr praw, prof. ekonomji i skarbowości Uniw. Poznańskiego. — Wybrany dnia 11 czerwca 1930. — Poznań, ul. Fryderyka Skarbka 29.

Ks. Michał Godlewski, dr teologji, biskup tytularny egejski, prof. historji Kościoła Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany 12 czerwca 1931. — Kraków, ul. Garncarska 28.

Roman Longchamps de Berier, dr praw, prof. prawa cywilnego Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany 12 czerwca 1931. — Lwów, ul. Karpińskiego 11.

Tadeusz Brzeski, dr praw, prof. ekonomji Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany 10 czerwca 1932. — Warszawa, ul. Nowy Zjazd 5, m. 23.

Marjan Kukiel, dr filoz., docent historji nowożytnej ze szczególnem uwzględnieniem historji wojskowości Uniw. Jagiellońskiego,

dyrektor Muzeum ks. Czartoryskich w Krakowie. — Wybrany 10 czerwca 1932. — Kraków, ul. Pijarska 15.

Jan Stanisław Bystroń, dr filoz., prof. socjologji i etnologji Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany 16 czerwca 1933. — Warszawa, Plac Inwalidów 3, m. 53.

Ludwik Kolankowski, dr filoz., tyt. prof. historji Europy Wschodniej Uniw. Stefana Batorego, dyrektor Bibljoteki i Archiwum Ordynacji Zamojskiej w Warszawie. — Wybrany 15 czerwca 1934. — Warszawa, ul. Żabia 4.

Ludwik Piotrowicz[1], dr filoz., prof. historji starożytnej Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany 21 czerwca 1935. — Kraków, ul. Michałowskiego 9.

---

[1] Ludwik Piotrowicz, ur. w r. 1886 w Wiśniczu Nowym, ukończył gimn. w Bochni w r. 1905, poczem studjował filologję klasyczną na Uniw. Jagiell. W r. 1909 złożył egzamin nauczycielski, w r. 1911 otrzymał stopień doktora filozofji, a następnie w latach 1912—14 prowadził studja historyczne na Uniwersytecie w Berlinie. Po powrocie przez parę lat pracował jako nauczyciel gimn. w Krakowie. W r. 1919 habilitował się na Wydziale filozoficznym Uniw. Jagiell. do historji starożytnej, poczem w październiku tegoż roku powołany został na katedrę historji starożytnej w Uniw. Poznańskim, skąd w r. 1922 przeszedł na takąż katedrę w Uniw. Jagiellońskim.

Ważniejsze prace drukowane: 1) De Lycurgo insano in hydria Cracoviensi repraesentato (Stromata in hon. C. Morawski, Kraków 1908). — 2) De Q. Caecilii Metelli Pii Scipionis in M. Porcium Catonem Uticensem invectiva (Eos 1912). — 3) De toparcharum Aegypti Ptolemaeorum et Romanorum aetate conditione (Eos 1913). — 4) De Hegesia Magnete, rerum gestarum scriptore. Kraków 1915. — 5) De nomi Arsinoitae tertio a. Chr. n. saeculo partitione. — 6) Plutarch a Appjan. Studja źródłowe do historji Rzymu w epoce rewolucji. Okres I (133—70), Poznań 1922. — 7) Kult panującego w starożytności, Poznań 1923. — 8) Stanowisko monarchów w administracji Egiptu w okresie grecko-rzymskim, Poznań 1922. — 9) De M. Antonii in M. Tullium Ciceronem invectivis (Charisteria C. Morawski... oblata, Cracoviae 1922). — 10) Finanse cesarstwa rzymskiego w pierwszym jego okresie (Pam. IV Zj. Hist. Pol. w Poznaniu, Lwów 1925). — 11) Upadek Asyrji w świetle nowo odkrytej kroniki babilońskiej, Kraków 1928. — 12) Quelques remarques sur l'attitude de l'Etrurie pendant les troubles civils à la fin de la République Romaine (Studi etruschi 1929 i (obszerniej) Klio, Beiträge zur alten Gesch. 1929). — 13) Ziemia śląska w starożytności (Księga o Śląsku), Cieszyn 1929. — 14) L'invasion des Scythes en Asie antérieure

b) Zagraniczni

Robert Howard Lord, b. prof. histor. nowożytnej w Harward University w Cambridge. — Wybrany 12 maja 1921. — Cambridge (U. S. A.).

Franciszek Gény, prof. prawa cywilnego Uniw. w Nancy. — Wybrany 17 czerwca 1924. — Nancy, Université.

Józef Pekař, dr filoz., prof. historji czeskiej Uniw. Karolowego w Pradze. — Wybrany 10 czerwca 1927. — Praha III, Ujazd 25.

Ernest Champeaux, prof. historji prawa Uniw. w Strassburgu. — Wybrany 8 czerwca 1928. — Strasbourg, 18 rue Herder.

Henryk F. Schmid, prof. filologji słowiańskiej Uniw. w Grazu. — Wybrany 7 czerwca 1929. — Graz, Körblergasse 28, Oesterreich.

Bronisław Malinowski, prof. antropologji Uniw. w Londynie. — Wybrany 11 czerwca 1930. — London N. W. 3, 6 Oppidans Road.

Karol Völker, prof. historji kościelnej Uniw. w Wiedniu. — Wybrany 11 czerwca 1930. — Wien III, Invalidenstrasse 7.

Aleksander Domanovszky, prof. historji kultury Uniw. w Budapeszcie. — Wybrany 12 czerwca 1931. — Budapest, Université.

Emeryk Lukinich, prof. historji Europy wschodniej Uniw. w Budapeszcie. — Wybrany 16 czerwca 1933. — Budapest, Université.

Olivier-Martin, prof. historji ogólnej prawa francuskiego Uniw. w Paryżu. — Wybrany 16 czerwca 1933. — Paris, Université.

Samuel Elliot Morison, prof. historji Uniwersytetu w Cambridge U. S. A. — Wybrany 16 czerwca 1933. — Cambridge U. S. A. University.

---

au VII-e siècle av. J.-C. (Eos 1929). — 15) Arystoles, Ustrój polityczny Aten. Przełożył, wstępem i objaśnieniami zaopatrzył..., Kraków 1931. — 16) Les trouvailles de monnaies celtiques en Pologne (Eos 1932/3). — 17) Les terres polonaises dans l'antiquité (La Pologne au VII Congrès intern. des Sciences Hist., Varsovie 1933). — 18) Dzieje rzymskie, Warszawa 1934. — 19) Skarb monet rzymskich z Malkowic (Wiad. Num.-Arch. 1934). — 20) Położenie ludności rolniczej w okresie późnego cesarstwa rzymskiego (Pam. VI Zj. Hist. Pol. w Wilnie, Lwów 1935).

Arnold Spekke, prof. filologji romańskiej i historji literatury Uniw. w Rydze, poseł pełnomocny Rzeczypospolitej Łotewskiej w Rzymie. — Wybrany 16 czerwca 1933. — Roma, Légation de Lettonie.

III. Wydział matematyczno-przyrodniczy

a) Krajowi

Samuel Dickstein, hon. prof. matematyki Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany 9 maja 1893. — Warszawa, ul. Marszałkowska 117.

Józef Eismond, dr zoologji, emer. prof. biologji i embrjologji ogólnej Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany 22 maja 1914. — Warszawa, ul. Koszykowa 45, m. 6.

Wawrzyniec Teisseyre, dr filoz., prof. geologji i paleontologji Uniwersytetu Jana Kazimierza. — Wybrany 28 maja 1920. — Lwów, ul. Poniatowskiego 11.

Władysław Gorczyński, dr nauk fizycz., b. dyr. Państw. Instytutu Meteorologicznego w Warszawie. — Wybrany 27 czerwca 1922. — Nice (Alp. Mar.), 12 av. Pastorelli—Carras.

Stefan Mazurkiewicz, dr filoz., prof. matematyki Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany 27 czerwca 1922. — Warszawa, ul. Oboźna 11, m. 7.

Jan Wacław Stach, dyrektor Muzeum Fizjograficznego Pol. Akad. Umiej. — Wybrany 15 czerwca 1923. — Kraków, ul. Wielopole 28.

Stefan Banach, dr filoz., prof. matematyki Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany 17 czerwca 1924. — Lwów, ul. św. Mikołaja 4.

Stefan Kopeć, dr filoz., prof. biologji Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany 8 czerwca 1928. — Warszawa, ul. Nowy Świat 72, Zakład biologji.

Jan Grochmalicki, dr filoz., prof. zoologji Uniw. Poznańskiego. — Wybrany dnia 7 czerwca 1929. — Poznań, ul. Libelta 14.

Michał Kamieński, mgr astr. i geod., prof. astronomji Uniw. J. Piłsudskiego i dyrektor Obserwatorjum Astronomicznego w Warszawie. — Wybrany dnia 7 czerwca 1929. — Warszawa, aleja Ujazdowska 6/8.

Edmund Malinowski, dr nauk przyr., doc. botaniki Uniw. J. Piłsudskiego i prof. genetyki i hodowli roślin Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. — Wybrany 7 czerwca 1929. — Skierniewice, Osada Pałacowa.

Maksymiljan Rose, dr med., prof. neurologji Uniw. Stefana Batorego dyrektor Polskiego Instytutu Badań Mózgu. — Wybrany dnia 7 czerwca 1929. — Wilno, Letnia 5, Klinika psychjatryczna.

Jan Tur, dr fil., prof. anatomji porównawczej Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany dnia 7 czerwca 1929. — Warszawa, Krakowskie Przedmieście 26/28, Zakład anatomji porównawczej.

Józef Trzebiński, dr filoz., prof. botaniki Uniw. Stefana Batorego. — Wybrany 11 czerwca 1930. — Wilno, Uniwersytet.

Wilhelm Friedberg, dr filoz., em. prof. paleontologji Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany 12 czerwca 1931. — Lwów, ul. Kopernika 33 II p.

Seweryn Krzemieniewski, dr filoz., prof. anatomji i fizjologji roślin Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany 12 czerwca 1931. — Lwów, ul. Długosza 5.

Wojciech Rubinowicz, dr filoz., prof. fizyki teoretycznej Politechniki Lwowskiej. — Wybrany 12 czerwca 1931. — Lwów, ul. Nabielaka 22.

Kazimierz Smoleński, inżynier-technolog, prof. technologji ogólnej i technologji węglowodanów Politechniki Warszawskiej. — Wybrany 12 czerwca 1931. — Warszawa, ul. Koszykowa 75 B.

Stanisław Sokołowski, dyplomowany leśnik, em. prof. leśnictwa Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany 12 czerwca 1931. — Kraków, ul. Dietlowska 86, gmach P. K. O.

Karol Bohdanowicz, inżynier górniczy, prof. geologji stosowanej Akademji Górniczej w Krakowie. — Wybrany 10 czerwca 1932. — Kraków, Akademja Górnicza, — Warszawa, ul. Polna 64, m. 2.

Władysław Dziewulski, dr filoz., prof. astronomji Uniw. Stefana Batorego. — Wybrany 10 czerwca 1932. — Wilno, ul. Zakretowa 23, Obserwatorjum Astronomiczne.

Benedykt Fuliński, dr filozofji, prof. zoologji i anatomji porównawczej zwierząt Politechniki Lwowskiej. — Wybrany 10 czerwca 1932. — Lwów, ul. hetmana Tarnowskiego 82.

Józef Paczoski, em. prof. systematyki i geografji roślin Uniw. Poznańskiego. — Wybrany 10 czerwca 1932. — Poznań, ul. Słowackiego 4/6, Zakład systematyki i socjologji roślin.

Juljan Tokarski, dr filoz., prof. mineralogji i petrografji Politechniki Lwowskiej. — Wybrany 10 czerwca 1932. — Lwów, ul. św. Mikołaja 11.

Mieczysław Wolfke, dr filoz., prof. fizyki doświadczalnej Politechniki Warszawskiej. — Wybrany 10 czerwca 1932. — Warszawa, ul. Koszykowa 75, gm. A, m. 14.

Wacław Baehr, mag. zool. prof. cytologji Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany 16 czerwca 1933. — Warszawa, ul. Nowy Zjazd 5.

Jerzy Aleksandrowicz, dr filoz. i dr medycyny, prof. histologji i embrjologji Akademji Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie. — Wybrany 15 czerwca 1934. — Lwów, ul. Kochanowskiego 67.

Edward Sucharda, dr nauk technicznych, prof. chemji organicznej Politechniki Lwowskiej. — Wybrany 15 czerwca 1934. — Lwów, Politechnika.

Henryk Arctowski[1], dr filoz., prof. geofizyki i meteorologji Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany 21 czerwca 1935. — Lwów, ul. Kościuszki 9.

Stanisław Kulczyński[2], dr filoz., prof. morfologji i systematyki roślin Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany 21 czerwca 1935. — Lwów, ul. Supińskiego 11.

---

[1] Dane bio- i bibljograficzne nie zostały nadesłane.

[2] Stanisław Leon Kulczyński, ur. 9 maja 1895 r. w Krakowie, ukończył studja średnie i wyższe w Krakowie. W r. 1919 uzyskał stopień doktora filozofji na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. W latach 1919—24 był asystentem, następnie zaś adjunktem Ogrodu Botanicznego U. J. w Krakowie. W r. 1924 habilitował się z zakresu systematyki i geografji roślin w Uniwersytecie Jagiellońskim. Tegoż roku mianowany został profesorem nadzwyczajnym systematyki i morfologji roślin w Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie, zaś w r. 1930 zwyczajnym profesorem tego przedmiotu.

Ważniejsze prace ogłoszone drukiem: 1) Rozmieszczenie geograficzne lnów na ziemiach polskich (Pam. Fiz. t. 24, Warszawa 1918). — 2) Studja systematyczno-geograficzne nad gwoździkami (Rozpr. P. Ak. Um. LIX, Kraków 1919). — 3) Uber Myrmekophylie einiger polnischer Centaurea-Arten (Bul. Ac. Pol., Kraków 1920). —

Jerzy Smoleński[1], dr filoz., prof. geografji ogólnej Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany 21 czerwca 1935. — Kraków, pl. Groble 8.

---

4) Kilka słów o naturze elaiosomów (Kosmos XLVII, Lwów 1922). — 5) Flora Polska (*Iridaceae, Caryophyllaceae, Cruciferae*) (Pol. Ak. Um., Kraków 1921, 1923 i 1927). — 6) Die Pflanzenassoziazionen des Tatragebirges. Część I i II (wspólnie z W. Szaferem i B. Pawłowskim) (Bull. Ac. Pol., Kraków 1923 i 1924). — 7) Rośliny Polskie (wspólnie z W. Szaferem i B. Pawłowskim) (Lwów 1924). — 8) Das boreale und arktischalpine Element in der Mitt. Eur. Flora (Bull. Ac. Pol., Kraków 1923). — 9) Die Pflanzenassoziazionen der Pieninen (Bull. Ac. Pol., Kraków 1925). — 10) Flora kopalna z Cimoszkowicz w Nowogródzkiem (Spraw. Kom. Fiz. Pol. Ak. Um., Kraków 1928). — 11) Altdiluviale Dryasfloren aus der Gegend von Przemyśl (Ac. Soc. Bot. Pol., Warszawa 1932). — 12) Stratygrafja torfowisk Polesia (Prace Biur. Mel. Pol., Brześć 1930). — 13) Atlas Flory Polskiej (wspólnie z kilkoma współpracownikami), zesz. I, II, III i IV (Pol. Ak. Um., Kraków 1929—32). — 14) Die Ergebnisse der Moorforschungen in Polesie. Eine vorl. Mitt. (Verh. d. Kom. d. int. Bodenkundl. Gesell., Grooningen 1932).

[1] Jerzy Smoleński, ur. w Krakowie 6 IX 1881. Szkoły średnie ukończył w Krakowie, studja akad. w Uniw. Jagiellońskim i tamże złożył doktorat filozofji w r. 1906. Dalsze studja w Uniw. w Berlinie w l. 1907—8. W r. 1910 habilitował się w Uniw. Jagiell. w Krakowie jako docent pryw. geografji fizycznej. W r. 1913 studja w Muzeum Oceanogr. w Monaco. W latach 1919—21 geolog Państw. Inst. Geol. W r. 1921 mianowany nadzw. profesorem geografji fiz. i kartografji w Uniw. Jagiell. W r. 1929 został zwyczajnym profesorem tychże przedmiotów, w tym samym roku objął katedrę zwycz. geografji ogólnej.

Z prac publikowanych ważniejsze: 1) Dolny senon w Bonarce. I. Głowonogi i inoceramy (Rozpr. Wydz. Mat. Przyr. Pol. Ak. Um. 1906). — 2) Das Untersenon von Bonarka. I. Cephalopoden und Inoceramen (Bull. Ac. Pol., Cracovie 1906). — 3) Ungleichseitigkeit der meridionalen Täler in Galizien. Ein Beitrag zur Asymmetrisationstätigkeit des Windes (Peterm. Geogr. Mitt., Gotha 1909). — 4) O powstaniu północnej krawędzi podolskiej i o roli morfologicznej młodszych ruchów Podola (Rozpr. Wydz. Mat.-Przyr. Pol. Ak. Um. 1910). — 5) Über die Genese des nordpodolischen Steilrandes und die morphologische Bedeutung der jüngeren Krustenbewegungen Podoliens (Bull. Ac. Pol., Cracovie 1910). — 6) Krajobraz Polski (Warszawa 1912). — 7) Z morfogenezy Beskidu Niskiego (Ks. pam. XI Zjazdu Lekarzy i Przyrodn. Polskich, Kraków 1912). — 8) (razem z dr W. Kuźniarem): Zur Geschichte der Weichsel-Oder-Wasserscheide (Bull. Ac. Pol., Cracovie 1913). — (dtto): Postglaziale karpatische Flussläufe auf der Höhe der Schlesischen Platte (Verh. der k. k. Geol. Reichs-

Amst., Wien 1914). — 10) O powstaniu dzisiejszych głębin rowu Filipińskiego (Über die Entstehung der heutigen Tiefen des Philippinen-Grabens. Bull. Ac. Pol., Cracovie 1917). — 11) O wysokich terasach dyluwialnych na zboczach kotliny sądeckiej (Rozpr. Wydz. Mat.-Przyr. Pol. Ak. Um., Kraków 1918). — 12) Über die hohen Diluvialterrassen an den Rändern des Beckens von Sącz (Bull. Ac. Pol., Cracovie 1918). — 13) W sprawie morfologji dla mórz głębokich. (Zur Morphologie des Tiefseebodens. Przegl. Geogr. I., Warszawa 1919). — 14) O związku między rozmieszczeniem siły ciężkości a strukturą skorupy ziemskiej (Przegl. Geogr. I, Warszawa 1919). — 15) O „zubożałych" żwirach tatrzańskich w pn. części karpackiego dorzecza Dunajca (Spr. Państw. Inst. Geol. I, Warszawa 1920). — 16) O wpływie zaburzeń dolnego biegu rzeki na działalność erozyjną w biegu wyższym (Spr. Państw. Inst. Geol. II, Warszawa 1921). — 17) O adjabatycznym wzroście ciepłoty w głębinach mórz (Przegl. Geogr. II, Warszawa 1922). — 18) Krajobraz okolic Krakowa (Ziemia VIII, Warszawa 1923). — 19) Budowa i rzeźba doliny Prądnika (Ochr. Przyr., Kraków 1924). — 20) Blokdjagramy jako środek poglądowy w geografji (Czasop. Geogr. II, Łódź 1924). — 21) Słownictwo geograficzno-fizyczne (Pol. słownictwo geogr. II, Kraków 1925). — 22) Względne przewyżki i niedobory ludn. polskiej na obszarze R. P. (Prace Inst. Geogr. U. J. VII, Kraków 1926). — 23) Zjawisko epigenezy dolin subsekwentnych w Karpatach (Przegl. Geogr. VII, Warszawa 1926). — 24) Przyrodzony obszar Polski i jego granice (Przegl. Geogr. VII, Warszawa 1926). — 25) Rzut oka na rozwój geografji fizycznej w ostatnich 50 latach (Kosmos, Lwów 1927). — 26) Sur la construction des cartes d'intensité du relief (C. R. Congr. Géogr. et Ethnogr. Slaves Kraków 1927). — 27) O konstrukcji map wysokości względnych (Spr. II Zj. Słow. Geogr. i Etnogr. w Polsce, Kraków 1927). — 28) Sur l'analyse des rapports entre les différents composants de la population (C. R. Congr. Géogr. et Ethnogr. Slaves, Kraków 1927). — 29) O analizie kartograficznej stosunku między różnemi składnikami ludności (Spr. II Zj. Słow. Geogr. i Etnogr. w Polsce, Kraków 1927). — 30) Okolice Krakowa (Przewodn. Kongresowy II Zj. Słow. Geogr. i Etnogr. w Polsce, Kraków 1927). — 31) Morze i Pomorze (Cuda Polski I, Poznań 1928). — 32) Zagadnienie „korytarza pomorskiego" ze stanowiska geografji politycznej (Przegl. Powsz., Kraków 1928). — 33) Z geografji fizycznej Wołynia (Roczn. Woł. I, Równe 1930). — 34) Wielkopolska. Cuda Polski (Poznań 1930). — 35) W sprawie ewolucji geografji politycznej. Zur Evolution der Politischen Geographie (Przegl. Geogr. XI, Warszawa 1931). — 36) Ziemia jako podłoże dziejów ludzkości (Hist. Powsz. wyd. Trzaski, Everta i Michalskiego, I, Warszawa 1931). — 37) Próba geologicznej interpretacji rozmieszczenia anomalji grawimetrycznych w pn. zach. Polsce (Spr. Pol. Akad. Um. XXXVII nr 2, Kraków 1932). — 38) Essai d'interprétation des anomalies gravimétriques dans le NL de la Pologne

b) Zagraniczni

Jerzy Bohn, prof. Collège de France w Paryżu. — Wybrany 15 czerwca 1923. — Paris, rue Cuvier, Faculté des Sciences.

Karol Pérez, prof. zoologji w Sorbonie. — Wybrany 8 czerwca 1928. — Paris IVe, 1 rue Victor Cousin.

Jerzy Bouligand, prof. mechaniki i matematyki Uniw. w Poitiers.— Wybrany dnia 7 czerwca 1929. — Poitiers, Université.

Bogumił Bydžowský, prof. matematyki Uniw. Czeskiego w Pradze. — Wybrany 11 czerwca 1930. — Praha II, ul. Karlova 2.

Feliks Mesnil, szef oddziału Instytutu Pasteura w Paryżu. — Wybrany 11 czerwca 1930. — Paris XV, 25 rue Dutot, Institut Pasteur.

Michał Petrović, prof. matematyki Uniw. w Belgradzie. — Wybrany 11 czerwca 1930. — Beograd, 22 Kosančićev-Venac.

(Rocz. Pol. Tow. Geol. VIII, Kraków 1932). — 39) Ochrona krajobrazu. Skarby Przyrody (wyd. Państw. Rady Ochr. Przyr., Kraków 1932). — 40) Zadania i metody geografji gospodarczej (Kraków 1932). — 41) Z badań wysokogórskiej Stacji Naukowej w Dolinie Pięciu Stawów Polskich w Tatrach (Wierchy X, Kraków 1932). — 42) Przewyżki i niedobory ludności polskiej na obszarze Rz. P. (Spr. Pol. Ak. Um. XXXVII nr 10, Kraków 1932). — 43) Izochrony dośrodkowe Polski (ibid.) — 44) Schwereanomalien und geol. Bau NW-Polens (Verh. d. VI Tagung der Balt. Geodät. Komission, Helsinki 1933). — 45) Niektóre metody morfometryczne, stosowane w Inst. Geogr. Uniw. Jagiell. (Wiad. Geogr. XI, Kraków 1933). — 46) Polskie badania geograficzne w Tatrach (C. R. du III Congr. Géogr. Ethnogr. Slaves, Beograd 1933). — 47) Morfologja granic etnograficznych w związku z ich genezą (ibid.) — 48) Socjologja grup społeczno-geograficznych jako podstawa badań regjonalistycznych (Przegl. Współcz., Kraków 1933). — 49) Ludność o języku ojczystym polskim na obszarze Rz. P. (Kwart. Statyst. X, Warszawa 1934). — 50) Powierzchnie poligeniczne i warunki ich powstawania. Les surfaces polygéniques et les conditions de leur génèse (Kosmos LVII, Lwów 1934). — 51) W sprawie morfografji spadków. Sur la morphographie des pentes (P. Przegl. Kartogr. XII, Lwów 1934). — 52) O wieku jeziorek okolicy Grodziska na Nizinie Małopolskiej (Zbiór prac pośw. E. Romerowi, Lwów 1934). — 53) Cracovie, Vallée du Dunajec, Haute Tatra (Congr. Internat. de Géogr., Varsovie 1934). — 54) Geopolityczne barjery nadmorskie. Geopolitische Küsten-Barrieren (Przegl. Geogr. XIV, Warszawa 1934).

Marja Józef Kampé de Férriet, prof. matematyki Uniw. w Lille. — Wybrany 12 czerwca 1931. — Lille, 16 rue des Jardins.

Radym Kettner, prof. geologji Uniw. Czeskiego w Pradze. — Wybrany 10 czerwca 1932. — Praha II, Albertov 6, Geologický Ústav Karlovy University.

Ludwik Mrazec, prof. mineralogji i petrografji Uniw. w Bukareszcie. — Wybrany 10 czerwca 1932. — Bucuresti, Université.

Franciszek Slavik, prof. mineralogji Uniw. Czeskiego w Pradze. — Wybrany 10 czerwca 1932. — Praha, Karlova Universita.

Walo Vouk, prof. botaniki Uniw. w Zagrzebiu.—Wybrany 10 czerwca 1932. — Zagreb, Jugoslavenska Akademija Znanosti i Umjetnosti.

Armand Rénier, prof. geologji Uniwersytetu w Liège. — Wybrany 16 czerwca 1933. — Bruxelles, 110, avenue de l'Armée.

Oktawjusz Duboscq, prof. zoologji w Sorbonie. — Wybrany 15 czerwca 1934. — Paris, Sorbonne.

IV. Wydział lekarski

a) Krajowi

Wincenty Arnold, dr medycyny, em. prymarjusz Państw. Szpitala we Lwowie. — Lwów, ul. Krasińskiego 11.

Marjan Franke, dr medecyny, prof. patologji ogólnej i doświadczalnej Uniw. Jana Kazimierza. — Lwów, ul. Wałowa 29.

Henryk Lubieniecki, dr medycyny, prof. diagnostyki i terapji ogólnej Uniw. Poznańskiego. — Poznań, ul. Libelta 13.

Franciszek Groër, dr medycyny, prof. pediatrji Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany 12 czerwca 1931. — Lwów, ul. Senatorska 5.

Jan Olbrycht, dr medycyny, prof. medycyny sądowej Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany 1 czerwca 1931. — Kraków, al. Słowackiego 15.

Leon Padlewski, dr medycyny, prof. mikrobiologji lekarskiej Uniw. Poznańskiego. — Wybrany 12 czerwca 1931. — Poznań, ul. Wrocławska 28/29.

Jakób Parnas, dr filoz., prof. chemji lekarskiej Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany 12 czerwca 1931. — Lwów, ul. Supińskiego 11a.

Mściwój Semerau-Siemianowski, dr medycyny, prof. chorób wewnętrznych Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany 12 czerwca 1931. Warszawa, ul. Żórawia 4a, m. 12.

Michalina Stefanowska, dr zoologji, prof. fizjologji układu nerwowego i narzędzi zmysłów Uniw. Poznańskiego. — Wybrana 12 czerwca 1931. — Poznań, ul. Górna Wilda 89.

Filip Eisenberg, dr medycyny, dyrektor Oddziału Państwowego Zakładu Higjeny w Krakowie. — Wybrany 16 czerwca 1933. — Kraków, ul. Dunajewskiego 6.

Franciszek Giedroyć, dr medycyny, em. prof. historji medycyny Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany 15 czerwca 1934. — Warszawa, ul. Kredytowa 8.

Jan Tadeusz Lenartowicz, dr medycyny, prof. dermatologji Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany 15 czerwca 1934. — Lwów, ul. Sykstuska 43.

Stanisław Przyłęcki, dr filoz., prof. chemji fizjologicznej Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany 15 czerwca 1934. — Warszawa, ul. Marszałkowska 35, m. 4.

Roman Rencki, dr medycyny, prof. chorób wewnętrznych Uniw. Jana Kazimierza. — Wybrany 15 czerwca 1934. — Lwów, ul. Romanowicza 3.

Adam Czyżewicz[1], dr medycyny, prof. położnictwa ginekologji Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany 21 czerwca 1935. — Warszawa, ul. Wawelska 22.

---

[1] Adam Ferdynand Czyżewicz, ur. 19 listopada 1877 we Lwowie, ukończył tam szkołę średnią i Wydział medyczny. Tam doktorat medycyny w r. 1900.

Następnie praca w Instytucie Pasteura w Paryżu pod kierownictwem prof. Eljasza Miecznikowa, dra Danysza i dra Macaigne'a, a w l. 1902—3 asystentury w Klinice chirurgicznej Uniwersytetu Wrocławskiego pod kierownictwem prof. Jana Mikulicza-Radeckiego i Klinice położniczo-ginekologicznej Uniwersytetu w Bonn pod kierownictwem prof. Henryka Fritscha. W l. 1903—11 asystentura Szkoły położnych we Lwowie z równoczesnem kierownictwem dołączonego oddziału ginekologicznego szpitala, w czem ostatni rok samodzielne zastępstwo zmarłego prof. dra Adama Czyżewicza sen. W czasie wielkiej wojny naukowa asystentura Kliniki położniczo-ginekologicznej Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie pod kierownictwem prof. Antoniego

Między Filip Eisenberg a Franciszek Giedroyć wstawić należy:

Włodzimierz Koskowski, dr medycyny, prof. farmakologji doświadczalnej Uniw. Lwowskiego. — Wybrany 16 czerwca 1933. — Lwów, ul. Piekarska 52.

Marsa. W r. 1914 habilitacja na docenta położnictwa i ginekologji Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, zatwierdzona wobec działań wojennych dopiero w r. 1916. Dnia 4 maja 1920 mianowanie zwyczajnym prof. położnictwa i ginekologji Uniw. Warszawskiego.

Prace naukowe ogłoszone drukiem: 1) Przypadek skórzaka okolicy krzyżowej (Przegląd Lekarski 1902, nr 44). — 2) Ein Fall von retrosacralem Dermoid (Beiträge z. Klin. Chirurgie XXXVI, z. 1). — 3) Ein Fall von ausgetragener Extrauterinschwangerschaft mit lebendem Kinde (Zentralblatt f. Gynaek. 1904, nr 4). — 4) Kilka słów o ostrym obrzęku szyi macicznej podczas ciąży, porodu i połogu (Ginekologja 1904, nr 10). — 5) Kilka uwag w sprawie leczenia drgawek porodowych (Ginekologja 1905, nr 3 i 4). — 6) Ein Fall von spontaner Uterusruptur bei stehender Fruchtblase (Zentralblatt f. Gynaek. 1905, nr 44). — 7) Ausgetragene, lebende Drillinge bei Placenta praevia lateralis (Zentralblatt f. Gynaek. 1905, nr 51). — 8) Zasady fizyki jako podstawa przeobrażeń narządu płciowego kobiety w czasie ciąży, porodu i połogu (Lw. Tygodnik Lekarski 1906, nr 1—35). — 9) Die Gesetze der Physik als Grundlage des Verhaltens der Geschlechtsorgane des Weibes während der Schwangerschaft und Geburt (Monatsschr. f. Geb. u. Gynaek. XXV, z. 6). — 10) Typowy przypadek nabłoniaka kosmówkowego (Lw. Tygodnik Lekarski 1906, nr 15—19). — 11) Ein seltener Fall von Eileiterschwangerschaft (Zentralblatt f. Gynaek. 1906, nr 50). — 12) W sprawie miesiączkowania jajowodów (Lw. Tygodnik Lekarski 1907, nr 51). — 13) Zur Tubenmenstruation (Arch. f. Gynaek. LXXXV, z. 1). — 14) Ein klassischer Fall von Chorionepithelioma malignum (Monatsschr. f. Geb. u. Gynaek. 24, z. 4). — 15) Missbildung der Geschlechtsteile mit Myombildung kompliziert (Zentralbl. f. Gynaek. 1907, nr 4). — 16) Ein nicht täglicher Parovarialtumor (Zentralbl. f. Gynaek. 1907, nr 51) — 17) Zapalenie wyrostka robaczkowego u kobiet (Lw. Tygodnik Lekarski 1908, nr 34—6). — 18) Hyperemesis gravidarum (Lw. Tygodnik Lekarski 1908, nr 18—9). — 19) Hyperemesis gravidarum (Samml. Klin. Vortr. N. F. nr 485). — 20) Extraperitonealer Keiserschnitt (Zentralbl. f. Gynaek. 1908, nr 25). — 21) O postępowaniu przy łożysku przodującem w praktyce prywatnej (Lw. Tygodnik Lekarski 1909, nr 24—5). — 22) Próby uodporniania rodzących przeciw zakażeniu połogowemu i badania nad działaniem fagocytyny Rosenberga (Lw. Tygodnik Lek. 1909, nr 33—6). — 23) Immunisationsversuche der Kreissenden gegen Puerperalinfection (Arch. f. Gynaek. LXXXIX, z. 3). — 24) Kilka uwag w sprawie częstości powstawania i kierunku skrętu szypuły guzów jajnika i przyjajnika (Nowiny Lek. XX, z. 1). — 25) Zur Frage der Immunisation gegen Puerperalinfection (Zentralbl. f. Gynaek. 1910, nr 41). — 26) Beitrag zur Frage über das Resorbtionsvermögen diverser Körperhöhlen (Zentralbl. f. Gynaek. 1911, nr 20). — 27) Porównawcze wartości chłonne rozmaitych powierzchni ciała (Lw. Tygo-

Jan Lauber[1], dr medycyny, prof. okulistyki Uniw. J. Piłsudskiego. — Wybrany 22 czerwca 1935. — Warszawa, al. Róż 8, m. 5.

---

dnik Lekarski 1912, nr 22). — 28) Kilka uwag w sprawie techniki i wyników cesarskiego cięcia nadłonowego (Przegl. Lek. 1912, nr 6—10). — 29) Dwa przypadki ciąży brzusznej (Przegl. Lek. 1912, nr 13). — 30) Die Bauchhöhlenschwangerschaft im Lichte neuer Beobachtungen (Arch. f. Gynaek. XCVII, z. 1). — 31) Rozszerzanie szyjki macicy sposobem Bossiego (Przegl. Lek. 1912, nr 18). — 32) Kilka dalszych uwag w sprawie niepowściągliwych wymiotów u ciężarnych z uwzględnieniem dzisiejszego stanu nauki w tym przedmiocie (Lw. Tygodn. Lek. 1913, nr 43—6). — 33) Uwagi nad obecnym stanem radjoterapji w chorobach kobiecych (tamże nr 51). — 34) Dwa przypadki ciąży śródmiąższowej (Przegl. Chir. i Ginek. X, z. 3). — 35) Rzut oka na dzieje i zadania Kliniki położniczo-ginekologicznej Uniwersytetu Warszawskiego (Gazeta Lek. 1921). — 36) W sprawie powstawania otorbionych krwisteków śródotrzewnowych w przebiegu ciąży jajowodowej (Przegl. Ginek. 1922, z. 1). — 37) Zatrucie ciążowe (Ginekol. Pol. II, z. 5—6). — 38) Położnictwo. Część I (Wydawn. Koła Medyków 1925). — 39) W sprawie opanowania krwotoku z powodu całkowitego wynicowania macicy (Ginekol. Pol. IV, z. 2). — 40) W sprawie rozpoznawania rzucawki porodowej (tamże V, z. 10—12). — 41) Gruźlica narządu moczopłciowego u kobiet (Warszawa 1927). — 42) Mechanizm porodu główki przodującej jako podstawa operacji kleszczowej (Ginekol. Pol. VI, z. 7—9). — 43) Następstwa i skutki poronień (tamże z. 10—12). — 44) Kilka uwag w sprawie istoty i leczenia niepłodności kobiecej. — 45) O leczeniu nowotworów radem (Nowotwory IV, z. 1). — 46) Znaczenie kiły utajonej dla położnictwa (Ginekol. Pol. VIII, z. 7—9). — 47) Późne następstwa poronień (Czasop. Sąd. Lek. 1931, nr. 4). — 48) Życie kobiety a wydzielanie wewnętrzne (Nowiny Lek. 1932, nr 21). — 49) Mechanizm porodowy (Ginekol. Pol. XI, z. 1—3). — 50) Lekarz praktyk wobec nowych kierunków postępowania w położnictwie (Nowiny Lek. 1932, nr 5—6). — 51) Die Spätfolgen der Fehlgeburten (Intern. Arztl. Fortbildungskurse, t. 13). — 52) Położnictwo. Część II (Wydawn. Koła Medyków 1922). — 53) Wstęp do nauki o leczeniu spraw zapalnych narządu rodnego kobiety (Ginekol. Pol. XIII, z. 1—3). — 54) Czy znajomość wielkości wymiarów miednicy daje podstawę do przewidywania przebiegu porodu? (Księga pam. jubil. prof. G. Müllera (Bratislavske Lekarske Listy XV, z. 3). — 55) Ciekawe problemy w działaniu radu (Ginekol. Pol. XIV, z. 4—6).

[1]) Jan Lauber, ur. w Hottingen, koło Zurychu d. 25 lipca 1876 jako syn inżyniera Emila Laubera i jego małżonki Olgi baronówny von Fölckersahm, kończy gimnazjum IV w Warszawie w r. 1895. Studja lekarskie odbywa w Marburgu w Niemczech 1895—7, w Wiedniu

1897—901. Dyplom doktora wszech nauk lekarskich otrzymuje 9 maja 1901 w Wiedniu. Po śmierci prof. Schnabela zastępca kierownika kliniki 1908—10. R. 1910—13 kierował kliniką prof. Dimmera. R. 1908 dwumiesięczny pobyt dla studjów bakterjologicznych w klinice prof. Axenfelda w Fryburgu. R. 1909 habilitacja z okulistyki na Wydziale lekarskim Uniwersytetu Wiedeńskiego. W czasie wojny jest lekarzem sztabowym w szpitalach wojskowych. W latach 1918—31 ordynatorem i prymarjuszem oddziału okulistycznego w szpitalach wiedeńskich. W r. 1923 otrzymuje tytuł profesora nadzwyczajnego Uniw. Wiedeńskiego. W r. 1931 mianowany profesorem zwyczajnym okulistyki Uniw. Warszawskiego.

Ogłosił drukiem: 1) Über einige Varitäten der A. macillaris interna (Anat. Anz. 1901). — 2) Ein Fall teilweiser Persistenz der hinteren Cardialvenen beim Menschen (tamże). — 3) Beiträge zur Anatomie des vorderen Augenabschnittes der Wirbeltiere (Anat. Hefte, H. 64, 20, 1901). — 4) Anatomische Untersuchungen des Auges von Cryptobranchis japonicus (ibid. H. 59, 1901). — 5) Familiäre retrobulbäre Neuritis (Wien. Klin. Wschr. nr 47, 1902). — 6) Ein Fall von Herpes zoster Ophthalmicus (Graefes Arch. f. Ophth. t. 55, 1903). — 7) Über Skleralzysten (ibid. t. 58, 1903). — 8) Beitrag zur Erkenntnis der Entstehung der Hornhautpapillome (Ztschr. f. Augenh. t. 16, 1906). — 9) Anatomische Untersuchungen über Heterochromie bei tauben, unvollkommen albinotischen Katzen (ibid. t. 16, s. 326, 1906). — 10) Über periphere Hornhautektasie (Klin. Mbl. f. Augenh. t. 63, 1905). — 11) Carl Stellwag von Carion (Ztschr. f. Augenh. t. 13, 187, 1905). — 12) Beiträge zur Entwicklungsgeschichte und Anatomie der Iris und des Pigmentepithels der Netzhaut (Graefes Arch. f. Ophth. t. 68, 1908). — 13) Ein Fall von Nervenfixation der Augen nach luetischer Nekrose der nasalen Orbitalwand (Ztschr. f. Augenh. t. 18, 41, 1907). — 14) Über Netzhautablösung (ibid. t. 20, 1908). — 15) Ein diffuses Melanosarkom der Bindehaut, nebst Bemerkungen über Pigmenttumoren dieser Membran (ibid. t. 19, 132, 1908). — 16) Isidor Schnabel (Wien. Klin. Rundschau, nr 51, 1908). — 17) Lauber und Adamiuk, Über das Vorkommen von doppelbrechendem Lipoid in der Netzhaut bei Retinitis albuminurica nebst Bemerkungen über die pathologische Anatomie dieser Erkrankung (Graefes Arch. f. Ophthalm. t. 71, 1909). — 18) Klinische und anatomische Untersuchungen über lockförmige partielle Kolobome des Sehnerven (Ztschr. f. Augenh. t. 21, 1909). — 19) Über Enukleation mit Fettimplantation (ibid. t. 23, 1910). — 20) Sogenannte Retinitis punctata albescens (Klin. Mbl. f. Augenh. t. 48, 1910). — 21) Die wichtigsten Probleme der Augenhygiene der Gegenwart mit besonderer Berücksichtigung der Schule (Das Oesterr. Sanitätswesen nr 51, 1912). — 22) Zur subjektiven Refraktionsbestimmung Hypermetroper (Arch. f. Augenh. t. 71, 1912). — 23) Die tuberkulösen Erkrankungen des Auges (Med. Klin. nr 21, 1913). — 24) Untersuchungen über das sogenannte

Bellsche Phänomen (Wiener Klin. Rundschau nr 38, 1913). — 25) Ein Fall von zyklischer Okulomotoriuslähmung (Wiener Klin. Wochenschr. nr 18, 1903). — 26) Über die Extraktion nicht magnetischer Fremdkörper aus der Auge nach der Methode von Sachs (Klin. Monatsbl. f. Augenh. t. 51, II 415 1912). — 27) Drei merkwürdige Fälle von Augenverletzungen (Ztschr. f. Augenh. t. 32, 1914). — 28) Eye injuries fromeeyeglasses (The Ophthalmoscope 1914). — 29) Lauber und Henning, Über den künstlichen Ersatz der Augenlider und des Bulbus (85 Vers. Dtsch. Naturf. u. Aerzte 1913). — 30) Die Akkommodationsbrille (Graefes Arch. f. Ophth. t. 89, 1915). — 31) Die Veränderung des Pupillen- und Gläserbestandes bei verschiedener Konvergenz der Augen (ibid. t. 91, 1915). — 32) Über Brillenverletzungen (Pester med.-chir. Presse nr 13, 1914). — 33) Die wichtigsten Probleme der Augenhygiene der Gegenwart mit besonderer Berücksichtigung der Schule. Das Wesen und die Bekämpfung des Trachoms (Das Oesterr. Sanitätwesen nr 29, 1914). — 34) Lauber und Henning, Die Lidbulbusprothese (Klin. Mbl. f. Augenh. t. 58, 1917). — 35) Die Lidbulbusprothese (41 Vers. d. Ophth. Ges. in Heidelberg, str 177—91).— 36) O ranach postrzałowych oczodołu (Kraków 1916). — 37) Über Schussverletzungen der Augenhöhle (Klin. Mbl. f. Augenheilk. t. 61, 66, 1918). — 38) Beitrag zur Kenntnis der Knochengeschwülste der Augenhöhle (Ztschr. f. Augenh. t. 43, 1920). — 39) Ein Fall von ausgedehnter Abreissung der Regenbogenhaut (cbl. prakt. Augenh. Bd. 43, 197, 1919). — 40) Zur Behandlung exsudativer Augenerkrankungen mittels intravenöser Zuckereinspritzungen (Wiener Klin. Wochenschr. nr 4, 1921). — 41) Klinische und anatomische Untersuchungen über Drüsen im Sehnervenkopf (Graefes Arch. f. Ophthalm. t. 105, 1921). — 42) Über Behandlung oberflächlicher Hornhauterkrankungen mit Radium (Wiener Med. Wochenschr. nr 24, 1921). — 43) Die Spaltlampenmikroskopie und die Augenspiegeluntersuchung im rotfreien Licht (Klin. Mbl. f. Augenh. t. 68, 1922). — 44) Die Erkrangungen des Glaskörpers. Graefe-Saemisch Hdbch d. gesamten Augenheilkunde (II Aufl. IV t., Kap. VI a 1922). — 45) Ein Lichtfilter zur Untersuchung im rotfreien Lichte (Klin. Mbl. f. Augen t. 68, 1922). — 46) Diagnose und Behandlung des Trachoms (Wiener Med. Woch. nr 39, 1933). — 47) Über die Entstehung hyaliner Bildungen im Augeninneren (Ber. Vers. Dtsch. Ophth. Ges., Heidelberg 1924). — 48). Ein Normalperimeter als Grundlage der Vereinheitlichung der Gesichtsfeldaufnahmen (Ztschr. f. Augenheilk. t. 57, 1925). — 49) Die Behandlung der Ophthalmoblennorrhoe (Wien. Klin. Wschr. nr 13, 1925). — 50) Ein Fall von Hemiatrophie facialis progressiva mit Beteiligung des Auges (Ztschr. f. Augenh. t. 57, 1925). — 51) Ein Normalperimeter und Grundlagen zur Vereinheitlichung der Gesichtsfeldaufnamen (Bericht Vers. Dtsch. Ophth. Ges. Heidelberg 1925). — 52) Verband und Behandlung nach Staroperation (Wien. Med. Wochenschr. nr 4, 1925). — 53) Die

Bedeutung der neueren augenärztlichen Untersuchungsverfahren für die allgemein medizinische Praxis (Mediz. Klinik 25, 1925). — 54) Handbuch der ärztlichen Berufsberatung (Berlin und Wien 1923).— 55) Die Berufswahl vom augenärztlichen Standpukte, Hdbch d. ärztlichen Berufsberatung (Urban. 6 Sch. 1923). — 56) Über Augenverletzungen (Wien. Klin. Wchschr. 39, nr 9, 1926). — 57) Einiges über die Pflege und Behandlung Augenkranker (Geserr. Blätter für Krankenpflege. Jg. 4, nry 5, 6, 7, 1928). — 58) Die Technik der Untersuchung des extramakularen Sehens (Hdbch d. biol. Arbeitsmethoden, Abt. V, Tl 6, H. 7, Liefg 239, 1927). — 59) Unterlassungen und Irrtümer auf dem Gebiete der Augenbehandlung (Die Med. Welt nr 48, 1928). — 60) Die Ophthalmoskopische Differentialdiagnose der infra- und supranucleären Hemianopsie, zugleich ein Beitrag zur Topographie der Faserverteilung in der Netzhaut (46 Vers. Dtsch. Ophthalm. Ges. 89, 1927). — 61) K metodike izmierienia pola zrienia pri osłablennom oswieszczenii (Russk. Oftalm. Żurn. 1928). — 62) Ein neues Verfahren zur Entlarvung simulierter einseitiger Blindheit oder Schwachsichtigkeit (Klin. Mbl. f. Augenh. 78 Beilh. 197, 1927). — 63) O celesoobraznoj formie bifokalnych stiekol (Russ. Oft. Żurn. 1929). — 64) Die Ophthalmologische Gesellschaft in Wien 1903—28 (Ztschr. f. Augenh. t. 66, str. 468). — 65) Die Verfeinerung der Diagnose und Prognose des Glaukoms auf Grund moderner Untersuchungsverfahren (Ljecnicki Vjestnik Bd. 1928). — 66) Über die Behandlung von Hornhautgeschwüren (Wiener Med. Wochenschr. nr 17, 1929). — 67) Die Behandlung des Schielens beim Klein- und Schulkind (Wien. klin. Wschr. 1929). — 68) Die Gestalt und die Grösse des Ciliarkörpers (Ztschr. f. Anatomie t. 89, 1929). — 69) Augenstörungen als Zeichen nervöser Erkrankungen (Wien. Klin. Wschr. 1929). — 70) Lauber, Traquair und Luther, Vereinheitlichung der Perimetrie (XIII Concilium Ophthalmologicum 1929, Hollandia). — 71) Raumsparende Anbringung des Bjerrumschen Vorhanges und Verbesserung des Ellietschen Skotometers (Kl. Mbl. f. Augenh. t. 83, 1929). — 72) Lichtquellen zur Augenuntersuchung im rotfreien Licht (Ztschr. f. Augenheilk. t. 68, 1929, str. 193). — 73) Vereinfachung und Verbesserung der Ophthalmoskopie im rotfreien Licht (Extrait du Compte-Rendu XIII Concil. Ophthalm. 1929). — 74) Die Anatomie des Ciliarkörpers der Aderhaut und des Glaskörpers (Graefe-Saemsich Handbuch d. ges. Augenheilk. t. 8, Lf. 493, 494, 1931). — 75) Ernst Fuchs (Klin. Mbl. f. Augenh. t. 85, 1930). — 76) Farbenstörung als Grund zur Versetzung von Eisenbahnern in den Ruhestand (Ztschr. f. Bahnärzte nr 4, 1931). — 77) Considerationes sobre algunos casos de tumores de la hipofisis (Revista Oto-Neuro-Oftalmol. y Cirurg. Neurologia t. 6, 1931). — 78) Die Vorteile intensiver Lichtquellen für die Augenspiegeluntersuchungen (Ztschr. f. Augenh. t. 74, 1931). — 79) Eine Niedervoltlampe für Augenspiegeluntersuchung im rotfreien Lichte und andere augenärztliche

Franciszek Walter[1], dr medycyny, prof. dermatologji i wenerologji Uniw. Jagiellońskiego. — Wybrany 21 czerwca 1935. — Kraków, pl. Kleparski 6.

Zwecke (Ztschr. f. Augenh. t. 74, 229, 1931). — 80) O kilku przypadkach guzów przysadki mózgowej (Klinika Oczna 1931). — 81) Ein Lichtpunktwerfer für Perimetrie und Campimetrie (Ber. 49 Zusammenk. Dtsch. Ophth. Ges., Leipzig 1932). — 82) Ein Lichtreizwerfer für kampimetrische Untersuchungen (Ztschr. f. Augenh. 76, 1932, 201). — 83) Charakterystyka nauczyciela klinicznego (Wykład inauguracyjny, wygłoszony dnia 7 marca 1932 r. przy objęciu katedry okulistyki U. W. „Medycyna" nr 7, 1932). — Der Klinische Lehrer (Wien. klin. Wschr. I, 1932 545). — 85) Über optisch wirksame Sicherheitsgläser (Ztschr. f. Augenheilk. 1932). — 86) Praca lekarska w szpitalu (Polskie Tow. Szpital. nr 20, 1933). — 87) Oświetlenie szpitala (tamże nr 22, 1933). — 88) O wrodzonej krótkości powiek (Klinika Oczna 1933). — 89) Przypadek barwikowego nowotworu tęczówki pochodzenia nabłonkowego (ibid. 1933). — 90) Jaglica a zdolność do pracy (Przegl. Trachomat. zesz. 1, 1933). — 91) Die Entstehung der Stauungspapille (Wr. kl. Wschr. 1934). — 92) O znaczeniu rozpoznawczem mroczków środkowych (Medycyna 1932). — 93) Wziernikowanie w świetle bezczerwiennem i jego znaczenie dla neurologa i internisty (tamże 1932). — 94) Przyczynowe znaczenie gruźlicy w chorobach oczu (Lekarz Wojskowy t. 23, str. 1 1934). — 95) Diagnostyka i terapja chorób oczu (Warszawa 1934). — 96) Optyka okulistyczna (Warszawa 1935). — 97) Diagnostic and prognostic importance of Ophthalmoscopy in red-free light (Trans. 39 th. Annual Meeting. Amer. Acad. of Ophthalmology and Oto-Laryngology 1934, str. 27). — 98) The formation of Papilloedema (Arch. of. Ophthalm. t. 13, 1935, str. 733).

[1] Franciszek Walter, ur. W Krakowie 6 XII 1885, gimnazjum ukończył w Krakowie, gdzie też w r. 1905 zapisał się na Wydział lekarski Uniw. Jagiellońskiego. Dyplom doktora medycyny uzyskał w marcu 1911 Pracował w szpitalu św. Łazarza w oddziele chorób wewnętrznych i urologicznym, poczem w r. 1913 wyjechał do Szwajcarji do Berna, a później do Berlina, gdzie pracował w klinikach i poliklinikach chorób skórnych i wenerycznych. W r. 1914 powrócił na stanowisko sekundarjusza oddziału chorób skórnych i wenerycznych szpitala św. Łazarza, poczem w r. 1916 został tymczasowym kierownikiem, a w r. 1920 prymarjuszem tegoż oddziału. W r. 1918 habilitował się w Uniw. Jagiellońskim z zakresu chorób skórnych i wenerycznych, w r. 1925 został mianowany profesorem nadzwyczajnym dermatologji i wenerologji, a w r. 1934 profesorem zwyczajnym U. J.

Ogłosił drukiem 65 prac z zakresu chorób skórnych i wene-

b) Zagraniczni

Aleksy Abrikosow, prof. patologji Uniw. w Moskwie. — Wybrany 15 czerwca 1934. — Moskwa, Université.

Rudolf Kimla, prof. patologji Uniw. Czeskiego w Pradze. — Wybrany 15 czerwca 1934. — Praha, Université.

†

ZMARLI

Bogusław Brauner, dr filozofji, profesor chemji Czeskiego Uniw. w Pradze, członek czynny zagraniczny Wydziału matematyczno-przyrodniczego od r. 1909, zmarł w Pradze dnia 15 lutego 1935.

Jan Michał Rozwadowski, dr filozofji, profesor językoznawstwa porównawczego Uniw. Jagiellońskiego, b. prezes Polskiej Akademji Umiejętności, członek czynny krajowy Wydziału filologicznego od r. 1908, członek korespondent krajowy tegoż Wydziału od r. 1903, zmarł w Warszawie dnia 14 marca 1935.

---

rycznych, a także z zakresu historji medycyny, zarówno w polskim jak też w obcych językach. Prace z zakresu chorób skórnych dotyczą przedewszystkiem zagadnień etjologji chorób skórnych (Impetigo herpetiformis, Eczema seborrhoicum i t. p.), a w zakresie syfilidologji: serologji kiły, badań nad zachowaniem się płynu mózgowo-rdzeniowego we wczesnych i późnych okresach kiły i leczeniem dopełniającem kiły, w szczególności nad współleczeniem zimnicą.

Ogłosił drukiem kilka monografij i podręczników, a mianowicie: Rzeżączka u mężczyzn (Kraków 1927). — Gruźlica skóry (Kraków 1927). — Zarys badań bakterjologicznych i serologicznych chorób wenerycznych (Kraków 1924). — Nauka o chorobach wenerycznych (Kraków 1934).

Z zakresu historji medycyny ogłosił w języku francuskim i polskim spostrzeżenia nad postaciami ołtarza Wita Stworza w kościele Marjackim w Krakowie, u których stwierdził bardzo plastycznie przedstawione objawy różnych chorób skórnych. Ogłosił również studja historyczno-lekarskie: Choroby i śmierć króla Stefana Batorego w świetle narady lekarskiej. — Adam Mickiewicz mourut-il d'une mort naturelle (Hippocrate, Revue d'Humanisme Médical, Paris 1935).

Wacław Sobieski, dr filozofji, profesor historji powszechnej Uniw. Jagiellońskiego, członek czynny krajowy Wydziału historyczno-filozoficznego od r. 1928, członek korespondent krajowy tegoż Wydziału od r. 1920, zmarł w Krakowie dnia 3 kwietnia 1935.

Antoni Gluziński, dr medycyny, honorowy profesor patologji i terapji chorób wewnętrznych Uniw. J. Piłsudskiego, członek czynny krajowy Wydziału lekarskiego od r. 1929, zmarł w Warszawie dnia 10 kwietnia 1935.

Szymon Askenazy, dr filozofji, b. profesor historji powszechnej Uniw. Jana Kazimierza, członek czynny krajowy Wydziału historyczno-filozoficznego od r. 1910, członek korespondent krajowy tegoż Wydziału od r. 1907, zmarł w Warszawie dnia 22 czerwca 1935.

Michał Bobrzyński, dr praw, b. profesor historji prawa i ustroju Polski Uniw. Jagiellońskiego, członek czynny krajowy Wydziału historyczno-filozoficznego od r. 1883, członek korespondent krajowy tegoż Wydziału od r. 1879, zmarł w Poznaniu dnia 3 lipca 1935.

Henryk Pirenne, profesor historji średniowiecznej Uniw. w Gandawie, członek czynny zagraniczny Wydziału historyczno-filozoficznego od r. 1925, zmarł w Brukseli dnia 24 października 1935.

Stanisław Starzyński, dr praw, honorowy profesor prawa polityczego Uniw. Jana Kazimierza, członek czynny krajowy Wydziału historyczno-filozoficznego od r. 1928, zmarł we Lwowie dnia 17 listopada 1935.

Ludwik Szadeczky, profesor historji Uniw. w Szeged, członek czynny zagraniczny Wydziału historyczno-filozoficznego od r. 1925, zmarł w Budapeszcie dnia 29 grudnia 1935.

Karol Richet, prof. fizjologji Uniw. w Paryżu, członek czynny zagraniczny Wydziału lekarskiego od r. 1934, zmarł w Paryżu w grudniu 1935.

Gabrjel Karaffa-Korbut, prof. literatury polskiej Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie, członek korespondent krajowy Wydziału filozoficznego od r. 1919, zmarł w Warszawie dnia 10 stycznia 1936.

KOMISJE, KOMITETY I ZAKŁADY NAUKOWE

I. Wydział filologiczny

1. Komisja historji sztuki

Przewodniczący: Juljan Pagaczewski[1]
Zastępca przewodniczącego: Leonard Lepszy
Sekretarz: Adam Bochnak

Współpracownicy:

Helena d'Abancourt de Franqueville
Władysław Abraham (Lwów)
Zofja Ameisenowa
Włodzimierz Antoniewicz (Warszawa)
Karol Badecki (Lwów)
Zygmunt Batowski (Warszawa)
Ludwik Bernacki (Lwów)
Zbigniew Bocheński
Adam Bochnak
Ks. Henryk Brzuski (Włocławek)
Kazimierz Buczkowski
Aleksander Czołowski (Lwów)
Ludwik Ćwikliński (Poznań)
Jan Dąbrowski
Włodzimierz Demetrykiewicz
Ks. Szczęsny Dettloff (Poznań)
Tadeusz Dobrowolski (Katowice)
Jerzy Dobrzycki
Karol Estreicher
Ks. Jan Fijałek
Kazimiera Furmankiewiczówna
Stanisław Gąsiorowski
Mieczysław Gębarowicz (Lwów)
Bp Michał Godlewski
Marjan Gumowski (Dębowiec)
Zdzisław Jachimecki
Marja Jarosławiecka-Gąsiorowska
Adam Kleczkowski
Stefan Komornicki
Feliks Kopera
Ks. Tadeusz Kruszyński
Eugenjusz Kucharski (Lwów)
Alfred Lauterbach (Warszawa)
Leonard Lepszy
Tadeusz Mańkowski (Lwów)
Kazimierz Michałowski (Warszawa)
Anna Misiąg-Bocheńska
Wojsław Molè
Marjan Morelowski (Wilno)
Józef Muczkowski
Juljan Pagaczewski
Nikodem Pajzderski (Poznań)
Fryderyk Papée
Leon Piniński (Lwów)
Władysław Podlacha (Lwów)
Witold Rubczyński
Stanisława Sawicka (Warszawa)
Władysław Semkowicz

[1] Niewymienienie miejsca oznacza Kraków.

Tadeusz Sinko
Oskar Sosnowski (Warszawa)
Juljusz Starzyński (Warszawa)
Władysław Stroner (Jaremcze)
Tadeusz Stryjeński
Jerzy Szablowski (Warszawa)
Tadeusz Szydłowski
Adolf Szyszko-Bohusz
Stanisław Świerz-Zaleski
Wład. Tatarkiewicz (Warszawa)
Mieczysław Treter (Warszawa)
Michał Walicki (Warszawa)
Michał Witanowski (Piotrków)
Stanisław Witkowski (Lwów)

2. Komisja językowa

Przewodniczący: Kazimierz Nitsch
Zastępca przewodniczącego: Tadeusz Lehr-Spławiński
Sekretarz: Mieczysław Małecki

Współpracownicy:

Stanisław Bąk (Mikołów)
Eryk Berneker (Monachjum)
Wilhelm Bruchnalski (Lwów)
Aleksander Brückner (Berlin)
Olgierd Chomiński (Wilno)
Ludwik Ćwikliński (Poznań)
Marja Dłuska (Lwów)
Witold Doroszewski (Warszawa)
Mikołaj Durnowo (Moskwa)
Janina Heydzianka-Pilatowa (Lwów)
Jan Janów (Lwów)
Piotr Jaworek
Adam Kleczkowski
Zenon Klemensiewicz
Edward Klich (Poznań)
Erwin Koschmieder (Wilno)
Tadeusz Kowalski
Stanisław Kozierowski (Winna Góra)
Eugenjusz Kucharski (Lwów)
Stefan Kulbakin (Belgrad)
Władysław Kuraszkiewicz
Jerzy Kuryłowicz (Lwów)
Tadeusz Lehr-Spławiński
Mieczysław Małecki
Antoni Meillet (Paryż)
Józef Mikkola (Helsinki)
Tadeusz Milewski
Kazimierz Moszyński (Wilno)
Grzegorz Nandris (Czerniowce)
Eino Nieminen (Helsinki)
Kazimierz Nitsch
Antonina Obrębska-Jabłońska (Warszawa)
Henryk Oesterreicher
Leszek Ossowski
Jan Otrębski (Wilno)
Zygmunt Paulisz (Garwolin)
Holger Pedersen (Kopenhaga)
Kazimierz Piekarski (Warszawa)
Stanisław Rospond
Mikołaj Rudnicki (Poznań)
Jan Safarewicz (Wilno)
Stanisław Słoński (Warszawa)
Roman Smal-Słocki (Warszawa)
Ignacy Stein (Poznań)

Zdzisław Stieber
Roman Stopa (Żywiec)
Stanisław Szober (Warszawa)
Antoni Śmieszek (Warszawa)
Halina Świderska-Koneczna (Warszawa)
Witold Taszycki (Lwów)
Adam Tomaszewski (Poznań)
Tore Torbiörnsson (Upsala)
Henryk Ułaszyn (Poznań)
Stanisław Wędkiewicz (Warszawa)
Helena Willman-Grabowska
Stanisław Witkowski (Lwów)
Juljusz Zborowski (Zakopane)
Jan Ziłyński

3. Komisja historji literatury polskiej

Przewodniczący: Ignacy Chrzanowski
Zastępca przewodniczącego: Stanisław Pigoń
Sekretarz: Franciszek Bielak

Współpracownicy:

Stanisław Adamczewski (Warszawa)
Karol Badecki (Lwów)
Adam Bar
Ludwik Bernacki (Lwów)
Franciszek Bielak
Aleksander Birkenmajer
Józef Birkenmajer (Warszawa)
Wacław Borowy (Warszawa)
Mieczysław Brahmer (Rzym)
Wilhelm Bruchnalski (Lwów)
Jan Bystrzycki
Ignacy Chrzanowski
Zofja Ciechanowska
Isak Collijn (Stockholm)
Stanisław Cywiński (Wilno)
Henryk Damiani (Rzym)
Stefan Demby (Warszawa)
Samuel Dickstein (Warszawa)
Aureli Drogoszewski (Warszawa)
Marja Dunajówna (Wilno)
Roman Dyboski
Stanisław Estreicher
Ks. Jan Fijałek
Władysław Folkierski
Henryk Galle (Warszawa)
Monika Gardner (Londyn)
Konrad Górski (Wilno)
Tadeusz Grabowski (Poznań)
Tad. Stanisław Grabowski (Rio de Janeiro)
Wiktor Hahn (Lwów)
Ferdynand Hoesick (Warszawa)
Jerzy Horak (Praga)
Jan Hulewicz
Franciszek Ilesič (Zagrzeb)
Michał Janik (Ulanów)
Ludwik Kamykowski (Lublin)
Juljusz Kleiner (Lwów)
Kazimierz Kolbuszewski (Lwów)
Stanisław Kolbuszewski (Poznań)
Stefan Kołaczkowski
E. Korecki
Stanisław Kościałkowski (Wilno)
Stanisław Kossowski (Lwów)

Stanisław Kot
Manfred Kridl (Wilno)
Juljan Krzyżanowski (Warszawa)
Eugenjusz Kucharski (Lwów)
Jan Lachs
Stanisław Lam (Warszawa)
Jakób Langlade (Paryż)
Leonard Lepszy
Stanisław Łempicki (Lwów)
Mikołaj Mazanowski
Ks. Kazimierz Miaskowski (Wierzchosławice)
Henryk Mościcki (Warszawa)
Bronisław Nadolski (Lwów)
Kazimierz Nitsch
Jerzy Rapall Noyes (Berkeley)
Adolf Stender-Petersen (Aarhus)
Kazimierz Piekarski (Warszawa)
St. Pietraszkiewiczówna (Wilno)
Stanisław Pigoń
Tadeusz Pini (Lwów)
Mieczysław Piszczkowski (Lwów)
Leon Płoszewski (Warszawa)
Roman Pollak (Poznań)
Franc. Pułaski (Paryż)
Marjan Reiter (Warszawa)
Witold Rubczyński
Paweł Rybicki (Katowice)
Aleksander Semkowicz (Lwów)
Tadeusz Sinko
Tadeusz Lehr-Spławiński
Bogdan Suchodolski (Warszawa)
Zofja Gąsiorowska-Szmydtowa (Warszawa)
Stanisław Szpotański (Warszawa)
Zygmunt Szweykowski (Warszawa)
Marjan Szyjkowski (Praga)
Henryk Trzpis
Stanisław Turowski (Zakopane)
Józef Ujejski (Warszawa)
Zygm. Wasilewski (Warszawa)
Stanisław Wasylewski (Poznań)
Wiktor Weintraub (Warszawa)
Stef. Vrtel-Wierczyński (Poznań)
Stanisław Windakiewicz
Tadeusz St. Wisłocki (Lwów)
Kazimierz Wóycicki (Warszawa)
Zygmunt L. Zaleski (Paryż)
Stanisław Zathey
Marjan Zdziechowski (Wilno)
Henryk Życzyński (Lublin)

4. Komisja filologiczna

Przewodniczący: Leon Sternbach
Zastępca przewodniczącego: Tadeusz Sinko
Sekretarz: Stanisław Skimina
Redaktor »Archiwum Filologicznego«: vacat

Współpracownicy:

Marjan Auerbach (Lwów)
Edmund Bulanda (Lwów)
Bogusław Butrymowicz
Władysław Chodaczek (Lwów)
Franciszek Chowaniec
Konstanty Chyliński (Lwów)

Ludwik Ćwikliński (Poznań)
Bronisław Daniec
Karol Dąbrowski (Warszawa)
Józef Dziech (Poznań)
Wiktor Hahn (Lublin)
Seweryn Hammer
Michał Jezienicki (Stanisławów)
Jan Kopacz (Lwów)
Stanisław Kot
Adam Krokiewicz (Warszawa)
Jerzy Krókowski (Dąbrowa Górnicza)
Kazimierz Feliks Kumaniecki
Tadeusz Lewicki (Lwów)
Franciszek Nagórzański (Lwów)
Wincenty Ogrodziński
Jan Oko (Wilno)
Jan Pelczar
Stanisław Pilch (Lwów)
Ludwik Piotrowicz
Mieczysław Popławski (Lublin)
Gustaw Przychocki
Artur Rappaport (Lwów)
Joachim Reinhold
Stanisław Rzepiński
Jan Sajdak (Poznań)
Jerzy Schnayder
Stanisław Seliga (Warszawa)
Tadeusz Sinko
Stanisław Skimina
Franciszek Smolka (Lwów)
Stefan Srebrny (Wilno)
Karol Stach
Leon Sternbach
Stanisław Stroński (Warszawa)
Wincenty Smiałek (Lwów)
Aleksander Turyn (Warszawa)
Stanisław Wędkiewicz (Warszawa)
Józef Winkowski
Stanisław Witkowski (Lwów)

5. Komisja orjentalistyczna

Przewodniczący i dyrektor wydawnictw: Tadeusz Kowalski
Sekretarz: Helena z Grabowskich Willmanowa

Współpracownicy:

Ks. Józef Archutowski
Ks. Józef Bromski (Warszawa)
Denzel Carr (Honolulu)
Jan Czekanowski (Lwów)
Włodzimierz Demetrykiewicz
Ks. Anastazy Fic
Ignacy Gelb (Chicago)
Joachim Hirschberg (Częstochowa)
Witold Jabłoński (Warszawa)
Jan Jaworski (Warszawa)
Ks. Aleksy Klawek (Lwów)
Władysław Kotwicz (Lwów)
Tadeusz Kowalski
Dawid Künstlinger
Jerzy Kuryłowicz (Lwów)
Tadeusz Lehr-Spławiński
Ks. Wilhelm Michalski (Warszawa)

Kazimierz Nitsch
Ks. Paweł Nowicki (Wilno)
Ludwik Piotrowicz
Stefan Przeworski (Warszawa)
Rudolf Ranoszek (Warszawa)
Stanisław Schayer (Warszawa)
Mojżesz Schorr (Warszawa)
Eugenjusz Słuszkiewicz (Lwów)
Stefan Stasiak (Lwów)
Ks. Józef Stawarczyk (Warszawa)
Leon Sternbach
Seraja Szapszał (Wilno)
Ks. Jan Szeruda (Warszawa)
Jakób Szynkiewicz (Wilno)
Antoni Śmieszek (Warszawa)
Juljan Talko-Hryncewicz
I. Wajnberg (Warszawa)
Helena z Grabowskich Willmanowa
Ananjasz Zajączkowski (Warszawa)

6. Słownik staropolski

Redaktor: Kazimierz Nitsch.
Sekretarz Redakcji: Henryk Oesterreicher.

(Komitety wspólne z Wydziałem historyczno-filozoficznym)

7. Komitet Słownika łaciny średniowiecznej w Polsce

Przewodniczący: ks. Jan Fijałek.
Sekretarz: Ludwik Piotrowicz.
Członkowie: Stanisław Kutrzeba, Leon Sternbach.

8. Komitet Bibljoteki Pisarzów Polskich

Członkowie: z Wydziału filologicznego: Stanisław Kot, Stanisław Pigoń, Stanisław Windakiewicz; z Wydziału historyczno-filozoficznego: Stanisław Estreicher, Stanisław Kutrzeba.

II. Wydział historyczno-filozoficzny

1. Komisja historyczna

Przewodniczący: Władysław Semkowicz
Dyrektor wydawnictw: Edward Kuntze
Sekretarz: Jan Dąbrowski

Współpracownicy:

Władysław Abraham (Lwów)
Stan. Arnold (Warszawa)
Eugenjusz Barwiński (Lwów)
Henryk Barycz
Ks. Stanisław Bednarski
Leon Białkowski (Lublin)
Karol Badecki (Lwów)
Stanisław Bodniak (Kórnik)

Władysław Bogatyński
W. A. Bruchnalski (Lwów)
Franciszek Bujak (Lwów)
Włodzimierz Budka
Zofja Kozłowska-Budkowa
Zofja Charewiczowa (Lwów)
Kazimierz Chodynicki (Poznań)
Czesław Chowaniec (Paryż)
Ludwik Ćwikliński (Poznań)
Aleksander Czołowski (Lwów)
Piotr David
Jan Dąbrowski
Bronisław Dembiński (Poznań)
Adrjan Divéky (Warszawa)
Edmund Długopolski
Kazimierz Dobrowolski
Franciszek Duda
Stanisław Estreicher
Józef Feldman
Ks. Jan Fijałek
Ks. Tadeusz Glemma
Bp Michał Godlewski
Olgierd Górka (Warszawa)
Roman Grodecki
Oskar Halecki (Warszawa)
Marceli Handelsman (Warszawa)
Janusz Iwaszkiewicz (Wilno)
Kazim. Kaczmarczyk (Poznań)
Witold Kamieniecki (Warszawa)
Jadwiga Karwasińska (Warszawa)
Stanisł. Kętrzyński (Warszawa)
Emil Kipa (Hamburg)
Abdon Kłodziński
Adam Kłodziński
Ludwik Kolankowski (Warszawa)
Feliks Koneczny
Władysław Konopczyński
Stan. Kościałkowski (Wilno)
Stanisław Kot
Eugenjusz Kucharski (Lwów)
Marjan Kukiel
Edward Kuntze
Tadeusz Kupczyński (Katowice)
Stanisław Kutrzeba
Ks. Jan Kwolek (Przemyśl)
Leonard Lepszy
Kazimierz Lepszy
Adam Lewak (Warszawa)
Marjan Łodyński (Warszawa)
Henryk Łowmiański (Wilno)
Tadeusz Manteuffel (Warszawa)
Józef Michałowski (Rzym)
Sylwjusz Mikucki
Emil Teofil Modelski (Lwów)
Czesław Nanke (Lwów)
Fryderyk Papée
Henryk Paszkiewicz (Warszawa)
Bron. Pawłowski (Warszawa)
Karol Piotrowicz
Ludwik Piotrowicz
Kazimierz Piwarski
Władysław Pociecha
Feliks Pohorecki (Lwów)
Helena Polaczkówna (Lwów)
Stefan Pomarański (Warszawa)
Józef Raciborski (Łódź)
Władysław Semkowicz
Tadeusz Silnicki (Poznań)
Adam Skałkowski (Poznań)

Mieczysław Skibiński
Adam Szelągowski (Lwów)
Wacław Tokarz (Warszawa)
Kazimierz Tymieniecki (Poznań)
Kazimierz Tyszkowski (Lwów)
Adam Vetulani
Tadeusz Wałek-Czernecki (Warszawa)
Józef Widajewicz (Poznań)
Helena Więckowska (Warszawa)
Zygmunt Wojciechowski (Poznań)
Andrzej Wojtkowski (Poznań)
Stanisław Windakiewicz
Stanisław Zajączkowski (Wilno)
Stanisław Zakrzewski (Lwów)
Kazimerz Zakrzewski (Warszawa)

Komitet Ekspedycji Rzymskiej

Przewodniczący: przewodniczący Komisji historycznej.

Członkowie: sekretarz generalny, dyrektor Wydziału historyczno-filozoficznego, przewodniczący, sekretarz i dyrektor wydawnictw Komisji historycznej, Władysław Abraham (Lwów).

2. Komisja prawnicza

Przewodniczący: Stanisław Wróblewski

Dyrektor zbiorów i wydawnictw: Stanisław Kutrzeba

Sekretarz: Adam Krzyżanowski

Współpracownicy:

Władysław Abraham (Lwów)
Franciszek Bossowski (Wilno)
Stanisław Bukowiecki (Warszawa)
Józef Buzek (Warszawa)
Marceli Chlamtacz (Lwów)
Edward Dubanowicz (Lwów)
Tadeusz Dziurzyński
Stanisław Estreicher
Ks. Jan Fijałek
Marceli Handelsman (Warszawa)
Antoni Kostanecki (Warszawa)
Adam Krzyżanowski
Kazimierz Kumaniecki
Stanisław Kutrzeba
Zygmunt Lisowski (Poznań)
Juljan Makarewicz (Lwów)
Antoni Peretiatkowicz (Poznań)
Michał Rostworowski
Jan Rutkowski (Poznań)
Roman Rybarski (Warszawa)
Józef Siemieński (Warszawa)
Stanisław Wróblewski
Władysław Wróblewski (Warszawa)
Fryderyk Zoll

3. Komisja historji filozofji polskiej

Przewodniczący: Witold Rubczyński
Zastępca przewodniczącego: Kazimierz Twardowski
Sekretarz: ks. Konstanty Michalski

Współpracownicy:

Aleksander Birkenmajer
Wilhelm Bruchnalski (Lwów)
Jan St. Bystroń (Warszawa)
Ludwik Chmaj
Ignacy Chrzanowski
Samuel Dickstein (Warszawa)
Ks. Jan Fijałek
Tadeusz Garbowski
Wojciech Gielecki
Stanisław Gołąb
Tadeusz Grabowski (Poznań)
Stefan Harassek
Władysław Heinrich
Marjan Heitzman
ks. Tadeusz Jachimowski (Warszawa)
Stanisław Kot
Eugenjusz Kucharski (Lwów)
Jan Łukasiewicz (Warszawa)
Ks. Konstanty Michalski
Antoni Peretiatkowicz (Poznań)
Stanisław Pigoń
Zenon Przesmycki (Warszawa)
Witold Rubczyński
Tadeusz Sinko
Michał Sobeski (Poznań)
Marjan Szyjkowski (Praga)
Wład. Tatarkiewicz (Warszawa)
Kazimierz Twardowski (Lwów)
Józef Ujejski (Warszawa)
Mścisław Wartenberg (Lwów)
Wiktor Wąsik (Warszawa)
Stanisław Windakiewicz
Władysław Witwicki (Warszawa)
O. Adam Woroniecki (Lwów)
Adam Wrzosek (Poznań)
Adam Żółtowski (Poznań)

4. Komisja historji wojskowości w Polsce

Przewodniczący: Jan Dąbrowski
Sekretarz: Karol Piotrowicz

Współpracownicy:

Franciszek Bujak (Lwów)
Chowaniec Czesław (Paryż)
Jan Dąbrowski
Bronisław Gembarzewski (Warszawa)
Roman Grodecki
Marceli Handelsman (Warszawa)
Antoni Hniłko (Warszawa)
Władysław Konopczyński
Marjan Kukiel

Stanisław Kutrzeba
Otto Laskowski (Warszawa)
Marjan Łodyński (Warszawa)
Bronisław Pawłowski (Warszawa)
Karol Piotrowicz
Karol Różycki (Warszawa)
Jan Rutkowski (Poznań)
Władysław Semkowicz
Adam Skałkowski (Poznań)
Wacław Tokarz (Warszawa)
Stanisław Zakrzewski (Lwów)

5. Komisja Atlasu historycznego Polski

Przewodniczący: Władysław Semkowicz
Zastępca przewodniczącego: Marceli Handelsman
Sekretarz: Stanisław Arnold

Współpracownicy:

Stanisław Arnold (Warszawa)
Eugenjusz Barwiński (Lwów)
Karol Buczek
Franciszek Bujak (Lwów)
Stefan Czarnowski (Warszawa)
Jan Dąbrowski
Roman Grodecki
Oskar Halecki (Warszawa)
Marceli Handelsman (Warszawa)
Jan Jakubowski (Warszawa)
Stanisław Kutrzeba
Jan Natanson-Leski (Warszawa)
Bolesław Olszewicz (Warszawa)
Stanisław Pawłowski (Poznań)
Feliks Pohorecki (Lwów)
Jan Rutkowski (Poznań)
Władysław Semkowicz
Jerzy Smoleński
Kazimierz Tymieniecki (Poznań)
Zygmunt Wojciechowski (Poznań)
Bohdan Zaborski (Warszawa)

6. Komitet dla wydawnictwa „Źródeł do dziejów życia umysłowego Polski w dobie humanizmu. (Stosunki z zagranicą)“

a) Z Wydziału filologicznego: Ignacy Chrzanowski, Stanisław Kot, Stanisław Windakiewicz.

b) Z Wydziału histor.-filozoficznego: ks. Jan Fijałek, Stanisław Kutrzeba.

7. Komitet Kwartalnika Filozoficznego

Redaktor: Władysław Heinrich.

Członkowie: Adam Krokiewicz (Warszawa), ks. Konstanty Michalski, Witold Rubczyński, Władysław Tatarkiewicz (Warszawa).

III. Wydział matematyczno-przyrodniczy

1. Komisja fizjograficzna

Przewodniczący: Jan Nowak
Sekretarz: Jan Stach

Współpracownicy:

Leopold Adametz (Wiedeń)
Henryk Arctowski (Lwów)
J. Bajerlein (Poznań)
Tadeusz Banachiewicz
Jan Bayger (Lwów)
Franciszek Bieda
Czesław Bieżanko (Gniezno)
Jan Blitek (Katowice)
Karol Bogdanowicz
Andrzej Bolewski
Jan Bowkiewicz (Warszawa)
Józef Brzeziński (Prądnik Czerwony)
Bolesław Bujalski (Bitków)
Odo Bujwid (Warszawa)
Jadwiga Burtanówna
Jan Czarnocki (Warszawa)
Hanna Czeczottowa (Warszawa)
Jan Czekanowski (Lwów)
Juljan Czyżewski (Lwów)
Kazimierz Demel (Hel)
Włodzimierz Demetrykiewicz
Antoni Dobrowolski (Warszawa)
Janusz Domaniewski (Warszawa)
Roman Dreżepolski (Poznań)
Jadwiga Dyakowska
Władysław Dziewulski (Wilno)
Seweryn Dziubałtowski (Warszawa)
Wilhelm Friedberg (Lwów)
Józef Fudakowski
Benedykt Fuliński (Lwów)
Anna Gadomska (Poznań)
Jan Gadomski
Tadeusz Garbowski
Antoni Gaweł
Michał Gedroyć (Warszawa)
Emil Godlewski
Walery Goetel
Stanisław Goliński (Lublin)
Józef Gołąb (Poznań)
Władysław Gorczyński (Warszawa)
Lucjan Grabowski (Lwów)
Jan Grochmalicki (Poznań)
Romuald Gumiński (Warszawa)
Bronisław Halicki (Wilno)
Jan Hirschler (Lwów)
Stefan Hłasek (Warszawa)
Ludwik Horwitz (Warszawa)
Henryk Hoyer
Bolesław Hryniewiecki (Warszawa)
Eugenjusz Jabłoński
Tadeusz Jaczewski (Warszawa)
Stanisław Jakubisiak (Poznań)
Antoni Jakubski (Poznań)
Kazimierz Jantzen (Wilno)
Jerzy Jarocki (Warszawa)

Bronisław Jaroń
Jan Jarosz
Stanisław Jaskólski
Hieronim Jawłowski (Warszawa)
Marjan Jurek
Marjan Kamieński (Lwów)
Michał Kamieński (Warszawa)
Jan Karpowicz (Cząbrów, pod Nowogródkiem)
Kazimierz Kaznowski (Kielce)
Jan Kinel (Lwów)
Roman Kobendza (Warszawa)
Marjan Koczwara (Katowice)
January Kołodziejczyk (Warszawa)
K. Konior
Stanisław Kontkiewicz
Stefan Kopeć (Puławy)
Helena Koporska (Lublin)
Stanisł. Kosińska (Warszawa)
Konst. Kowalewski (Warszawa)
Ludwik Kowalski
Hugo Kowarzyk (Jaworzno)
Karol Koziorowski (Warszawa)
Aleksander Kozikowski (Lwów)
Aniela Kozłowska (Katowice)
Roman Kozłowski (Warszawa)
Zygmunt Koźmiński (Wigry)
Wilhelm Krach
Marja Krąińska (Warszawa)
Adam Krasucki (Lwów)
Feliks Krawiec (Poznań)
Jerzy Kremky (Warszawa)
Stefan Kreutz
Ignacy Król
Bogumił Krygowski (Poznań)
Helena Krzemieniewska (Lwów)
Seweryn Krzemieniewski (Lwów)
Marjan Książkiewicz
Jan Kuhl (Szczakowa)
Witold Kulesza (Poznań)
Stanisław Kulczyński (Lwów)
Włodzimierz Kulmatycki (Bydgoszcz)
Roman Kuntze (Lwów)
Czesław Kuźniar (Warszawa)
Wacław Lastowski (Bieniakonie)
Stanisław Lencewicz (Warszawa)
Jan Lewiński (Warszawa)
Bernard Liebetanz (Poznań)
Flora Lilienfeldówna
Jerzy Lilpop
Miecz. Limanowski (Wilno)
Stanisław Liskiewicz (Wilno)
Alfred Lityński (Wigry)
Michał Łempicki
Paweł Łoziński
Walery Łoziński
Józef Łukaszewicz (Wilno)
Adam Łuniewski (Warszawa)
Stefan Macko
Stefan Makowiecki (Rozwadów)
Józef Makólski (Warszawa)
Adam Malicki (Lwów)
Marja Marchewianka
Marja Marchewianka
Stanisław Małkowski (Warszawa)

Marja Matlakówna (Lwów)
Edward Mazur (Kraków)
Alojzy Mazurek (Warszawa)
Kazimierz Miczyński (Lwów)
Władysław Mierzejewski (Wilno)
Józef Mikulski
Stanisław Minkiewicz (Puławy)
Zygmunt Mokrzecki (Warszawa)
Jan Moniak (Tarnowskie Góry)
Józef Morozewicz (Warszawa)
Ambroży Moszyński (Poznań)
Józef Motyka (Lwów)
Jan Muszyński (Wilno)
Wiktor Nechay (Bytom)
Apolinary Negrusz
Władysław Niebrzydowski (Warszawa)
Wacław Niedziałkowski (Warszawa)
Witold Niesiołowski
Edward Lubicz Niezabitowski (Poznań)
Jan Noskiewicz (Lwów)
Jan Nowak
Marjan Nowiński (Tryńcza)
Marjan Nunberg (Cieszyn)
Henryk Orkisz (Lwów)
Józef Paczoski (Poznań)
Eugenjusz Panow
Edward Passendorfer (Siemianowice Śląskie)
Stanisław Pawłowski (Poznań)
Bogumił Pawłowski
Zbigniew Pazdro (Lwów)
Kazimierz Piech
Feliks Piestrak (Tarnowskie Góry)
Adam Piwowar (Dąbrowa Górn.)
Władysław Płoński (Warszawa)
Marja Polaczkówna (Lwów)
Gustaw Poluszyński (Lwów)
Roman Prawocheński
Józef Premik
Jan Prüffer (Wilno)
Ferd. Rabowski (Warszawa)
Marja Racięcka (Wilno)
Jan Radomski (Nisko)
Paweł Radziszewski (Wilno)
Edward Ralski
Mirosław Ramułt
Jan Rivola (Poznań)
Wojciech Rogala (Lwów)
Kazimierz Rogóyski (Wilno)
Jan Romaniszyn (Lwów)
Eugenjusz Romer (Lwów)
Romuald Rosłoński (Przemyśl)
Wacław Roszkowski (Warszawa)
Kazimierz Rouppert
Zygmunt Rozen
Adam Rożański
Marja Różkowska (Poznań)
Jan Ruszkowski (Warszawa)
Jan Rychlicki
Jan Rylski (Lwów)
Józef Ryzner (Lwów)
Juljan Rzóska (Poznań)
Jan Samsonowicz (Warszawa)
Edward Schechtel (Poznań)
Antoni Schimitzek (Siersza)

Michał Siedlecki
Wincenty Siemaszko (Warszawa)
Tadeusz Sikorski
Kazimierz Simm (Cieszyn)
Ludwik Sitowski (Poznań)
Kamila Skoczylas-Ciszewska (Katowice)
Franciszek Skupieński (Warszawa)
Witold Sławiński (Wilno)
Piotr Słonimski (Warszawa)
Jerzy Smoleński
Władysław Smosarski (Poznań)
Stanisław Smreczyński sen.
Stanisław Smreczyński jun.
Kazimierz Smulikowski (Poznań)
Jan Sokołowski
Marjan Sokołowski (Warszawa)
Stanisław Sokołowski sen.
Stanisław Sokołowski jun.
Teodor Spiczakow
Jan Stach
Stefan Stach
Karol Starmach
Konstanty Stecki (Poznań)
Witold Stefański (Warszawa)
Edward Stenz (Warszawa)
Stefan Stobiecki
August Stöckl (Lwów)
Konst. Strawiński (Warszawa)
Wacław Strażewicz (Wilno)
Fortunat Stroński (Lwów)
Kazimierz Strzemieński
Ks. Bolesł. Strzeszewski (Płock)
Tadeusz Sulma
Stanisław Sumiński (Warszawa)
Walery Swederski (Lwów)
Michał Świątkiewicz (Lwów)
Bohdan Świderski (Warszawa)
Władysław Szafer
Janina Szaferowa
Bronisław Szafran (Lwów)
Bronisław Szakien (Wilno)
Wład. Szaniawski (Przegoliny)
Kazimierz Szulc (Warszawa)
Jan Szulczewski (Poznań)
Franciszek Szychliński (Poznań)
Dezydery Szymkiewicz (Lwów)
Wawrzyniec Teisseyre (Lwów)
Szymon Tenenbaum (Warszawa)
F. K. Terlikowski (Poznań)
Juljan Tokarski (Lwów)
Stanisław Tołpa (Kalisz)
Jan Trela
Tadeusz Trella (Przemyśl)
Józef Trzebiński (Wilno)
Jan Tur (Warszawa)
Irena Turowska
Seweryn Udziela (Podgórze)
Tadeusz Vetulani (Poznań)
Władysław Vorbrodt
Jan Walas
Józef Wąsowicz (Lwów)
Stan. Waśniewski (Mydlniki)
Ks. Franciszek Wawrzyniak (Dziekanowice)
Herkulan Weigt

Zygmunt Weyberg (Lwów)
Szymon Wierdak (Lwów)
Kazimierz Wize (Poznań)
Jan Wilczyński (Wilno)
Tadeusz Wilczyński (Lwów)
Edward Windakiewicz
Piotr Wiśniewski (Wilno)
Tadeusz Wiśniowski (Warszawa)
Józef Witkowski
Jan Włodek
Kazimierz Wodzicki
Adam Wodziczko (Poznań)
Roman Wojtusiak
Tadeusz Wolski (Warszawa)
Stan. Wołłosowicz (Warszawa)
Jadwiga Wołoszyńska
Tadeusz Woyno (Warszawa)
Kazimierz Wójcik (Poznań)
Zygmunt Wóycicki (Warszawa)
Antoni Wróblewski (Kórnik)
Wanda Zabłocka
Jan Zabłocki
Zofja Zaćwilichowska
Jan Zaćwilichowski
Jan Zerndt
Marja Ziembianka
August Zierhoffer (Lwów)
Stefan Ziobrowski
Stanisław Zuber
Stanisław Zych (Lwów)
Władysław Zych (Lwów)
Kazimierz Żorawski (Warszawa)

Prace tej komisji są rozdzielone na pięć ośrodków (Kraków, Lwów, Poznań, Warszawa i Wilno). W Krakowie istnieją 4 sekcje pod kierunkiem: 1) *geologiczna* — prof. Kreutza; 2) *botaniczna* — prof. Szafera; 3) *zoologiczna* — prof. Hoyera i 4) *rolniczo-leśna* — prof. Roupperta.

2. Komitet redakcyjny wydawnictwa »Starunia«

Członkowie: Jan Nowak, Jan Stach, Władysław Szafer. Redaktor: Jan Stach.

3. Muzeum fizjograficzne

Dyrektor: Jan Stach.
Kustosz działu zoolog.: Józef Fudakowski.
Kustosz działu botan.: Jerzy Lilpop.
Kustosz działu geolog.: Eugenjusz Panow.
Konserwator zbioru motyli: Witold Niesiołowski.

Rada Muzeum fizjograficznego

Przewodniczący: Henryk Hoyer.

Członkowie: Stefan Kreutz, Jan Nowak, Jan Stach, Władysław Szafer.

Wspólnie z Wydziałem lekarskim:

4. Komisja historji medycyny i nauk matematyczno-przyrodniczych

Przewodniczący: Leon Wachholz
Sekretarz: Aleksander Birkenmajer

Współpracownicy:

Adam Bednarski (Lwów)
Tadeusz Bilikiewicz
Aleksander Birkenmajer
Włodzimierz Bugiel (Paryż)
Franciszek Bujak (Lwów)
Stanisław Ciechanowski
Isak Collijn (Stockholm)
Samuel Dickstein (Warszawa)
Tadeusz Estreicher
Franciszek Fuchs
Franciszek Giedroyć (Warszawa)
Marjan Grotowski (Warszawa)
Bolesław Hryniewiecki (Warszawa)
Bronisław Koskowski (Warszawa)
Jan Lachs
Władysław Natanson
Jan Nowak
Eugenjusz Romer (Lwów)
Władysław Szumowski
Jan Tur (Warszawa)
Leon Wachholz
Adam Wrzosek (Poznań)
Władysław Zahorski (Wilno)
Ludwik Zembrzuski (Warszawa)
Witold Ziembicki (Lwów)

IV. Wydział lekarski

1. Komisja higjeny doświadczalnej

Przewodniczący: Witold Chodźko.

Zastępca przewodniczącego: Roman Nitsch.

Współpracownicy: Witold Gądzikiewicz, Tomasz Janiszewski (Warszawa), Jan Rapczewski (Warszawa), Aleksander Safarewicz (Wilno), Gustaw Szulc (Warszawa).

V. Komisje wspólne

1. Komisja antropologji i prehistorji

Przewodniczący: Włodzimierz Demetrykiewicz

Zastępca przewodniczącego: Henryk Hoyer

Sekretarz: vacat

Współpracownicy:

Leopold Adametz (Wiedeń)
Włodz. Antoniewicz (Warszawa)
Michał Bernstein (Wilno)
Jan Bryk (Lwów)
Stanisław Ciechanowski
Bol. Czapkiewicz (Tarnów)
Jan Czekanowski (Lwów)
J. L. Červinka (Kojetin)
E. Czepurkowski (Władywostok)
M. Ćwirko-Godycki (Poznań)
Włodzimierz Demetrykiewicz
Michał Drewko (Warszawa)
Henryk Hoyer
A. Hrdlička (Washington)
Juljan Talko-Hryncewicz
Roman Jakimowicz (Warszawa)
Rudolf Jamka
Konrad Jażdżewski (Warszawa)
Aleksandra Karpińska (Poznań)
Stanisław Klimek (Lwów)
Kazimierz Kostanecki
Józef Kostrzewski (Poznań)
Leon Kozłowski (Warszawa)
Stefan Krukowski (Warszawa)
Ludwik Krzywicki (Warszawa)
Gabrjel Leńczyk
Edward Loth (Warszawa).
Ks. Władysław Łęga (Grudziądz)
Aleksander Maciesza (Płock)
Jan Mydlarski (Warszawa)
Lubor Niederle (Praga)
Jan Olbrycht
Zofja Podkowińska (Warszawa)
Stan. Poniatowski (Warszawa)
Roman Prawocheński
Michał Reicher (Wilno)
Tadeusz Reyman
Ks. Bolesław Rosiński (Lwów)
Ludwik Sawicki (Warszawa)
Ludomir Sedlaczek-Komorowski
Olga Spitzer-Willerowa
Karol Stojanowski (Poznań)
Kazimierz Stołyhwo
Eugenja Stołyhwowa
Tadeusz Sulimirski (Lwów)
Seweryn Udziela
Leon Wachholz
Adam Wrzosek (Poznań)
Zygmunt Zakrzewski (Poznań)

2. Komisja etnograficzna

Przewodniczący: Władysław Semkowicz
Zastępca przewodniczącego: Seweryn Udziela.
Sekretarz: Tadeusz Seweryn.

Współpracownicy:

Włodzimierz Antoniewicz (Warszawa)
Michał Arnaudow (Sofja)
Włodzimierz Bugiel (Paryż)
Franciszek Bujak (Lwów)
Jan St. Bystroń (Warszawa)
Adam Chętnik (Nowogród nad Narwią)
Adolf Chybiński (Lwów)
Jędrzej Cierniak (Warszawa)
Stefan Czarnowski (Warszawa)
Jan Czekanowski (Lwów)
Kazimierz Dobrowolski
Stanisław Estreicher
Adam Fischer (Lwów)
Eugenjusz Frankowski (Poznań)
Roman Grodecki
Milowan Gavazzi (Zagrzeb)
Jerzy Horák (Praga)
Zdzisław Jachimecki
Cezarja Jędrzejowiczowa (Warszawa)
Witold Klinger (Poznań)
Filaret Kolessa (Lwów)
Tadeusz Kowalski
Ludwik Krzywicki (Warszawa)
Włodzimierz Kubijowicz
Eugenjusz Kucharski (Lwów)
Leonard Lepszy
Bronisław Malinowski (Londyn)
Kazimierz Moszyński (Wilno)
Kazimierz Nitsch
Czesław Pietkiewicz (Warszawa)
Stanisław Poniatowski (Warszawa)
Edmund Schneeweis (Praga)
Władysław Semkowicz
Tadeusz Seweryn
Juljan Talko-Hryncewicz
Seweryn Udziela
Leon Wachholz
Stanisław Windakiewicz
Helena Windakiewiczowa
Kazimiera Zawistowicz-Kintopfowa (Warszawa)
Juljusz Zborowski (Zakopane)

3. Komisja geograficzna

Przewodniczący: Eugenjusz Romer
Zastępca przewodniczącego: Władysław Semkowicz
Sekretarz: Jerzy Smoleński

Współpracownicy:

Henryk Arctowski (Lwów)
Stanisław Arnold (Warszawa)
Karol Buczek
Franciszek Bujak (Lwów)

Jan Stanisław Bystroń (Warszawa)
Jan Czarnocki (Warszawa)
Stefan Czarnowski (Warszawa)
Józef Czekalski (Poznań)
Jan Czekanowski (Lwów)
Juljan Czyżewski (Lwów)
Regina Danysz-Fleszarowa (Warszawa)
Kazimierz Demel (Hel)
Władysław Deszczka (Warszawa)
Marja Dobrowolska
Antoni Dobrowolski (Warszawa)
Janusz Domaniewski (Warszawa)
Seweryn Dziubałtowski (Warszawa)
Benedykt Fuliński (Lwów)
Adam Gadomski
Rajmund Galon (Poznań)
Ferdynand Goetel (Warszawa)
Walery Goetel
Wład. Gorczyński (Nizza)
Jan Grochmalicki (Poznań)
Marc. Handelsman (Warszawa)
Jan Hirschler (Lwów)
Zofja Hołub-Pacewiczowa
Bolesław Hryniewiecki (Warszawa)
Jan Jakubowski (Warszawa)
Antoni Jakubski (Poznań)
Aleks. Janowski (Warszawa)
Juljusz Jurczyński (Łódź)
Witold Kamieniecki (Warszawa)
Kaz. Kaznowski (Warszawa)
Marja Kiełczewska (Poznań)
Jan Kinel (Lwów)
Roman Kobendza (Warszawa)
Marjan Koczwara (Katowice)
Stanisław Korbel
Jan Kornaus (Baranowicze)
Józef Kostrzewski (Poznań)
Władysław Kotwicz (Lwów)
Tadeusz Kowalski
Ks. Stan. Kozierowski (Winnogóra)
Aleksander Kozikowski (Lwów)
Aniela Kozłowska (Katowice)
Stefan Kreutz
Włodzimierz Kubijowicz
Stanisław Kulczyński (Lwów)
Witold Kulesza (Poznań)
Roman Kunze (Poznań)
Stanisław Kutrzeba
Stan. Lencewicz (Warszawa)
Jan Lewiński (Warszawa)
Mieczysław Limanowski (Wilno)
Alfred Lityński (Wigry)
Jerzy Loth (Warszawa)
Walery Łoziński
Stan. Małkowski (Warszawa)
Stan. Minkiewicz (Puławy)
Kazimierz Moszyński (Wilno)
Józef Motyka
Jan Natanson-Leski (Warszawa)
Stanisława Niemcówna
Edward Niezabitowski (Poznań)
Kazimierz Nitsch
Jan Noskiewicz (Lwów)
Jan Nowak
Stan. Nowakowski (Poznań)

Bolesław Olszewicz (Warszawa)
Zdzisław Opolski (Krzemieniec)
Wiktor Ormicki
Józef Paczoski (Poznań)
Bogumił Pawłowski
Stanisław Pawłowski (Poznań)
Bronisław Piątkiewicz (Warszawa)
Stanisław Pietkiewicz (Warszawa)
Marja Polaczkówna (Lwów)
Stan. Poniatowski (Warszawa)
Eugenjusz Romer (Lwów)
Kazimierz Rouppert
Adam Rożański
Mikołaj Rudnicki (Poznań)
Jan Samsonowicz (Warszawa)
Edward Schächtel (Poznań)
Władysław Semkowicz
Michał Siedlecki
Wacław Sieroszewski (Warszawa)
Ludwik Sitowski (Poznań)
Jerzy Smoleński
Marjan Sokołowski (Warszawa)
Stanisław Sokołowski
Stanisław Srokowski (Warszawa)
Jan Stach
Konstanty Stecki (Poznań)
Kazimierz Stołyhwo
Antoni Sujkowski (Warszawa)
Władysław Szafer
Bronisław Szafran
Kazimierz Szulc (Warszawa)
Jerzy Wojciech Szulczewski (Poznań)
Teofil Szumański (Lwów)
Dezydery Szymkiewicz (Lwów)
Juljan Talko-Hryncewicz
Henryk Teisseyre (Lwów)
Seweryn Udziela
Roman Umiastowski (Wilno)
Antoni Wagner (Warszawa)
Józef Wąsowicz (Lwów)
Herkulan Weigt
Szymon Wierdak (Lwów)
Tadeusz Wilczyński (Lwów)
Walenty Winid (Poznań)
Stan. Wołłosowicz (Warszawa)
Jadwiga Wołoszyńska
Zygmunt Wóycicki (Warszawa)
Bogdan Zaborski (Warszawa)
Juljusz Zborowski (Zakopane)
August Zierhoffer (Lwów)
Tadeusz Zubrzycki (Warszawa)

Nadto należą do komisji delegaci następujących towarzystw i instytucyj naukowych: Towarzystwa Naukowego w Warszawie, Lwowie; Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Wilnie; Polskiego Towarzystwa Geograficznego, Wojskowego Instytutu Geograficznego, Głównego Urzędu Statystycznego, Państw. Instytutu Meteorologicznego, Centralnego Biura Hydrograficznego, Państw. Instytutu Geologicznego, Inst. Nauk Antropol. w Warsz. Tow. Nauk., Towarzystwa Geologicznego, Botanicznego, Etnologicznego, Przyrodników

im. Kopernika, Pol. Towarzystwa Tatrzańskiego, Pol. Towarzystwa Krajoznawczego, Państw. Komisji Ochrony Przyrody i Zrzeszenia Pol. Nauczycieli Geografji.

4. Komisja dla dziejów oświaty i szkolnictwa w Polsce

Przewodniczący: Stanisław Kot

Sekretarz: vacat

Współpracownicy:

Majer Bałaban (Warszawa)
Henryk Barycz
Ks. Stanisław Bednarski
Ludwik Bernacki (Lwów)
Tadeusz Bilikiewicz (Wejherowo)
Aleksander Birkenmajer
Wanda Bobkowska
Michał Brensztejn (Wilno)
Wilhelm Bruchnalski (Lwów)
Jan St. Bystroń (Warszawa)
Adolf Chybiński (Lwów)
Ks. Paweł Czaplewski (Byszewo)
Przemysław Dąbkowski (Lwów)
Jan Dąbrowski
Bronisław Dembiński (Poznań)
Samuel Dickstein (Warszawa)
Kazimierz Dobrowolski
Stanisław Estreicher
Tadeusz Estreicher
Ks. Jan Fijałek
Józef Fritz (Lwów)
Franciszek Gedroyć (Warszawa)
Tadeusz Grabowski (Poznań)
Roman Grodecki
Oskar Halecki (Warszawa)
Kazimierz Hartleb (Lwów)
Michał Janik
Kaz. Kaczmarczyk (Poznań)
Ludwik Kamykowski (Lublin)
Adam Kleczkowski
Juljusz Kleiner (Lwów)
Kazimierz Konarski (Warszawa)
Stanisław Kościałkowski (Wilno)
Stanisław Kot
Jan Kucharzewski (Warszawa)
Zygmunt Kukulski (Lublin)
Stanisław Kutrzeba
Jan Lachs
Józef Lewicki (Warszawa)
Maciej Loret (Rzym)
Stanisław Łempicki (Lwów)
Ks. Edmund Majkowski (Poznań)
Ks. Alfons Mańkowski (Lembarg)
Ks. Karol Mazurkiewicz (Poznań)
Ks. Konstanty Michalski
Stanisław Michalski (Warszawa)
Jan Muszkowski (Warszawa)
Kazimierz Piekarski (Warszawa)
Stanisław Pigoń
Hanna Pohoska (Warszawa)
Helena Radlińska (Warszawa)
Ludwik Ręgorowicz (Warszawa)
Witold Rubczyński
Mojżesz Schorr (Warszawa)

Wacław Gizbert-Studnicki (Wilno)
Władysław Szumowski
Stanisław Tync (Poznań)
Leon Wachholz
Stefan Wierczyński (Poznań)
Stanisław Windakiewicz
Adam Wrzosek (Poznań)
Ks. Bronisław Żongołłowicz (Warszawa)

5. Komisja terminologiczna morska przy P. A. U.

Przewodniczący: Adam Kleczkowski

Zastępca: Marjusz Zaruski

Sekretarz: Karol Stadtmüller

Współpracownicy:

Marjan Zygfryd Arend (Poznań)
Bogusław Bagniewski (Warszawa)
Piotr Bomas (Warszawa)
Antoni Garnuszewski (Gdynia)
Gustaw Kański (Gdynia)
Adam Kleczkowski
Marjan Mieczkowski (Warszawa)
Kazimierz Nitsch
Artur Reyman (Warszawa)
Józef Rossowski (Warszawa)
Karol Stadtmüller
Tadeusz Stoklasa (Warszawa)
Marjusz Zaruski (Warszawa)
Zyg. Zagórowski (Warszawa)

6. Komitet Encyklopedji polskiej

Prezes P. A. U. — Sekretarz Generalny — Sekretarze Wydziału I i II — Redaktor główny: Stanisław Estreicher — Redaktorzy działów: Józef Kostrzewski (prehistorja), Marjan Kukiel (historja wojskowości), Kazimierz Moszyński (obyczaj).

7. Polski słownik biograficzny

A) Komisja wydawnicza

Przewodniczący: Sekretarz Generalny P. A. U.
Członkowie: Sekretarz Wydziału filologicznego P. A. U.
" " historyczno-filozoficznego P.A.U.
" " matematyczno-przyrodniczego
" " lekarskiego P. A. U.
Sekretarz: Dyrektor Kancelarji P. A. U.

B) Redaktor główny: Władysław Konopczyński

C) Komitet redakcyjny

Przewodniczący: Redaktor główny.

Członkowie: Aleksander Birkenmajer, ks. Tadeusz Glemma, Roman Grodecki, Oskar Halecki (Warszawa), Janusz Iwaszkiewicz (Wilno), Stefan Komornicki, Stanisław Kot, Marjan Kukiel, Adam Lewak (Warszawa), Bronisław Pawłowski (Warszawa), Helena Polaczkówna (Lwów), Adam Skałkowski (Poznań), Wacław Tokarz (Warszawa), Kazimierz Tyszkowski (Lwów), Andrzej Wojtkowski (Poznań), Adam Wrzosek (Poznań).

D) Rada Słownika

Przewodniczący: Prezes P. A. U.

Sekretarz: Redaktor główny.

Członkowie: 1) członkowie Komisji wydawniczej, 2) członkowie Komitetu redakcyjnego, 3) trzej delegaci Polskiego Towarzystwa Historycznego: Bronisław Pawłowski (Warszawa), Adam Skałkowski (Poznań), Kazimierz Tyszkowski (Lwów); 4) reprezentanci towarzystw i instytucyj naukowych: *a*) Wydziału archiwów państwowych Min. W. R. i O. P.: Leon Białkowski, Antoni Rybarski, Józef Siemieński, *b*) Wydziału bibljotek państwowych Min. W. R. i O. P.: Stefan Demby, *c*) Biura Historycznego Wojskowego: *vacat*, *d*) Towarzystwa Naukowego we Lwowie: Ignacy Chrzanowski, Władysław Semkowicz, *e*) Towarzystwa Naukowego w Warszawie: Leon Kryński, Władysław Tatarkiewicz, *f*) Towarzystwa Naukowego w Toruniu: ks. Alfons Mańkowski, *g*) Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu: Kazimierz Kaczmarczyk, zastępca: Antoni Jakubski, *h*) Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie: *vacat*, *i*) Towarzystwa Przyjaciół Nauk na Śląsku: ks. Emil Szramek; 5) członkowie powołani przez Zarząd P. A. U.: Samuel Dickstein (Warszawa), Antoni Gałecki (Poznań), bp Michał Godlewski, Bolesław Hryniewiecki (Warszawa), Zdzisław Jachimęcki, Ludwik Krzywicki (Warszawa), Feliks Kucharzewski (Warszawa), ks. Konstanty Michalski, Władysław Natanson, Witold Rubczyński, Tadeusz Sinko, Stefan Surzycki, Władysław Szumowski, Władysław Tatarkiewicz (Warszawa), Leon Wachholz.

E) Biuro Słownika

Sekretarz: Kazimierz Lepszy

Urzędnicy: Janina Skowrońska, Helena Waniczkówna, Stanisław Buratyński.

8. Komitet Wydawnictw śląskich

Przewodniczący: ks. Konstanty Michalski.

Sekretarz: Władysław Semkowicz.

Członkowie: *z Katowic*: Wojewoda Śląski,
Marszałek Sejmu Śląskiego,
Prezes Towarzystwa Przyjaciół Nauk na Śląsku,
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego Województwa Śląskiego,
Dyrektor Muzeum Śląskiego,
Dyrektor Instytutu Śląskiego,
oraz: Sekretarz Generalny P. A. U., Jan Dąbrowski, Kazimierz Dobrowolski, Adam Krzyżanowski, Oskar Lange, Kazimierz Moszyński (Wilno), Kazimierz Nitsch, Jan Nowak, Jan Rutkowski (Poznań), Jerzy Smoleński, Władysław Szafer.

9. Komitet ortograficzny

Przewodniczący: Kazimierz Nitsch.

Zastępca przewodniczącego: Władysław Szyszkowski.

Sekretarze: Adam Kleczkowski, Tadeusz Lehr-Spławiński.

Referent generalny: Zenon Klemensiewicz

Członkowie: delegaci Ministerstwa W. R. i O. P.: Stefan Saski (Warszawa), Władysław Szyszkowski (Warszawa); P. A. U. Zarządu: Sekretarz Generalny; Wydziału filologicznego: Adam Kleczkowski, Juljan Krzyżanowski (Warszawa), Tadeusz Lehr-Spławiński, Kazimierz Nitsch, Stanisław Pigoń, Tadeusz Sinko; Komisji językowej: Stanisław Jodłowski (Lwów), Henryk Oesterreicher, Stanisław Szober (Warszawa), Wydziału historyczno-filozoficznego: Stanisław Kot; Wydziału matematyczno-przyrodniczego: Jan Stach; Wydziału lekarskiego: Leon Wachholz; Polskiej Akademji Literatury: Juljusz Kleiner (Lwów), Tadeusz Boy-Żeleński (Warszawa); Towarzystwa Naukowego Lwowskiego:

Witold Taszycki (Lwów); Towarzystwa Naukowego Warszawskiego: Witold Doroszewski (Warszawa), Stanisław Słoński (Warszawa); Akademji Nauk Technicznych: Aleksander Wasiutyński (Warszawa); Towarzystwa Przyjaciół Nauk Poznańskiego: Edward Klich (Poznań); Towarzystwa Przyjaciół Nauk Wileńskiego: Jan Otrębski (Wilno); Towarzystwa Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych: Zenon Klemensiewicz; Związku Nauczycielstwa Polskiego: Bronisław Wieczorkiewicz (Warszawa); Stowarzyszenia Chrześcijańsko-narodowego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych: Marja Majewiczówna; Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek: Jan Piątek (Warszawa); Związku Dziennikarzy Rzeczypospolitej Polskiej: Karol Irzykowski (Warszawa).

10. Muzeum archeologiczne

Dyrektor: Włodzimierz Demetrykiewicz.

Zastępca: Tadeusz Reyman.

Rada Muzeum archeologicznego

Przewodniczący: Henryk Hoyer.

Członkowie: Włodzimierz Antoniewicz (Warszawa), Włodzimierz Demetrykiewicz, Roman Jakimowicz (Warszawa), Józef Kostrzewski (Poznań), Władysław Semkowicz, Juljan Talko-Hryncewicz.

11. Bibljoteka Pol. Akademji Umiejętności

Dyrektor: Karol Piotrowicz.

Bibljotekarka: Helena d'Abancourt.

Pomocnicy: Ludwik Wyrostek, Walerja Suszyłłówna, Jadwiga Czapska.

Komitet Bibljoteki Pol. Akademji Umiejętności

Przewodniczący: Stanisław Kutrzeba.

Członkowie: ks. Jan Fijałek, Edward Kuntze, Kazimierz Nitsch, Fryderyk Papée, Michał Siedlecki, Leon Wachholz.

12. Komitet Gabinetu Rycin

Przewodniczący: Leon Piniński (Lwów).

Zastępca przewodniczącego: Juljan Pagaczewski.

Sekretarz: Adam Bochnak.

Członkowie: Stefan Komornicki, Feliks Kopera, Tadeusz Szydłowski, Władysław Tatarkiewicz (Warszawa).

Dyrektor zbiorów: Juljan Pagaczewski.

Konserwator: Adam Bochnak.

Adjunkt: Karol Estreicher.

Komisja rewizyjna

Przewodniczący: Fryderyk Zoll.

Członkowie: Juljan Nowak, Adam Wrzosek (Poznań).

Zastępca: Gustaw Przychocki.

Syndyk Pol. Akademji Umiejętności

Dr Józef Skąpski, Kraków, ul. św. Jana 12.
Tel. nr 10443.

Kancelarja Polskiej Akademji Umiejętności

Według § 21 statutu Akademji znajduje się pod zarządem Sekretarza Generalnego.
Tel. nr 10039.

Dyrektor: Sylwjusz Mikucki.

Urzędnicy: Stanisław Nowogrodzki, Wanda Engelmanówna.

Urzędnicy ekspedycji wydawnictw: Marja Rybczyńska, Michał Nycz.

Kasjer: Józef Patykiewicz.

Rachmistrz: Edward Pompa.

Zastępca: Anselma Fabiszowa.

Kancelarja Gospodarcza dóbr P. A. U.

Tel. nr 12920.

Według § 21 statutu Akademji znajduje się pod zarządem Sekretarza Generalnego.

Inspektor: Inż. Jan Krzesiwo.

Rachmistrz: Stefan Dobruchowski.

Urzędnicy: Helena Antecka, Stanisława Łuczyńska.

Stacja Naukowa w Paryżu
(Bibljoteka Polska)
6, Quai d'Orléans, Paris IVme

Delegat P. A. U.: Franciszek Pułaski.

Bibljoteka Polska

Kustosz: Czesław Chowaniec.
Bibljotekarz: Tadeusz Szymberski.

Komitet miejscowy

Przewodniczący: Alfred Chłapowski.
Członkowie: Stanisław Henryk Badeni, Adam Czartoryski, Marja Mickiewiczówna, Dionizy Zaleski, Zygmunt Zaleski.

Muzeum Adama Mickiewicza

Kustosz honorowy: Marja Mickiewiczówna.
Kustosz: Bronisława Mońkiewiczówna.

Stacja Naukowa w Rzymie
Roma, 15 via delle Botteghe Oscure

Dyrektor: *vacat.*
Bibljotekarz: Józef Michałowski.

Polskie komitety narodowe unij naukowych międzynarodowych

1. Komitet narodowy astronomiczny

Przewodniczący: Tadeusz Banachiewicz.
Sekretarz Komitetu: Michał Kamieński (Warszawa).
Członkowie: Tadeusz Banachiewicz. Władysław Dziewulski (Wilno), Lucjan Grabowski (Lwów), Felicjan Kępiński (Warszawa), Józef Witkowski (Poznań).

2. Komitet narodowy biologiczny

Przewodniczący: Henryk Hoyer.
Członkowie: Kazimierz Białaszewicz (Warszawa), Emil

Godlewski, Jan Hirschler (Lwów), Bolesław Hryniewiecki (Warszawa), Kazimierz Kostanecki, Michał Siedlecki, Władysław Szafer.

3. Komitet narodowy chemji czystej i stosowanej

Przewodniczący: Leon Marchlewski.

Członkowie: Mieczysław Centnerszwer (Warszawa), Karol Dziewoński, Wojciech Świętosławski (Warszawa) — oraz czterej członkowie, wybrani przez Polskie Towarzystwo Chemiczne w Warszawie: Stanisław Przyłęcki (Warszawa), Ludwik Szperl (Warszawa), Feliks Wiślicki (Warszawa), Józef Zawadzki (Warszawa).

4. Komitet narodowy fizyczny

Przewodniczący: Władysław Natanson.

Członkowie: Czesław Białobrzeski (Warszawa), Stefan Pieńkowski (Warszawa), Czesław Reczyński (Lwów), Mieczysław Wolfke (Warszawa), Konstanty Zakrzewski.

5. Komitet narodowy geodezyjno-geofizyczny

Przewodniczący: *vacat.*

Sekretarz Komitetu: Edward Warchałowski (Warszawa).

Przewodniczący sekcji geofizycznej: Henryk Arctowski (Lwów).

Przewodniczący sekcji geodezyjnej: Kasper Weigel (Lwów).

Członkowie: Bolesław A. Dobrowolski (Warszawa), Władysław Dziewulski (Wilno), Władysław Gorczyński (Warszawa), Stanisław Kalinowski (Warszawa), Michał Kamieński (Warszawa), Władysław Natanson, Eugenjusz Romer (Lwów), Mieczysław Rybczyński (Warszawa), Michał Siedlecki, T. Zubrzycki (Warszawa).

6. Komitet narodowy geograficzny

Przewodniczący: Eugenjusz Romer (Lwów).

Sekretarz: Jerzy Smoleński.

Członkowie: Henryk Arctowski (Lwów), Jan Czekanowski (Lwów), Władysław Gorczyński (Warszawa), Antoni Jakubski

(Poznań), Stanisław Lencewicz (Warszawa), Mieczysław Limanowski (Wilno), Stanisław Pawłowski (Poznań), Władysław Semkowicz, Władysław Szafer.

7. Delegaci do Union Académique Internationale

Bruxelles, Palais des Académies

Ks. Konstanty Michalski, drugi delegat *vacat.*

8. Delegaci do Conseil International des Unions Scientifiques

London, Burlington House

Kazimierz Kostanecki, Władysław Natanson.

9. Delegat do Office International de Chimie

Wojciech Świętosławski (Warszawa).

10. Komitet wydania Corpus philosophorum medii aevi

Przewodniczący: prezes P. A. U.

Członkowie: sekretarz generalny, Aleksander Birkenmajer, ks. Jan Fijałek, Władysław Heinrich, Adam Krokiewicz (Warszawa), Stanisław Kutrzeba, ks. Konstanty Michalski, Witold Rubczyński Kazimierz Twardowski (Lwów).

11. Komitet Tables Annuelles de Constantes et Données Numériques

Przewodniczący: Mieczysław Centnerszwer (Warszawa).

Członkowie: Jan Czochralski (Warszawa), Stefan Pieńkowski (Warszawa), Wojciech Świętosławski (Warszawa).

KOMITETY FUNDUSZY SPECJALNYCH

Komitet fund. im. ś. p. Erazma i Anny małżonków Jerzmanowskich

Zarząd Pol. Akademji Umiejętności oraz po dwu delegatów Wydziałów filologicznego, historyczno-filozoficznego i matematyczno-przyrodniczego.

Komitet fund. im. ś. p. Probusa Barczewskiego

dla przyznania nagrody: 1) za pracę historyczną składa się z dwóch członków Wydziału filolog. i trzech członków Wydziału hist.-filozof.; 2) za pracę malarską składa się z trzech członków Wydziału filolog. i dwu członków Komisji historji sztuki, wybranych przez Wydział filolog. Wyborów dokonuje się co roku w grudniu.

Komitet fund. Abrahamowiczów dla zakupu obrazów na Wawel

Przewodniczący: przewodniczący Komisji historji sztuki P. A. U.

Członkowie: delegaci P. A. U.: Leon Piniński (Lwów), Feliks Kopera, Stefan Komornicki; zarządca Zamku Królewskiego na Wawelu, kierownik odnowienia Zamku lub konserwator Zamku, kustosz Zbiorów Państwowych na Wawelu.

Komitet fund. Feliksa Jasieńskiego i Witolda Łozińskiego

dla przyznania nagrody z zakresu grafiki, rzeźby albo muzyki, składa się z członków działu artystycznego fund. ś. p. Probusa Barczewskiego oraz a) profesora muzykologji na Uniw. Jagiell., b) delegata Towarzystwa Muzycznego w Krakowie.

Komitet naukowy fund. ś. p. Władysława Józefa Fedorowicza

Prezes, Sekretarz Generalny, Rektor i Prorektor Uniw. Jagiell., Dziekan i Prodziekan Wydziału rolniczego Uniw. Jagiell.

Komitet naukowy fund. im. Pawła Tyszkowskiego

Prezes, Sekretarz Generalny, Dyrektor Wydziału matem.-przyrodn., Dyrektor Wydziału lekarskiego oraz członkowie wybrani przez Wydz. mat.-przyrodn.: Kazimierz Białaszewicz (Warszawa), Leon Marchlewski; wybrani przez Wydz. lekarski: Adolf Beck (Lwów), Roman Nitsch (Warszawa).

Sekretarz Komitetu: Henryk Hoyer.

Komitet Wydawnictw ekonomicznych

(z funduszu naukowego Zrzeszenia Urzędników Banku Polskiego).

Przewodniczący: Adam Krzyżanowski.

Sekretarz: Tomasz Buczkowski (Warszawa).

Członkowie: Leon Barański (Warszawa), Franciszek Bujak (Lwów), Stanisław Kutrzeba, Stanisław Wróblewski zastępca: Adam Heydel.

Komitet badań Kopca Krakusa

A) Komitet ogólny:

Przewodniczący: Prezes P. A. U.

Członkowie: Sekretarz Generalny, Wojewoda Krakowski, Prezydent m. Krakowa, Dowódca D. O. K. V, Dowódca Garnizonu w Krakowie, Konserwator Główny w Min. W. R. i O. P., Dyrektor Państw. Muzeum Archeologicznego w Warszawie, Konserwator Wojewódzki w Krakowie, Państwowy Konserwator Zabytków Prehistorycznych w Krakowie, oraz: Włodzimierz Antoniewicz (Warszawa), Klemens Bąkowski, Zygmunt Bielski, Witold Budryk, Jan Dąbrowski, Marjan Dąbrowski, Włodzimierz Demetrykiewicz, Jerzy Dobrzycki, Stanisław Estreicher, Henryk Hoyer, Roman Jakimowicz (Warszawa), Franciszek Jakubik, Stefan Komornicki, Józef Kostrzewski (Poznań), Leon Kozłowski (Warszawa), Gabrjel Leńczyk, Leon Marchlewski, Józef Muczkowski, Tadeusz Reyman, Adam Rożański, Izydor Stella-Sawicki Władysław Semkowicz, Stanisław Skoczylas, Władysław Szafer, Tadeusz Szydłowski, Adolf Szyszko-Bohusz.

B) Komitet ścisły:

Przewodniczący: Prezes P. A. U.

Członkowie: Sekretarz Generalny P. A. U., Dyrektor Państw, Muzeum Archeologicznego w Warszawie, Konserwator Wojewódzki w Krakowie, Państwowy Konserwator Zabytków Prehistorycznych w Krakowie, oraz: Włodzimierz Antoniewicz (Warszawa), Zygmunt Bielski, Witold Budryk, Włodzimierz Demetrykiewicz, Roman Jakimowicz (Warszawa), Franciszek Jakubik, Józef Kostrzewski (Poznań), Leon Kozłowski (Warszawa), Adam Rożański, Izydor Stella-Sawicki, Władysław Semkowicz, Stanisław Skoczylas, Władysław Szafer.

Instytut ekonomiczny

Rada Instytutu: Przewodniczący: Prezes P. A. U.

Członkowie: Sekretarz Generalny, delegat Zarządu P. A. U., delegat Wydziału prawniczego U. J.: Adam Krzyżanowski, dyrektor Instytutu.

Biuro Instytutu: Dyrektor: Adam Heydel.

Asystent: Włodzimierz Hagemeyer.

DELEGACI P. A. U. DO INSTYTUCYJ POZA AKADEMJĄ

Państwowy Instytut Meteorologiczny

Delegat P. A. U.: Czesław Białobrzeski (Warszawa).

Fundacja Zakładów Kórnickich

Delegaci P. A. U.: Adam Krzyżanowski, Kazimierz Bartel (Lwów).

Fundacja im. Suszyńskich

Delegat P. A. U.: Leon Marchlewski, zastępca: Jan Krzesiwo.

Kasa im. Mianowskiego w Warszawie

Delegat P. A. U.: Wojciech Świętosławski (Warszawa).

Komisja Organizacyjna Morskiego Laboratorjum

Delegat P. A. U.: Emil Godlewski.

Rada Muzeum Narodowego w Krakowie

Delegat P. A. U.: Juljan Pagaczewski.

Komitet Nagrody Literackiej m. Krakowa.

Delegat P. A. U. Stanisław Pigoń.

Komitet Nagrody Literackiej m. Łodzi

Delegat P. A. U.: Ignacy Chrzanowski.

Polska Komisja Międzynarodowej Współpracy Intelektualnej przy Lidze Narodów

Warszawa, Pałac Staszica, Nowy Świat 72

Delegaci P. A. U.: Wojciech Świętosławski (Warszawa), Stefan Pieńkowski (Warszawa).

Conseil de Perfectionnement de l'Institut Français de Varsovie

Delegaci P. A. U.: Kazimierz Białaszewicz (Warszawa), Oskar Halecki (Warszawa).

Słownik geograficzny

Delegat P. A. U.: Eugenjusz Romer.

Dom Polski w Wiedniu

Wien, Boerhavegasse 25.

Delegaci P. A. U.: Stanisław Kutrzeba, Fryderyk Zoll.

SPRAWOZDANIE Z CZYNNOŚCI I WYDAWNICTW POLSKIEJ AKADEMJI UMIEJĘTNOŚCI

OD CZERWCA 1934 DO CZERWCA 1935

Sprawozdanie z wydawnictw i czynności Polskiej Akademji Umiejętności od czerwca 1934 do czerwca 1935

Sprawozdania z czynności i posiedzeń wychodzą regularnie co miesiąc; Bulletin Wydziałów filologicznego i historyczno-filozoficznego ogłoszono za cały rok 1934 i za pierwszy kwartał 1935 r.

Encyklopedja Polska. Ukończył się druk tomu pierwszego nowego wydania Dziejów literatury pięknej, obejmujący rozdziały, opracowane przez czł. W. Bruchnalskiego, czł. T. Sinkę, czł. J. Krzyżanowskiego, czł. A. Brücknera i czł. I. Chrzanowskiego; drukuje się już tom drugi, który pomieści rozdziały, opracowane przez prof. M. Kridla, czł. A. Brücknera, czł. M. Szyjkowskiego, ś. p. czł. Br. Gubrynowicza, prof. Z. Szweykowskiego i czł. J. St. Bystronia. W przygotowaniu: tom o obyczaju, którego część pierwsza prawdopodobnie niedługo zacznie się drukować, tom o prehistorji, którego druk wstrzymuje brak opracowania pierwszego rozdziału (o paleolicie) oraz tom o historji wojskowości w Polsce, do którego rękopisy mają być dostarczone do końca b. r. Na dalszy druk

otrzymała specjalną subwencję Min. W. R. i O. P. zł 20.000.

Bibljografja Polska. W roku sprawozdawczym ukończono druk tomu XXX, w którym dokończono zestawienia druków na literę *S*; zaraz następnie przystąpił czł. St. Estreicher do druku tomu XXXI, który obejmie literę *T*; M. W. R. i O. P. przyznało na druk tego tomu specjalną subwencję zł. 10.000.

Podręczniki. W tym dziale ukazał się w druku obszerny tom I podręcznika prof. Łomnickiego: Rachunek całkowy i różniczkowy dla potrzeb fizyków i przyrodników; kończy się druk również obszernego tomu I podręcznika czł. Nowickiego: Patologja ogólna. Do tomu IV Anatomji człowieka dostarczył czł. J. Markowski część rozdziału o mózgu.

Polski Słownik Biograficzny. Po czteroletnich pracach przygotowawczych ukazał się w dniu 1 stycznia 1935 r. pierwszy zeszyt Polskiego Słownika Biograficznego. Następne zeszyty wydane zostały ściśle wedle planu wydawnictwa 1 marca i 1 maja. Druk zeszytu czwartego, który ukaże się 1 lipca, jest na ukończeniu, a materjał do numeru listopadowego znajduje się w całości w tece redakcyjnej. Cały tom będzie liczył 30 arkuszy druku, t. j. 480 stron dwuszpaltowych i obejmie około 1.000 życiorysów osób działających we wszystkich epokach naszej przeszłości i na wszystkich terenach pracy. Dnia 24 marca b. r. odbyła posiedzenie Rada Słownika, która ostatecznie zaaprobowała zmianę systemu wydawnictwa na alfabetyczny i rozważała sposoby ulepszenia Słownika pod względem redakcyjnym oraz zapewnienia mu trwałych

podstaw finansowych. W tym samym terminie obradujący Komitet Redakcyjny uchwalił nową instrukcję dla autorów oraz rozpatrzył szczegółowo wszelkie opinje i głosy krytyczne, jakie pojawiły sią w związku z ukazaniem się pierwszych zeszytów Słownika. Postanowiono w dalszym ciągu gromadzić autobiografje wybitnych osobistości współczesnych oraz materjały biograficzne, tyczące się szczególnie okresów 1863—1918. Polski Słownik Biograficzny znalazł gorące poparcie całego świata naukowego polskiego; Redakcja liczy w tej chwili 367 współpracowników ze wszystkich części kraju, reprezentujących wszystkie kierunki badań naukowych. Nie idą w parze z tem żywem zrozumieniem potrzeb słownika wśród uczonych rezultaty ogłoszonej prenumeraty. Mimo intensywnej propagandy brakuje jeszcze 500 prenumeratorów, aby wydawnictwo uczynić samowystarczalnem.

Komitet Wydawnictw Śląskich. W okresie sprawozdawczym Komitet w dalszym ciągu rozwijał działalność w kierunku publikacji gotowych już prac oraz organizacji badań wstępnych i przygogotowania materjałów do prac przyszłych.

1. *Prehistorja.* a) Wydawnictwa. Ukończono druk 1 zeszytu Prac Prehistorycznych, który obejmuje cztery sprawozdania z badań wykopaliskowych, przeprowadzonych na Śląsku w lecie r. 1933, a mianowicie: 1) ogólne sprawozdanie doc. dra J. Żurowskiego o badaniach nad grodziskami i zamczyskami śląskiemi, 2) sprawozdanie dyr. R. Jakimowicza o badaniach wstępnych na grodzisku w Kuchelniańskim Lesie w powiecie rybnickim, 3) sprawozdanie

czł. J. Kostrzewskiego z badań terenowych w woj. śląskiem i wreszcie 4) sprawozdanie czł. Wł. Antoniewicza z wycieczki wywiadowczej na obszar powiatu lublinieckiego. Sprawozdania te są ilustrowane szeregiem planów, przekrojów i zdjęć fotograficznych. Ponadto jest w przygotowaniu Atlas grodzisk i zamczysk w województwie śląskiem; po ustaleniu sposobu wykonania planów sporządzono je na około 40 kalkach. Sporządzanie klisz cynkowych na ukończeniu.

b) Prace terenowe, przedsięwzięte w lecie 1934 r. objęły: 1) dalsze planowanie grodzisk przez inż. F. Kucharskiego i A. Launera, mianowicie zdjęcia terenowe grodzisk w Międzyświeciu i Starem Bielsku; 2) dr St. Bąk gromadził materjał toponomastyczny z okolicy opracowywanych grodzisk, a wizytator L. Musioł zebrał wiadomości źródłowe do historji tych grodzisk; 3) dalsze prace wykopaliskowe prowadził R. Jakimowicz na grodzisku w Kuchelniańskim Lesie, gdzie odkrył ślady drewnianych umocnień, z których porobił odlewy gipsowe; czł. Kostrzewski badał późnorzymską osadę w Rybnie Kolonji w powiecie tarnogórskim, osadę łużycką w Repecku, osadę ceramiki sznurowej w Piasecznie, osadę ceramiki prafińskiej w Piłce, nadto odkrył szereg nowych stanowisk w pow. tarnogórskim i lublinieckim. Sprawozdanie z tych badań ukaże się w roku bieżącym. Doc. dr Żurowski objechał z fotografem p. St. Muchą wszystkie grodziska, z których dokonano szeregu dokładnych zdjęć.

2. *Antropologja.* Prof. K. Stołyhwo odbył w lipcu i sierpniu pierwszą wycieczkę badawczą dla pomiarów

antropologicznych na Śląsku, w której wzięli prócz niego udział asystenci: dr Br. Jasicki i dr L. Sedlaczek-Komorowski oraz p. H. Owsianówna, pracownica Inst. Nauk. Antrop. w Warszawie, ponadto dwie słuchaczki Uniwersytetu Jagiellońskiego i pomocnik techniczny. Wyprawa wybrała się na te badania specjalnie skonstruowaną łodzią, która służyła jej nietylko za środek lokomocji, ale i za mieszkanie, posiadała nadto ciemnię fotograficzną. Łódź ta, zaholowana przygodnemi statkami i galarami wgórę Wisły, a następnie wgórę Przemszy, dowiozła wyprawę do wsi Jazd, od której rozpoczęto badania antropologiczne. Zbadano w okolicy Jazdu prócz tej wsi Dziećkowice i Imielin, a następnie z postoju w Małym Chełmie zrobiono wyprawy do Wielkiego Chełmu, Gamratu, Kopciowic i Piasku, wreszcie w dalszych etapach zbadano Czarnuchowice, Zabrzeg, Bieruń Nowy, Bijasowice i Kopań, poczem spłynięto spowrotem temi samemi rzekami do Krakowa. Zbadano ogółem 624 osoby, na każdym osobniku badając 38 cech, które dadzą podstawę do obliczenia 29 wskaźników, czyli razem 67 cech; każdą osobę fotografowano w dwóch pozycjach. Badanie przeprowadzano rodzinami, zasięgając w każdym wypadku wiadomości o stosunkach pokrewieństwa. Obecnie cały ten materjał porządkuje p. Owsianówna. W roku bieżącym zamierza prof. Stołyhwo dokończyć badań na terenie powiatu pszczyńskiego, choćby przy ograniczeniu ilości cech, poczem przystąpi do przygotowania pracy o Strukturze antropologicznej pow. pszczyńskiego.

3. *Historja.* Postępuje druk III tomu Historji Śląska do końca w. XIV, poświęconego sztuce i kulturze Śląska. Wydrukowano dotąd pracę doc. dra M. Gębarowicza: Architektura i rzeźba na Śląsku do schyłku XIV w., dyr. dra T. Dobrowolskiego: Śląskie malarstwo ścienne i sztalugowe do pocz. XV w., czł. Wł. Podlachy: Malarstwo minjaturowe śląskie do końca XIV w. Trzy te prace z zakresu historji sztuki zdobi 48 rycin w tekście i 80 tablic na papierze kredowym. Rozpoczął się druk pracy dyr. dra M. Gumowskiego o pieczęciach Śląska, poczem pójdzie do druku rzecz tegoż autora o monecie śląskiej, zakończy zaś ten tom rozprawa dra S. Mikuckiego o herbie Śląska. Artykuł doc. dra K. Dobrowolskiego spowodu wyjazdu autora zagranicę będzie mógł się pojawić dopiero w tomie II Historji Śląska, który wyjdzie po tomie III w przyszłym roku.

b) Prace monograficzne z dziejów Śląska. Dr Wł. Dzięgiel odbył w zimie podróż do Wiednia, a w lecie 1934 r. do Wrocławia, gdzie w archiwach i bibljotekach uzupełnił swą pracę p. t. Utrata księstw Raciborskiego i Opolskiego przez królową Ludwikę Marję w r. 1666; szczególnie cenny materjał zyskał w Archiwum Państwowem w Wrocławiu do stosunków wewnętrznych tych księstw za rządów polskich. Praca niebawem będzie gotowa i druk jej wkrótce się rozpocznie. — Wizytator L. Musioł nadesłał obszerną pracę o osadnictwie w ziemi pszczyńskiej, która, przedstawiona Wydziałowi II P. A. U., została oddana do oceny dwóch członków Akad. — S. Benigna Suchoniówna, urszulanka, obecnie w Rybniku, opracowała pod kierun-

kiem czł. St. Zakrzewskiego we Lwowie monografję o św. Jadwidze, księżnej śląskiej. Obecnie uzupełniają i przerabia na podstawie wskazówek członków Zakrzewskiego i Semkowicza. — Dr St. Nowogrodzki, który pracuje nad historją rządów Zygmunta Starego w Głogowie i na całym Śląsku w l. 1499—1506, odbył z zasiłku Komitetu w lecie 1934 r. podróż do Wrocławia, Głogowa, Pragi i Wiednia, gdzie zebrał sporo nowego materjału, który obecnie opracowuje. Przy tej sposobności zbadał i wybrał do sporządzenia odlewów w Archiwum Państwowem w Wrocławiu sto kilkadziesiąt pieczęci książąt śląskich z w. XIV, które oddały duże usługi przy opracowywaniu pieczęci śląskich oraz rozwoju herbu śląskiego.

c) Stosunki kulturalne Śląska z Polską w dobie odrodzenia. Dr H. Barycz, który się niemi zajmuje, odbył w u. r. ponownie podróż do archiwów śląskich. Praca objęła wszystkie publiczne archiwa i bibljoteki Wrocławia oraz dwa zbiory prowincjonalne w Lignicy i Brzegu. Poszukiwania swoje prowadził zarówno w dziale rękopisów, jak i starych druków, chronologicznie przekraczając epokę odrodzenia i obejmując jeszcze wiek XVII i pocz. XVIII. W Wrocławiu wyzyskał dr Barycz w całości Archiwum Diecezjalne i Miejskie, bibljotekę Gimnazjum św. Elżbiety, M. Magdaleny, a częściowo Archiwum Państwowe oraz Bibljoteki Uniwersytecką i Miejską. Obecnie przystąpił do opracowania zebranych materjałów.

4. *Językoznawstwo.* Pracy nad zbieraniem tekstów gwarowych Śląska podjął się dr St. Bąk, prof. gimn. w Mikołowie, który projektuje w najbliższym czasie:

a) opracowanie zebranych już starszych i nowszych tekstów z Paniów i Bierunia oraz tekstów znad Odry (Buków), b) systematyczne zbieranie tekstów gwarowych w pow. pszczyńskim. Ponadto opracowuje on, jak wyżej wspomniano, nazwy toponomastyczne na obszarze grodzisk śląskich. Odpisuje się obszerny zbiór kazań polskich pastora Neviusa z XVI w., znaleziony przy kościele w Landeshut. Komitet projektuje zorganizowanie badań językoznawczych na Śląsku wedle planu, którego opracowania podjął się czł. K. Nitsch przy współdziale młodszych, także miejscowych sił naukowych.

5. *Etnografja.* W najbliższym czasie przystąpi się do uporządkowania i opracowania redakcyjnego II tomu Pieśni ludowych z Polskiego Śląska, zebranych przez ks. E. Szramka z rękopisów A. Cinciały i J. Rogera. Ponieważ czł. J. St. Bystroń przeniósł się do Warszawy i nie będzie mógł w najbliższym czasie zająć się tą sprawą, Komitet odda ten tom do zredagowania innej fachowej osobie.

6. *Sztuka ludowa Śląska.* Wyszła z druku obszerna i bogato ilustrowana praca mgra M. Gładysza, Zdobnictwo drzewne górali w Beskidzie śląskim (Prace etnograficzne nr 1). Obecnie przystąpił tenże autor do opracowywania Zdobnictwa metalowego w Beskidzie śląskim. P. Fr. Strzałko, który bada drewniane budownictwo kościelne na Śląsku, odbył dwie wycieczki naukowe, jedną po województwie śląskiem, drugą na teren Śląska opolskiego i czeskiego oraz Moraw, skąd przywiózł bogaty plon w zdjęciach fotograficznych, do których opracowania obecnie się zabrał.

7. *Stosunki gospodarcze Śląska.* Praca p. Jerzego Massalskiego o udziale robocizny w kosztach produkcji węgla na Śląsku już się ukazała w druku (Prace ekonomiczne nr 1). Autor przygotowuje się obecnie do dalszych prac nad produkcją węgla. — Doc. dr St. Schmidt pracował w dalszym ciągu nad sprawą zaopatrzenia Śląska w mleko.

8. *Geografja.* Pod kierunkiem prof. J. Smoleńskiego przygotowuje się w Instytucie Geograficznym U. J. szereg prac z zakresu geografji Śląska. W tym celu sporządzone zostały dla przyszłego Atlasu Śląska dwie mapy robocze w skali 1:300.000, z których jedna obejmuje sieć rzeczną, kolejową, drożną, lasy i łąki oraz ważniejsze miejscowości, druga zawiera sieć gminną. Prace są w toku lub na ukończeniu; dotyczą one geografji miast śląskich, stosunków narodowościowych, antropogeografji, geografji gospodarczej i geografji osadniczej. Pod kierunkiem prof. St. Pawłowskiego w Poznaniu wykonana została praca p. St. Zajchowskiej, Osadnictwo wiejskie na Śląsku Cieszyńskim, która po uzupełnieniu i skorygowaniu niektórych szczegółów będzie mogła pójść do druku.

9. *Geologja.* a) Badanie węgla. Dzięki poparciu p. wojewody dra M. Grażyńskiego otrzymała Akademja znaczniejsze subwencje na cele badania węgla od Unji Polskiego Przemysłu Górniczo-Hutniczego tudzież z Funduszu górniczo-hutniczego na cele zawodowo-społeczne Ministerstwa Przemysłu i Handlu przy poparciu dyrektora depart. Górn.-Hutn. p. Pechego. Dzięki tym funduszom mógł czł. Jan Nowak rozwinąć planową pracę nad badaniem megaspor. Ukazała się z tego za-

kresu I część publikacji dra J. Zerndta jako 1 zeszyt Prac geologicznych śląskich w języku francuskim p. t. Les mégaspores du bassin houiller polonais, zawierająca obok 55 stron tekstu dużego 4° 32 tablic światłodrukowych. Praca ta, przedstawiona na Międzynarodowym Kongresie Geograficznym w r. 1934 w Warszawie przez czł. Nowaka, wywołała żywe zainteresowanie, jak niemniej bardzo pochlebne głosy w literaturze zagranicznej. Praca nad megasporami, która w wyżej wspomnianej publikacji objęła 21 kopalń Zagłębia na 57, z których zebrano materjał, rozwija się dalej pomyślnie, i dr Zerndt przystąpił już do opracowania reszty 36 kopalń, któryto materjał znajdzie pomieszczenie w 3-im zeszycie Prac geologicznych. Niestety fundusze na ten cel już się wyczerpały.

b) Mapa geologiczna Beskidów śląskich. Praca terenowa nad tą mapą, prowadzona pod kierunkiem czł. J. Nowaka, została w ubiegłym roku niemal doprowadzona do końca i byłaby zupełnie ukończona, gdyby nie nieszczęśliwy wypadek, jakiemu uległ jeden ze współpracowników. Mgr Jadw. Burtanówna opracowała zachodnią część arkusza Żywiec, w obszarze źródliskowym Brennicy, Wisły i Olzy skartowała 208 km². Dr K. Konior ukończył skartowanie pn.-zach. ćwiartki arkusza Biała-Bielsko i skartował zach. ćwiartkę tegoż arkusza. Dr M. Książkiewicz opracował karpacką część arkusza Cieszyn pn. i ukończył skartowanie polskiej części Cieszyna pd. na obszarze 130 km². Dr Stanisław Sokołowski wykonał zdjęcie obszaru, przylegającego do województwa śląskiego w dolinie Żylicy, na przestrzeni od Klimczoka po Malinowską Skałę i szczyt

Skrzycznego. Pozostały do opracowania nieznaczny obszar zostanie uzupełniony w obecnym roku, poczem będzie można przystąpić do wykonania mapy.

c) Mapa geologiczna Zagłębia węglowego sporządzona została przez inż. L. Kowalskiego w skali 1:50.000. Opiera się ona na własnych, zupełnie nowych i oryginalnych zdjęciach terenowych, rozpoczętych jeszcze w r. 1923, a prowadzonych bez przerwy do końca ubiegłego roku roboczego. Inż. Kowalski wykonał te zdjęcia na zlecenie szeregu firm kopalnianych; zdjęty obszar obejmuje problemy tektoniczne pogranicza śląskiego nad Przemszą, a więc związanie terenu węglowego górnośląskiego z małopolskim. Zdjęcia wykonano częścią na mapach katastralnych (austrjackiej i pruskiej), a częścią na polskich mapach sztabowych o dużej skali. Przynoszą one niezmiernie cenne wyniki, tyczące się dyslokacyj, które autor zróżnicował na przedtriasowe i potriasowe, a nadto uzyskał ścisłe ujęcie bardzo młodych ruchów tektonicznych z końca górnego miocenu. Do mapy dodany będzie tekst polski z obszernem streszczeniem niemieckiem, a nadto w tekście podana będzie jeszcze jedna mapa pokładowa z identyfikacją pokładów małopolskich i śląskich.

d) Utwory czwartorzędowe pogórza cieszyńskiego opracowane zostały przez dra M. Książkiewicza w związku ze zdjęciami mapy geologicznej Beskidów śląskich. Praca ta, ogłoszona świeżo drukiem wraz z mapą Pogórza Cieszyńskiego jako nr 2 Prac geologicznych śląskich, obejmuje podnóże Karpat w okolicy Cieszyna.

10. *Gleboznawstwo.* Badania gleboznawcze prof. W. Łozińskiego, przedsięwzięte w u. r., objęły usta-

lenie rodzajów i typów gleb oraz przeglądowe zbadanie gleb w obszarze pszczyńsko-rybnickim i tarnogórsko-lublinieckim. Uwzględniały one przedewszystkiem gleby lepsze, nie spuszczając z oka zagadnień ogólnych, jak panowanie typu glejowego, zależność lasu od podłoża i charakter tegoż, występowanie profilów zbielicowanych, stosunek lasu do bagien i t. p. W ciągu b. r. ma prof. Łoziński zamiar przystąpić do opracowania zebranego materjału.

11. *Botanika.* Z inicjatywy p. dr Anieli Kozłowskiej a z ramienia działu przyrodniczego Muzeum Śląskiego w Katowicach rozpoczęta została jeszcze przed dwoma laty zbiorowa praca nad wszechstronnem przedstawieniem zespołów leśnych Śląska. Część I tej pracy, już gotowa do publikacji, obejmuje dra A. Kozłowskiej: Charakterystykę zespołów leśnych Pogórza Cieszyńskiego; w osobnej rozprawie potraktowana jest flora mchów, opracowana przez p. R. Wilczka, oraz flora wątrobowców, opracowana przez p. I. Rejment. W związku z temi pracami pozostające badania faunistyczne objęły dotychczas analizę ściółki leśnej ze specjalnem uwzględnieniem pajęczaków, opracowanych przez p. I. Książkównę, i faunę motyli w opracowaniu p. Z. Stuglika. Po opracowaniu Pogórza przyjdzie kolej na takież same badania w Beskidzie śląskim, zamierzone w lecie b. r. Druk prac p. A. Kozłowskiej, p. R. Wilczka i p. I. Rejment będzie się mógł rozpocząć w najbliższym czasie.

Komitet Badań Kopca Krakusa. Po ukończeniu badań nad otoczeniem i podstawą kopca i po zabezpieczeniu punktu triangulacyjnego pierwszego

rzędu (Krakus) przystąpiono 19 lipca do badań nad samym kopcem. Trwały one do 30 listopada. Dnia 4 i 5 marca odbyły się posiedzenia ścisłego i ogólnego Komitetu, na których przedstawiono sprawozdania z przebiegu dotychczasowych badań. Zdjęto szczyt (czapkę) kopca do głębokości 5·33 m systemem ćwiartek naprzeciwległych i rozpoczęto kopanie leja, usuwając łącznie 2.150 m^3 ziemi. Badania wykazały, że wojskowość austrjacka przekopała cały wierzchołek w niektórych punktach aż do głębokości 2·20 m i zmieniła częściowo pierwotny wygląd całego wogóle kopca. Stwierdzono, że kopiec zbudowany jest zzewnątrz z innych materjałów, aniżeli wewnątrz. Czapkę i płaszcz kopca tworzą materjały cięższe i zwięzłe, mianowicie utwory gliniasto-ilaste i kreda senońska, pod któremi, począwszy od 3·80 m (licząc od szczytu), zalega czysty piasek. Wewnątrz czapki pomiędzy 2 m a 5·30 m odkopano resztki kłębowiska korzeniowego ogromnego dębu, który niegdyś wyrastał ponad szczyt kopca, został jednak w pewnym momencie ścięty i częściowo wykarczowany, być może w czasie niszczenia przez chrześcijaństwo pogańskiego kultu. Ponadto znaleziono w zdjętej części kopca różne materjały historyczne, między innemi 28 monet, z których najstarsza jest srebrnym denarem Bolesława II czeskiego, wybitym w latach 970—990. W piasku w podstawie kopca i w jego wnętrzu znaleziono na wtórnem złożu materjały przedhistoryczne, sięgające do połowy tysiąclecia przed Chr. Wynik ten ustala po raz pierwszy dolną chronologję kopca. Wykonano wiele rysunków, ilustrujących dotychczasowe badania, zdjęcia fotograficzne i film.

Ujawnienie wewnątrz kopca piasku spowodowało zmianę pierwotnego projektu nachylenia ścian leja z 1:1 na 1:1·5. Odnośną uchwałę powzięła konferencja odbyta dnia 6 kwietnia, w której z ramienia Ministerstwa W. R. i O. P. wziął udział konserwator główny p. Jerzy Remer ze swym doradcą fachowym p. inż. Wąsowiczem. Badania w r. b. wznowiono w d. 7 marca.

Prace w terenie bezpośrednio prowadzi pod kierunkiem doc. dra J. Żurowskiego mgr J. Bartys, kierownictwo techniczne i administracyjne spoczywa w rękach inż. Fr. Jakubika. Korzystano z porad fachowych czł. St. Kreutza, czł. J. Nowaka i czł. Wł. Szafera, którzy kilkakrotnie odwiedzili pracę.

Ponadto prowadzono badania archiwalne i w zbiorach naukowych; dr H. Münch czynił poszukiwania archiwalne w sprawie prac dokonanych na kopcu przez wojskowość austrjacką, doc. dr J. Żurowski zbierał materjały ilustracyjne, a mgr W. Semkowiczówna wiadomości ze źródeł historycznych, tyczące się kopca Krakusa i Wandy.

Komitet ortograficzny. Zarząd P. A. U. w porozumieniu z Ministerstwem W. R. i O. P. zwołał Komitet ortograficzny, aby ustalić polską pisownię tak, by stała się ona możliwie prosta i mogła jaknajdłużej przetrwać bez zmian. Komitet nie jest krępowany żadnym z dotychczasowych systemów; ma zupełną swobodę uchwalania zmian nietylko ortograficznych, ale i graficznych.

Komisje. Wybrano komisje do poszczególnych zagadnień: 1. ogólną, 2. graficzną, przeważnie złożone z członków krakowskich, 3. pisania łącznie

i rozdzielnie, która ukonstytuowała się i zorganizowała w Warszawie, 4. pisania wyrazów obcych i imion własnych. Wybrano dalej 5. Komisję interpunkcyjną we Lwowie, 6. wydawniczą w Krakowie; 7. Komisja słownikowa powstanie później. Tak prace komisyj odbywać się będą w Krakowie (przewodniczący czł. K. Nitsch, sekretarz czł. A. Kleczkowski), we Lwowie (przewodniczący czł. J. Kleiner, sekretarz czł. J. Kuryłowicz), w Warszawie (przewodniczący prof. St. Słoński, sekretarz prof. W. Doroszewski) z tem, że każdy członek Komitetu ma prawo należeć do jakiejkolwiek komisji.

Regulamin został uchwalony na podstawie projektu czł. K. Nitscha. Bieg spraw nie jest obliczony na bezwględną szybkość, ponieważ Komitet nie postawił sobie terminu ostatecznego uchwalenia ortografji. Posiedzenia pełne mają się odbywać mniejwięcej co dwa miesiące, by między jednem a drugiem mogły komisje dobrze opracować materjał i wnioski. Ostateczne uchwały muszą być formalnie przyjęte przez pełny Komitet, ale na żądanie trzech członków każdy punkt musi być powtórnie odesłany do tej samej lub zmienionej komisji.

Pierwsze posiedzenie Komitetu odbyło się w Krakowie 21 I 1935 r. Zagaił obrady prezes P. A. U. czł. St. Wróblewski, zaznaczając, że cały świat polski, zwłaszcza szara masa, z niecierpliwością czeka na wyniki tych prac, i wyrażając nadzieję najtrwalszych wyników. Przewodniczący czł. J. M. Rozwadowski podkreślił, że kwestja ortografji nie jest sprawą czysto nau-

kową, językoznawczą, lecz raczej praktyczną. Komitet ma dokonać dzieła trwałego, tworząc kompromis między tradycją a potrzebą życia. Obecnie chodzi, jak to podkreśla Ministerstwo W. R. i O. P. w swem piśmie, o uwzględnienie nietylko szczegółów, lecz przedewszystkiem szerszej podstawy, o uproszczenie i ustalenie na czas możliwie najdłuższy.

Po wyborze Komisji regulaminowej i Komisji-matki rozpoczął dyskusję referent generalny doc. Z. Klemensiewicz, przedstawiając argumenty za utrzymaniem obecnego stanu i za zreformowaniem. Właściwie w ortografji polskiej niema radykalnych przeskoków przez pół tysiąca lat. Ta pisownia jest rezultatem długiego procesu rozwojowego, i tradycja ułatwia nam korzystanie z dorobku literackiego dawnych lat. Modernizacja, któraby przecięła związek z przeszłością, jest z pewnością niepożądana, ale szkoła domaga się uproszczenia, ułatwienia ortografji, i ten moment społeczno-pedagogiczny należy również uwzględnić w interesie szerokich mas. Chodzi o wyznaczenie granic ewolucji, bo bez tego byłaby rewolucja ortograficzna. Przy modernizacji musi być system, nie można reformować w jednym szczególe, a w innym konserwować. Czy Komitet ma przeprowadzić tylko drobne reparacje, czy śmiałe reformy? W dziejach ortografji polskiej ta chwila powinna być przełomową. Komitet obecny powinien załatwić tę sprawę na długi czas!

Przedewszystkiem postanowiono jednomyślnie nie wchodzić we wnioski, które wprowadzają

nowe znaki literowe, czy nowe znaki diakrytyczne.

Zastanawiano się, czy można w ortografji przeprowadzić konsekwentnie jednolitą zasadę: etymologiczną, fonetyczną czy semazjologiczną? Stwierdzono, że trzeba tu ustawicznie stosować kompromis. Przepisy ortograficzne powinny dalej być tak prosto ujęte, żeby stosowanie ich nie wymagało szczególnego namysłu. Szara masa nie rozróżni subtelnych kwestyj, tak np. pisanie łączne i rozłączne powinno być raczej mechaniczne; także gdzieindziej prosta zasada, często zewnętrzna, powinna rozstrzygać. Tę praktyczną stronę chce Komitet uwzględnić w szerokiej mierze.

Czy reforma pisowni ma iść w kierunku liberalnym, czy rygorystycznym? Jeśli ma trwać długo, powinna okazać tolerancję, pozwalać na oboczności, — ale ze względu na szkołę wskazany jest raczej rygoryzm, bo pozostawienie swobody wyboru osłabia autorytet. Ortografja powinna być ściśle ustalona, jednoznaczna, ale mogą być wypadki, gdzie nie można rygorystycznie postępować, bo to byłoby wcięciem w żywe ciało. Bez pewnych oboczności nie obejdziemy się, ale chodzi o to, żeby ich było jaknajmniej.

Zastanawiano się nad projektami radykalnych uproszczeń: usunięcia *ó*, tam gdzie niema oboczności *o*; usunięcia *rz*, jeśli nie wymienia się z *r*; wprowadzenia *h* zamiast *ch*. Poruszono nierozróżnienie w przymiotniku i zaimku końcówek *-ym* : *-em* w liczbie pojedynczej, *-ymi* : *-emi* w liczbie mnogiej; dalej nierozróżnianie dopełniacza liczby poje-

dynczej od liczby mnogiej: *linji*: *linij*, *stacji*: *stacyj*. Kwestje te i inne, należące do ortografji, jak pisanie *i* czy *j* przed samogłoską w wyrazach obcych, pisanie wielkich liter, pisanie łączne i rozłączne, przenoszenie części wyrazów, wyrazy obce, skróty, interpunkcja, słownik, rozpatrywane są ogólnie i szczegółowo na różnych komisjach, aż dojrzeją do obrad Komitetu.

Z pierwszego posiedzenia Komitetu i dalszych posiedzeń komisyj widać, że większość członków stoi na gruncie tradycyjnym dotychczasowej ortografji polskiej, ale chce zbadać wszechstronnie i bezstronnie możliwość zmian wynikających z ewolucji języka.

Instytut Ekonomiczny, założony przez P. A. U. przy poparciu fundacji Rockefellera i Uniwersytetu Jagiellońskiego, rozpoczął swoją działalność 1 października 1934 r. Dyrektorem instytutu został mianowany prof. A. Heydel, asystentem dr Wł. Hagemejer. Do Rady Instytutu wchodzą w myśl uchwalonego statutu prezes P. A. U., sekretarz generalny, delegat do Zarządu P. A. U., jako delegat Wydziału Prawa U. J. czł. A. Krzyżanowski, jako członek powołany przez Zarząd P. A. U. czł. E. Taylor (Poznań), oraz dyrektor Instytutu. Instytut otrzymał od P. A. U. złożony z dwóch pokojów lokal w gmachu im. Hussarzewskich oraz zasiłek na jego umeblowanie.

Instytut rozwinął swoją działalność w następujących kierunkach: 1. Seminarja i ćwiczenia dla słuchaczów U. J., którzy złożyli colloquium z wybranych działów ekonomji. W I. trymestrze seminarjum prowadził prof. Heydel (2 godz. tygodniowo); głów-

nym tematem dyskusji była sprawa popytu na usługi środków transportowych, w drugim i trzecim trymestrze prof. Heydel prowadził seminarjum (2 godz. tygodniowo) z zakresu teorji konjunktury, a dr Hagemejer ćwiczenia (w ilości 2 godzin tygodniowo) z zakresu zastosowania matematyki do teorji ekonomji. Liczba uczęszczających na te seminarja dochodziła do 10 uczniów w każdem seminarjum. Byli wśród nich słuchacze uniwersytetu, magistrzy i doktorzy prawa. Instytut zorganizował też trzy posiedzenia naukowe, jedno z referatem czł. Taylora z Poznania i dwa z referatami p. S. Carlsona ze Stockholmu. 2. Instytut podjął na życzenie Ministerstwa Komunikacji pracę na temat wpływu wysokich taryf na ruch towarowy na Polskich Kolejach Państwowych. Temat ten opracowuje dr Wł. Hagemejer. Memorjał zostanie złożony Ministerstwu Komunikacji w ciągu czerwca 1935 r. 3. Instytut rozpoczął działalność wydawniczą, wydając w maju 1935 r. pierwszy zeszyt Studjów Ekonomicznych (Economic Studies). Wydawnictwo to ma za zadanie nawiązanie kontaktu między ruchem naukowym na polu teorji ekonomji w Polsce i zagranicą. W tym celu pomieszcza artykuły po polsku i po angielsku, ze streszczeniem artykułów polskich na język angielski, a artykułów angielskich na język polski. Ponadto Studja Ekonomiczne zamieszczają w streszczeniach przegląd w języku angielskim ekonomicznej literatury polskiej, drukowanej gdzieindziej.

Drugi zeszyt Studjów Ekonomicznych ukaże się w jesieni 1935 r. Przy pracy posługuje się Instytut

maszyną rachunkową »Facit«, która oddała duże usługi zwłaszcza przy opracowywaniu memorjału dla Min. Komunikacji.

Komisja antropologji i prehistorji odbyła w okresie sprawozdawczym 5 posiedzeń naukowych, na których przedstawiono 16 prac i komunikatów, mianowicie: C. Borowska i B. Golachowska: Pojemność czaszek lednickich; doc. dr M. Ćwirko-Godycki: Typy barwikowe oraz ostrość wzroku u młodzieży szkół powszechnych w wojew. poznańskiem: dr B. Jasicki: W sprawie typów morfologicznych młodzieży krakowskiej od 15—20 r. życia; G. Każdanówna: Pigmentacja u młodzieży krakowskich szkół powszechnych i średnich w latach 1909—1930; czł. J. Kostrzewski: a) Sprawozdanie z badań prehistorycznych w woj. śląskiem w r. 1934, b) Osada bagienna kultury łużyckiej w pow. żnińskim, c) O niektórych narzędziach kościanych i z rogu kultury łużyckiej; dr T. Reyman: Sprawozdanie z badań kopca wschodniego w Rosiejowie w pow. pińczowskim; lek. J. Pekczyński: Typy morfologiczne chłopców poznańskich w wieku 7—10 lat; dr L. Sedlaczek-Komorowski: a) W sprawie zróżnicowania rasowego Ormian polskich, b) Sprawozdanie z badań w Korolówce w pow. borszczowskim; prof. K. Stołyhwo i dr B. Jasicki: a) W sprawie typów morfologicznych żuchw ludzkich, pochodzących z Azji, b) W sprawie typów morfologicznych żuchw człowieka paleolitu; czł. A. Wrzosek: a) Sprawozdanie z wykopalisk na Ostrowie lednickim w r. 1933 i 1934,

b) Częstość występowania przedmiotów z bronzu w grobach łużyckich, c) Szczątki Ignacego Krasickiego.

Wydano tom II Prac i Materjałów Prehistorycznych, zawierający 6 prac, wykaz nabytków Muzeum Archeologicznego P. A. U. od r. 1920—1925, oraz Sprawozdania z posiedzeń Komisji od r. 1926—1934. Jako piąty zeszyt Prac Komisji antropologji i prehistorji wydano czł. J. Talko-Hrycewicza: Materjały do antropologji Górali polskich; do pracy tej należy 123 wielkich tabel pomiarowych, które, gotowe do druku, znajdują się w depozycie Zakładu Antropologji U. J. W Biuletynie Wydziałów I—II ukazały się streszczenia prac: czł. J. Kostrzewskiego: O kurhanie unietyckim w Łękach Małych w pow. kościańskim; T. Reymana: O badaniu kopca w Rosiejowie, oraz J. Żurowskiego: O wynikach badań w Złotej w latach 1926—1930 i o posągu Światowita.

Komisja etnograficzna rozpoczęła w okresie sprawozdawczym druk A. Chętnika p. t. Pożywienie Kurpiów (nr Prac Komisji), oraz wydała drugi zeszyt Atlasu kultury ludowej w Polsce.

Komisja geograficzna ogłosiła drukiem w okresie sprawozdawczym jako 4. zeszyt Prac Komisji rozprawę J. Wąsowicza p. t. Lodowce Kordyljerów Kanady i Alaski. Wyłoniona przez Komisję Komisja toponomastyczna tatrzańska przeprowadziła dla Wojsk. Instytutu Geograficznego kontrolę nazw geograficznych dla nowego wydania mapy fotogrammetrycznej Tatr.

Komisja do dziejów oświaty i szkolnictwa w Polsce. Na posiedzeniu Komisji w dniu

29 listopada 1934 przedstawiono następujące prace: ks. S. Bednarski, Propozycje jezuitów polskich XVI w. w sprawie Ratio Studiorum w świetle materjałów archiwalnych; W. Bobkowska, Korespondencja Metternicha w sprawie Uniwersytetu Krakowskiego 1820—1829; W. Gizbert-Studnicki, Tajne nauczanie na Litwie po r. 1863. W najbliższym czasie rozpocznie się w Archiwum Komisji jako nr 3 druk pracy dra W. Bobkowskiej; zawiera ona korespondencję Metternicha z Nowosilcowem i władzami Wolnego Miasta Krakowa w sprawie statutu Uniwersytetu Jagiellońskiego, rzucającą nieznane światło na kwestję uniwersytecką na ziemiach polskich w okresie świętego przymierza. Dokumenty te poprzedzone są obszernym wstępem. Zamierzony jest następnie druk nader cennych materjałów do dziejów jezuickiej *Ratio Studiorum* w Polsce, odkrytych przez ks. S. Bednarskiego.

Wydział filologiczny wydał jako nr 2 tomu LXIV Rozpraw pracę czł. A. Brücknera: O nazwach miejscowych; jako nr 3 tego tomu pracę czł. T. Mańkowskiego: Sztuka islamu w Polsce w XVII i XVIII wieku. W druku jest praca p. Z. Niemojewskiej-Gruszczyńskiej: Walka Szatana z Bogiem w polskiej poezji romantycznej.

Na posiedzeniach przedstawiono następujące referaty: z językoznawstwa: czł. Kuryłowicz W sprawie genezy rodzaju gramatycznego, czł. St. Witkowski: Etymologja wyrazu *ἀπέλλα*; z filologji starożytnej: czł. W. Klinger: Niewyzyskane źródło do historji eforów spartańskich i Próba rekonstru-

kcji tragedji Eurypidesa Archelaos, czł. T. Sinko: De Horatii monstro ridiculo (ars 1—23), docent Wł. Strzelecki: De Naeviano Belli Punici carmine quaestiones selectae, docent J. Manteuffel: Papirusy i ostraka warszawskie, prof. H. Willman-Grabowska: Motyw z Odysei w Jātaka indyjskiem; z filologji nowożytnej: czł. R. Dyboski: O średniowiecznej angielskiej wersji traktatu Wegecjusza »De re militari«, czł. A. Kleczkowski: Polsko-niemieckie stosunki językowe i literackie, czł. T. Grabowski: Literatura polskośląska wieków średnich, czł. I. Chrzanowski: Uwagi o języku i stylu Lelewela; z historji sztuki: czł. T. Mańkowski: Barok, orjentalizm i sarmatyzm; z muzykologji: docent J. Reiss: Sextus Empiricus przeciw muzykom, dr S. Śledziński: Dzieje symfonji warszawskiej w pierwszej połowie XIX wieku.

Atlasu języka polskiego, podjętego z zasiłku Funduszu Kultury Narodowej, wyszła część I Atlas językowy polskiego Podkarpacia w opracowaniu doc. M. Małeckiego i czł. K. Nitscha. Składa się z 500 map, z których każda notuje jedno zjawisko językowe, gramatyczne lub słownikowe, w 39 miejscowościach, jednolicie rozłożonych po Podkarpaciu od granicy językowej czeskiej do małoruskiej. Jest to pierwsze tego rodzaju przedsięwzięcie na obszarze krajów słowiańskich, udostępniające ogromną ilość materjału do najrozmaitszych wniosków i uogólnień. Powinien to być wstęp do takiego zbadania całej Polski, niestety fundusze są narazie wyczerpane.

Z dotacji Funduszu Kultury Narodowej podjęto

również opracowanie językowe obszaru litewskiego w obrębie Rzeczypospolitej. W tym roku wyszła praca czł. J. Otrębskiego p. t. Dialekt twerecki część I, główna, obejmująca systematyczny opis gramatyczny; jest to najdokładniejszy opis dialektu litewskiego, jaki wogóle istnieje. Ponieważ część trzecia wyszła już przedtem, zostaje więc jeszcze II, mająca objąć teksty i słownik. Mapa obszaru litewskiego w Polsce, opracowana przez O. Chomińskiego, jest już gotowa do technicznego wykonania, w ciągu roku będzie się więc mogła ukazać wraz z częścią opisowo-statystyczną.

Komisja historji sztuki. Na posiedzeniach przedstawiono następujące rozprawy i komunikaty: dr Z. Bocheński: O talerzu limozyńskim z XVI w. w zbiorach Muzeum Narodowego w Krakowie, docent dr A. Bochnak: Domniemany architekt fasady kościoła misjonarzy w Wilnie, dr K. Buczkowski: 1) Misa krakowskiego cechu kuśnierzy w Muzeum Narodowem w Krakowie, 2) Przyczynki do dziejów zegarmistrzostwa w Polsce, inż. arch. M. Bukowski: Drewkościół parafjalny w Orawce i jego polichromja, dr K. Estreicher: Rabunek i zniszczenie polskich insygnjów koronacyjnych, mgr W. Kieszkowski: Dzieje budowy zamku w Łobzowie, czł. W. Molè: Problem renesansu w dziejach sztuki Dalmacji, dr T. Przypkowski: Bogdan i Krzysztof Lubienieccy, dr K. Sinkówna: Hieronim Canavesi na tle epoki, dr J. Szablowski: 1) Stary zamek w Żywcu, 2) Zaśnięcie Matki Boskiej, obraz z pocz. XVI w. w Mszanie Dolnej, prof. dr T. Szydłowski: 1) Współpracownicy Stwosza przy oł-

tarzu Marjackim, 2) Jorg Huber, czł. W. Tatarkiewicz: Typ lubelski i typ kaliski w architekturze kościelnej XVII w.

Wydrukowano 2 zeszyt VI tomu Prac Komisji Historji Sztuki, zawierający pracę Z. Batowskiego: Podróże artystyczne Jana Chrystjana Kamsetzera w latach 1776—77 i 1780—82, sprawozdania z posiedzeń za rok 1934 oraz indeks do całego t. VI. Wydano indeks do V tomu Prac Kom. Hist. Sztuki. Rozpoczęto druk wydawnictwa ś. p. czł. Jana Ptaśnika p. t. Cracovia artificum 1501—1550. Komisja przyczyniła się też do wydania w Rozprawach Wydziału filologicznego pracy czł. T. Mańkowskiego: Sztuka Islamu w Polsce.

Zarząd P. A. U. zorganizował w ostatnim roku Gabinet rycin P. A. U. Powołano do życia Komitet Gabinetu rycin, złożony z czł. L. Pinińskiego jako przewodniczącego, czł. J. Pagaczewskiego, czł. Wł. Tatarkiewicza, czł. F. Kopery, mianowano dyrektorem czł. Pagaczewskiego, konserwatorem docenta dra J. Bochnaka i asystentem dra K. Estreichera.

Po ukończeniu remontu sal, przeznaczonych na Gabinet w domu im. Hussarzewskich przy ul. Straszewskiego 27, sprawiono szafy, stoły, krzesła, gabloty i ramy, przeniesiono z Bibljoteki P. A. U. ryciny (przewiezione przed kilku laty do Krakowa z Bibljoteki Polskiej w Paryżu) oraz ryciny z kolekcji Moszyńskiego z Bibljoteki Jagiellońskiej, gdzie narazie były od czasu ich zakupna złożone w depozyt. Przygotowano wystawę grafiki angielskiej z lat 1750—1825. Uroczyste otwar-

cie oznaczono na 22 czerwca 1935 r., poczem Gabinet będzie otwarty dla pracowników naukowych, a sale wystawowe dla publiczności.

Komisja językowa wydała R. Stopy: Die Schnalze, ihre Natur, Entwicklung und Ursprung (Prace Komisji językowej nr 23). W najbliższych dniach ukażą się kończące się drukować J. Kuryłowicza: Etudes indoeuropéennes (Prace nr 22). W druku znajduje się praca St. Makowieckiego: Małoruski słownik botaniczny, oraz Słownik wilamowicki (Wörterbuch der deutschen Mundart von Wilamowice), część II, w opracowaniu Mojmira i prof. Kleczkowskiego, która ukaże się jeszcze w b. r..

Na posiedzeniach Komisji przedstawiono następujące referaty: L. Andrejczin: Słowo »chcieć« jako posiłkowe w języku polskim; Z. Klemensiewicz: Wskaźniki zespolenia; I. Kniezsa i Z. Stieber: Z historycznych zagadnień dialektu wschodniosłowackiego; T. Lehr-Spławiński: O połabskim słowniku etymologicznym; M. Małecki: Cechy bałkańskie w językach Macedonji; St. Urbańczyk: Niejednolitość języka Biblji Szaroszpatackiej oraz Wyparcie pierwotnego relativum *jen*, *jenże*, *jiż* przez zaimki pierwotnie pytajne *który*, *kto*, *co* w staropolszczyźnie.

Ponadto — jak co roku — udzieliła Komisja licznych odpowiedzi na pytania, głównie z zakresu poprawności językowej.

Komisja Terminologiczna Morska wydała już w Wojskowym Instytucie Naukowym cztery zeszyty Słownika Morskiego, a mianowicie: 1. Statki i teorja statku, red. inż. B. Bagniewski; 2. Statek

żelazny (stalowy), red. inż. B. Bagniewski; 3. Statki żaglowe, maszty, liny i żagle, red. inż. A. Garnuszewski; 4. Porty morskie, red. inż. P. Bomas i inż. K. Stadtmüller. Obecnie gotowe są następujące działy: 5. Locja, dewiacja, nawigacja i astronomja przez kapitana portu gdyńskiego kmdra G. Kańskiego; Pływy przez kpt. mar. woj. A. Reymana. Wypełnią one jeden zeszyt około 40 stron druku, z indeksem 30 stron, oprócz ilustracyj. 6. Liny, węzły. Komendy gen. M. Zaruskiego. Z indeksami około 60 stron druku, oprócz ilustracyj. 7. Statek drewniany, inż. m. A. Garnuszewskiego; Urządzenie pokładowe, maszyny, kotły, inż. W. Morgulca; z indeksami około 60 stron druku, oprócz ilustracyj. 8. Celnictwo, przez naczelnika K. Antonowicza; Prawo morskie przez dra A. Majewskiego; Terminy handlowe przez B. Kasprowicza. 9. Artylerja wodna, łodzie podwodne przez kmdra T. Stoklasę; Lotnictwo wodne przez Turskiego; 10. Maszyny i kotły przez Ebersa. Sygnalizacja przez Huberta; Rybołowstwo morskie przez Lubeckiego.

Z wymienionych sześciu działów trzy, t. j. 5, 6 i 7 są wykończone i gotowe do druku, to znaczy $^3/_5$ pracy już jest gotowe. Komisja otrzymuje roczną subwencję 2.000 zł. z Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Mimo tych skromnych środków pracuje ciągle i ma nadzieję, że za kilka lat ukończy wszystkie prace i stworzy dobrą, polską terminologję morską w miejsce dotychczas używanych germanizmów i rusycyzmów, wziętych po powstaniu Polski z języka marynarki rosyjskiej.

Do Słownika Staropolskiego opracowano: Chmiel: Acta consularia Casimiriensia 1369—1381 i 1385—1402 wyd. Archiwum aktów dawnych m. Krakowa t. II; Lubomirski: Kodeks dyplomatyczny Księstwa Warszawskiego, Warszawa 1863; Semkowicz: Zapiska sądowa z r. 1429 (Kwart. Hist. XXIV 528—32), Przyczynek do działalności Mikołaja Kornicz-Siestrzeńca 1432—4 (Kwart. Hist. XXIV 532—6); Dąbkowski: Przewóz wodny (Rocznik Hist. LVII 196—301); Bańkowski: Jeszcze jeden zabytek polskiej poezji religijnej XV stulecia (»Ave maris stella«) (Pam. Lit. XXVI 397—8), Nieznane odmiany kilku polskich tekstów religijnych XV stulecia: Dekalog wierszowany, Drobny napis, Modlitwa maryjna (Pam. Lit. XXIX 113—18); Łopaciński: Reguła trzeciego zakonu św. Franciszka (Prace filologiczne IV 689—743), Glosy z ksiąg kościelnych (ib. 622—3), Glosy z kazań (ib. 747—9, 752—5), Krótki napis (ib. 758—9), Glosy z kazań na inkunabułach (ib. 759—60); Chomętowski: Wstęp do kazania (Spr. Kom. Jęz. I 147—50), Modlitwa »Jezu miły« (ib. 150), Modlitwa przed przyjęciem Ciała Bożego (ib. 151).

Większość tych zabytków włączono już do t. zw. magazynu, do którego — z zabytków dawniej opracowanych — weszło też w znacznej części t. zw. Rozmyślanie przemyskie (str. 1—730).

Komitet słownika łaciny średniowiecznej w Polsce, prowadząc dalej prace nad ekscerpowaniem tekstów, wygotował dalszych 15.433 kartek, tak że ogółem liczba ich wynosi 447.920. Ponieważ

ekscerpowanie tekstów przybliża się ku końcowi, są w toku prace nad zorgarnizowaniem pracy redakcyjnej.

Komisja orjentalistyczna odbyła trzy posiedzenia naukowe; przedstawili na nich referaty: prof. Helena z Grabowskich Willmanowa: Prastary motyw zrękowin w literaturze indyjskiej i greckiej; dr Witold Jabłoński: Les siao-ha(i-eu)l-yu de Pékin, un essai sur la poésie populaire en Chine. Ukończono druk prac: doc. A. Zajączkowkiego: Studja nad językiem staroosmańskim I. Wybrane ustępy z anatolijsko-tureckiego przekładu Kalili i Dimny (Prace Komisji nr 17), tudzież S. Szapszała: Próby literatury ludowej Turków z Azerbajdżanu perskiego (Prace nr 18) oraz W. Jabłońskiego: Les siao-ha(i-eu)l-yu de Pékin, un essai sur la poésie populaire en Chine. (Prace nr 19).

Przez śmierć ś. p. prof. Jana M. Rozwadowskiego straciła Komisja swego przewodniczącego, sprawującego ten urząd od chwili jej powstania. Komisja zyskała trzech nowych współpracowników: ks. prof. Józefa Stawarczyka w Warszawie, prof. dra Ludwika Piotrowicza i ks. dra Atanazego Fica w Krakowie.

Komisja filologiczna. W druku ukazał się III tom komedyj Plauta w przekładzie czł. G. Przychockiego (Bibljoteka Przekładów z Literatury Starożytnej nr 7) i praca doc. K. Kumanieckiego p. t. De elocutionis Aeschyleae natura (Archiwum filologiczne nr 12); do pokrycia kosztów tych wydawnictw przyczynił się zasiłkiem Fundusz Kultury Narodowej. Nadto postanowiono wydać księgę ku czci Horacjusza,

w związku z przypadającą na rok 1935 dwutysięczną rocznicą urodzin poety.

Archivum Neophilologicum po wydaniu w zeszłym roku sprawozdawczym drugiego zeszytu tomu I przygotowuje obecnie obszerny tom II, który zapewne wnet zostanie oddany do druku.

Komisja historji literatury polskiej odbyła trzy posiedzenia, na których przedstawiono następujące referaty: czł. St. Pigoń: Zasady wydawnicze nowszych tekstów literackich, dr Fr. Bielak: Antynomja Dygasińskiego, i dr M. Janik: Motyw zemsty ludu w poezji polskiej w okresie 1831—1861.

W Bibljotece Pisarzy Polskich ukazała się jako nr 85 Transakcja mojego życia Anny Stanisławskiej, w opracowaniu dra Idy Kotowej.

Wydział historyczno-filozoficzny. Posiedzeń naukowych od czerwca 1934 do końca maja 1935 r. odbyło się 9, na których przedstawiono 14 prac, a mianowicie: 1 z zakresu historji filozofji (dr W. Gołembski: Niemiecka filozofja oświecenia jako źródło transcendentalizmu, cz. I. Ontologja J. Tetensa); 2 z zakresu historji politycznej polskiej (dr W. Czapliński: Władysław IV wobec wojny 30-letniej 1637—45, czł. M. Handelsman: Rok 1848/9 we Włoszech a polityka ks. Adama Czartoryskiego); 3 z zakresu historji prawa i ustroju Polski (czł. K. Tymieniecki: Postanowienia statutów Kazimierza Wielkiego w sprawach kmiecych, czł. Br. Dembiński: Projekty konstytucyjne wielkiego sejmu, czł. R. Taubenschlag: Studja z zakresu polskiego prawa średniowiecznego); 1 z zakresu historji kultury (czł. St.

Kot: Związki kulturalne angielsko-polskie w świetle bibljotek angielskich); 1 z zakresu historji Kościoła w Polsce (czł. K. Chodynicki: Geneza unji brzeskiej); 1 z zakresu metrologji polskiej (dr E. Stamm: Miary powierzchni w dawnej Polsce); 1 z zakresu historji kartografji polskiej (dr K. Buczek: Początki kartografji polskiej, od Długosza do Wapowskiego); 1 z zakresu etnografji historycznej (czł. J. Czekanowski: Zróżnicowanie etnograficzne Polski w świetle przeszłości); 1 z zakresu historji porówn. prawa (czł. R. Taubenschlag: Historja recepcji prawa greckiego w Egipcie); 2 z zakresu ekonomji (dr I. Bezner: Dyspersja cen w Polsce 1925—32, prof. dr L. Caro: Przyczynowość czy celowość w ekonomice społecznej).

W Rozprawach w tomie LXIX zamieszczono jako nr 4 pracę doc. dra J. Feldmana: Na przełomie stosunków polsko-francuskich 1774—1787. Vergennes wobec Polski.

Jako osobna książka opuściła prasę praca doc. dra J. Metallmanna: Determinizm nauk przyrodniczych.

Przygotowanie wydawnictwa II tomu Źródeł do dziejów Rzeczypospolitej Krakowskiej w opracowaniu czł. W. Tokarza, przerwane w roku ubiegłym wskutek śmierci ś. p. czł. A. Chmiela, zostało na nowo podjęte.

Księga ku uczczeniu 400 rocznicy śmierci króla Stefana Batorego, jako wspólna publikacja P. A. U. i Akademji Węgierskiej w Budapeszcie, zawierająca w języku francuskim prace szeregu uczonych polskich i węgierskich, jest już na ukończe-

niu (drukuje się ostatnia rozprawa; indeksy w przygotowaniu).

W Komitecie wydawnictw ekonomicznych wydano dwa numery Prac, mianowicie jako nr 12 pracę mgra Z. Siemieńskiego: Papier wartościowy o stałem oprocentowaniu, oraz jako nr 13 rozprawę dra I. Beznera: Dysperja cen w Polsce w latach 1927—1932.

Komisja tłumaczeń klasyków filozofji dla braku funduszów w roku sprawozdawczym zawiesił swe czynności.

Komisja historyczna. Druk I tomu Kodeksu dyplomatycznego katedry wileńskiej i kościołów diecezji wileńskiej w opracowaniu czł. ks. J. Fijałka i czł. Wł. Semkowicza posuwa się naprzód; złożono już 66 form, obejmujących około 450 dokumentów do r. 1497. Pozostaje do końca tego tomu jeszcze 10 lat, jest też nadzieja, że w przyszłym roku zostanie on ukończony. Postąpiła też praca czł. Wł. Semkowicza nad mapą kościelną Litwy. Do ukończenia I tomu Laudów sejmikowych województwa krakowskiego z lat 1572—1620 w opracowaniu czł. St. Kutrzeby brakuje tylko indeksu rzeczowego, którego dotąd jeszcze nie dostarczył prof. Z. Wojciechowski. Dalszy druk Archiwum Komisji historycznej (ser. 2 t. III, ogólnego zbioru t. XV) posuwa się naprzód; po wydrukowaniu Rachunków żupnych bocheńskich z lat 1394—1421 w opracowaniu dra J. Karwasińskiej ukazały się w tem wydawnictwie *Wskazówki do katalogowania rękopisów w zbiorach bibljotecznych*, opracowane przez specjalną podkomisję po uwzględnieniu opinij, nadesła-

nych przez towarzystwa naukowe oraz zarządy bibljotek i archiwów polskich. Ukończone już od paru lat wydawnictwa Komisji: Zbiór formuł zakonu dominikańskiego prowincji polskiej z XIV i XV w. w opracowaniu O. J. Woronieckiego i czł. ks. J. Fijałka, oraz najstarszy zbiór przywilejów i wilkierzy m. Krakowa w opracowaniu czł. St. Estreichera, nie mogły się ukazać spowodu nieukończenia wstępów i indeksów do tych wydawnictw. Rozpoczął się druk Repertorjum dokumentów polskich do końca w. XII w opracowaniu dr Z. Kozłowskiej-Budkowej. Praca czł. W. Semkowicza nad Rocznikami polskiemi posuwa się powoli naprzód; w toku jest dalsze fotografowanie tekstów i opisywanie rękopisów, którąto pracę prowadzi pod kierunkiem wydawcy mgr W. Semkowiczówna. Akta do handlu Polski z Węgrami opracowywała pod kierunkiem czł. J. Dąbrowskiego dr K. Pieradzka, która w celu uzupełnienia tych materjałów odbyła podróż do archiwów w Słowacji (Preszów, Koszyce, Lewocza i in.). Komisja historyczna otrzymała piękny, obszerny lokal w domu im. Hussarzewskich, gdzie obecnie zbiory się porządkuje i inwentaryzuje. W szczególności przystąpiono do katalogowania materjałów historycznych, zebranych przez ś. p. Augusta Cieszkowskiego, dzięki funduszom, które złożył na ten cel p. Felicjan Cieszkowski-Dembiński; prace nad porządkowaniem i katalogowaniem zbiorów prowadzą pp. mgr. S. Szczotka i dr J. Garbacik.

Ekspedycja Rzymska. Od połowy stycznia do połowy kwietnia bawił w Rzymie ks. prof. T. Glemma, który w dalszym ciągu pracował bardzo intensywnie

nad nuncjaturą, a mianowicie nuncjuszów po Commendonim, Ruggiera i Portyka, od r. 1566. Druk drugiego tomu Nuncjatury Commendoniego w opracowaniu czł. E. Kuntzego postępuje naprzód i doszedł już do 30 formy. Chwilowej przerwy doznał spowodu trudności natury redakcyjnej rozpoczęty już w ub. roku druk Monumenta Vaticana z serji regestów, obejmujący regesta papieża Bonifacego IX (z przełomu w. XIV/XV) w opracowaniu dra E. Długopolskiego. Po usunięciu tych trudności dalszy druk regestów powinien już pójść gładko.

Komisja prawnicza. Prof. Abdon Kłodziński nie dostarczył jeszcze wstępu do wydania najstarszej księgi Sądu Najwyższego prawa niemieckiego na Zamku Krakowskim (Archiwum Komisji Prawniczej t. X). Czł. St. Kutrzeba przy współpracy czł. ks. A. Mańkowskiego rozpoczął druk ustaw (wilkierzy) wiejskich t. XVI—XVIII (w tomie XI Archiwum); wydrukowano już arkuszy 8, druk ciągle postępuje naprzód; wśród już wydrukowanych znajdują się przeważnie wilkierze, pochodzące z dawnych Prus Królewskich. Prof. A. Vetulani pracuje dalej nad przygotowaniem materjału do tomu II Corpus iuris Polonici; czł. P. Dąbkowski nie dał jeszcze definitywnej odpowiedzi, czy podejmie druk tomu IV, rozpoczętego przez ś. p. czł. O. Balzera. Czł. ks. J. Fijałek nie dostarczył jeszcze wstępu do wydania statutów arcybiskupa Mikołaja Trąby.

Komisja Atlasu historycznego Polski dzięki subwencji Funduszu Kultury Narodowej mogła prowadzić w ub. roku pracę bardzo intensywną we wszyst-

kich ośrodkach, t. j. w Krakowie, Warszawie, Poznaniu i Lwowie, do których przybył jeszcze ośrodek pomorski w Toruniu, gdzie przy pomocy Instytutu Pomorskiego przystąpiono do pracy nad atlasem Pomorza, którą rozpoczął mgr J. Bieniasz pod kierunkiem czł. Wł. Semkowicza. Równocześnie przystąpił dr J. Szaflarski w Krakowie do opracowania mapy Spisza w przededniu zajęcia go przez Austrję. Ukazał się obszerny III zeszyt Prac Komisji Atlasu historycznego Polski, obejmujący ilustrowane licznemi mapami rozprawy: dra Wł. Godziszewskiego, Granica polsko-moskiewska wedle pokoju polanowskiego 1634 r., prof. J. Jakubowskiego: Powiat grodzieński w w. XVI, dra K. Buczka: Prace kartografów pruskich w Polsce za czasów króla Stanisława Augusta, na tle współczesnej kartografji polskiej, wreszcie J. Szaflarskiego: Kilka uwag w sprawie źródeł kartograficznych do mapy historycznej Spisza. Kończą ten tom sprawozdania z posiedzeń i działalności Komisji Atlasu w latach 1927—1934.

Komitet Źródeł do dziejów życia umysłowego Polski. Uzyskanie własnego lokalu w domu im. Hussarzewskich pozwoliło na umieszczenie tam i porządkowanie zebranych dotąd materjałów. W roku sprawozdawczym powiększyły się one znacznie przez zbadanie rękopiśmiennych zbiorów angielskich, a mianowicie: w Londynie, Bibljoteki British Museum, Public Record Office i arcybiskupiego Lambeth Palace; w Oxfordzie: Bibljoteki Bodlejana i Bibljotek Kolegjów; w Cambridge: Bibljoteki Uniwersyteckiej i Kolegjów, a to przez czł. St. Kota, który pewną część tamtej-

szych poloników skopjował, a obszerniejsze teksty sfotografował (fotografje są uporządkowane i wystawione do obejrzenia). W dalszym ciągu kopjowano materjały z ogromnego zbioru korespondencji radziwiłłowskiej w Archiwum Nieświeskiem w Warszawie. Druk tomu Aktów Nacji Polskiej w Padwie rozpocznie się w najbliższym czasie.

Komisja historji wojskowości polskiej. Czł. St. Kutrzeba rozpoczął (w nr. 3 Archiwum tejże Komisji) druk ustaw i artykułów wojennych polskich od XV do XVIII wieku, które już zostały w całości zebrane; wydrukowano dotąd 2 arkusze, druk powoli ciągle posuwa się naprzód.

Komisja historji filozofji rozpoczęła druk tomu VII Archiwum. Dotychczas wydrukowano cztery arkusze korespondencji naukowej Bronisława Trentowskiego w opracowaniu czł. St. Pigonia. Dalszy ciąg w druku.

Kwartalnik Filozoficzny, po przerwie rocznej, zaczął wychodzić na nowo. Dotychczas ukazał się drukiem tomu XII zeszyt 1 objętości 6 arkuszy, zawierający prace: dra St. Harasska, Pomysł i założenie epistemologiczne »filozofji narodowej« Trentowskiego, prof. Z. Zawirskiego, Rozwój pojęcia czasu, oraz obszerny dział sprawozdawczo-recenzyjny.

Wydział matematyczno-przyrodniczy odbył w czasie sprawozdawczym 10 posiedzeń, z tych jedno w Warszawie. Przedstawiono ogółem 150 prac, z tego przyjęto do druku 142. Według treści było prac: z zakresu matematyki 7, fizyki 24, astronomji 4, chemji 29, mineralogji i petrografji 4, geografji

2, geologji i paleontologji 8, botaniki 28, anatomji 16, zoologji 6, fizjologji 12.

Wydano następujące publikacje:

1) Bulletin International de l'Acad. Pol. des Sciences et des Lettres. Classe des Sciences Mathém. et Nat. Série A. Sciences Mathém. Année 1934 (nr 3—10) oraz Année 1935 (nr 1—4).

2) Bulletin International de l'Acad. Pol. des Sciences et des Lettres. Classe des Sciences Math. et Nat. Série B. Sciences Naturelles I 1934 (nr 1—10) i 1935 (nr 1—3) oraz II 1934 (nr 1—10) i 1935 (nr 1—2).

3) Mémoires de l'Acad. Pol. des Sciences et des Lettres. Classe des Sc. Math. et Nat. Série B. Sciences Nat. Année 1934 (nry 6 i 7).

4) Comptes Rendus Mensuels des séances de la Classe des Sciences Math. et Nat. Année 1934 (nr 6—10) i 1935 (nr 1—5).

Komisja fizjograficzna. Na badania fizjograficzne nie otrzymała i w tym roku Komisja subwencji, przyznawanej dawniej przez M. W. R. i O. P.; prowadzono je przy pomocy dotacji specjalnej Wydziału matematyczno-specjalnego oraz zasiłków, udzielonych przez Fundusz Kultury Narodowej kilku pracownikom na ich prośbę. Uniemożliwia ten stan rzeczy zorganizowanie większych zespołowych badań, które należałoby podjąć wcelu rozwiązania pewnych ważnych problemów z dziedziny fizjografji kraju. Mimo to spora liczba współpracowników Komisji dostarczyła sprawozdań z badań; pomieszczono je w tomie LXVIII Sprawozdań Komisji, który jest na ukończeniu i zawiera 11 prac z dziedziny botaniki i zoologji.

Badania staruńskie. Badania, związane ze znanem znaleziskiem z okresu dyluwjalnego na terenach Staruni, ograniczyły się w roku sprawozdawczym wskutek braku funduszów na ten cel do zebrania materjałów dyluwjalnych z naturalnych odkrywek w Hwozdzie, terenie pobliskim Staruni, oraz do opracowywania w różnych instytutach naukowych materjałów, poprzednio wydobytych z iłów dyluwjalnych Staruni. W wydawnictwie osobnem Wydz. mat.-przyrodn., redagowanem przez czł. J. Stacha, poświęconem badaniom nad okresem dyluwjalnym na ziemiach Polski, ogłoszono w roku sprawozdawczym dwie prace M. Gawłowska: Jezierze (Najas) w dyluwjum polskiem (nr 6) i A. Środoń: Studja nad szczątkami dyluwjalnemi roślin z rodziny *Nymphaeaceae* (nr 7).

Muzeum Fizjograficzne. Tok pracy w Muzeum Fizjograficznem w okresie sprawozdawczym nie uległ wybitniejszym zmianom w porównaniu z rokiem ubiegłym. W składzie personalu zaszła tylko ta zmiana, że doc. dr Fudakowski, zajęty w roku ubiegłym w Kancelarji Akademji, został stamtąd zwolniony z początkiem kwietnia 1934 r. dla podjęcia pracy w Muzeum. Pozatem obowiązki dyrektora Muzeum pełnił dalej czł. J. Stach, kustoszem działu botanicznego był dr J. Lilpop, geologicznego dr E. Panow, w dziale zaś zoologicznym oprócz kustosza dra J. Fudakowskiego opiekę nad zbiorem lepideptorologicznym miał pułk. W. Niesiołowski, a jako bezinteresowny pracownik zajęty był w dziale entomologicznym wizytator W. Michalski.

W dziale botanicznym tempo porządkowania i ka-

talogowania zbiorów osłabło nieco wskutek nieobsadzenia stanowiska asystenta zielnika, które w r. 1932/33 zajmował stypendysta mgr B. Jaroń. Skatalogowano jednak i przygotowano do wcielenia następujące zbiory: zielnik doc. dra B. Pawłowskiego z Tatr i pasma Tatr Niżnich, dra T. Wiśniewskiego z okolic Warszawy i Wigier, II setkę »Roślin polskich«, zielnik dra Kárpáthey'ego z Węgier i kilka pojedynczych okazów roślin — ogółem 260 numerów.

Dużo czasu zajęło przygotowanie przez kustosza zbiorów wymiennych. Wymiana okazów zielnikowych była ogółem w roku sprawozdawczym żywsza; wysłano blisko 600 gatunków roślin naczyniowych z Polski, otrzymując wzamian zielnik z Asserbejdżanu, zbiory zaś z Półn. Ameryki przyobiecano nadesłać z początkiem 1935 r. Do zebrania dalszych materjałów, które są gromadzone do wymiany, przyczynili się pp. Cebejszekówna, dr Lilpop, dr Panow i Trela. Do wymiany będą też mogły być częściowo użyte materjały zielnikowe z okolic Krakowa, które dr I. Turowska ofiarowała imieniem Zakładu Botaniki Farmaceutycznej.

W roku sprawozdawczym nadesłano do Muzeum następujące zbiory:

1. *Rośliny naczyniowe*: Ogród Botaniczny Uniw. Jag.: Rośliny Polskie, serja II, setka II (dar); Zakaukaski Oddział Akademji Nauk Z.S.R.R. w Baku: Zielnik z Asserbejdżanu (z wymiany); I. Dąbkowska: dalszy ciąg zielnika z Polesia, obejmujący rodziny Greminaceae, Orchidaceae, Sparganiaceae, Typhaceae i Lemnaceae oraz zielnik z województw no-

wogródzkiego i wileńskiego (dar); prof. K. Kaznowski: duży zbiór (287 arkuszy) rodzaju Rubus, jako uzupełnienie zielnika Gór Świętokrzyskich, składanego częściami w ciągu kilku lat ubiegłych; prof. dr K. Piech: okazy flory słonoroślowej z Owczar pod Buskiem (dar); p. A. Środoń ofiarował zielnik z gór Czywczyńskich i bogaty zbiór szyszek Pinus muglius Scop i Pinus silvestris L. z Karpat wschodnich oraz złożył zbiorek interesujących gatunków, zebrany na Podolu w czasie wycieczki do Czerwonogrodu, podjętej z polecenia Akademji; inż. Waśniowski ofiarował materjały zielnikowe z puszczy Niepołomskiej. Poszczególne okazy ofiarowali pp. dr Jaroń i dr Panow oraz National Herbarium w Waszyngtonie.

2. *Rośliny plechowe*: Zakład Systematyki i Geografji Roślin Uniw. Warszawskiego: zbiorek 46 gat. mchów z Polski; dr I. Dąbkowska: zbiór mchów z wojew. nowogródzkiego i wileńskiego (200 gat.); p. I. Cebejszekówna: zbiorek glonów z rodzaju Chara z jeziora Wigry (9 numerów); dr I. Dąbkowska: zbiór Characeae z wojew. poleskiego, nowogródzkiego i wileńskiego (28 numerów); dr. W. Stec-Rouppertowa: okazy raka ziemniaczanego (48 słoików); dr Lilpop, dr Panow i dr Zabłocki pojedyńcze okazy grzybów kapeluszowych; prof. H. Krzemieniewska: zbiór śluzowców złożony w roku ubiegłym z 23 nowemi okazami, tak że całkowity zbiór obejmuje obecnie 320 numerów; dr I. Turowska: materjały bakteryj siarczanych z Polski, stanowiące podstawę do pracy drukowanej w Bulletinie Akademji w r. 1934.

3. *Zbiory działu paleobotanicznego* powiększyły się o następujące dary: inż. Bielański: 2 przekroje potężnego pnia »czarnego dębu« z Wisły; dr I. Dąbkowska: czwartorzędowe nasiona kopalne z Saskiej Kępy i Żoliborza pod Warszawą; dr E. Panow ofiarował materjały łupku dolnodewońskiego z Łagowa w Kieleckiem z odciskami roślin, piękne okazy (odciski i odlewy) z wapieni woźnickich wieku kajprowego i szereg okazów skrzemieniałych pni drzew szpilkowych: z Myszkowa (narzutowe), ze zlepieńców retyckich pod Myszkowem, z łupków menilitowych okolicy Truskawca, 2 skrzemieniałe okazy, zebrane przez p. Kaniowskiego w Skorocicach, a pochodzące prawdopodobnie z utworów siarkonośnych Posądzy, wreszcie zwęglały kawałek drzewa z iłów gipsowych Posądzy, zebrany przez p. A. Bolewskiego.

Zakupiono w roku sprawozdawczym dla działu botanicznego statyw mikroskopu z firmy Leitza.

Materjały działu botanicznego były w ciągu roku sprawozdawczego wypożyczane 13 razy do zakładów botanicznych w Krakowie, Lwowie, Poznaniu, Puławach i Warszawie. Na miejscu w Muzeum pracował okresowo dr T. Wiśniewski nad zielnikiem mchów A. Żmudy i zbiorami wątrobowców J. Krupy, F. Berdaua i innych. Stałe miejsce pracy zajmuje nadal w Muzeum dr Dąbkowska, kontynuując badania nad okresem dyluwjalnym w Polsce. Przy tej sposobności uporządkowała dość bogaty zbiór nasion rodzaju Carex, uprzystępniając go jako materjał porównawczy. Kustosz obok pracy muzealnej kontynuował badanie flor dewońskich Polski.

Dział zbiorów zielnikowych Muzeum odwiedzany był kilkakrotnie przez botaników miejscowych i przejezdnych. Część materjałów karpologicznych A. Wagi była przedmiotem demonstracji na posiedzeniu Krakowskiego Oddziału Towarzystwa im. Kopernika.

W dziale geologiczym, pozostającym pod opieką kustosza dra E. Panowa, przystąpiono w r. 1934 do urządzenia czwartego pokoju, przeznaczonego na zbiory geologiczne. Dokończono katalogowania zbioru mięczaków trzeciorzędowych pozakrajowych, ofiarowanych przez prof. dra W. Friedberga w r. 1932 oraz spisano i wciągnięto do katalogu kartkowego część zbiorów paleontologicznych z miocenu polskiego. Zbiory wzbogaciły się w r. 1934 znacznie, dzięki wielkiej ofiarności czł. W. Friedberga, który darował nader cenny zbiór mięczaków trzeciorzędowych oraz bibljotekę. W roku sprawozdawczym otrzymano od czł. Friedberga całkowity zbiór małż mioceńskich polskich, obejmujący 225 gatunków i odmian, a wśród nich są okazy dokumentowe, opisane i zobrazowane w dziele prof. Friedberga, Mięczaki mioceńskie ziem polskich, cz. II. Małże, zesz. I. Nadto nadesłał prof. Friedberg kilkanaście pudełek okazów jako uzupełnienie zbioru pozakrajowego oraz 57 dzieł i broszur treści geologicznej i paleontologicznej.

Z innych nabytków wymienić należy zebrane przez kustosza dra Panowa: zbiór skał krystalicznych i osadowych z Wołynia, obejmujący 82 okazy; zbiorek okazów stratygraficznych i paleontologicznych z Kieleckiego; skamieliny środkowo i górnojurajskie spod Zawiercia; skamieliny sylurskie z Podola, wśród któ-

rych znajduje się dobrze zachowany kielich liljowca Glyptocrinus, znany z Podola tylko w kilku okazach; nadto przybyło parę pojedyńczych okazów z różnych darów. Kustosz dr Panow brał udział w wycieczce Instytutu Botanicznego U. J. na Podole wcelu zebrania okazów przyrodniczych dla Muzeum.

W dziale zoologicznym pracowano głównie nad porządkowaniem zbiorów dawniejszych oraz inwentowaniem i wcielaniem zbiorów nowych. I tak pułk. Niesiołowski skomasował, okartkował i zainwentował partje dotychczas szczegółowo niespisane ze zbiorów ryjkowców, mianowicie rodzaj Phyllobius; przygotował też do wcielenia materjały, które przybyły w roku sprawozdawczym do zbiorów muzealnych z działu motyli, t. zw. większych Macrolepidoptera jako dary, mianowicie: zebrane w Tatrach przez p. Rutkowskiego około 70 okaz. i p. Stacha 20 okaz., na Czarnohorze przez siebie około 400 ok. i przez dra Wojtusiaka około 250 ok., z Podola i Krakowa zebrane przez siebie 40 okaz., nadto otrzymane w drodze wymiany z Wogezów od p. Meyera około 100 okaz., od p. Holika Parnassius apollo sztrecznoënsis 10 okaz., nadto rzadkie gatunki motyli, otrzymane od dra Schmidta z Budapesztu, mianowicie: Rhyparioides metelkana 2 ok., Erebia melas 2 ok., Erebia manto retyezatica 2 ok. — łącznie 896 okazów. Przejrzał też w ciągu roku sprawozdawczego 3 razy całe zbiory, aby niedopuścić do naruszenia ich przez szkodniki. Dr Fudakowski zajął się dalszą komasacją zbiorów kózek, spreparował owady, zebrane przez siebie na Podolu i na Czarnohorze. P. W. Michalski uporządkował dalszą część

cennego zbioru błonkówek, pozostałego po gen. Radoszkowskim, nadto wspólnie z czł. J. Stachem skomasował ze zbiorów Muzeum rodzaj Hydrophorus z rodziny dytyscidów. Od września 1934 r. pracuje w Muzeum p. Stef. Stach narazie nad preparowaniem i uporządkowaniem własnych zbiorów motyli, a O. Solmanowa nad spisaniem i zabezpieczaniem przed szkodnikami bogatego zbioru głównie chrząszczy egzotycznych, pomieszczonego w 4 szafach, a złożonego w Muzeum Fizjograficznem jako depozyt. P. L. Sagan spreparował materjały drobnych ssaków, zebranych przez siebie na Czarnohorze i w Tatrach. Dyrektor S. Smreczyński złożył zebrane i oznaczone przez siebie zbiory homopterów z Tatr i Podhala, a także oznaczone przez siebie ortoptera ze zbioru A. Wagi. Przybyło nadto w tym dziale 46 okazów korników i ich żerówek, dar doc. dra J. Zabłockiego; około 1000 okazów różnych owadów z Podola i Czarnohory złożył dr J. Fudakowski; 40 skórek i czaszek drobnych gryzoni z Czarnohory i Tatr p. L. Sagan; 58 sztuk czaszek i skór kóz, owiec i krów z Anatolji doc. dr T. Vetulani; szczątki kostne zwierząt dyluwjalnych (tura, konia, mamuta) inż. Bielański, Budownictwo m. Krakowa i inni ofiarodawcy.

Poza pracą czysto muzealną wykonano w dziale zoologicznym parę prac naukowych oraz utrzymywano żywe stosunki z innemi muzeami i wieloma krajowymi i zagranicznymi przyrodnikami. W okresie wakacyjnym część pracowników tego działu pracowała w terenie, gromadząc zbiory naukowe na Podolu (dr Fudakowski,

pułk. Niesiołowski), na Czarnohorze (Fudakowski, Niesiołowski, Sagan, Stach) i w Tatrach (Sagan, Stach).

Ze zbiorów zoologicznych korzystali w roku sprawozdawczym przyrodnicy miejscowi i zamiejscowi: dr Keller (Bydgoszcz), dr J. Kinel (Lwów), dr Kremky (Warszawa), p. Rafalski (Poznań), jak też zagraniczni J. Alfken (Brema), dr T. Trison (Urbana w Stan. Zjedn.), dr A. Przegendza (Norymberga), doc. dr F. Leuner (Londyn) i inni.

W ciągu roku sprawozdawczego Muzeum zwiedzane było oprócz szerszej publiczności przez liczne szkoły miejscowe i zamiejscowe. Nadto przygotowywało się w Muzeum, podobnie jak w latach poprzednich, kilkunastu kandydatów i kandydatek do egzaminu kwalifikacyjnego na nauczycieli szkół średnich, zapoznając się głównie z okazami fauny krajowej i korzystając z bibljoteki podręcznej oraz wskazówek naukowych personalu Muzeum. Muzeum Fizjograficzne wypożyczyło też w roku sprawozdawczym pewną ilość okazów zoologicznych na wystawę krajoznawczą w Krakowie.

Wydział lekarski odbył w okresie sprawozdawczym 8 posiedzeń, z tych jedno w Warszawie[1]. Na tych posiedzeniach przedstawiono 42 prac, z których przyjęto do druku 40. Z prac tych dotyczyła anatomji 3, fizjologji 3, chemji fizjologicznej 12, patologji doświadczalnej 6, anatomji patologicznej 3, nauki o nowotworach 3, bakterjo-

[1] W Warszawie odbyło się także jedno posiedzenie w poprzednim roku sprawozdawczym, o czem nie wspomniano w poprzedniem sprawozdaniu.

logji 2, farmakologji 4, medycyny wewnętrznej 3, chirurgji 1.

Wydano następujące publikacje: 1) Bulletin International de l'Académie Pol. des Sciences et des Lettres, Classe de Médecine, Année 1934 (nr 6—10) i 1935 (nr 1—4); 2) Comptes Rendus Mensuels des Séances de la Classe de Médecine, Année 1934 (nr 6—10) i 1935 (nr 1—4); 3) Mémoires de la Classe de Médicine, t. I, zeszyt 1.

Praca nad Słownikiem lekarskim jest w toku.

Wydział przedstawił Zarządowi Akademji wnioski w sprawie wyznaczenia po raz pierwszy nagrody z funduszu dra Sommera za prace naukowe lekarskie.

Ukonstytuowała się Komisja higjeny doświadczalnej pod przewodnictwem czł. Kazimierza Karaffy-Korbutta. Niestety śmierć Jego przerwała prace tej komisji.

Muzeum Archeologiczne przeprowadzało — poza inwentaryzacją i katalogowaniem zabytków przedhistorycznych — w dalszym ciągu konserwację i rekonstrukcję dużego zespołu ceramiki z okresu lateńskiego z cmentarzyska ciałopalnego w Błoniu pow. Sandomierz. Prócz tego rekonstruowano szereg zabytków z wpływów bieżących, a mianowicie 73 naczyń z cmentarzyska łużyckiego w Mogile, 97 z fabrycznej osady garncarskiej z Tropiszowa, 35 naczyń z cmentarzyska łużyckiego z Zarzecza, 25 z takiegoż cmentarzyska z Żabna nad Dunajcem i inne.

Z prac terenowych z ramienia Muzeum wykonano następujące badania: kopca w Rosiejowie (pow. Pińczów), cmentarzyska łużyckiego w Zarzeczu (pow. Ni-

sko), osady przedhistorycznej kilku okresów w Dalowicach (pow. Miechów), kopców wczesnohistorycznych w Kornatce (pow. Myślenice), jaskini w Korolówce (pow. Borszczów). W Krakowie nadzorowano w porozumieniu z Prezydjum Miasta Krakowa i Budownictwem Miejskiem pracę nad wykopami ziemnemi. Dokonano objazdów powiatów miechowskiego i pińczowskiego.

W ciągu roku sprawozdawczego do Muzeum wpłynęły zabytki z następujących miejscowości: Babilon, rozcieracz serpentynowy, znaleziony w ruinach, z daru hr. K. Branickiego, ze zbiorów Wagi (przekazane z Muzeum Fizjograf. P. A. U.); Brzezinka (pow. Kraków), fragmenty ceramiki historycznej; Charsznica (pow. Miechów), fragmenty ceramiki historycznej, dar J. Piwowarskiego z Miechowa; Chłopice (pow. Jarosław), materjały z osady wczesnohistorycznej (bad. T. Reyman); Chojny (pow. Jędrzejów), fragmenty ceramiki z wydmy, dar O. Łaszyckiej; Chomentówek (pow. Pińczów), materjały z wydm, dar inż. J. Miki; Dalowice (pow. Miechów), popielnica nabyta od W. Nowaka, oraz materjały z osady późnorzymskiej i wczesnohistorycznej, z ogrodu M. Trąbczyńskiej (bad. T. Reyman); Gniazdowice (pow. Miechów), fibula rzymska, dar M. Trąbczyńskiej; Gnieszowice (pow. Sandomierz), monetka srebrna wczesnohist., dar M. Finiarza, i 30 srebrnych monet wczesnohist. z siekańcami ozdób z naczyńkiem glinianem (zakup. z fund. Muzeum Archeol. za pośr. St. Krzyszczaka z Koprzywnicy); Goszyce (pow. Miechów), ceramika historyczna, dar inż. R. Kerna; Grodno, fragmenty ceramiki historycznej z najniższych warstw na zamku, dar dra R. Jamki;

Górka Stągniowicka (pow. Miechów, naczynie i szkielet z grobu neolitycznego), dar J. Piwowarskiego; Hubków (pow. Kostopol), 2 srebrne denary rzymskie, dar p. Gintowt-Dziewałtowskiej, i toporek kamienny, dar por. W. Rajcy z Ludwipola; Iwanowice (pow. Miechów), fragmenty ceramiki i narzędzia krzemienne, 2 siekierki krzem. neolityczne, dar J. Piwowarskiego; Jakóbowice (gm. Kowala, pow. Miechów), fragmenty ceramiki wczesnohist. i polepa, dar J. Piwowarskiego; Kalina Wielka (gm. Racławice, pow. Miechów), fragmenty ceramiki z okresu wpływów kultury rzymskiej, dar J. Piwowarskiego; Kałusz, fragmenty ceramiki z różnych okresów, dar T. Riegla; Kobyla Miejska (pow. Sieradz), misa i ceramika łużycka z wczesnego okresu żelaza, dar St. Nyrkowskiego; Koprzywnica (pow. Sandomierz), naczyńko historyczne nabyte za pośrednictwem St. Krzyszczaka; Kornatka (przysiółek Burletka, pow. Myślenice), materjały z kurhanu wczesnohist. (bad. dra L. Sedlaczka-Komorowskiego); Kraków, klucz żelazny, dar p. Cholewy za pośr. T. Szczygielskiego; ulica Dunajewskiego, srebrny denar Trajana, dar p. Z. Otta za pośr. dra R. Jamki; róg ulicy Dunajewskiego i Szczepańskiej, materjał historyczny z wykopu pod transformator (bad. dra R. Jamki i dra G. Leńczyka); ulica Grodzka, kościół św. Andrzeja, fragmenty ceramiki historycznej i naczynie żelazne, dar dra Sedlaczka-Komorowskiego; ulica Krupnicza, fragmenty ceramiki historycznej i rogi zwierzęce z wykopu (bad. dra R. Jamki); Kraków-Płaszów, toporek miedziany, dar p. Kuleszy za pośr. prof. W. Łozińskiego; Kraków-Prądnik Biały, moneta

srebrna Jana Olbrachta, dar W. Kołodziejskiego za pośrednictwem dra G. Leńczyka; Kromolin (pow. Kalisz), fragmenty ceramiki z grobu łużyckiego, dar p. S. Nyrkowskiego; Książnice Wielkie (pow. Pińczów), fragmenty ceram. neol., dar p. J. Piwowarskiego; Lidawka (pow. Równe), miecz żelazny i 3 paciorki kaolinowe wczesnohistoryczne, oraz okucie żelazne, ostroga i zamek ze skałką krzem. historyczne, dar p. W. Wereszczańskiego za pośr. red. J. Grzywińskiego; Ludwipol (pow. Kostopol), 34 srebrnych denarów rzymskich, dar por. W. Rajcy, i 47 sztuk zakupionych za pośr. por. Rajcy; Łączyńska Huta (pow. Kartuzy), plecionka z torfowiska, przekazana przez J. Zarembę z Kartuz; Łososzkowice (pow. Miechów), fragmenty ceramiki wczesnohist., dar p. J. Piwowarskiego; Łuck, ceramika wczesno-hist., z jamy, dar inż. J. Miki; Majdan-Józefówka (pow. Równe), siekierka krzemienna, dar p. E. Falla; Malkowice (pow. Pińczów), 3 denary rzymskie ze skarbu srebrnych monet, dar p. W. Kuźmińskiego z Krakowa za pośr. red. J. Grzywińskiego; Maszków (pow. Miechów), narzędzia krzem. neolityczne, dar p. J. Piwowarskiego; Miedzianka (pow. Kielce), miecz żelazny obosieczny i 2 młotki żelazne z czasów histor., znalezione w szybie kopalni miedzi, dar p. B. Łaszczyńskiego za pośr. p. O. Łaszczyńskiej; Mizocz (pow. Zdołbunów), srebrny denar rzymski, dar p. Żarneckiego, oraz drugi dar p. W. Iwaszkiewiczowej; Modlnica (pow. Kraków), fragmenty ceramiki i narzędzi krzem. neol., dar p. K. Beresa; Mogiła (pow. Kraków), przystawka, ciężarek kamienny, 2 fragmenty ozdób bronzowych z cmenta-

rzyska łużyckiego i monety hist., dar p. A. Wąsikowskiego; Nowy Dwór (pow. Równe), narzędzia krzemienne neol., nabyte za pośr. p. Münnicha. Padew (pow. Mielec), fragmenty cer. hist., dar p. T. Skrzypka; Pirocice (pow. Pińczów), amfora neol. i materjały z jamy neol., dar p. J. Tańskiego; Piotrkowice Małe (pow. Miechów), 3 naczynia ceramiki siwej i czaszka z cmentarzyska szkiel., dar p. M. Sklenarskiego; Posądza (pow. Miechów), fragmenty cer. z okresu wpływów kultury rzymskiej, dar p. J. Piwowarskiego; Rosiejów p. (Pińczów), materjały z kopca kultury trzcinieckiej i kamień z datą 1504 (bad. T. Reymana), i fragment z kopca, dar p. J. Piwowarskiego, fragmenty ceramiki neol., dar p. J. Tańskiego; Rozwadów (okolica, pow. Tarnobrzeg), srebrna moneta pruska z r. 1683, dar p. Z. Pokrzywki; Skorocice (pow. Pińczów), 2 narzędzia krzem. fragmenty kam. noża, 2 paciorki gliniane i kościane, denar rzymski, dar kier. T. Kaniowskiego; Smroków (pow. Miechów), połowa buławki kamiennej żebrowanej, fragmenty cer. i grot żelaz., dar p. M. Sklenarskiego. Staszów (pow. Miechów), narzędzia krzem. neol., dar p. J. Piwowarskiego. Strzeżów (pow. Miechów), fragmenty ceramiki z różnych okresów, dar p. J. Piwowarskiego; Suków-Modrzewie (pow. Kielce), materjał z wydmy, dar p. S. Spiryna; Szpakowa (pow. Dąbrowa), fragmenty ceramiki łużyckiej, dar p. S. Jaworskiego; Szufnarowa (pow. Krosno), ceramika hist., dar majora J. Jareckiego; Sroda, naczyńko łużyckie, dar p. Z. Klerykowskiej; Uściszowice (pow. Pińczów), srebrny denar rzymski, dar post. P. P. S. Łanuchy; Wielopole Skrzyń-

skie (pow. Ropczyce), siekierka krzemienna, dar p. B. Glazera; Zarzecze (pow. Nisko), materjały z cmentarzyska łużyckiego (bad. dra T. Reymana); Zofjopol (pow. Miechów), fragmenty popielnicy łużyckiej, dar p. P. Palucha, fragmenty ceramiki siwej, dar p. F. Mazura.

Z umeblowania wykonano dwie szafy na zabytki egipskie z El Kubanieh, oraz sprawiono 9 szaf otwartych na naczynia z cmentarzysk ciałopalnych, któreto szafy już obecnie są całkowicie wypełnione. Z braku miejsca w Muzeum pomieszczono w korytarzu w dwóch szafach materjały historyczne oraz materjały z kopca Krakusa i kopca w Rosiejowie.

W r. 1934/35 z prehistoryków polskich w Muzeum pracowali: W. Ber z Warszawy nad ceramiką łużycką, dyr. dr R. Jakimowicz z Warszawy nad zabytkami wczesnohistorycznemi, czł. dr J. Kostrzewski z Poznania nad nowemi zabytkami, mgr J. Marciniak z Warszawy nad materjałami z cmentarzysk z Żukowa (pow. Sandomierz) i ze Strzemieszyc, K. Musianowicz z Warszawy nad zabytkami wczesnohistorycznemi z Mazowsza, dr J. Pasternak ze Lwowa nad zabytkami z wschodniej Małopolski, dr S. Przeworski z Warszawy nad zabytkami starożytnego wschodu, J. Reichlowa ze Lwowa nad zwierciadłami scytyjskiemi, doc. dr T. Sulimirski nad zabytkami wschodniej Małopolski, mgr J. Bartys nad zabytkami z Goszyc, K. Beres nad materjałami z Modlnicy, mgr J. Fitzke nad zabytkami neolitycznemi. Dr R. Jamka nad zabytkami z okresu wpływów kultury rzymskiej i cmentarzyska lateńskiego w Błoniu. Prof. A. Jura nad materjałami paleolitycz-

nemi, mgr S. Nosek nad materjałami z cmentarzyska ciałopalnego w Żabnie i zabytkami z pow. miechowskiego, dr T. Reyman nad zabytkami z kopca wschodniego w Rosiejowie i ceram. siwą. Muzeum zwiedzały głównie wycieczki szkolne i kilka osób z zagranicy.

Ubiegły rok sprawozdawczy, dzięki współpracy z nowozałożonem Towarzystwem Prehistorycznem, mającem swą siedzibę w Muzeum Archeologicznem w P. A. U., i propagandzie rozwijanej w prasie miejscowej, dał nieosiąganą dotychczas w innych latach ilość nowych stanowisk przedhistorycznych, przyczem szczególnie podnieść należy stanowiska z monetami rzymskiemi i wczesnohistorycznemi.

Konserwator doc. dr Józef Żurowski, opracowywał swoje materjały z badań w Złotej, i zamieścił pierwsze ich wyniki w zeszycie 5. Sprawozdań P. A. U. i Bulletinie Wydziału I—II. Pracował także nad pomnikiem Światowita; wyniki badań pomieścił w zesz. 3. Sprawozdań P. A. U. i w Bulletinie Wydziału I—II. Pod jego kierunkiem uporządkował i zainwentaryzował mgr J. Bartys materjały, odkryte w ciągu dotychczasowych badań nad kopcem Krakusa, i wykonał na czysto szereg rysunków, ilustrujących przebieg prac w r. 1934, a w szczególności przedstawiających budowę szczytu kopca. Do Muzeum złożył dr Żurowski wykopaliska, pochodzące z następujących miejscowości: Siemień (pow. Radzyń Podlaski), drobne narzędzia krzemienne i skorupy z wydmy; Stojańce (pow. Mościska), połowa młotu kamiennego, toporki kamienne, kafle i zęby zwierzęce, dar p. inż. R. Wowkonowicza; Witów (pow. Pińczów), skorupy i kości ludzkie

i zwierzęce z osady neolitycznej oraz skarb bronzowy, złożony z dwóch siekierek z piętką (jedna z tulejką) i pięciu bransolet; Tarnobrzeg, popielnice łużyckie i skorupy wczesnohistoryczne, dar p. R. Janickiego; Małoszów (pow. Miechów), skorupy wczesnohistoryczne, dar p. Z. Bąkowskiego; Słupia (pow. Limanowa), skorupy z Zamczyska, dar prof. J. Galasa; Podgórze (pow. Kraków), skorupy z sąsiedztwa kościółka św. Benedykta na Krzemionkach); Kraków, wykopaliska z badań przy osuszaniu fundamentów kościółka św. Wojciecha i dwa naczynia znalezione w piwnicy domu nr 43 w Rynku głównym, dar p. R. Wiskidy. Za jego też pośrednictwem nabyło Muzeum 2 złote solidy rzymskie Walencjusza i Teodozjusza, pochodzące ze skarbu w Witowie (pow. Pińczów), aureus Dioklecjana ze Skroniowa (pow. Jędrzejów), 6 sztuk denarów rzymskich z niewiadomych miejscowości w pow. jędrzejowskim i denar rzymski z Żerkowic (pow. Olkusz), oraz uzupełniono skarb bronzowy z Chruszczyny (pow. Pińczów), wymieniając luźnie znalezioną siekierę z Piestrza za siekierę bronzową z piętką, znajdującą się w Muzeum im. E. Majewskiego w Warszawie.

W Muzeum złożono tymczasowo wszystkie wykopaliska, pochodzące z dotychczasowych badań nad kopcem Krakusa.

Bibljoteka Akademji. W okresie sprawozdawczym korzystało ze zbiorów bibljotecznych: z czytelni 4.118 osób, z wypożyczalni 2.231 osób. Dostarczono do czytelni 2.521 rękopisów i 4.322 druków, prócz czasopism i wydawnictw, wystawionych w czytelni. Wypożyczono 3.108 tomów; zwrócono 2.562 tomy. In-

stytucjom w obrębie Państwa Polskiego wypożyczono 316 rękopisów i 586 druków; do Bibljoteki Akademji sprowadzono 264 rękopisów i 599 druków.

Podobnie jak w latach ubiegłych powiększały się zbiory drogą wymiany wydawnictw z instytucjami naukowemi zagranicznemi i krajowemi, darami, wyjątkowo drogą kupna. Wpłynęło do Bibljoteki 1.961 wydawnictw (w 4.321 tomach) z 78 akademij i 909 instytucyj naukowych z 51 krajów wszystkich części świata; 321 wydawnictw w 497 tomach z instytucyj i towarzystw naukowych polskich w drodze wymiany, częścią w darze. Prócz wydawnictw powiększyły się zbiory Bibljoteki o 11.375 tomów, z czego 10.835 otrzymano w darze, 29 zakupiono, zaś 511 nabyto drogą wymiany za wydawnictwa Akademji i dublety Bibljoteki.

Dnia 31 marca 1935 liczyła Bibljoteka 1.970 (1.948) rękopisów, 440 (396) dyplomów, 34 (32) inkunabułów, 1.047 (848) druków starych do r. 1600 i druków rzadkich; wydawnictw ciągłych, druków nowszych od r. 1600 i broszur około 165.000 tomów.

Większą liczbę dzieł złożyli w darze członkowie: Almquist Helge, Gorczyński Władysław, Lepszy Leonard, Muczkowski Józef; Mańkowski Tadeusz; nadto Dynowska Marja, prof. Graczanin M., Instytut Bałtycki, Janik Michał, Lasocki Zygmunt, Latinik Franciszek, Laudyn-Chrzanowska, Ogrodziński Wincenty, Piotrowicz Ludwik, Supniewski J. Spośród darów wyróżnić należy dar dra Henryka Hoffmana, liczący kilkanaście rękopisów i tysiące listów Kajetana, Stanisława i Andrzeja Koźmianów. Specjalnie podkreślić należy

anonimowy dar całej bibljoteki liczącej przeszło 8.000 odbitek z czasopism matematycznych i przyrodniczych z lat 1890—1930; bibljoteka ta, wzorowo skatalogowana w całości przez ofiarodawców, jest już dostępna dla czytelników.

Bibljoteka Polska w Paryżu. W okresie sprawozdawczym przybyło 1454 dzieł (ok. 1600 tomów), dwa rękopisy i 113 dokumentów i autografów, 84 map i 602 rycin. Skatalogowano 610 dzieł, nie licząc tomów, dołączonych do dawniejszych numerów. Numer bieżący katalogu doprowadzono do liczby 85536. Katalog rzeczowy bibljoteki informacyjnej o Polsce dzisiejszej zwiększono o ok. 350 kartek. Ponadto skatalogowano i oddano do użytku publicznego czasowy depozyt bibljoteki p. Kazimierza Smogorzewskiego w ilości 1352 dzieł z dziedziny Polski wpółczesnej i jej stanowiska międzynarodowego.

Wśród ofiarodawców w roku bieżącym znaleźli się: Ministerstwo W. R. i O. P., Biuro Wymiany Wydawnictw przy Bibljotece Narodowej w Warszawie, Bibljoteka Narodowa w Warszawie, Polski Instytut Geograficzny, Wojskowy Instytut Geograficzny, Wojskowe Biuro Historyczne w Warszawie, Fundusz Kultury Narodowej w Warszawie, Instytut Badań Najnowszej Historji Polskiej w Warszawie, Główny Urząd Statystyczny w Warszawie, Centre Européen de la Dotation Carnegie, Książnica Atlas, ksiegarnia Gebethner i Wolff w Paryżu, Towarzystwo Les Amis de la Pologne w Paryżu, wydawnictwo Sztuki Piękne (Kraków), Urząd Wojewódzki Śląski (Katowice), Akademja Rumuńska (Bukareszt), prof. Hryniewiecki (Warszawa), W. Terlikow-

ski (Paryż), dr G. Didsbury (Paryż), St. Łoza (Kraków), prof. Lednicki (Kraków), Z. Pachoński (Kraków), K. Eiger (Warszawa), D. Zaleski (Paryż), prof. Blondel (Paryż), T. Fridlaender (Paryż), pani Boisson (Paryż), pani Rosa Bailly (Paryż); większe dary złożyli: hr. Aleksander Orłowski (Paryż), pani z Gierszyńskich Zielińska (Paryż), oraz p. Stanisława z Kraszewskich Strzemboszowa, wdowa po kustoszu Bibljoteki Polskiej, która ofiarowała wspaniały zbiór książek, rycin, klisz i fotografij ze zbiorów swego męża.

Bibljoteka Polska nabyła do swych zbiorów akt konfederacji panów litewskich przeciw Henrykowi Walezjuszowi, dat. w Wilnie 1 kwiecień 1574 r., opatrzony 25 pieczęciami, oraz akt kapitulacji miasta Piotrkowa z 1 lipca 1656 r. (ponadto odszukała i nabyła z subsydjum M. S. Z. dla zbiorów krajowych bogate archiwum rezydenta francuskiego w Warszawie z czasów napoleońskich, barona Bignona. Archiwum to zawiera ok. 3000 dokumentów, listów i memorjałów, odnoszących się do spraw polskich z lat 1811—1812).

Bibljoteka Polska w r. b. otrzymywała bezpłatnie ok. 100 czasopism naukowych, literackich, gospodarczych, wychodzących w kraju, oraz ponad 20 dzienników polskich zagranicznych.

Czytelnia otwarta była do użytku publicznego, jak poprzednio, w dnie powszednie od godz. 10 do 16. Korzystało osób 2727, książek w czytaniu było 3434 oraz przeszło 300 rękopisów.

W r. 1934/5 urządzono szereg wystaw i odczytów. Przyłączając się do wielkich uroczystości, jakie Francja organizowała w Paryżu z okazji setnej rocz-

nicy śmierci Lafayette'a, urządziła Bibljoteka Polska, również u siebie 28 maja 1934 uroczystą akademję; po przemówieniu ambasadora Chłapowskiego wygłosił odczyt prof. Feliks Ponteil, p. t. Lafayette et la Pologne 1831—1834, poczem, po recytacji p. Denis d'Inès z Komedji Francuskiej ustępów z przemówień polskich Lafayette'a, nastąpiło otwarcie specjalnej wystawy lafayettowskiej, złożonej z portretów, dokumentów, autografów i pamiątek, pochodzących ze zbiorów Bibljoteki Polskiej, Muzeum A. Mickiewicza, oraz z prywatnej kolekcji panów Piotra i Emanuela Fabiusów; zilustrowała ona rolę, jaką Lafayette odegrał na rzecz Polski podczas powstania listopadowego i pierwszych lat wielkiej emigracji. W związku ze stuleciem wydania Pana Tadeusza Bibljoteka Polska oddała swoje lokale do użytku Polskiej Akademji Literatury, która urządziła w Bibljotece uroczyste posiedzenie, poczem otwarto wystawę poświęconą rocznicy Pana Tadeusza, zorganizowaną przez Muzeum A. Mickiewicza z jego kolekcji. Bibljoteka Polska brała — jak co roku — udział w organizowaniu nabożeństwa żałobnego i uroczystości w Montmorency na cmentarzu emigracyjnym w dniu 3 czerwca. Dnia 19 czerwca, odbyło się w Bibljotece Polskiej, pod przewodnictwem p. Paul Valéry z Akademji Francuskiej, zebranie, na którem wygłosił odczyt ks. dr Augustyn Jakubisiak, p. t. La pensée et le libre arbitre. Na wystawę w Warszawie p. t. Polacy w świecie w lipcu 1934 r. Bibljoteka Polska przesłała 213 eksponatów, które miały ilustrować rolę Polaków w armjach obcych w XVIII i XIX w., dzieje polskiego szkolnictwa emigracyjnego we Francji w XIX w.

oraz dzieje i rolę Bibljoteki Polskiej od chwili jej założenia 1838 r. aż do chwili obecnej. Bibljoteka Polska udzieliła też swej pomocy naukowej i technicznej w uroczystościach, organizowanych przez francuskie związki byłych kombatantów w Auxerres na grobie Maurycego Mochnackiego w grudniu 1934 r. w związku ze stuleciem jego śmieci, a dnia 2 kwietnia 1935 r. urządziła wspólnie z Syndykatem Dziennikarzy Polskich we Francji uroczystą akademję ku czci Mochnackiego, na której przemawiali p. ambasador Chłapowski, p. Jan Lechoń (Legenda o Mochnackim), płk. Błeszyński (Mochnacki jako żołnierz) i p. Piotr Gorecki, prezes Syndykatu Dziennikarzy Polskich (Mochnacki jako pisarz polityczny). Dnia 19 marca 1935 r., w związku z 15. rocznicą wojny 1920 r. i imieninami Marszałka Józefa Piłsudskiego odbyła się w Bibljotece Polskiej uroczystość, którą zagaił przemówieniem p. minister Mühlstein, poczem płk. Tadeusz Różycki, szef Wojskowego Instytutu Naukowo-Oświatowego, wygłosił odczyt p. t. Marszałek Józef Piłsudski w walce o oblicze duchowe Polski współczesnej, a major Józef Teslar mówił na temat Rzut oka na operacje wojenne w 1920 r. Dnia 8 kwietnia przy zwiedzaniu Bibljoteki Polskiej i Muzeum A. Mickiewicza przez stowarzyszenie Le Génie Français miał krótki odczyt Paul Cazin na temat literatury polskiej od XVI—XIX w. W wielkiej wystawie, urządzonej na wiosnę 1935 r. w Musée des Arts Décoratifs, a poświęconej dziejom wojska francuskiego od 1610 do 1814, p. t. Deux Siècles de Gloire Militaire, Bibljoteka Polska urządziła obszerny dział Polski z uwydatnieniem udziału polskiego w okresie wielkiej rewo-

lucji i czasów napoleońskich. Bibljoteka Polska poczuwa się do serdecznej wdzięczności wobec osób i instytucyj, które jej przyszły z pomocą przez nadesłanie eksponatów a mianowicie wobec: hr. Edwarda Krasińskiego, Zarządu Muzeum Wojska w Warszawie, p. Andrzeja Mańkowskiego z Winnogóry, Zarządów Muzeum Czartoryskich z Krakowa, Bibljoteki Zamoyskich z Warszawy, T-wa Przyjaciół Nauk z Poznania, Muzeum Armji z Paryża, Muzeum Zamku Wersalskiego, następnie p. Alberta Dépréaux, płka Sadi-Carnot, p. Pierre Foury, p. André Lévy z Paryża, gen. Jarnuszkiewicza, p. min. Stanisława Patka. Dla żywszego upamiętnienia tej wystawy Bibljoteka Polska wydała katalog ilustrowany z przedmową Antoniego Potockiego. Równocześnie zorganizowała Bibljoteka Polska u siebie wystawę specjalną, poświęconą ikonografji ks. Józefa Poniatowskiego, na którą złożyły się zbiory Bibljoteki Polskiej i Muzeum A. Mickiewicza, ks. Poniatowskiego, ks. Stanisława Poniatowskiego, hr. Aleksandra Orłowskiego, min. Patka, Ambasady Polskiej w Paryżu. Oficjalny francuski wernisaż tej wystawy z odczytem p. Dépréaux odbędzie się w najbliższych dniach. Również wydany będzie katalog, który obejmie po raz pierwszy pełną ikonografję ks. Józefa.

Dalej postępowała praca wydawnicza: z kolekcji Źródeł do dziejów stosunków dyplomatycznych polsko-fracuskich drukuje się obecnie tom poświęcony misji dyplomatycznej d'Avaux 1635, w opracowaniu Franciszka Pułaskiego i Władysława Tomkiewicza. Nieznany rękopis Bibljoteki Polskiej p. t. Examen du contrat social de Jean Jacques Rousseau..., któ-

rego autorstwo przypisane zostało publicyście szwajcarskiemu z XVIII w. Pierre Naville, opublikowany został przez prof. Jean Fabre'a (z Instytutu Francuskiego w Warszawie) w XXII tomie Annales de la Société Jean J. Rousseau w Genewie. Z okazji uroczystości lafayettowskich wydano specjalną publikację, obejmującą: przemówienie ambasadora Chłapowskiego na akademji w Bibljotece, odczyt prof. F. Ponteil p. t. Lafayette et la Pologne, teksty polskich przemówień Lafayette'a, wygłoszone przez p. Denis d'Inès na tejże akademji, oraz spis przedmiotów, zebranych na wystawie w Bibljotece Polskiej. W związku z wystawą Deux Siècles de Gloire Militaire ogłoszono publikację, na której treść składa się wstęp Antoniego Potockiego p. t. Les Polonais dans l'Armée française, spis bitew w epoce napoleońskiej, w których Polacy walczyli przy boku Francuzów, ułożony przez Bronisława Gembarzewskiego, oraz opis przedmiotów, wystawionych w polskiej sali tejże wystawy. W związku z otwarciem Centre d'Etudes Polonaises de Paris Bibljoteka Polska wydała specjalny program i statuty kursów, oraz inauguracyjny odczyt p. Paul Cazin p. t. Le génie latin et l'esprit français en Pologne. Osobna broszura, zawierająca teksty wszystkich przemówień, wygłoszonych na otwarciu Centre i poszczególnych katedr, oraz wszystkich aktów organizacyjnych wyjdzie z druku w najbliższym czasie.

Tom I i II katalogu rękopisów Bibljoteki Polskiej, przygotowane w ub. r. do druku, nie mogły być dotąd oddane pod prasę wskutek świeżo wydanych przez P. A. U. instrukcyj o katalogowaniu i koniecz-

ności dostosowania przygotowanych tomów do tychże instrukcyj. Przerobienie tomu I w myśl nowych przepisów zostało świeżo zakończone, tak że tom ten niebawem będzie mógł być oddany do druku. Również jest w toku praca nad przygotowaniem III i ostatniego tomu tego katalogu.

Poza temi dziedzinami dotychczasowej działalności Bibljoteka Polska w roku bieżącym znacznie rozszerzyła zakres swej pracy. Mianowicie przystąpiła do zorganizowania pod egidą Polskiej Akademji Umiejętności placówki naukowej pod nazwą Centre d'Etudes Polonaises à Paris, mającej na celu stworzenie na terenie francuskim stałego czynnego ośrodka wiedzy o Polsce dawnej i obecnej. Dyrekcji przewodniczy paryski delegat Polskiej Akademji Umiejętności, min. Franciszek Pułaski, w skład jej wchodzą; prof. A. Mazon jako delegat francuskiego Ministerstwa Oświaty i prof. Z. L. Zaleski jako delegat polskiego Ministra Oświaty. Zorganizowano również t. zw. Comité de Perfectionnement, złożony z 18 członków, zaproszonych spośród francuskich członków Wydziałów filologicznego i filozoficzno-historycznego P. A. U. oraz wybitnych przedstawicieli uczelni paryskich. Uruchomiono stałe wykłady w postaci dwóch katedr. Jedną, poświęconą polskiej cywilizacji, objął p. Paul Cazin (asystentem jest p. M. Chmurski), drugą, t. zw. Wiedzy o Polsce współczesnej, objął prof. Henri de Montfort (asystent p. Czesław Chowaniec). Uroczysta inauguracja Centre d'Etudes odbyła się 16 lutego b. r. Wygłosili na niej przemówienia p. ambasador Chłapowski, prof. Mazon imieniem francuskiego Ministra Oświaty, prof. Z. L. Za-

leski imieniem p. Ministra W. R. i O. P., delegat P. A. U. Franciszek Pułaski imieniem P. A. U., poczem p. Paul Cazin wygłosił odczyt inauguracyjny. Uroczystość ta była w całości transmitowana przez państwową rozgłośnię na całą Francję. Dnia 19 lutego nastąpiła inauguracja drugiej katedry poświęconej Polsce współczesnej, na której przewodniczył p. Paul Boyer, dyrektor Szkoły Języków Wschodnich; prof. Henri de Montfort wygłosił odczyt wstępny p. t. Essai de psychologie polonaise à travers l'histoire. W bieżącym roku szkolnym p. Paul Cazin mówi o wiekach średnich i renesansie, oraz o Krasickim na tle epoki Stanisława Augusta. P. Henri de Montfort mówi o Polsce i Europie 1914—1935. Mimo spóźnionego rozpoczęcia nauki w tym roku szkolnym praca w Centre d'Etudes rozwija się bardzo pomyślnie; kilkunastu słuchaczów podjęło opracowanie tematów; w wyniku egzaminów czterech z nich otrzyma stypendja na wyjazd do Polski.

Muzeum Adama Mickiewicza zwiedziło w roku sprawozdawczym ok. 400 osób. Wycieczek zbiorowych było 4: Le Génie Français, Les Amis du Vieux Montmartre, La vie Contemporaine, L'Art et la Vie. Korzystali ze zbiorów (druki i rękopisy) osobiście lub w drodze kwerend pp. Artur Górski, prof. Stanisław Pigoń, prof. Wacław Lednicki, prof. Juljusz Kleiner, Leon Płoszewski, Okołow-Podhorski, Helena Więckowska, Jan Hulewicz, Kazimierz Dobrowolski, Olga Horańska, Adam Lewak i in. Zbiory muzealne wzbogaciły się w roku sprawozdawczym dzięki darom pp.: Marji Mickiewiczówny, prof. Ignacego Chrzanowskiego, prof. Pigonia, prof. J. Kleinera, Edwarda Gan-

che'a, Róży Bailly, Komitetu Wydania Sejmowego Dzieł Ad. Mickiewicza i in. Muzeum wzięło udział w wystawach: ku czci Lafayette'a, 100-lecia Pana Tadeusza Auteuil et Passy d'Autrefois.

Stacja naukowa w Rzymie. W roku ubiegłym nie udało się z braku funduszów zorganizować większego cyklu odczytów, jak w roku poprzednim; odbyły się tylko dwa odczyty uczonych, specjalnie do Rzymu wysłanych: czł. M. Handelsmana: Roma, gli antecedenti del 48 e la politica polacca, i czł. St. Wędkiewicza: I rapporti intelletuali italo-polacchi dopo 1870. Z miejscowych prelegentów wygłosił odczyt czł. Giovanni Maver: Il capolavoro di Mickiewicz »Pan Tadeusz«. Każdy z tych odczytów zgromadził zgórą półtora setki słuchaczy. — Bibljoteka Stacji wzbogaciła się darem bibljoteki, pozostałej po ś. p. czł. Br. Gubrynowiczu, ofiarowanej zgodnie z intencjami zmarłego przez jego rodzinę. Bibljoteka ta, licząca przeszło 3.000 numerów, obejmuje w dużym komplecie dzieła i broszury, tyczące się polskiej literatury pięknej; ofiarodawcy pokryli też przeważną część kosztów przewiezienia bibljoteki ze Lwowa do Rzymu. — Ukończono inwentaryzowanie i katalogowanie książek z działu historji sztuki; pozostają do zinwentaryzowania w tym dziale broszury. Uporządkowano w ubiegłym roku koło 4.000 fotografij, obejmujących starożytną rzeźbę i malarstwo włoskie z XVI wieku. W bibljotece działu historycznego zinwentaryzowano koło 500 dzieł, skatalogowano prawie 1.500. Z bibljoteki, otwartej z wyjątkiem wakacyj od 5 do 8 godziny wieczorem, korzystało w okresie sprawozdawczym prawie 300 osób. —

Z 4 pokojów mieszkalnych korzystało w ubiegłym roku kilkunastu pracowników naukowych z wszystkich ośrodków Polski.

Fundusz naukowy ś. p. Władysława Fedorowicza. Z funduszu tego otrzymali na rok szkolny 1934/35 stypendja w kwocie 60 zł miesięcznie: St. Dzierżanowski (Lwów), Z. Grabowski (Kraków), J. Łoś (Lwów), Z. Mazur (Ostrowiec), St. Turski (Lwów), P. Zeńczak (Lwów); w tej samej wysokości stypendja na czas do 31 marca 1935 r. otrzymali: H. Bączkowska (Kraków), St. Łobaczewski (Lwów), M. Szczerbiński (Kraków). Ukończono druk obszernego, ponad 42 arkusze liczącego, tomu II Pism E. Godlewskiego starszego. Wydano numery 11—15 Prac rolniczo-leśnych, mianowicie: nr 11, J. Sarnowski, Zależność rozwoju i przyrostu różnych typów drzewostanu sosnowego od stopnia zabagnienia; nr 12, W. Łoziński, Gleby leśne podgórza Karpat Wschodnich; nr 13, Wł. Siemiątkowski, Udział różnych biologicznych typów drzew w budowie drzewostanów sosnowych; nr 14, E. Ralski, Z badań nad klęską rdzy na pszenicy w r. 1932; nr 15, H. Uggla, Przyczynek do biocenezy lasu sosnowego. — Ponadto przyznano następujące subwencje: inż. A. Kędziorowi (Kraków) zł 1.000 na druk dalszego ciągu prac o meljoracjach rolnych w Małopolsce, Rocznikom rolniczo-leśnym (Poznań) zł 400 — na druk pracy dra Fiericha i Sylwanowi (Lwów) na druk pracy dra Kemmera. — Dla funduszu naukowego w myśl uchwały Zarządu P. A. U. przeznaczono na rok 1935 kwotę zł 20.000.

Fundusz naukowy ś. p. Pawła Tyszkowskiego. Na rok 1935 przeznaczył Zarząd na dotację tego funduszu kwotę zł. 50.000. Z sumy tej przyznano tytułem subwencji: zł. 20.000 Wydziałowi matematyczno-przyrodniczemu i zł. 10.000 Wydziałowi lekarskiemu na wydawnictwo prac, dokonanych na tematy oznaczone statutem funduszu. Resztę w kwocie zł. 20.000 wraz z pozostałością z r. 1934 przeznaczono na subwencje na badania naukowe głównie nad rakiem i chorobami wenerycznemi oraz druk prac, wykonanych z subwencji. Subwencje otrzymali: doc. dr E. Artwiński (Kraków) zł. 800, prof. dr M. Eiger (Wilno) zł. 800, czł. M. Konopacki (Warszawa) zł. 1.000, dr J. Kowalczykowa (Kraków) zł. 800, dr H. Kowarzyk (Kraków) zł. 600, czł. J. Lenartowicz (Lwów) zł. 1.000, czł. Ks. Lewkowicz (Kraków) zł. 1.000, dr H. Mierzecki (Lwów) zł. 750, prof. dr A. Oszacki (Kraków) zł. 2.400, prof. dr K. Pelczar (Wilno) zł. 800, czł. M. Rose (Wilno) zł. 2.400, dr E. Schönvogt (Kraków) zł 500, dr E. Stöckl (Poznań) zł 500, prof. dr J. Supniewski (Kraków) zł. 1.000, doc. dr B. Szabuniewicz (Kraków) zł. 1.000, dr J. Szmyt (Lwów) zł. 450, dr H. Wachtel (Kraków) zł. 500, dr K. Wiślański (Lwów) zł. 700, dr Z. Zakrzewski (Warszawa) zł. 2.400. Resztę zarezerwowano na druk prac wykonanych z subwencyj.

Stosunek do Union Académique i Conseil des Unions Scientifiques. W lecie 1934 r. zebrały się: Conseil des Unions Scientifiques, w którym wziął udział czł. K. Kostanecki, oraz Unja

fizyczna, na której reprezentowali Akademję czł. St. Pieńkowski i czł. Cz. Białobrzeski. W maju 1935 r. brał udział jako reprezentant Akademji w posiedzeniu Unji akademickiej czł. ks. K. Michalski. Na posiedzenie Komitetu tejże Unji dla wydania tłumaczeń łacińskich Arystotelesa jeździł do Padwy dr A. Birkenmajer, jeden z głównych współpracowników działu wstępnego, który obejmuje opis rękopisów, zawierających tłumaczenia łacińskie Arystotelesa. — Skończył się druk drugiego polskiego zeszytu wydawnictwa Corpus vasorum antiquorum, obejmującego reprodukcje wszystkich waz ze zbiorów krakowskich, opracowany przez dra Bulasa pod kierunkiem prof. Bulandy; rozpoczął się druk zeszytu trzeciego. — Do druku oddał czł. H. Hoyer dalszy, z rzędu dziesiąty tom Katalogu Polskiej Literatury Przyrodniczej, obejmujący lata 1927—1930. — W lecie 1935 odbędą się zjazdy: Unji astronomicznej i Unji biologicznej.

Reprezentacji. W Kongresie etnograficzno-antropologicznym w Londynie w r. 1933 reprezentowali Akademję czł. Czekanowski i dr K. Dobrowolski (czł. Loth i Malinowski nie mogli wziąć udziału), w Kongresie matematyków słowiańskich w Pradze brał udział czł. Zaremba (czł. Sierpińskiemu Ministerstwo nie dało paszportu), w Kongresie bizantynologów w Sofji czł. Molé, na Jubileuszu Uniwersytetu w Katanji reprezentował Akademję czł. Sternbach, który wygłosił przemowę i złożył adres, na jubileuszu 100-ej rocznicy Commission Royale d'Histoire de Belgique reprezentował Akademję czł. Handels-

man, na jubileuszu Czeskiego Towarzystwa Naukowego czł. Szyjkowski, na jubileuszu Oest. Institut für Geschichtsforschung czł. Dopsch, na jubileuszu 100-ej rocznicy wydania »Kalevali« w Helsinki czł. Bystroń, na jubileusz 100-ej rocznicy Geselschaft für Geschichte und Altertumskunde w Rydze wysłano pismo. W obrębie granic Polski na Kongresie wychowania moralnego w Krakowie reprezentował Akademję czł. A. Krzyżanowski, na Zjeździe fizyków polskich w Krakowie Sekretarz Generalny, na Zjeździe slawistów słowiańskich w Warszawie czł. Nitsch, na Zjeździe Instytutu Bałtyckiego wiceprezes Hoyer, na jubileuszu ku czci p. Prezydenta Rzeczypospolitej Mościckiego w Warszawie wiceprezes Hoyer (w zastępstwie chorego prezesa), który wygłosił też przemówienie w imieniu Akademji i innych towarzystw naukowych, oraz sekretarz generalny Kutrzeba, na uroczystem posiedzeniu Akademji Literatury w Warszawie, Towarzystwa Naukowego Warszawskiego i na Akademji ku czci Curie-Skłodowskiej wiceprezes Świętosławski, na uroczystem posiedzeniu Towarzystwa Naukowego Toruńskiego czł. ks. Mańkowski, w posiedzeniu Rady Oświecenia Publicznego wziął udział w imieniu Akademji czł. St. Estreicher. Do Kuratorjum Zakładów Kórnickich w miejsce ks. biskupa Adamskiego wybrano na reprezentanta Akademji prof. Bartla. Do delegacji Zjazdu historyków polskich wyznaczono czł. Kętrzyńskiego i Semkowicza. Do

P. A. U. zwraca się Ministerstwo W. R. i O. P. o przedstawianie kandydatów na reprezentantów Rządu: w myśl porozumienia na Komitecie Porozumiewawczym 4 Towarzystw Akademickich, Akademja przed udzieleniem odpowiedzi Ministerstwu porozumiewa się z temi Towarzystwami. W myśl takiego porozumienia przedstawiono jako kandydatów na Zjazd botaniczny członków: Szafera, Hryniewieckiego i Krzemieniewskiego, na Zjazd historyków medycyny prof. Szumowskiego.

Fundusze specjalne. Z funduszu Odnowienia Zamku na Wawelu (zebranego przez ś. p. B. Ulanowską) zakupiono za kwotę zł 1.500 dla zbiorów Zamku piękny kufel z kości słoniowej z XVII wieku, roboty gdańskiego snycerza E. Kadaua. — Z funduszu wspólnego obrotowego im. W. Osławskiego przyznano zasiłki naukowe: dyr. M. Gumowskiemu z Poznania (zł 400), prof. M. Morelowskiemu z Wilna (zł 400), doc. Schantrochowi z Krakowa (zł 500), dr Buczkowi z Krakowa (zł 180) i arch. Świszczowskiemu (zł 250). — Z funduszu im. ś. p. J. Krzepeli przygotowuje się dalej w opracowaniu dra M. Friedberga wydanie materjałów do osiedlenia szlachty na Podlasiu. — Z funduszu im. Katarzyńskiej i im. Stachowkiego będą nadane w jesieni 1935 r. cztery stypendja

DODATEK DO SPRAWOZDANIA

Bibljografja wydawnictw Polskiej Akademji Umiejętności

od 1 czerwca 1934 do końca maja 1935
(Ceny w złotych)

I. Wydział filologiczny [1]

Archiwum do dziejów literatury i oświaty w Polsce. Serja II tom 3 (og. zb. t. 18). Kraków 1934, 8°, str. VIII + 450 + 2 nlb.

Treść: Michała Grabowskiego Listy literackie, wydał Adam Bar 12 —

Archiwum filologiczne nr 12. Kraków 1935, 8°, str. 113 + 3 nlb.

Treść: Kumaniecki K. F. De elecutionis Aeschyleae natura 5·—

Bar A. p. Archiwum do dziejów literatury i oświaty w Polsce, ser. III t. 3.

Batowski Z. p. Prace Komisji historji sztuki t. VI z. 2.

— p. Bulletin I/II 1934 nr 4—6.

Bibljoteka Pisarzów Polskich nr 85, Kraków 1935, 16°, str. 226+10.

Treść: Anna Stanisławska: Transakcyja albo opisanie całego życia jednej sieroty przez żałosne treny od tejże samej, pisane roku 1685. Wydała Ida Kotowa 4·—

Bibljoteka przekładów z literatury starożytnej nr 7. Kraków 1934, 8°.

Treść: Maccius Plautus, Komedje. Przełożył, wstępem, streszczeniami opatrzył Gustaw Przychocki tom II, str. 528 12·—

tom III, str. 474 10·—

---

[1] Bulletin I/II oznacza Bulletin International de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres. Classe de Philologie. Classe d'Histoire et de Philosophie.

Rozprawy I oznacza Rozprawy Wydziału filologicznego.

Bocheński Z. p. Prace Komisji historji sztuki t. VI z. 1.
Bochnak A. p. Prace Komisji historji sztuki t. VI z. 1.
— p. Bulletin I/II 1934 nr 1—3.
Brückner A. p. Rozprawy I t. LXIV nr 2.
Dobrowolski T. p. Bulletin I/II 1934 nr 1—3
Dyboski R. p. Bulletin I/II 1934 nr 7—10.
Folkierski Wł. Od Chateaubrianda do Anhellego. Rzecz o związkach między przedmistycznym okresem Słowackiego a romantyzmem francuskim. Kraków 1934, 8°, str. 161 + 1 nlb. 5·—
Klinger W. p. Bulletin I/II 1934 nr 4—6, nr 7—10.
Kostrzewski J. p. Bulletin I/II 1934 nr 1—3.
Kotowa I. p. Bibljoteka Pisarzów Polskich nr 85.
Kowalski J. p. Rozprawy I t. LXIV nr 1.
Krzyżanowski J. p. Bulletin I/II 1934 nr 1—3.
Kumaniecki K. p. Archiwum filologiczne nr 12.
— p. Bulletin I/II 1934 nr 4—6.
Kuraszkiewicz Wł. p. Bulletin I/II 1934 nr 1—3.
Mańkowski T. p. Rozprawy I t. LXIV nr 3.
— p. Prace Komisji historji sztuki t. VI z. 1.
— p. Bulletin I/II 1934 nr 7—10.
Molè W. p. Bulletin I/II 1934 nr 4—6.
Niwiński M. p. Prace Komisji historji sztuki t. VI z. 1.
Pagaczewski J. p. Prace Komisji historji sztuki t. VI z. 1.
Pigoń St. Sąd nad Polską w »Panu Tadeuszu«. Odczyt wygłoszony na publicznem posiedzeniu Polskiej Akademji Umiejętności dnia 16 czerwca 1934. Kraków 1934, 16°, str. 24 1·—
Prace Komisji historji sztuki. Tom VI. Zeszyt 1. Kraków 1934, 4°, str. 164+41.

Treść: Adam Bochnak: Z dziejów malarstwa gotyckiego na Podkarpaciu, str. 1. Zbigniew Bocheński: Obrazy Giambattisty Pittoniego (1687—1767) w kościele N. P. Marji w Krakowie, str. 41. Tadeusz Mańkowski: Sztuka Ormian lwowskich, str. 61. Juljan Pagaczewski: Stanisław Tomkowicz, wspomnienie pośmiertne, str. 1*. Marjan Niwiński: Adam Chmiel, wspomnienie pośmiertne, str. 5*. Sprawozdania z posiedzeń za lata 1932 i 1933, str. 9* 15·—

— Zeszyt 2. Kraków 1935, 4°, str. 165—202+41—80.

Treść: Z. Batowski: Podróże artystyczne J. Chr. Kamsetzera w latach 1776—77 i 1780—82. Sprawozdania z posiedzeń za r. 1934. Indeks 10·—

— Indeks osób miejscowości i rzeczy, zawartych w tomie V. Kraków 1934, 4⁰, str. 27. 3·—

Prace Komisji językowej nr 23. Kraków 1935, 8⁰, str. 198.

Treść: Stopa R.: Die Schnalze, ihre Natur, Entwicklung und Ursprung 12·—

Prace Komisji orjentalistycznej nr 18. Kraków 1935, 8⁰, str. 100+2 tabl.

Treść: H. Seraja Szapszał: Próby literatury ludowej Turków z Azerbajdżanu perskiego. Wstęp, teksty, tłumaczenia i słownik azerbajdżańsko-polsko-niemiecki. (Proben der Volksliteratur der Türken aus dem persischen Azerbaidschan. Einleitung, Texte, Übersetzung, mit einem azerbaidschanisch-polnisch-deutschen Glossar) 5.—

Przegląd Historji Sztuki. Rocznik III 1932/33. Kraków, 1935, 4⁰, str. 84 5·—

Przeworski St. p. Bulletin I/II 1934 nr 1—3.

Przychocki G. p. Bibljoteka Przekładów Literatury Starożytnej nr 7.

Reiss J. p. Bulletin I/II 1934 nr 7—10.

Rozprawy Wydziału filologicznego. Tom LXIV. Nr 1. Kraków 1934, 8⁰, str. 219.

Treść: Jerzy Kowalski: Quaestiones hydrographicae 6·—

— Nr 2. Kraków 1935, 8⁰, str. 58.

Treść: A. Brückner: O nazwach miejscowych 2·—

— Nr 3. Kraków 1935, 8⁰, str. 126+40 tabl.

Treść: T. Mańkowski: Sztuka Islamu w Polsce XVII, i XVIII wieku 5·—

Schayer St. p. Bulletin I/II 1934 nr 1—3.

Sternbach L. p. Bulletin I/II 1934 nr 4—6.

Stopa R. p. Prace Komisji językowej nr 23.

Strzelecki Wł. p. Bulletin I/II 1934 nr 7—10.

Szablowski J. p. Bulletin I/II 1934 nr 1—3.

Szydłowski T. p. Bulletin I/II 1934 nr 7—10.

Śledziński S. p. Bulletin I/II 1934 nr 7—10.

Urbańczyk St. p. Bulletin I/II 1934 nr 7—10.

Weintraub J. p. Bulletin I/II 1934 nr 1—3.
Willman-Grabowska H. p. Bulletin I/II 1934 nr 7—10.

II. Wydział historyczno-filozoficzny[1]

Buczek K. p. Prace Komisji Atlasu historycznego Polski z. 3.
Dembiński Br. p. Bulletin I/II 1934 nr 4—6.
Fijałek J. p. Bulletin I/II 1934 nr 1—3.
Godziszewski Wł. p. Prace Komisji Atlasu historycznego Polski z. 3.
Gołembski Wł. p. Bulletin I/II 1934 nr 7—10.
Harassek St. p. Kwartalnik filozoficzny t. XII z. 1.
Jakubowski J. p. Prace Komisji Atlasu historycznego Polski z. 3.
Kwartalnik Filozoficzny. Tom XII zeszyt 1. Kraków 1935, 8°, str. 1—97.

Treść: St. Harassek: Pomysł i założenie epistemologiczne »filozofji narodowej« Trentowskiego, str. 1. Z. Zawirski: Rozwój pojęcia czasu str. 48. Polemika. Odpowiedź na »Odpowiedź« p. E. Bułhaka str. 81. Książki i czasopisma nadesłane do redakcji str. 95 3·75

Metallmann J.: Determinizm nauk przyrodniczych. Kraków 1934, 8°, str. 424 10·—

Mikucki S. p. Rozprawy II t. 69 nr 3.

Prace Komisji Atlasu historycznego Polski. Zeszyt 3. Kraków 1935, 8°, str. 343+13 map.

Treść: Wł. Godziszewski: Granica polsko-moskiewska wedle pokoju polanowskiego 1634 (z dwiema mapami). J. Jakubowski: Powiat grodzieński w w. XVI (mapa z tekstem). K. Buczek: Prace kartografów pruskich w Polsce za czasów króla Stanisława Augusta na tle współczesnej kartografji polskiej (z dodatkami i 9 tablicami). J. Szaflarski: Kilka uwag w sprawie zródeł kartograficznych do mapy historycznej Spisza. Sprawozdanie z posiedzeń i sprawozdanie z działalności Komisji Atlasu historycznego od r. 1927—1934 (z mapą) 16·—

---

[1] Bulletin I/II oznacza Bulletin International de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres. Classe de Philologie. Classe d'Histoire et de Philosophie.

Rozprawy II oznacza Rozprawy Wydziału historyczno-filozoficznego.

Rozprawy Wydziału historyczno-filozoficznego. Serja II, tom XLIV (ogólnego zbioru tom 69). Nr 2. Kraków 1934, 8°, str. 103.

Treść: Sylwjusz Mikucki: Badanie autentyczności dokumentu w praktyce kancelarji monarszej i sądów polskich w wiekach średnich 3·—

— Nr 4. Kraków 1935, 8°, str. 106.

Treść: Józef Feldman: Na przełomie stosunków polsko-francuskich 1774—1787 (Vergennes wobec Polski) 3·—

Rutkowski J. p. Bulletin I/II 1934 nr 1—3.

Siemieński J. p. Bulletin I/II 1934 nr 1—3.

Siemieński Z. p. Bulletin I/II 1934 nr 4—6.

Stamm E. p. Bulletin I/II 1934 nr 7—10.

Szaflarski J. Prace Komisji Atlasu historycznego Polski z. 3.

Tymieniecki K. p. Bulletin I/II 1934 nr 4—6.

Zawirski Z. p. Bulletin I/II 1934 nr 4—6.

— p. Kwartalnik filozoficzny t. XII z. 1.

Zwelg F. p. Bulletin I/II 1934 nr 4—6.

III. Wydział matematyczno-przyrodniczy [1]

Adamczewski I. p. Bulletin III A 1934 nr 5—7.

Biskupski St. p. Bulletin III A 1935 nr 1—2.

Blacher L. p. Bulletin III B II 1934 nr 5—7.

Bojarczyk Z. p. Bulletin III B II 1934 nr 8—10.

Brem M. p. Bulletin III B I 1934 nr 8—10.

Bursa A. p. Bulletin III B I 1934 nr 1—7, nr 8—10.

Demianowicz A. p. Mémoires III B nr 6.

Derewjankin S. p. Bulletin III A 1934 nr 8—9.

---

[1] Bulletin III A oznacza Bulletin International de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres. Classe des Sciences Mathématiques et Naturelles. Série A: Sciences Mathématiques.

Bulletin III B I oznacza Bulletin International de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres. Classe des Sciences Mathématiques et Naturelles. Série B: Sciences Naturelles I.

Bulletin III B II oznacza Bulletin International de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres. Classe des Sciences Mathématiques et Naturelles. Série B: Sciences Naturelles II.

Rozprawy III oznacza Rozprawy Wydziału matematyczno-przyrodniczego.

Dobiński St. p. Bulletin III A 1934 nr 3—4.
— p. Bulletin III A 1935 nr 1—2.
Dragan Cz. p. Bulletin III A 1934 nr 8—9.
Dziewoński K. p. Bulletin III A 1934 nr 3—4, nr 5—7, nr 8—9, nr 10.
Faterson A. p. Bulletin III A 1934 nr 5—7.
Fieduszko J. p. Bulletin III A 1934 nr 8—9.
Filhol J. p. Bulletin III B II 1934 nr 5—7.
Flora Polska. Rośliny naczyniowe Polski i ziem ościennych. Tom V. Dwuliścienne, Wolnopłatkowe: Dwuokwiatowe. Rodzaj: *Rosa* L., Róża. Z 24 rycinami. Opracował Władysław Szafer. Kraków 1935, 8°, str. 51 3·
Gajewski W. p. Bulletin III B I 1934 nr 1—7.
Gajl K. p. Mémoires III B nr 6.
Gallera J. p. Bulletin III B II 1934 nr 1—2.
Gieysztor M. p. Mémoires III B nr 6.
Giza T. p. Bulletin III A 1934 nr 10.
Główczyński Z. p. Bulletin III B II 1934 nr 5—7.
Gosławski Wł. p. Bulletin III A 1934 nr 5—7.
Grabda E. p. Mémoires III B nr 6.
Grodziński Z. p. Bulletin III B II 1934 nr 8—10.
Hiller S. p. Bulletin III B II 1934 nr 3—4.
Huber M. p. Bulletin III A 1934 nr 5—7.
Jabłoński A. p. Bulletin III A 1935 nr 1—2.
Jacyna W. p. Bulletin III A 1934 nr 8—9.
— p. Bulletin III A 1935 nr 1—2.
Jałowy B. p. Bulletin III B II 1934 nr 5—7.
Janicki M. p. Mémoires III B nr 6.
Jarocki J. p. Mémoires III B nr 6.
Jasnowski St. p. Bulletin III B I 1934 nr 1—7.
Kahl Wł. p. Bulletin III A 1934 nr 8—9.
Kamieński B. p. Bulletin III A 1934 nr 8—9.
Keler St. p. Bulletin III B II 1934 nr 5—7.
Konior K. p. Bulletin III A 1934 nr 5—7.
Kowalewski S. p. Bulletin III A 1934 nr 5—7.
Kozłowski W. p. Bulletin III A 1934 nr 3—4.
Koźmiński Z. p. Mémoires III B nr 6.

Kraińska M. p. Bulletin III B II 1934 nr 3—4.
Kruszyński J. p. Bulletin III B II 1934 nr 3—4.
Książkiewicz M. p. Bulletin III A 1935 nr 1—2.
Kuzdrzał St. p. Bulletin III A 1935 nr 5—7.
Kwieciński L. p. Bulletin III A 1934 nr 5—7.
Licke H. p. Bulletin III B II 1934 nr 5—7.
Liosner L. p. Bulletin III B II 1934 nr 5—7.
Ludwiczak R. p. Bulletin III A 1934 nr 8—9.
— p. Bulletin III A 1935 nr 1—2.
Maksymowicz J. p. Bulletin III A 1934 nr 3—4.
Malov N. p. Bulletin III A 1934 nr 8—9.
Marchlewski L. p. Bulletin III A 1934 nr 5—7.
Markowski St. p. Mémoires III B nr 6.
— p. Bulletin III B II 1935 nr 1—2.
Mayer J. p. Bulletin III A 1934 nr 5—7.
Mazurkiewicz St. p. Bulletin III A 1935 nr 1—2.
Michajłow W. p. Mémoires III B nr 6.
Miernik S. p. Bulletin III A 1935 nr 1—2.
Mięsowicz M. p. Bulletin III A 1934 nr 3—4.
Moszew J. p. Bulletin III A 1934 nr 3—4.
Mrozowski St. p. Bulletin III A 1935 nr 1—2.
Mryc O. p. Bulletin III B I 1934 nr 1—7.
Nayder T. p. Bulletin III A 1934 nr 5—7.
Obnorsky A. p. Bulletin III A 1934 nr 8—9.
Parfentjew T. p. Bulletin III A 1934 nr 5—7.
Pawłowski L. p. Mémoires III B nr 6.
Piechulek W. p. Bulletin III A 1934 nr 10.
Prawocheński R. p. Bulletin III B II 1934 nr 5—7.
Raabe Z. p. Mémoires III B nr 6.
Rogoziński E. p. Bulletin III B II 1934 nr 5—7.
Ruszkowski J. p. Mémoires III B nr 6.
Schoen J. p. Bulletin III A 1934 nr 10.
Schulze R. p. Bulletin III B II 1934 nr 1—2, nr 3—4.
Sekutowicz St. p. Mémoires III B nr 6.
Smoleński K. p. Bulletin III A 1934 nr 3—4, nr 5—7.
Smreczyński St. p. Bulletin III B II 1934 nr 5—7.
Stach J. p. Bulletin III B II 1934 nr 1—2, nr 8—10.

Sternbach L. p. Bulletin III A 1934 nr 5—7.
Suszko J. p. Bulletin III A 1934, nr 8—9, nr 10.
— p. Bulletin III A 1935 nr 1—2.
Swaryczewski A. p. Bulletin III A 1934 nr 5—7.
Szafer Wł. p. Flora Polska t. V.
Szejnman M. p. Bulletin III B II 1935 nr 1—2.
Szmuszkowiczówna H. p. Bulletin III A 1935 nr 1—2.
Szymanowski W. p. Bulletin III A 1935 nr 1—2.
Szymonowicz W. p. Bulletin III B II 1934 nr 5—7.
Śliżyński B. p. Bulletin III B II 1934 nr 5—7.
Świętosławski W. p. Bulletin I/II 1935 nr 1—2.
Tokarski J. p. Bulletin III A 1935 nr 1—2.
Trzęsiński P. p. Bulletin III A 1934 nr 3—4.
Tur J. p. Mémoires III B.
— p. Bulletin III B II 1934 nr 1—2.
Twarowska B. p. Bulletin III A 1934 nr 5—7.
Wierzbicka M. p. Mémoires III B nr 6.
Wiśniewski L. p. Bulletin III B II 1934 nr 5—7.
— p. Bulletin III B II 1935 nr 1—2.
Wiśniewski W. p. Mémoires III B nr 6.
Wiszniewski J. p. Mémoires III B nr 6.
Wodzicki K. p. Bulletin III B II 1934 nr 8—10.
Wojciechowski M. p. Bulletin III A 1934 nr 5—7.
— p. Bulletin III A 1935 nr 1—2.
Wojtusiak R p. Bulletin III B II 1934 nr 8—10.
Wolfke M. p. Bulletin III A 1935 nr 1—2.
Woronzowa A. p. Bulletin III B II 1934 nr 5—7.
Wrzesińska A. p. Bulletin III A 1935 nr 1—2.
Vetulani T. p. Bulletin III B II 1934 nr 1—2, nr 3—4.
Vorbrodt W. p. Bulletin III B I 1934 nr 1—7.
Zaćwilichowski J. p. Bulletin III B II 1934 nr 3—4, nr 5—7, nr 8—10.
Zaremba S. p. Bulletin III A 1934 nr 5—7, nr 8—9.
Zgleczewski J. p. Bulletin III A 1934 nr 5—7.
Złotnik A. p. Bulletin III A 1934 nr 5—7.
Złotowski I. p. Bulletin III A 1934 nr 3—4
Zweibaum J. p. Bulletin III B II 1935 nr 1—2.

Żelazny A. p. Bulletin III A 1934 nr 3—4.
Żyliński E. p. Bulletin III A 1934 nr 5—7.

IV. Wydział lekarski[1]

Baranowski Wł. p. Bulletin IV 1934 nr 3—4.
Bułajewski M. p. Bulletin IV 1934 nr 5—7.
Chodkowski K. p. Bulletin IV 1934 nr 5—7.
Czubalski F. p. Bulletin IV 1934 nr 5—7.
Dretler J. p. Bulletin IV 1934 nr 9—10.
Fliederbaum J. p. Bulletin IV 1934 nr 5—7.
Goebel F. p. Bulletin IV 1934 nr 5—7.
Gross L. p. Bulletin IV 1934 nr 3—4.
Hano J. p. Bulletin IV 1934 nr 8, nr 9—10.
— p. Bulletin IV 1935 nr 1—2.
Hołobut W. p. Bulletin IV 1935 nr 1—2.
Hoyer H. p. Mémoires IV 1933 vol. I.
Kaczyński H. p. Bulletin IV 1934 nr 3—4.
Kielanowski T. p. Bulletin IV 1934 nr 5—7.
Lewenfisz H. p. Bulletin IV 1934 nr 5—7.
Lewkowicz K. p. Bulletin IV 1934 nr 3—4.
Leyko E. p. Bulletin IV 1934 nr 5—7.
Marchlewski T. p. Bulletin IV 1934 nr 3—4.
Markert W. p. Bulletin IV 1934 nr 5—7.
Mazurkiewicz J. p. Bulletin IV 1934 nr 5—7.
Modrakowski J. p. Bulletin IV 1934 nr 5—7.
Raszeja St. p. Bulletin IV 1934 nr 8.
— p. Bulletin IV 1935 nr 1—2.
Roguski J. p. Bulletin IV 1934 nr 5—7.
Selzer A. p. Bulletin IV 1934 nr 5—7.
Sereni M. p. Bulletin IV 1934 nr 5—7.
Skrzypińska J. p. Bulletin IV 1934 nr 5—7.
Sławiński A. p. Bulletin IV 1934 nr 8.
Stefko W. p. Bulletin IV 1934 nr 3—4.

---

[1] Bulletin IV oznacza Bulletin International de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres. Classe de Médecine.
Rozprawy IV oznacza Rozprawy Wydziału lekarskiego.

Supniewski J. p. Bulletin IV 1934 nr 8, nr 9—10.
— p. Bulletin IV 1935 nr 1—2.
Tislowitz R. p. Bulletin IV 1934 nr 5—7.
Wachholz L. p. Bulletin IV 1934 nr 3—4.
Walter F. p. Bulletin IV 1934 nr 9—10.
Zawadzki B. p. Bulletin IV 1934 nr 5—7.

V. Wydawnictwa komisyj wspólnych

Bednarski J. p. Bulletin I/II 1934 nr 7—10.
Bobkowska W. p. Bulletin I/II 1934 nr 7—10.
Bytnarówna M. p. Moszyński K.
Gizbert-Studnicki W. p. Bulletin I/II 1934 nr 7—10.
Gross F. p. Bulletin I/II 1934 nr 1—3.
Klimaszewska J. p. Moszyński K.
Moszyński K.: Atlas kultury ludowej w Polsce. Zeszyt II, opracowany wspólnie z J. Klimaszewską i M. Bytnarówną. Kraków 1935, 8°, 11 map z tekstem 2·40
Prace Komisji antropologji i prehistorji nr 5. Kraków 1934, 8°, str. 28 + XIV tablic.
Treść: Talko-Hryncewicz J.: Materjały do antropologji górali polskich 2·—
Prace Komisji geograficznej nr 4. Kraków 1934, 8°, str. 40.
Treść: Wąsowicz J.: Granica śniegu w Selkirkach oraz Kordyljerach Alaski i Kanady. (Studies on the snov-line in Canada and Alaska) 2·—
Reyman T. p. Bulletin I/II 1934 nr 7—10.
Talko-Hryncewicz J. p. Prace Komisji antropologji i prehistorji nr 5
Wąsowicz J. Prace Komisji geograficznej nr 4.
Żurowski J. p. Bulletin I/II 1934 nr 1—3, nr. 4—6.

VI. Wydawnictwa funduszów osobnych

Antoniewicz Wł. p. Wydawnictwa Śląskie. Prace prehistoryczne nr 1.
Małecki M. i Nitsch K. Atlas językowy polskiego Podkarpacia. Z zasiłku Funduszu Kultury Narodowej. Cz. I. Mapy. Kraków 1934, 8°, podł. 500 kart. Cz. II. Wstęp, objaśnienia, wykazy wyrazów. Kraków 1934, 8°, str. 112 40·—

Bezner I. p. Prace Komitetu Wydawnictw Ekonomicznych nr 12.

Bibljografja Polska Karola Estreichera. Ogólnego zbioru tom XXX. Lit. Su — Sz. Wydał Stanisław Estreicher. Kraków 1934, 8⁰, str. 372 + IV 30·—

Estreicher St. p. Bibljografja Polska t. XXX.

Gams H. p. Starunia nr 2.

Gawłowska M. p. Starunia nr 6.

Gładysz M. p. Wydawnictwa Śląskie. Prace etnograficzne nr 1.

Godlewski Emil starszy (Oeuvres d'Emile Godlewski père). Tom II. (volume II). Kraków 1935, 8⁰, str. 774 22·—

Jakimowicz R. p. Wydawnictwa Śląskie. Prace prehistoryczne nr 1.

Kazania t. zw. **Świętokrzyskie.** Wydali i opracowali J. Łoś i Wł. Semkowicz. Z zasiłku Funduszu Kultury Narodowej. Kraków 1934, 4⁰, str. 60 + 10 tabl. światłodruk 8·—

Kormos T. p. Starunia nr 5.

Kostrzewski J. p. Wydawnictwa Śląskie. Prace prehistoryczne nr 1.

Książkiewicz M. p. Wydawnictwa Śląskie. Prace geologiczne nr 2.

Lengersdorf F. p. Starunia nr 4.

Lorimer W. L. p. Prolegomena in Aristotelem latinum fasc. 2.

Łomnicki Antoni: Rachunek różniczkowy i całkowy dla potrzeb przyrodników i techników. Tom I. Rachunek różniczkowy. Kraków 1935, 8⁰, str. 645 15·—

Łoś J. p. Kazania t. zw. Świętokrzyskie.

Łoziński W. p. Prace rolniczo-leśne nr 12.

Massalski J. p. Wydawnictwa Śląskie. Prace ekonomiczne nr 1.

Moszyński Kazimierz: Kultura ludowa Słowian. Część II. Kultura duchowa. Zeszyt 1, z 17 rycinami. Z zasiłkiem Funduszu Kultury Narodowej. Kraków 1934, 8⁰, str. 722 + 3 nlb. 24·—

Nitsch K. p. Małecki M.

Obrębski Jan. Wschodniolitewskie narzecze twereckie. Część I. Gramatyka. Kraków 1934, 8⁰, str. 467. 12·—

Polski słownik biograficzny. Tom I. Zeszyt 1. (Abakanowicz Bruno-Andronicus Tranquillus). Kraków 1935, 4⁰, str. 1—96 6·—

— Zeszyt 2. (Andronicus Tranquillus — Babiaczyk Adam). Kraków 1935, 4⁰, str. 97—192 6·—

— Zeszyt 3. (Babiaczyk Adam — Baranowski Wojciech). Kraków 1935, 4⁰, str. 193—288 6·—

Prace Komitetu Wydawnictw Ekonomicznych. Nr 11, Kraków 1935, 8°, str. 205.

Treść: Siemieński Z.: Papier wartościowy o stałem oprocentowaniu 6·—

— Nr 12, Kraków 1935, 8°, str. 32.

Treść: I. Bezner: Dyspersja cen w Polsce (1917—1932) 1·50

Prace rolniczo-leśne. Nr 11. Kraków 1934, 8°, str. 41 + 5 tabl.

Treść: Sarnowski J.: Zależność rozwoju i przyrostu różnych typów drzewostanu sosnowego od stopnia zabagnienia (Die Abhängigkeit des Zuwachses verschiedener Typen in Kieferbeständen vom Versumpfungsgrade) 2·—

— Nr 12. Kraków 1934, 8°, str. 44.

Treść: Łoziński W.: Gleby leśne podgórza Wschodnich Karpat. (Die Waldböden der ostkarpatischen Piedmontzone) 2·—

— Nr 13. Kraków 1934, 8°, str. 40 + 7 tabl.

Treść: Siemiątkowski St.: Udział różnych biologicznych typów drzew w budowie drzewostanów sosnowych (Anteil verschiedener biologischer Baumtypen in Kieferbeständen) 3·50

— Nr 14. Kraków 1934, 8°, str. 27 + 4 tabl.

Treść: Ralski E.: Z badań nad klęską rdzy na pszenicy w r. 1932 (Über die Schwarzrostseuche des Weizens in Polen im J. 1932) 1·50

— Nr 15. Kraków 1935, 8°, str. 15 + 9 tabl.

Treść: Hjalmar Uggla: Przyczynek do biocenozy lasu sosnowego (Beitrag zur Biozönose des Kiefernwaldes) 2·—

Prolegomena in Aristotelem Latinum consilio et impensis Academiae Polonae Litterarum et Scientiarum edita. Fasciculus II. Kraków 1934, 8°, str. 36.

Treść: W. L. Lorimer: The text tradition of the Interpretatio anonyma of Pseudo-Aristotle „De Mundo" 1·20

Ralski E. p. Prace rolniczo-leśne nr 14.

Sarnowski J. p. Prace rolniczo-leśne nr 11.

Semkowicz Wł. p. Kazania t. zw. Świętokrzyskie.

Siemiątkowski St. p. Prace rolniczo-leśne nr 13.

Siemieński Z. p. Prace Komitetu Wydawnictw Ekonomicznych nr 11.

Starunia. Studia ad Poloniae diluvium cognoscendum pertinentia. Nr 1. Kraków 1934, 8°, str. 17 + 1 tabl.

Treść: B. Szafran: Mchy dyluwjum w Staruni (Diluvial mosses from Starunia) 1·—

— Nr 2. Kraków 1934, 8°, str. 6.

Treść: Helmut Gams: Flora mchów Staruni pod względem edaficznym i klimatycznym (Die Moose von Starunia als Vegetations- und Klimazeugen) 0·60

— Nr 3. Kraków 1934, str. 17 + 1 tabl.

Treść: Friedrich Zeuner: Szarańczaki z warstw dyluwjalnych Staruni (Die Orthopteren aus der diluvialen Nashornschicht von Starunia) 2·—

— Nr 4. Kraków 1934, 8°, str. 8.

Treść: Fr. Lengersdorf: Dwuskrzydłe z warstw dyluwjalnych Staruni (Dipteren aus den diluvialen Schichten von Starunia) 0·60

— Nr 5. Kraków 1934, 8°, str. 4.

Treść: Teodor Kormos: Szczątki drobniejszych kręgowców, wydobyte z iłów dyluwjalnych Staruni (Knochenfragmente der in Starunia zusammen mit dem Wollnashorn gefundenen kleineren Wirbeltiere) 0·50

— Nr 6. Kraków 1935, 8°, str. 13 + 2 tabl.

Treść: M. Gawłowska: Jezierze (Najas) w dyluwjum polskiem (Najas in the Polish Diluvium) 1·—

— Nr 7. Kraków 1935, 8°, str. 10 + 1 tabl.

Treść: A. Środoń: Studja nad szczątkami dyluwjalnemi roślin z rodziny *Nymphaeaceae* (Studies on diluvial plant remains of the Family *Nymphaeaceae*) 1·—

Steuer F. p. Wydawnictwa Śląskie. Prace językowe nr 1.

Stieber Z. p. Wydawnictwa Śląskie. Prace językowe nr 2.

Studja Ekonomiczne (Economic Studies). Zeszyt 1. Kraków 1935, 8°, str. 63. 3·—

Szafran B. p. Starunia nr 1.

Środoń A. p. Starunia nr 7.

Uggla H. p. Prace rolniczo-leśne nr 15.

Wydawnictwa Śląskie. Prace ekonomiczne nr 1. Kraków 1935, 8°, str. 46.

Treść: Massalski J.: Udział robocizny w kosztach produkcji węgla 2·—

Wydawnictwa Śląskie. Prace etnograficzne nr 1. Kraków 1935, 8°, str. 151. (Z 125 rycinami w tekście, 108 tablicami i 1 mapką).

Treść: M. Gładysz: Góralskie zdobnictwo drzewne na Śląsku 20·—

— Prace geologiczne. Nr 1. Kraków 1934, 4°, str. 55 + 32 tabl.

Treść: J. Zerndt: Les mégaspores du bassin houiller polonais. I-e partie 15·—

— — Nr 2. Kraków 1935, 8°, str. 14 + 1 nlb. z mapą.

Treść: M. Książkiewicz: Utwory czwartorzędowe pogórza cieszyńskiego (Über die Quartärbildungen im Teschener Hügellande) 2·—

Prace językowe. Nr 1, Kraków 1934, 8°, str. 148+1 nlb.

Treść: Feliks Steuer: Dialekt sulkowski 3·—

— Nr 2, Kraków 1934, 8°, str. 31.

Treść: Zdzisław Stieber: Geneza gwar laskich 1·60

Prace prehistoryczne nr 1. Kraków 1935, 8°, str. 88. (Z 29 rycinami w tekście, 15 tablicami i 1 mapą).

Treść: Badania prehistoryczne w województwie śląskiem w r. 1933, przeprowadzili Wł. Antoniewicz, R. Jakimowicz, J. Kostrzewski i J. Żurowski 6·—

Zeuner F. p. Starunia nr 3.

Żurowski J. p. Wydawnictwa Śląskie. Prace prehistoryczne nr 1.

VII. Rocznik, Sprawozdania, Bulletin, Comptes Rendus, Mémoires

Bulletin International de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres. *Classe de Philologie, Classe d'Histoire et Philosophie.*

— N° 1—3, I—II 1934. Janvier—Mars 1934. Cracovie 1934, 8°, p. 1—87.

Contenu: Comptes-rendus de l'Académie pour janvier—mars 1934, p. 1. Bibliographie pour Janvier—Mars 1934, p. 84. Résumés: A. Bochnak: Zwei Silbergefässe mit den Wappen der Familie Wasa in der Kollegiatkirche zu Łowicz, p. 4. — A. Bochnak: Das Tabernakel in der ehemals cistercienser Kirche in Jędrzejów, p. 5. — T. Dobrowolski: Les peintures gothiques polychromes de l'église de Jesiona et le problème de la

peinture murale en Silésie, p. 6. — J. Fijałek (Abbé): Le sort réservé à l'Union de Florence dans le Grand-Duché de Lithuanie sous le règne de Casimir Jagellon, p. 12. — F. Gross: Studies on nomadism and its influence on society, organisation and law, p. 18. — J. Kostrzewski: Grabhügel der Aunjetitzer Kultur in Łęki Małe, Bezirk Kościan, p. 23. — St. Kot: La caractéristique comparée de la Pologne et des Polonais dans les rythmes du Moyen-Age, p. 28. — J. Krzyżanowski: Les bylines russes, p. 30. — Wł. Kuraszkiewicz: Les chartes de Halitsch (Halicz) et de Volhynie du XIV—XV-e s. — Etude linguistique, p. 34. — T. Mańkowski: Les marbres de Dębnik sous règne de Stanislas Auguste, p. 43. — T. Mańkowski: Le vase métallique perse de la cathédrale arménienne de Lwów, p. 45. — St. Przeworski: Die ethnischen Probleme von Luristan im VIII. Jhd. v. Chr., p. 46. — J. Rutkowski: L'organisation sociale de l'industrie dans la grande propriété foncière au XVI-e, XVII-e et XVIII-e siècles en Pologne, p. 50. — St. Schayer: Pre-Aryan Elements in Indian Budhism, p. 55. — J. Siemieński: Les archives de la Couronne avant Kromer, p. 65. — J. Szablowski: Spätgotisches Triptychon in der Pfarrkirche zu Mikuszowice bei Biała, p. 69. — J. Szablowski: Mittelalterliche Denkmäler in der Pfarrkirche zu Racławice Olkuskie, p. 70. — W. Weintraub: Etudes sur les manuscrits d'André Morsztyn, p. 72. — J. Żurowski: Stilistische Betrachtungen über die Steinsäule des sog. Światowit aus dem Flusse Zbrucz, p. 73. 3·—

— N° 4—6. I—II. Avril-Juin 1934, Cracovie 8°, p. 89—148.

Contenu: Comptes rendus de l'Académie pour avril-juin 1934, str. 89. — Séance publique solennelle de l'Académie polonaise des Sciences et des Lettres, p. 91. — Bibliographie pour avril-juin 1934, p. 145. — Résumés: Z. Batowski: Les voyages de J. Chr. Kamsetzer, entrepris de 1776 à 1777 et de 1780 à 1782 en vue d'études artistiques, p. 95. — B. Dembiński: Les projets de constitution de la Grande-Diète, p. 100. — W. Klinger: Wernyhora et ses prophéties à la lumière de la critique historique, p. 104. — K. Kumaniecki: De elecutionis Aeschyleae natura, p. 109. — W. Molè: Das Problem der Renaissance

in der Kunstgeschichte Dalmatiens, p. 111. — Z. Siemieński: Les valeurs à intérêt fixe, p. 117. — L. Sternbach: Etudes sémasiologiques, p. 119. — K. Tymieniecki: Les règlements concernant la situation des paysans dans les statuts de Casimir le Grand, p. 120. — Z. Zawirski: L'évolution de l'idée du temps, p. 125. — F. Zweig: La technique et l'économique, p. 128. — J. Żurowski: Allgemeine Ergebnisse archäologischer Forschungen in Złota, Kreis Sandomierz, in den Jahren 1926—1930, p. 132. 3·—

Bulletin International de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres. *Classe de Philologie, Classe d'Histoire et de Philosophie.* — N° 7—10 I—II 1934. Juillet—Décembre 1934. Cracovie 1935, 8°, p. 149—231+2 nlb.

Contenu: Comptes rendus de l'Académie pour juillet—décembre 1934, p. 149. — Bibliographie pour juillet—décembre 1934, p. 230. — Résumés: St. Bednarski (Abbé): Les propositions des jésuites polonais du XVI-e siècle, concernant la »Ratio Studiorum«, à la lumière de documents tirés des archives, p. 152. — W. Bobkowska: Metternichs Korrespondenz die Krakauer Universität betreffend, 1820—1830, p. 155. — R. Dyboski: On a Middle English Verse Paraphrase of Flavius Vegetius Renatus' »De re militari«, p. 160. — W. Gizbert-Studnicki: L'enseignement secret en Lithuanie après l'année 1863, p. 163. — Wł. Gołembski: Die deutsche Aufklärungsphilosophie als Quelle des Transzendentalismus. I. Ontologie J. M. Tetens'. Ein historisch-kritisches Studium, p. 167. — W. Klinger: Une source inexploitée pour servir à l'histoire des éphores à Sparte, p. 173. — T. Mańkowski: Le style baroque, l'orientalisme et le sarmatisme, p. 176. — J. Reiss: Sextus Empiricus contre les musiciens, p. 181. — T. Reyman: Les fouilles dans le tumulus est, situé dans la commune de Rosiejów, district de Pińczów, p. 183. — E. Stamm: Alte Flächenmasse in Polen, p. 189. — Wł. Strzelecki: De Naeviano Belli Punici carmine quaestiones selectae, p. 195. — T. Szydłowski: Die Mitarbeiter des Veit Stoß am Hochaltar in der Marienkirche zu Krakau, p. 198. — S. Śledziński: Geschichte der Warschauer Symphonie in der ersten Hälfte des neunzehnten Jahr-

hunderts, p. 199. — St. Urbańczyk: L'absence d'unité dans la langue de la Bible de Sâros-Patak, p. 201. — H. Willman-Grabowska: Un thème de l'Odyssée dans un Jātaka indien, p. 205 — H. Willman-Grabowska: Un vieux thème de fiançailles dans la littérature indienne et grecque, p. 216. 3·—

Bulletin International de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres. *Classe des Sciences Mathématiques et Naturelles. Série A: Sciences Mathématiques.*

— N° 3—4 *A*, Mars—Avril 1934. Cracovie 1934, 8°, p. 95—195.

Contenu: M. Mięsowicz: Der Brechungsexponent einiger Flüssigkeiten im Gebiete kurzer elektrischer Wellen, p. 95. — St. Dobiński: Die Viskosität des flüssigen Phosphors, p. 103.— I. Złotowski: Researches on Cathodic Polarization of Metal Electrodes by means of Heyrovsky's and Shikata's Polarograph. I. Investigation on Cathodic Polarisation of Solid Metal Elektrodes, p. 115. — II. Study of the Overpotential Phenomenon Appearing in Electro-deposition of Metallic Ions, p. 127. — III. Contributions to the Theory of Overpotential of Hydrogen, p. 143. — K. Smoleński et W. Kozłowski: Influence du saccharose sur le p_H des solutions alcalines, p 161. — K. Smoleński et A. Żelazny: Vitesse de la cristallisation du saccharose, p. 172. — K. Dziewoński: J. Moszew, J. Maksymowicz und P. Trzęsiński: Über eine neue Methode zur Darstellung von Verbindungen der Chinolingruppe (V), p. 190. 4·—

— N° 5—7 *A*, Mai—Juillet 1934. Cracovie 1934, 8°, p. 197—370+ 2 pl.

Contenu: S. K. Zaremba: Sur l'allure des caractéristiques de l'équation différentielle $Y(x, y)\,dx - X(x, y)\,dy = 0$ au voisinage d'un point singulier isolé, p. 197. — E. Żyliński: Sur quelques espaces linéaires, p. 208. — M. T. Huber: Die Analogie eines statischen Problems schwach gekrümmter elastischer Stäbe mit einem einfachen Fall erzwungener Schwingungen, p. 212. — I. Adamczewski: Die Ionenbeglichkeiten in dielektrischen Flüssigkeiten, p. 217. — T. Nayder: Über die Dichte des flüssigen Jods, p. 231. — A. Faterson: Sur la réémission dans la fluorescence de bandes de la vapeur du

mercure, str. 239. — B. Twarowska: Extinction de la fluorescence d'une solution de biacène dans le p-dichloro-benzène à la température de —180°, p. 242. — A. Swaryczewski: Über Guanidin-mono-, bi-, und trichromat. Kristallographisches Studium, p. 246. — L. Marchlewski and L. Zgleczewski: The Absorption of Ultraviolet Light by some Organic Substances (XXXVII), p. 256. — Wł. Gosławski and L. Marchlewski: The Absorption of Ultraviolet Light by some Organic Substances (XXXVIII), p. 261. — M. Wojciechowski: Thermochemical Researches on Diazoderivatives of p-Chloraniline and few other Amines, p. 280. — K. Smoleński et A. Złotnik: Réduction de l'acide galacturonique et de l'éther méthylique du méthylgalacturonide, p. 293. — K. Smoleński et S. Kowalewski: Transformations pyrogénétiques de l'alcool éthylique, p. 304. — K. Smoleński et S. Kowalewski: Un combustible liquide obtenu à partir de l'éthylène, p. 315. — K. Dziewoński, L. Kwieciński und L. Sternbach: Über das 1-Phenyl-2-aminonaphtyl-keton, p. 329. — K. Dziewoński und J. Mayer: Neue Methode zur Darstellung von Verbindungen der Chinolingruppe (VI), p. 338. — K. Dziewoński, St. Kuzdrzał und J. Mayer: Über die Oxydation des 2. 7-Diacetofluorens, p. 348. — K. Konior: Über die Geologie der Umgebung von Przemyśl (Planches 2—3), p. 554.

5·—

Bulletin International de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres. *Classe des Sciences Mathématiques et Naturelles. Série A: Sciences Mathématiques.*

— N° 8—9 *A* Octobre—Novembre 1934, Cracovie 1934, 8°, p. 371—420.

Contenu: S. Zaremba: Un théorème général relatif aux équations aux dérivées partielles du second ordre, linéaires et du type hyperbolique, p. 371. — W. Jacyna: The Theorem on the Preliminary Selection of the Arbitrary Functions in the Thermodynamical Equation of State, p. 375. — W. Jacyna, S. Derewjankin, A. Obnorsky and T. Parfentjev: The Equation of State for Helium in the Intermediate Region of Temperature, p. 379. — N. N. Malov: Über den Einfluß der Wellen-

länge auf die tödliche Wirkung hochfrequenter elektrischer Felder, p. 387. — B. Kamieński: Tensions électriques des solutions d'alcaloïdes, agents physiologiques, p. 391. — K. Dziewoński und Wł. Kahl: Studien über die Mercurierungs- und Decarboxylierungsreaktionen von Polycarbonsäuren, p. 394. — K. Dziewoński und Cz. Dragan: Über eine neue Methode zur Darstellung von Verbindungen vom Typus des 1-Alkyl-2-naphthols, p. 398. — R. Ludwiczak und J. Suszko: Zur Frage nach dem Zusammenhang zwischen optischer Drehung und räumlicher Molekularanordnung bei Chinaalkaloïden, p. 402. — J. Fiedziuszko und J. Suszko: Über sterische Umlagerung der Chinaalkaloide in Epibasen, p. 413. 1·20

Bulletin International de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres. *Classe des Sciences Mathématiques et Naturelles. Série A: Sciences Mathématiques.*

— N° 10 *A*. Décembre 1934. Cracovie 1934, 8°, p. 421—473.

Contenu: T. Giza: Researches on Casein, p. 421. — K. Dziewoński und J. Schoen: Reaktionen von Diarylthioharnstoffen mit alicyclischen Ketonen (I), p. 448. — W. Piechulek und J. Suszko: Weitere stereochemische Studien. Optische Isomerie der α-Phenylsulfinyl-phenylessigsäuren, p. 445. 2·—

Bulletin International de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres. *Classe des Sciences Mathématiques et Naturelles. Série A: Sciences Mathématiques.*

N° 1—2 *A* 1935. Janvier—Février 1935. Cracovie 1935, 8°, p. 1—106+3 tabl.

Contenu: S. Mazurkiewicz et H. Szmuszkowiczówna: Sur les fonctions quasi-analytiques (*B*), p. 1. — W. Jacyna: »Near« and »Far« action in the Thermodynamical Equation of State, p. 4. — W. Jacyna: The Principle of the »Dominant-Action« in the Thermodynamical Equation of State, p. 14. — M. Wolfke: Eine neue Versuchsmethode zur Aufdeckung des Neutrinos, p. 19. — St. Mrozowski: Sur la structure hyperfine des bandes de l'hydrure de mercure, p. 24. — A. Jabłoński: Über die negative Polarisation der Phosphoreszenz adsorbierter Farbstoffmoleküle (Vorläufige Mitteilung), p. 30. — W. Szymanowski: The Influence of the Potassium Iodide Con-

centration on the Time of Decay of the Uranine Fluorescent Radiation, p. 34. — A. Wrzesińska: Variabilité du spectre de fluorescence de la solution glycérique de trypaflavine, p. 38. — S. Dobiński: Über den Einfluß eines elektrischen Feldes auf die Viskosität von Flüssigkeiten, p 42. — W. Świętosławski and S. Miernik: The Determination of Small Quantities of Water in Solid Organic Substances, p. 53. — W. Świętosławski, M. Wojciechowski and S. Miernik: Ebuliometric Measurements of the Moisture Content in Standard Benzoic Acid, p. 59. — R. Ludwiczak und J. Suszko: Weitere Studien über die Entmethylierung des Chinidins, p. 65. — J. Tokarski: Ein Beitrag zur Kenntnis der hydroklastischen Elemente des Czeremosz-gebietes, p. 79. — St. Biskupski: Mikroskopisch-chemische Analysen der Phosphorite aus den Kulmschichten des Świętykrzyż-Gebirges, p. 85. — M. Książkiewicz: Die äußere karpatische Klippenzone bei Andrychów. I. Die Klippen von Inwałd und Roczyny (Planches 1—3), p. 92. 4·—

Bulletin International de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres. *Classe des Sciences Mathématiques et Naturelles. Série B: Sciences Naturelles* (I).

— N° 1—7, *B I* 1934. Janvier—Juillet 1934. Cracovie 1934, 8°, p. 1—101+2 tabl.

Contenu: W. Gajewski: Avenetum desertorum a monographical study, p. 1. — O. Mryc: Das Hochmoor von Strutyn Wyżny bei Dolina, p. 29. — H. Wysocka: Remarques sur la sociologie et l'écologie des Desmidiées sphagnophiles des environs de Varsovie, p. 51. — A. Bursa: Hydrurus foetidus Kirch. in der Polnischen Tatra. Oekologie, Morphologie. I. (Planches 1—2), p. 69. — W. Vorbrodt: Sur la présence de tyrosine dans les substances protéiques de l'Aspergille (*Aspergillus niger*), p. 85. — St. Jasnowski: On the inheritance of sterility of spikelets in the ears of wheat, p. 89. 3·—

Bulletin International de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres. *Classe des Sciences Mathématiques et Naturelles. Série B: Sciences Naturelles* (I).

— N° 8—10 *BI*, Octobre—Décembre 1934. Cracovie 1934, 8°, p. 103—133.

Contenu: M. Brem: Anatomical Method for Determining the Wood of the Spruce and the Larch, p. 103. — A. Bursa: *Hydrurus foetidus* in der Polnischen Tatra. II. Phenologie, p. 113 1·20

Bulletin International de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres. *Classe des Sciences Mathématiques et Naturelles. Série B: Sciences Naturelles* (II).

— N° 1—2 *BII*, 1934, Janvier—Février 1934. Cracovie 1934, 8°, p. 1—87 + 5 tabl.

Contenu: J. Stach: Die Gattung *Oncopodura* Carl & Leb. und eine neue Art derselben aus den Höhlen nord-östl. Italiens (Planches 1—2), p. 1. — T. Vetulani und R. Schulze: Einleitende Studien über die Hypophyse beim polnischen Konik (Steppen- und Waldtarpantypus), als Beitrag zu dessen Morphologie. I Teil, p. 17, II Teil, p. 35. — J. Tur: Sur le parablaste onduleux (Planche 3), p. 55. — J. Gallera: Expériences sur l'action de la pression sousblastodermique sur les embryons d'Oiseaux (Planche 4), p. 73. — E. Loth: Sur l'importance des recherches cinématographiques pour l'anatomie macroscopique (Planche 5), p. 85 2·50

— N° 3—4 *BII*, Mars—Avril 1934. Cracovie 1934, 8°, p. 98—178 + 6 tabl.

Contenu: J. Zaćwilichowski: Über die Innervierung und die Sinnesorgane der Flügel von Schabe *Phyllodromia germanica* L. (Planche 6), p. 89. — J. Kruszyński: Cytochemische Untersuchungen der veraschten Nervenzelle (Planche 7), p. 105. — T. Vetulani und R. Schulze: Einleitende Studien über die Hypophyse beim polnischen Konik (Steppen- und Waldtarpantypus), als weiterer Beitrag zu dessen Morphologie. III Teil, p. 117, IV Teil (Planches 8—10), p. 133. — M. K. Kraińska: Recherches sur le développement d'*Eupagurus prideauxi* Leach. I. Segmentation et gastrulation (Planche 11), p. 149. — S. Hiller: Beitrag zum Studium über die innere Struktur des Hirnanhanges (Hypophysis cerebri) beim Pfeper (Planche 12), p. 167 3·—

Bulletin International de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres. *Classe des Sciences Mathématiques et Naturelles. Série B: Sciences Naturelles* (II).

— N° 5—7 *B II*, Mai—Juillet 1934. Cracovie 1934, 8°, p. 179—347 + 12 tabl.

Contenu: W. Szymonowicz: Über die Langerhans'schen Zellen in den Sinushaaren (Planches 13—14, p. 179. — J. Zaćwilichowski: Über die Innervierung und die Sinnesorgane der Flügel der Feldheuschrecke *Stauroderus biguttulus* (L.) (Planche 15), p. 187. — F. Rogoziński et Zb. Główczyński: Sur le rachitisme expérimental. VI. L'influence des sels de magnésium (Planche 16), p. 197. — B. Jałowy: Über die Herkunft und Bedeutung der Langerhans'schen Zellen in den Sinushaaren (Planche 17), p. 209. — J. Filhol: Embryologie et développement de *Lamproglena pulchella* Nordmann, description du mâle (Planche 18), p. 225. — H. Liche: Über die photischen Reaktionen bei der Schlammschnecke *Limnaea stagnalis* L., p. 233. — J. Zaćwilichowski: Über die Innervierung und die Sinnesorgane der Flügel der Lausfliege *Oxypterum* Leach *(Diptera, Pupipara)* (Planche 19), p. 251. — St. Kéler: *Mallophaga* von Polen. Die Familie *Trichodectidae* (Planche 20—21), p. 259. — L. W. Wiśniewski: *Prohemistomulum opacum* sp. n., eine Larvalform der *Cyathocotylidae (Trematoda)* (Planche 22), p. 269. — St. Smreczyński: Beitrag zur Kenntnis der Entwicklungsgeschichte des Rüsselkäfers *Phyllobius glaucus* Scop. *(Coleoptera)* (Planche 23), p. 297. — R. Prawocheński und B. Śliżyński: Antagonistische Wirkungen der Schilddrüse auf die Nebenschilddrüse bei Vögeln (Planche 24), p. 313. — L. J. Blacher, L. D. Liosner und M. A. Woronzowa: Mechanismus der Perforation der operculären Membran der schwanzlosen Amphibien. (Zur Frage der sogenannten autonomen und abhängigen Entwicklung der Körperteile metamorphosierender Amphibien. I) (Planche 25), p. 325 5·—

Bulletin International de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres. *Classe des Sciences Mathématiques et Naturelles. Série B: Sciences Naturelles* (II).

— N° 8—10 *B II*, Octobre—Décembre 1934. Cracovie 1934, 8°, p. 349—454 + 6 tabl.

Contenu: R. J. Wojtusiak: Über den Formensinn der Schildkröten, p. 349. — J. Zaćwilichowski: Über die Innervierung und die Sinnesorgane des Flügels der Schnake *Tipula paludosa* Meig. (Planche 26), p. 375. — K. Wodzicki: Beobachtungen über des Vorkommen des rechten Eileiters bei der Hausente (Planche 27), p. 385. — J. Zaćwilichowski: Die Sinnesnervenelemente des Schwingers und dessen Homologie mit dem Flügel der *Tipula paludosa* Meig. (Planche 28), p. 397. — Z. Grodziński: Zur Kenntnis der Wachstumvorgänge der *Area vasculosa* beim Hühnchen, p. 415. — J. Stach: Die Gattung *Odontella* Schäff. *(Collembola)* und ihre Arten (Planche 29), p. 429. — Z. Bojarczyk: Das Zellbild der Großhirnrinde bei Wild- und Haustieren (Planches 30—31), p. 447. 5·—

Bulletin International de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres. *Classe des Sciences Mathématiques et Naturelles. Série B: Sciences Naturelles* (II).

— N° 1—2 *B II*, Janvier—Février 1935. Cracovie 1935, 8°, p. 1—48 + 2 tabl.

Contenu: St. Markowski: Über den Entwicklungszyklus von *Bothriocephalus scorpii* (Müller 1776) (Planche 1), p. 1. — L. W. Wiśniewski: *Cercaria dubia* sp. n. und deren weitere Entwicklung in *Herpobdella atomaria* (Planche 2), p. 19. — J. Zweibaum et M. Szejnman: Recherches sur les cellules binucléaires dans la culture de tissus, p. 37 2·—

Bulletin International de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres. *Classe de Médecine.*

— N° 3—4, Mars—Avril 1934. Cracovie 1934, 8°, p. 145—215 + 7 tabl.

Contenu: L. Wachholz, Wł. Baranowski und H. Kaczyński: Spektroskopische Studien über einige Hämoglobinderivate, p. 145. — K. Lewkowicz: Das Primat der metastatischen Plexusherde gegenüber den Meningealveränderungen in der Pathogenese der epidemischen Meningitis. — Die Verhältnisse des Fortbestehens und des Verschwindens der Infek-

tion in entzündlichen Herden (Planches 3—9), p. 149. — T. Marchlewski: On Racial Differences in Susceptibility to Artificial Tumours in Rabbits and Their Inheritance, p. 171. — T. Marchlewski: Studies upon Resistance of Tar Induced Tumours in Rabbits. II. Resistance of a Synthetic Genotype, p. 189. — L. Gross: Übertragung der Ehrlich'schen Mäusesarkoms durch mit Sarkombrei vermischte Nahrung, p. 197. — W. H. Stefko: Der Konstitutionsbegriff in der pathologischen Anatomie der hämatogenen und lymphogenen Lungentuberkulose, p. 201 3·—

Bulletin International de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres. *Classe de Médecine.*

— N° 5—7, 1934. Mai—Juillet 1934. Cracovie 1934, 8°, p. 217—443 + 3 tabl.

Contenu: St. Hrom: Recherches expérimentales sur l'action des nerfs pneumogastriques et sympathiques sur le coeur, p. 217. — J. Roguski: L'acide lactique du sang humain dans divers états pathologiques, p. 235. — J. Fliederbaum: Recherches sur la quantité d'eau circulante dans le plasma sanguin, p. 251. — W. Markert: Recherches sur l'ammoniaque dans le sang humain. I-ère partie. Recherches sur l'ammoniaque dans le sang chez les gens sains, p. 261. — K. Chodkowski: L'influence des vitamines sur le développement et la marche de la tuberculose pulmonaire expérimentale chez les lapins (Planches 10—11), p. 269. — H. Lewenfisz: Recherches cliniques et expérimentales sur les corps étrangers dans les voies respiratoires, p. 295. — F. Czubalski et B. Zawadzki: L'effet de la concentration des ions de chlore, des ions d'hydrogène et des ferments sur le pouvoir digestif du suc pancréatique, p. 307. — E. Leyko: L'action paradoxale des agents pharmacologiques sur le muscle constricteur isolé de la pupille *in vitro*, p. 317. — E. Leyko et J. Modrakowski: L'action pharmacologique de la „nymphaline", nouveau principe cardioactif tiré du nénuphar. III-e communication. L'action sur le tonus du coeur et le débit coronaire, p. 327. — J. Mazurkiewicz: Les intégrations nerveuses. V partie, Les intégrations corticales, p. 333. — J. Mazurkiewicz:

Les intégrations nerveuses. VI partie. Contribution à l'étude de la neurodynamique du système nerveux central, p. 349. — J. Skrzypińska: Deux ordres d'émotivité au cycle de la vie humaine, définis par les résultats des recherches sur la chronaxie vestibulaire, p. 365. — M. Sereni: Die Anthropomorphologie der Kaumuskeln, p. 393. — R. Tislowitz: Milz und Wasserhaushalt, p. 397. — F. Goebel: La rate et le métabolisme du cholestérol, p. 411. — T. Kielanowski und A. Selzer: Experimentelle Untersuchungen über das sog. Shwartzman'sche Phänomen, oder die hämorrhagische Heteroallergie (Planche 12), p. 417. — M. Bułajewski: und J. Modrakowski: Gewinnung eines mit Nymphalin identischen Glykosides aus Nuphar luteum, p. 437 5·—

Bulletin International de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres. *Classe de Médecine.*

— N° 8, Octobre 1934. Cracovie 1934, 8°, p. 445—506.

Contenu: St. Raszeja et A. Sławiński: Sur la répartition du chlore entre le plasma et le cytoplasma des hématies dans le sang normal et dans le sang salé, p. 445. — J. W. Supniewski und J. Hano: Die Einwirkung der Desinfektionsmittel auf die Syphilisspirochäten, p. 461. — J. Hano und J. W. Supniewski: Untersuchungen über das Glutathion im Blute, p. 483 2·50

— N° 9—10. Novembre—Décembre 1934. Cracovie 1935, 8°, p. 507—569 + 1 tabl.

Contenu: J. W. Supniewski et J. Hano: Les propriétés pharmacologiques d'un nouvel alcaloïde synthétique dérivé de l'atropine, p. 507. — F. Walter: Über den Mechanismus der Wirkung des Monodichloräthylsulfids auf die tierische Haut, p. 521. — J. Dretler: Über Hirnveränderung bei Hirnmargaritomen (Planche 13), p. 543 2·—

Bulletin International de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres. *Classe de Médecine.*

— 1—2, Janvier—Février 1935. Cracovie 1935, 8°, p. 1—57.

Contenu: W. S. Hołobut: Über den Einfluß des galvanischen Stromes auf die nervösen Subordinationseffekte, p. 1. — St. Raszeja: Sur le dosage microvolumétrique du sodium

dans le sang, p. 21. — J. W. Supniewski et J. Hano: L'action pharmacologique de la lumiflavine, p. 35. 2·—

Comptes Rendus Mensuels des séances *de la Classe des Sciences Mathématiques et Naturelles* 1934.

— N° 6. Juin, 8°, p. 9 0·30
— N° 7. Juillet, 8°, p. 7 0·30
— N° 8. Octobre, 8°, p. 7 0·30
— N° 9. Novembre, p. 6 0·30
— N° 10. Décembre, p. 7 0·30

Comptes Rendus Mensuels des séances *de la Classe des Sciences Mathématiques et Naturelles* 1935.

— N° 1. Janvier, 8°, p. 8 0·30
— N° 2. Février, 8°, p. 10 0·30
— N° 3. Mars, 8°, p. 8 0·30
— N° 4. Avril, 8°, p. 10 0·30
— N° 5. Mai, 8°, p. 9 0·30

Comptes Rendus Mensuels des séances *de la Classe de Médecine* 1934

— N° 5. Mai, 8°, p. 13 0·30
— N° 6. Juin, 8°, p. 5 0·30
— N° 7—8. Juillet—Octobre, 8°, p. 5 0·60
— N° 9—10. Novembre—Décembre, 8°, p. 6 0·60

Comptes Rendus Mensuels des séances *de la Classe de Médecine* 1935

— N° 1. Janvier, 8°, p. 4 0·30
— N° 2. Février, 8°, p. 5 0·30
— N° 3. Mars, 8°, p. 5 0·30

Mémoires de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres. *Classe des Sciences Mathématiques et Naturelles. Série B: Sciences Naturelles.*

— N° 6, Cracovie 1934, 8°, p. 285+13 tabl.

Contenu: J. S. Ruszkowski: Etudes sur le cycle évolutie et sur la structure de Cestodes de mer. III-e partie. Le cycle évolutif du Tétrahynque *Grillotia erinaceus* (van Beneden 1858) (Planche 1), p. 1. — St. Sekutowicz: Untersuchungen zur Entwicklung und Biologie von *Caryophyllaeus laticeps* (Pall.) (Planche 2), p. 11. — W. Wiśniewski: Beitrag zur Systematik der *Coitocaecidae* (*Trematoda*). *Nicolla* g. n., *Ozakia* g. n., *Coitocaecum proavitum* sp. n., p. 27. — St. Markowski:

Beitrag zur Kenntnis der Entwicklung der Larve *Tetrathyridium variabile* (Diesing 1850), p. 43. — W. Michajłow: Les stades larvaires de *Triaenophorus nodulosus* (Pall.). Le procercoïde (Planche 3), p. 53. — A. Demianowicz: Die Landisopoden (*Isopoda terrestria*) Bessarabiens. II. Teil, p. 67. — L. K. Pawłowski: *Drilophaga bucephalus* Vejdovský, ein parasitisches Rädertier, p. 95. — Z. Koźmiński: Über die morpologische Gruppierung der Arten des Subgenus *Cyclops* (Planche 4), p. 105. — R. Grabda: Recherches sur un parasite de l'écrevisse *Potamobius fluviatilis* L.), connu sous le nom de *Psorospermium haeckeli* Hlgd. (Planche 5), p. 123. — J. Wiszniewski: Les mâles des Rotifères psammiques (Planche 6), p. 143. — J. Jarocki: Two new hypocomid ciliates, *Heterocineta janickii* sp. n. and *H. lwoffi* sp. n., ectoparasites of *Physa fontinalis* (L.) and *Viviparus fasciatus* Müller, p. 167.— M. Wierzbicka: Les résultats du croisement de certaines formes du groupe de *Cyclops strenuus* (sensu lato) (Planches 7—8), p. 189. — M. Gieysztor: Über die *Dalyellia viridis*-Artengruppe (*Rhabdocoela*), p. 207. — Zdz. Raabe: Weitere Untersuchungen an einigen Arten des Genus *Conchophthirus* Stein (Planches 9—10), p. 221. — K. Gajl: »*Branchinecta paludosa*« aus der Tatra als eine neue Art betrachtet; ihre Morphologie, Ökologie und geographische Verbreitung (Planches 11—12), p. 237. — M. J. Janicki: Contribution à la biologie de *Dioctophyme renale* (Goeze 1782) (Planche 13), p. 279. 10·—

Mémoires de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres. *Classe des Sciences Mathématiques et Naturelles. Série B: Sciences Naturelles.*

— N° 7. Cracovie 1935, 8°, p. 41+1 tabl.

Contenu: J. Tur: Recherches sur les neoplasmoïdes embryonnaires. (Badania nad neoplazmoidami zarodkowemi). 2·50

Mémoires de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres. *Classe de Médecine.* Vol. I, fasc. 1. Cracovie 1934. 8°, p. 205.

Contenu: H. Hoyer: Das Lymphgefässystem der Wirbeltiere vom Standpunkte der vergleichenden Anatomie. 6·—

Rocznik Polskiej Akademji Umiejętności. Rok 1933/34. Kraków 1935, 16°, str. LXXI + 179.

POSIEDZENIE PUBLICZNE
POLSKIEJ AKADEMJI UMIEJĘTNOŚCI
DNIA 22 CZERWCA 1935 R.

PRZEMÓWIENIE
PREZESA STANISŁAWA WRÓBLEWSKIEGO

Pierwsze to dziś publiczne posiedzenie Akademji po śmierci Wielkiego Człowieka, która Polskę okryła żałobą. Śp. Józef Piłsudski, pierwszy Marszałek Polski cały swój genjusz poświęcił Ojczyźnie. Walczył o jej wolność, kiedy walka wszystkim wydawała się beznadziejna; On jednak przewidział przyszłość, ową pozornie beznadziejną walką rozbudził w narodzie i skupił około Siebie najdzielniejsze jego siły, aby, gdy chwila nadeszła, upomnieć się z orężem w ręku o prawo Polski do wolności — a kiedy ten cud się dokonał i kiedy w zaraniu wolnego bytu nawałnica z wschodu groziła powrotem niewoli, nowym cudem uchronił odrodzoną Polskę od zagłady. Ale odzyskanie i utwierdzenie niepodległości nie dały jeszcze Państwu Polskiemu tego stanowiska wielkiego mocarstwa, do którego miało prawo i ze względu na tradycję historyczną i ze względu na swe warunki rozwoju; owszem, nawet wśród przyjaciół nie brakło takich, którzy widzieli w Polsce tylko »państwo sezonowe«. Marszałek Józef Piłsudski otwarł dla tego państwa drogę do potęgi i prowadził je po tej drodze zawsze czujnym, niestrudzonym wysiłkiem, zdobywając dla niego z każdym rokiem więcej należnego miejsca na arenie świata. Kilka dopiero tygodni od

Jego zgonu, ale widocznem już dzisiaj, że około wielkiej tej postaci historycznej owinie się jedna z tych legend, które stają się skarbami narodów i niespożytą dają im odporność; tworzy się ona w naszych oczach z takich urywków z życia Marszałka Piłsudskiego, jak wymarsz z Krakowa pierwszej brygady czy niezapomniany zeszłoroczny przegląd polskiej konnicy na krakowskich błoniach, z pośmiertnej Jego drogi na Wawel, z hołdu, jaki Mu składa cała Polska, wznosząc kopiec Piłsudskiego w sąsiedztwie kopca Kościuszki. Niech do hołdu tego dołączy się chwila milczenia w tej Akademji, która od początku istnienia nie liczyła się z granicami zaborów, ale dopiero po wyzwoleniu mogła sięgnąć po nazwę Polskiej Akademji.

*
* *

Otwierając posiedzenie dziękuję bardzo serdecznie tym, którzy raczyli zaszczycić je obecnością, przedewszystkiem ks. Wiceministrowi Żongołłowiczowi, który zechciał podjąć dla nas trud przyjazdu; osobno składam podziękowanie Dostojnemu Księciu Metropolicie, Panom Przedstawicielom władz i urzędów świeckich i duchownych, Prezydjum Miasta Krakowa. Panom Przedstawicielom Towarzystw Naukowych oraz Panu Przedstawicielowi Akademji Literatury. Głównym punktem programu jest sprawozdanie z prac Akademji w ostatnim roku, które za chwilę przedstawi Czcigodnym Państwu Pan Sekretarz Generalny; ja wspomnę tylko o dwóch faktach, które wydają mi się świadectwem, że wzajemny stosunek między Rządem Państwa i społeczeństwem a Akademją kształtuje się tak, jak kształtować się powi-

nien. Rząd Państwa przyszedł pracom naszym wydatniej z pomocą, niż w latach poprzednich, a znacznego zasiłku udzielił Akademji na wydawnictwo Encyklopedji Polskiej. Miałem już na tem miejscu sposobność zaznaczyć że do wydawnictwa tego przywiązuję szczególną wagę, bo przez nie Akademja czyni dostępnemi i przystępnemi społeczeństwu wyniki długoletnich badań naukowych, a przez to zaspakaja jedną z najszlachetniejszych jego potrzeb — pragnienie wiedzy — i przyczynia się do podniesienia jego kultury. Dla praktycznych zadań państwa taki np. tom o prehistorji, który właśnie dzięki temu zasiłkowi niebawem będzie można wydać, niewiele przyniesie pożytku; tem większa nasza wdzięczność, że Rząd docenia wartość nauki czystej i także nad nią roztacza opiekę. Drugi fakt to wczorajsze otwarcie Gabinetu Rycin. Naukowe zorganizowanie Gabinetu i rozpoczętych w nim wystaw — to otwarcie szerokiej publiczności dostępu do ważnego odcinka historji sztuki, jednej z tych nauk, które najłatwiej przenikają w społeczeństwo i najmocniej wpływają na podniesienie kultury. Że gabinet ten można było stworzyć, zawdzięcza Akademja tylko ofiarności społeczeństwa: tych wszystkich, którzy na obczyźnie składali Bibljotece Polskiej w Paryżu skarby sztuki z myślą o ojczyźnie, tych wszystkich, których dary pozwoliły nam uzupełnić zbiory paryskie, wreszcie Eleonory z Hussarzewskich ks. Lubomirskiej, która darowała Akademji dom, mieszczący w sobie Gabinet Rycin. Ofiarodawczyni, która tak świetnie odnowiła tradycje rodzinne — w rocznikach naszych zapisane są ogromne zasługi Jerzego ks. Lubomirskiego przeszło 60 lat temu około przekształcenia dawnego

Towarzystwa Naukowego na dzisiejszą Akademję — pozwalam sobie raz jeszcze złożyć gorące podziękowanie. Oby ta wymiana dóbr materjalnych jednostek na dobra duchowe narodu za pośrednictwem naszej instytucji jak najszersze przybrała rozmiary!

Zwykły bieg spraw ludzkich przerzedził i w tym roku szeregi naszych członków. Pamięć ich uczci podług dawnego zwyczaju Pan Sekretarz Generalny; ja pragnę wspomnieć jedynie o ciężkiej stracie, jaką Akademja poniosła przez śmierć śp. Jana Michała Rozwadowskiego. Wspominam o nim nie dlatego, że był przez szereg lat prezesem Akademji i że wówczas jako sekretarz generalny miałem zaszczyt pracować z nim razem, i nawet nie dlatego, że był jednym z największych mistrzów języka polskiego w mowie i piśmie, lecz dlatego, że był uczonym największej miary i szerokiej w świecie sławy, którym słusznie chlubiła się nasza instytucja. Śmierć jego wyrządziła nauce polskiej niezmierną szkodę, bo zabrała go w pełni sił twórczych; uratować co można z prac, których nie zdążył wykończyć, jest obecnie celem najusilniejszych starań Akademji.

Miejsce starszych, którzy odchodzą, zajmują młodsi; za chwilę Pan Sekretarz Generalny ogłosi nazwiska tych, których świeżo powołaliśmy do naszego grona. Niełatwe przed młodszem pokoleniem Akademików stoją zadania. Coraz częściej i coraz natarczywiej odzywają się wśród nas głosy, domagające się, aby Akademja w odrodzonej Polsce rozszerzyła swój zakres działania, ale wpływ swój na rozwój nauki polskiej uczyniła żywszym i więcej bezpośrednim, niż miała dotąd, kiedy

przedewszystkiem popierała i ułatwiała samorzutną pracę twórczą. Porusza się te sprawy w rozmowach członków, rozważa się je na posiedzeniach Wydziałów, ale są one trudne i delikatne; trudne już dlatego, że jak każda twórczość, tak i twórczość naukowa, niechętnie daje narzucać sobie kierunek; delikatne już dlatego, że dotąd rozwój nauki opierał się głównie o katedry i zakłady szkół akademickich, a system ten, który niebylejakie dawał owoce, należałoby dopiero sharmonizować z więcej bezpośrednim wpływem Akademji. Widzę tu na każdym kroku przeszkody, ale mimo to nie wątpię, że zapał i energja młodszych w połączeniu z rozwagą i doświadczeniem senjorów potrafią znaleźć właściwą drogę: nie zataić niczego, co już okazało się dobrem i pożytecznem, a jednak związać mocniej wszystkich, którym rozwój nauki polskiej leży na sercu, i przez ten związek wydatniejszemi uczynić wyniki pracy jednostek.

A teraz podług programu oddaję głos Panu Sekretarzowi Generalnemu.

Sprawozdanie Sekretarza Generalnego P. A. U.
Stanisława Kutrzeby
za czas od czerwca 1934 do czerwca 1935 r.

Rok ubiegły smutno się zapisał w dziejach naszej Akademji; poniosła ona niesłychanie bolesne straty wśród swoich członków, niektóre wprost niepowetowane. Taką niedającą się powetować stratę poniosła Akademja przez śmierć b. prezesa Jana Michała Rozwadowskiego. Był to nietylko największy dotąd obok Baudouina de Courtenay polski językoznawca, ale jeden z najgłębszych polskich uczonych humanistów i uczonych wogóle. Językoznawca niezwykłych horyzontów, pracował przedewszystkiem na polu bardzo wielu języków indoeuropejskich, od indyjskiego do celtyckiego, ale także na polu języków nieindoeuropejskich, czyto samodzielnie, czy przynajmniej pewnie się w nich orjentując. Znakomity filolog klasyczny, gorliwie się też zajmował językami słowiańskiemi. Pomimo olbrzymiej pracy na tylu innych polach bardzo wiele jej też poświęcił polszczyźnie, w którą wejrzał i którą zrozumiał jak nikt inny; znał ją filologicznie i lingwistycznie, i nietylko jej historję, ale i dialektologję, wnikając subtelnie zarówno w strukturę gramatyczną, jakoteż etymologicznie w słownik, sam zresztą będąc jednym z najpierwszych pol-

skich stylistów. Etymologjami nazw rzek słowiańskich sięgał głęboko w naszą prehistorję. Przez rozważanie zjawisk najrozmaitszych języków dochodził do ogólnej filozofji mowy i dawał nowe ujęcia w rodzaju zasady dysautomatyzacji, wiecznej konieczności zmiany, odświeżania języka. Toteż był czemś o wiele większem, niż doskonałym uczonym pewnego działu — i dlatego w Akademji w bardzo wielu zakresach nie do zastąpienia. Był członkiem redakcji Kwartalnika Filozoficznego, przewodniczącym Komisji Etnograficznej i Orjentalistycznej, a jako człowiek niezwykłej kultury był idealnym przewodniczącym różnych przedsięwzięć praktycznych, np. Komitetu Ortograficznego, czyto delegatem do międzynarodowych unij naukowych. Przez wszystkie 32 lat swego członkostwa Akademji nietylko czynnie wspomagał różne działy jej badań, ale też nadawał jej pracom ogólny kierunek. Nic też dziwnego, że — nigdy nieżądny zaszczytów — został jednak wybrany tej Akademji prezesem, z któregoto stanowiska ku ogólnemu naszemu żalowi ustąpił.

W Wacławie Sobieskim, członku czynnym Wydziału historyczno-filozoficznego, nauka polska straciła jednego z najwybitniejszych historyków: znakomity znawca szczególnie epoki przełomu dziejowego na rozgraniczu epoki jagiellońskiej i elekcyjnej, dał w tej dziedzinie szereg doskonałych studjów na szerokiem tle powszechnodziejowem oraz wydawnictw źródłowych (t. I—II Archiwum Jana Zamoyskiego). Nie zasklepiając się jednak w tej epoce, kierował zainteresowania swoje zarówno w czasy piastowskie, jak i do najnowszej historji wieku XIX. Świetny stylista, umiał

łączyć gruntowną metodę badania z żywem i zajmującem opowiadaniem. Jako długoletni profesor historji powszechnej na Uniwersytecie Jagiellońskim wychował szereg uczniów o znanych już dziś nazwiskach w literaturze historycznej. Gorąco przywiązany do ziem zachodnich Rzeczypospolitej, poświęcił szereg książek i broszur problemowi śląskiemu a zwłaszcza pomorskiemu, którego był wytrawnym znawcą.

Z członków zagranicznych tegoż Wydziału zmarło dwóch, niepospolicie wybitnych, a szczerych Polski przyjaciół.

Rajmund Poincaré, adwokat i polityk francuski, kilkakrotny minister i premjer, w czasie wojny prezydent Republiki Francuskiej, jeden z najwybitniejszych jej polityków. Przyjaźń jego dla Polski i wielkie zasługi, oddane sprawie wskrzeszenia jej państwowości, są powszechnie znane. Członkiem Akademji naszej został jeszcze w r. 1921, nietylko w głębokiem uznaniu tych zasług, ale także jako wybitny uczony, historyk, autor szeregu poważnych studjów z zakresu historji politycznej, które ukoronował własnemi czterotomowemi pamiętnikami p. t. »W służbie Francji«.

Emil Bourgeois, członek Akademji paryskiej, profesor honorowy Sorbony i paryskiej Szkoły Nauk Politycznych, zyskał sobie swojemi pracami w dziedzinie historji dyplomatycznej XVIII i XIX w. jedno z miejsc naczelnych w historjografji francuskiej. Po wojnie światowej wydał dzieło o przyczynach tejże i odpowiedzialności za nią. W studjach swoich niejednokrotnie potrącał o dzieje narodu polskiego, któremu okazywał zawsze wiele najszczerszej sympatji. Objawy

tej sympatji mieliśmy sposobność niejednokrotnie stwierdzić w osobistem zetknięciu się z tym człowiekiem głębokiej wiedzy i wysokiej kultury, w czasie parokrotnych jego gościn w Polsce, i tu w Krakowie.

Z członków korespondentów Wydziału historyczno-filozoficznego ubył Michał Hruszewski, profesor Uniwersytetu Lwowskiego w latach 1894—1914, wieloletni na Ukrainie prezes Towarzystwa Naukowego im. Szewczenki. Po wojnie odegrał dużą rolę polityczną i w organizowaniu życia naukowego na Ukrainie; wywieziony w r. 1930 do Moskwy, dotknięty utratą wzroku, skończył życie na Kaukazie. Najwybitniejszy z historyków ukraińskich, pozostawił po sobie 9-tomową historję Ukrainy-Rusi i 5-tomową Historję ukraińskiej literatury. Członkiem korespondentem Akademji był od r. 1895; nie utrzymywał z nią jednak bliższych stosunków.

Nietylko polska, ale wszechświatowa nauka poniosła niepowetowaną stratę przez śmierć Marji ze Skłodowskich Curie, członka zagranicznego Wydziału matematyczno-przyrodniczego naszej Akademji. Wiadomo wszystkim, jak przełomową rolę w naukach ścisłych odegrało odkrycie nowych pierwiastków polonu i radu, dokonane przez tę genjalną badaczkę. Nauka o transmutacji pierwiastków została przez te badania otwarta naoścież i stanowi odtąd jeden z najważniejszych i najbardziej fascynujących rozdziałów fizyki i chemji. Odkrycia te okazały się również pożytecznemi w medycynie, albowiem promienie radu stały się ważnym środkiem pomocniczym w zwalczaniu wielu chorób, zwłaszcza raka. Jakkolwiek zostały one dokonane zagranicą, gdzie Skłodowska-Curie spędziła

większą część swego życia, to jednak znakomita nasza rodaczka nie straciła związku ze swą ojczyzną. Dała temu wyraz nietylko przez nazwę nadaną jednemu z odkrytych pierwiastków, lecz również przez żywy współudział w stworzeniu Instytutu Radowego w Warszawie, który obdarzyła znaczną ilością radu.

Do tegoż Wydziału należał jako członek zagraniczny Bohuslav Brauner, wybitny uczony czeski, zmarły w sędziwym wieku w Pradze. Zdobył sobie sławę pracami nad pierwiastkami ziem rzadkich, zwłaszcza zaś nad wyznaczaniem ich ciężarów atomowych. Badając własności pierwiastków tej grupy w zależności od ich położenia w układzie perjodycznym, współdziałał niegdyś w tym ważnym zakresie zagadnień ze słynnym Mendelejewem, który zasługi jego wysoko oceniał. Zmarły oddał doniosłe usługi nauce w zakresie chemji nieorganicznej i fizycznej.

Wydział lekarski stracił dwóch członków. Członek czynny Antoni Gluziński był profesorem trzech pokolei uniwersytetów: w Krakowie, Lwowie i Warszawie. Prace naukowe Gluzińskiego dotyczyły zrazu fizjologji, później zaś — prócz przejściowego okresu badań z zakresu patologji eksperymentalnej, z którego ogłosił cenną monografję o gorączce — wszystkie, bardzo liczne prace dotyczyły nauki o chorobach wewnętrznych. Na tem polu główne miejsce zajmują badanie i leczenie chorób żołądka, które do tego stopnia zajęły wybitne miejsce w literaturze światowej, że jedna z metod, opracowanych przez Gluzińskiego, dodziśdnia nosi w literaturze zagranicznej jego nazwisko. Druga ważna grupa badań Gluzińskiego dotyczyła

chorób narządu krążenia, z tego zakresu pozostawił Gluziński również syntetyczną monografję, wydaną w zbiorowem dziele pod redakcją Jaworskiego. Inna wreszcie grupa prac Gluzińskiego stanowi cenny przyczynek do badań chorób krwi. Gluziński wywarł ogromny wpływ zarówno na wykształcenie większości lekarzy polskich, jak i na ruch naukowy w zakresie swojej specjalności. Szeroki pogląd Gluzińskiego na cały zakres nauk lekarskich, temperament badacza, niepospolite zdolności dydaktyczne działały zapładniająco na wielki zastęp młodych pracowników, a długi jego żywot i niesłabnąca do ostatnich lat życia energja sprawiły, że był on żywym łącznikiem między nowoczesnemi kierunkami naukowemi, a tradycją znakomitych polskich klinicystów doby ubiegłej, których był godnym następcą.

Wacław Karaffa-Korbutt, urodzony jako syn powstańca z 1863 r. na Syberji, przeważną część życia spędził w Rosji, zawsze jednak polskość swoją wyraźnie zaznaczał. Zaraz po wielkiej wojnie powołał go na katedrę Uniwersytet Wileński, potem Jagielloński; jednakże dopiero w r. 1922 zdołał powrócić, by objąć stanowisko profesora Uniwersytetu Stefana Batorego. W r. 1932 został członkiem korespondentem Akademji. Pozostawił jako owoc swej naukowej działalności przeszło setkę prac z różnych działów higjeny, zwł. higjeny społecznej i higjeny pracy, oraz dwa duże doskonale opracowane dzieła. Należał do czołowych reprezentantów nauki higjeny nietylko w kraju; obok wielkich zalet umysłu i serca cechowała go jako czło-

wieka niezwykła skromność i prostota oraz kryształowy charakter.

Cześć ich pamięci.

Rok ubiegły był dla Polskiej Akademji Umiejętności jednym z najcięższych pod względem finansowym; nieurodzaj, powódź, nie oszczędziły jej majątków, co wpłynęło na obniżenie się zwykłych, podstawowych dochodów Akademji, i tak od kilku lat niskich spowodu złych cen na płody gospodarstwa rolnego i leśnego. Mimo to, dzięki najdalej posuniętym oszczędnościom oraz pomocy — głównie ze strony Państwa i Funduszu Kultury Narodowej — można było pracę wydawniczą i badawczą prowadzić w normalnych rozmiarach. Zestawia dokładnie jej wyniki Sprawozdanie za okres od czerwca ubiegłego roku, znajdujące się w rękach naszych Czcigodnych Gości. Tu wskażę tylko na najważniejsze fakty.

Z wielkiego wydawnictwa Encyklopedji Polskiej ukazał się przed kilku dniami tom pierwszy Dziejów Literatury Pięknej w ponownem opracowaniu; złożyły się na niego rozdziały, opracowane przez profesorów: *A. Bruchnalskiego*, *T. Sinkę*, *Juljana Krzyżanowskiego*, *A. Brücknera i J. Chrzanowskiego*; w druku jest tom drugi, który wyjdzie w jesieni, a zawierać będzie rozdziały, napisane przez profesorów: *M. Kridla*, *A. Brücknera*, *M. Szyjkowskiego*, ś. p. *B. Gubrynowicza*, *Z. Szweykowskiego* i *J. Bystronia*. Dzięki specjalnej pomocy ze strony Pana Ministra W. R. i O. P. można było przyspieszyć opracowywanie trzech dalszych

części Encyklopedji, które obejmą: prehistorję, obyczaj i historję wojskowości; dwie pierwsze pójdą do druku w najbliższym czasie, rękopisy do tomu o historji wojskowości mają być oddane w ciągu zimy. — Ukazał się tom XXX wielkiej Bibljografji Polskiej *K.* i *St. Estreicherów*, który objął wykaz reszty druków autorów na literę *Sz*; znacznie już naprzód postąpił druk następnego tomu XXXI, który zawierać będzie dzieła pisarzy na *T.* — Wkrótce po zeszłorocznem posiedzeniu publicznem wydano Atlas językowy polskiego Podkarpacia w opracowaniu dra *M. Małeckiego* i czł. *K. Nitscha*, obejmujący 500 map, oraz Kazania Świętokrzyskie w facsimile z objaśnieniami czł. ś. p. *J. Łosia* i czł. *Wł. Semkowicza.* Oddana została do druku Mapa obszaru litewskiego w Polsce, opracowana przez prof. *O. Chomińskiego.* — Wydano trzeci tom Komedyj Plauta w tłomaczeniu czł. *G. Przychockiego.* — Kończy się drukować wydawana wspólnie z *Węgierską Akademją Nauk* (w języku francuskim) duża księga, obejmująca przedstawienie działalności króla Stefana Batorego w opracowaniu historyków węgierskich i polskich. — Bliski już końca druk Kodeksu katedry i diecezji wileńskiej, przygotowany przez czł. ks. *J. Fijałka* i czł. *Wł. Semkowicza.* — Rozpoczął się druk tomu drugiego Cracovia artificum, który w całości gotowy do wydania znalazł się w papierach, pozostałych po ś. p. czł. *J. Ptaśniku*; zawiera zapiski z ksiąg miejskich krakowskich z XVI wieku do dziejów życia artystycznego Krakowa, tak wówczas bujnego. — Na obchód dwutysięcznej rocznicy urodzin

Horacego przygotowuje się już drukująca się Księga o Horacym, która obejmie prace filologów polskich pod redakcją czł. *L. Sternbacha.* — Z działu nauk matematyczno-przyrodniczych wymienić należy — poza zeszytami Bulletinów Wydziałów III i IV, zawierających kilkadziesiąt prac, przedstawionych na tych Wydziałach — dwa duże osobne dzieła: wydany przed trzema miesiącami prof. *A. Łomnickiego* tom pierwszy Rachunku różniczkowego i całkowego dla potrzeb fizyków i przyrodników oraz kończący się drukować tom pierwszy Anatomji patologicznej szczegółowej czł. *W. Nowickiego.*

Nie wymieniam tutaj poszczególnych numerów i zeszytów Rozpraw Wydziałów oraz Prac Komisyj: orjentalistycznej (nr 17, 18 i 19), historji sztuki (t. VI z. 2), językowej (nr 23), Prac ekonomicznych (nr 11 i 12) i t. d., które ukazały się w druku lub drukują się; chcę tylko zaznaczyć ukazanie się wydawnictw większych rozmiarami; są to: dra *J. Metallmanna*: Determinizm nauk przyrodniczych (tom pierwszy), dra *I. Kotowej* wydanie »Transakcji mojego życia Anny Stanisławskiej« (w Bibljotece Pisarzy Polskich nr 85) i duży tom III Prac Komisji Atlasu historycznego Polski.

W zakresie planowej, zorganizowanej pracy wysuwa się na czoło dotychczasowemi wynikami opracowywanie we wszelkich kierunkach Śląska, a to dzięki bardzo wydatnej pomocy finansowej, przyznawanej corocznie dzięki inicjatywie wojewody dra M. Grażyńskiego przez Sejm Śląski, a uzupełnionej w roku ubiegłym — specjalnie dla celów badań nad węglem —

przez subwencje Unji Polskiego Przemysłu Górniczo-Hutniczego oraz — dzięki poparciu dyr. *Pechego* — Funduszu górniczo-hutniczego na cele zawodowo-społeczne Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Niedługo dobiegnie końca druk tomu III Historji Śląska do końca XIV wieku, który obejmuje przedstawienie rozwoju sztuki w najszerszem tego słowa znaczeniu (wraz z sfragistyką, numizmatyką i heraldyką) w opracowaniu czł. *Wł. Podlachy,* dra *M. Gębarowicza*, dyr. *Wł. Dobrowolskiego*, dyr. *M. Gumowskiego* i dra *S. Mikuckiego*; w przygotowaniu tom II, który obejmie historję społeczną. Wydany został zeszyt 1 Prac prehistorycznych, zestawiający rezultaty badań terenowych w tym zakresie, podjętych w r. 1933 przez czł. *St. Kostrzewskiego*, czł. *J. Antoniewicza*, dyr. *R. Jakimowicza* i dra *J. Żurowskiego*; przygotowany do druku zeszyt 2, przedstawiający rezultat prac, dokonanych w lecie 1934 r. przez czł. *J. Kostrzewskiego* i dyr. *R. Jakimowicza.* Gotowy do druku Atlas grodzisk i zamczysk na Śląsku polskim. W ciągu ubiegłego lata podjęto badania antropologiczne ludności powiatu pszczyńskiego, prowadzone przez prof. *K. Stołyhwę*, które będą kontynuowane w ciągu bieżącego lata. Przygotowują się monografje: dyr. *Wł. Dzięgiela* o utracie księstw raciborskiego i opolskiego przez królowę Ludwikę Marję w r. 1666, dra *St. Nowogrodzkiego* o rządach królewicza Zygmunta jako księcia głogowskiego (1499—1506) i dra *H. Barycza* o związkach Śląska z Uniwersytetem Jagiellońskim od XV do XVII wieku. Prowadzi się badania językowe na miejscu; odpisano bardzo ciekawy

językowo rękopis z XVII w., znaleziony w Landeshut, a obejmujący kilkadziesiąt polskich kazań pastora Neviusa. Ogłoszono bogato ilustrowany tom I Prac etnograficznych, obejmujący mgra *M. Gładysza* Zdobnictwo drzewne górali w Beskidzie śląskim; przygotowuje tenże autor tom drugi o zdobnictwie metalowem. Wydano numer 1 Prac ekonomicznych; docent *St. Schmidt* kończy żmudne a ważne praktycznie badania statystyczne (na wzór prac amerykańskich) nad zaopatrywaniem Śląska w mleko. Wydaniu Mapy geologicznej Beskidów śląskich przeszkodził tylko przykry przypadek złamania nogi przez jednego ze współpracowników; prawie gotowa jest Mapa zagłębia węglowego, opracowana przez *L. Kowalskiego.* Wydano dwa zeszyty Prac geologicznych, z których pierwszy, po francusku ogłoszony, zawiera pierwszą część ogromnie także pod względem praktycznym ważnych prac stratygraficznych dra *J. Zerndta* o megasporach Zagłębia Śląskiego. Prace geologiczne prowadzone są pod kierunkiem czł. *Jana Nowaka.* Podjęto też badania z zakresu gleboznawstwa oraz botaniczno-zoologiczne. Wytężona praca szeregu współpracowników, pozostająca pod ogólnym kierunkiem czł. *Wł. Semkowicza* jako sekretarza Komitetu śląskiego P. A. U., posiadająca silną podstawę finansową, pozwala spodziewać się, iż w niedługim czasie polska część Śląska opracowana zostanie tak dokładnie, jak żadna inna dzielnica.

Do wielkich przedsięwzięć Akademji należy wydawnictwo Polskiego Słownika Biograficznego, obliczone na 20 tomów. Po żmudnem przygotowa-

niu wykazu nazwisk, które mają wejść do Słownika, w połowie roku ubiegłego zaczęto zamawiać artykuły i w pierwszych dniach stycznia ukazał się pierwszy zeszyt Słownika, poczem 1 marca — drugi i 1 maja — trzeci. W tych trzech zeszytach pomieszczono 527 życiorysów Polaków lub obcych, ale w Polsce i dla Polski pracujących, od X stulecia do ostatnich dni, od *Abakanowicz* do *Baranowski*, każdy pisany przez specjalistę i podpisany przez autora (z wyjątkiem niewielu, pochodzących od redakcji); autorów tych z całej Polski, którzy do czterech pierwszych zeszytów nadesłali artykuły, jest 367. Każdy nadesłany życiorys dokładnie jest przeglądany przed drukiem, by zapewnić najpełniejszą charakterystykę osoby i najzupełniejszą objektywność w jej ujęciu. Słownik przyjęła krytyka i prasa bardzo przychylnie, uznając ogromną jego potrzebę i wysoki poziom. Tylko kryzysowi przypisać należy, że nie osiągnęliśmy jeszcze odpowiedniej cyfry prenumeratorów, któraby zapewniła Słownikowi silne podstawy finansowe; a wszakże kwota zł. 25 za tom rocznie, złożony z pięciu zeszytów po 96 stron każdy (w dwóch kolumnach), jest chyba zgoła niewysoka.

Po wstępnych pracach przygotowawczych rozpoczęto w lipcu roku ubiegłego rozkopywanie górnej części Kopca Krakusa. Trwała ta praca do końca listopada; usunięto górną część kopca, t. zw. czapkę, poczem miano przystąpić do kopania leja, by się dostać do wnętrza kopca i tam wydrzeć mu jego tajemnicę. Stwierdzono przez badanie znalezisk, iż kopiec nie mógł powstać wcześniej, jak w drugiej połowie pierwszego tysiąclecia przed Chrystusem. Okazało się,

iż szczyt zmienił już w czasie zaborów swój wygląd przez usunięcie nawet fundamentów Męki Pańskiej czy kapliczki, która się znajdowała na jego szczycie, i przez nadsypanie. W głębokości dwóch metrów natrafiono na korzenie olbrzymiego dębu — może świętego niegdyś — później ściętego, może w czasie przyjęcia chrześcijaństwa. Przy dalszych robotach, już z wiosną obecnego roku, natrafiono na nieprzewidywaną trudność; okazało się, iż w głębszych pokładach kopiec składa się nie z szutru związanego ziemią, ale z lotnego piasku; trzeba było zmienić konstrukcję leja, rozszerzyć otwór górny, t. j. jeszcze nieco skopać czapkę, bo ściany leja przy piasku muszą być mniej spadziste. Dokonano tego po dokładnem rozważeniu zagadnienia, w porozumieniu i za zgodą generalnego konserwatora p. *J. Remera*, który specjalnie w tej sprawie przyjeżdżał do Krakowa, przywożąc z sobą rzeczoznawcę arch. *H. Wąsowicza*. Nad stroną naukową badań czuwa specjalny komitet ściślejszy, bezpośrednio nad robotami docent dr *J. Żurowski* i — ze strony technicznej — inż. *F. Jakubik*; badania geologiczne, mineralogiczne i botaniczne podejmowali profesorowie: *J. Nowak*, *St. Kreutz* i *Wł. Szafer*, spiesząc zawsze Akademji z pomocą. Koszty, związane z tem przedsięwzięciem, pokrywa poseł Marjan Dąbrowski; ogromnem odciążeniem jest przyznanie Akademji dla pracy rozkopywania przez Fundusz pracy bezrobotnych, dzięki życzliwemu stanowisku w tej sprawie p. wojewody M. Kwaśniewskiego i Dyrekcji Funduszu.

Zakres działalności Akademji wciąż się rozszerza.

I znowu silnie się rozszerzył przez otwarcie nowej placówki naukowej, które w obecności zaproszonych gości nastąpiło wczoraj w południe. W domu im. Hussarzewskich, przy ul. Straszewskiego 27, darowanym Akademji przez księżnę Eleonorę Lubomirską z Przeworska dla upamiętnienia ustalenia granic Rzeczypospolitej w r. 1924, urządziła Akademja na I piętrze Gabinet Rycin. Posiada ich koło 40.000; częściowo nabyła je przed kilku laty, ze zbiorów po ś. p. Moszyńskim, częściowo przewiozła z Bibljoteki Polskiej w Paryżu, będącej jej własnością. Wspaniały to zbiór. Obecnie będzie udostępniony i dla pracy naukowej i dla szerszej publiczności. W czterech obszernych pokojach będą stale urządzane wystawy rycin; obecnie urządzono wystawę rycin angielskich z lat 1780—1825. Od dzisiaj ta wystawa otwarta jest dla publiczności, mianowicie we środy i niedziele od godziny 11 do 1-ej. Reszta ubikacyj obejmuje magazyn rycin oraz sale pracowniane. Dyrektorem jest czł. *J. Pagaczewski*, konserwatorem docent *A. Bochnak*, adjunktem dr *K. Estreicher*.

Dar księżnej Lubomirskiej umożliwił także lepsze pomieszczenie niektórych komisyj i komitetów Akademji, które dostały w tymże domu lokale, głównie na II piętrze. Tamże pomieszczono też nowo przy Akademji powstały od października 1934 r. Instytut Ekonomiczny. Do jego założenia pomogła walnie Fundacja Rockefellera, przyznając na kilka lat stałą wydatną subwencję. Zadaniem Instytutu jest praca nad pogłębieniem wiedzy ekonomicznej w seminarjach, do których dopuszczani są doktorzy, magistrzy i wy-

jątkowo starsi studenci, oraz prowadzenie samoistnych badań. Organem Instytutu są Studja Ekonomiczne, wydawane w języku angielskim lub ze streszczeniami angielskiemi, których zeszyt pierwszy właśnie się ukazał; drukuje się on darmo z mocy uchwały Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego w jego Drukarni. Dyrektorem Instytutu jest prof. *A. Heydel*, asystentem dr *W. Hagemajer*; nad kierunkiem działalności czuwa osobna Rada Instytutu.

Nim przejdę do działalności Akademji poza granicami Polski, jeszcze słów kilka muszę poświęcić jednemu zadaniu, które podjęła Akademja — głośnej sprawie reformy pisowni polskiej. Dużo o tej sprawie pisano także w prasie codziennej, często namiętnie, bardzo namiętnie, często bez dokładnego zapoznania się z tem, jak ta sprawa jest faktycznie postawiona. Akcję tę podjęła Akademja, by doprowadzić w porozumieniu z Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego jako najwyższą magistraturą szkolną do ustalenia pisowni, boć przecie nie może w jednolitem państwie istnieć niejednolita pisownia. Powołanemu w porozumieniu z Ministerstwem Komitetowi Ortograficznemu pozostawiła Akademja zupełną swobodę, dozwalając na omawianie wszelkich problemów, wszelkich wniosków. Niektóre szły bardzo daleko, były bardzo radykalne. To nie znaczy jednak, by miały to być jakieś dążenia Akademji. Każdy z członków Komitetu odpowiada za siebie; dlatego też ogłosi się drukiem protokoły obrad. Komitet złożony został nietylko z językoznawców czy filologów; wszak weszli do niego delegaci Ministerstwa, wszystkich wydziałów

Akademji, także więc matematyczno-przyrodniczego i lekarskiego, Polskiej Akademji Literatury, Akademji Nauk Technicznych, Towarzystw Naukowych w Warszawie, Lwowie, Poznaniu i Wilnie, Towarzystwa Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych, Związku Nauczycielstwa Polskiego, Stowarzyszenia Chrześcijańsko-Narodowego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych, Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek, Związku Dziennikarzy. Są wśród delegatów obok językoznawców i filologów historycy literatury i literaci, profesorzy i nauczyciele, dziennikarze, lekarze, przyrodnicy jak i technicy — wszyscy ludzie, znani ze swej wieloletniej pracy w różnych kierunkach. Regulamin tak został obmyślony, by nie mogło być żadnego zaskoczenia, ale też, by wszystkie punkty widzenia mogły być uwzględnione, przedyskutowane i ocenione. Ze starcia się zdań, można wierzyć śmiało, że wyjdzie reforma pożyteczna; a dziś już można powiedzieć: nie będzie żadnych innowacyj, burzących to, co było. Tak jak przystało na naród, który ma swój język literacki i piśmiennictwo istniejące od wieków, reforma będzie tylko reformą, ulepszeniem, ujednostajnieniem, licząc się w całej pełni z wiekową tradycją. A obejmie ona nietylko ortografję, ale także inne, nieustalone dotąd kwestje, jak używanie wielkich liter, znaków interpunkcyjnych, pisanie obcych nazwisk i t. d. Pracują nad tem komisje specjalne w Krakowie, Lwowie i Warszawie; dopiero po przygotowaniu przez komisje wniosków zbierze się drugie — po inauguracyjnem — plenarne posiedzenie Komitetu, na którem komisje przedłożą wnioski, które wszystkie będą jeszcze raz przedyskutowane.

Działalność Akademji nie jest obliczona tylko na granice Rzeczypospolitej — silnie poza nie wychodzi. Wydawnictwa swoje wysyła wszakże — na wymianę przeważnie — do 78 akademij i 909 instytucyj naukowych w 51 krajach całej kuli ziemskiej. Poza granicami też kraju posiada dwie stacje naukowe, których działalność stale jest żywa: w Rzymie i Paryżu.

Stacja naukowa w Rzymie stanowiła oddawna punkt oparcia dla badań historycznych, prowadzonych zwłaszcza w Archiwum Watykańskiem przez t. zw. Ekspedycję Rzymską Akademji, i w tym kierunku też przedewszystkiem kompletowano jej obfitą, wyborową bibljotekę dzieł historycznych. Z ramienia Ekspedycji pracował w Rzymie w roku bieżącym przez kilka miesięcy ks. prof. *T. Glemma* nad aktami do działalności nuncjuszów z końca rządów Zygmunta Augusta: Ruggiera i Portica. Na podstawie zebranych uprzednio materjałów drukuje się drugi tom aktów nuncjatury Commendoniego z czasów króla Batorego, w opracowaniu dyr. *E. Kuntzego*, oraz tom Monumenta Vaticana, mający objąć lata z czasów Bonifacego IX, w opracowaniu dra *E. Długopolskiego*. Przed kilku laty przybył nowy dział — do historji sztuki, oparty o olbrzymi zbiór fotografij dzieł sztuki, darowany przez ś. p. K. Lanckorońskiego. Tego roku przybył wreszcie dział trzeci: rodzina ś. p. prof. *B. Gubrynowicza* darowała cenną, po nim pozostałą bibljotekę (koło 3.000 tomów), obejmującą dzieła tyczące się historji literatury polskiej; z działu tego korzystać będą przedewszystkiem Włosi, literaturą polską się zajmujący, których coraz przybywa. — Już w roku ubiegłym zorgani-

zowała Akademja w Stacji Rzymskiej — przy poparciu Ministerstwa Spraw Zagranicznych i p. ambasadora A. Wysockiego — cykl odczytów; wygłosili je polscy uczeni, specjalnie do Rzymu wysłani. W zimie bieżącego roku dwa dalsze wygłosili: czł. *M. Handelsman* o roku 1848 we Włoszech w związku ze sprawą polską, i czł. *St. Wędkiewicz* o stosunkach literackich Włoch i Polski po roku 1870. Odczyty te będą drukowane w jednem z wydawnictw włoskich. Nadto odczyt o Panu Tadeuszu wygłosił prof. *Maver*.

Bibljoteka Polska w Paryżu zorganizowała w ubiegłym roku kilka akademij i wystaw: akademję i wystawę ku czci Lafayette'a w związku z uroczystościami, związanemi z setną rocznicą jego śmierci, wystawę pamiątek po Mickiewiczu, łączących się z obchodem rocznicy wydania Pana Tadeusza, akademję ku czci Maurycego Mochnackiego, dział polski na wielkiej wystawie: Deux siècles de gloire militaire française, oraz osobną wystawę w salach Bibljoteki portretów księcia Józefa Poniatowskiego. Trwałą pamiątką będą katalogi tych wystaw. Na 3 maja wygłosił odczyt czł. *I. Chrzanowski* o Lelewelu. Z zakresu pracy wydawniczej drukuje się tom aktów do misji d'Avaux w wydaniu dra *Tomkiewicza* i del. *Fr. Pułaskiego*; przygotowano do druku katalog rękopisów Bibljoteki, który obejmie trzy tomy. Przedewszystkiem zaś zorganizowano bardzo ważną placówkę pod nazwą Centre d'études polonaises à Paris; od początku tego roku prowadzone są w Bibljotece stałe wykłady z zakresu literatury polskiej przez znanego pisarza p. *Cazina* oraz z działu o Polsce współczesnej przez p. de *Mon-*

fort; uczniowie — ukończeni lub starsi studenci w liczbie kilkunastu — obok korzystania z wykładów opracowują tematy polskie (muszą umieć choć nieco po polsku) przy pomocy dwóch asystentów, po zdaniu egzaminów najlepsi otrzymują stypendja na wyjazd do Polski. W ten sposób wytworzy się sczasem znaczna ilość naukowych pracowników Francuzów, z literaturą i historją polską obeznanych. W przedsięwzięciu tem Akademji biorą udział także reprezentanci zarówno rządu, jak i społeczeństwa francuskiego; delegat francuskiego Ministerstwa Oświaty zasiada w dyrekcji obok delegata P. A. U. i delegata naszego M. W. R. i O. P., w Conseil de perfectionnement szereg francuskich członków naszej Akademji.

Wreszcie poza granice Państwa sięga działalność Akademji przez udział w międzynarodowych kongresach i uroczystościach naukowych, na które Akademja w miarę możności wysyła delegatów lub przynajmniej pisma. Największe znaczenie ma udział w unjach międzynarodowych, w których Akademja na mocy uchwały Rady Ministrów reprezentuje Rząd Rzeczypospolitej. W roku sprawozdawczym brał udział w posiedzeniu Conseil des Unions Scientifiques czł. *K. Kostanecki*, w Kongresie Unji fizycznej czł. *St. Pieńkowski* i czł. *Cz. Białobrzeski*, w zebraniu Union Académique czł. ks. *K. Michalski*, w posiedzeniu komitecie tejże Unji dla wydania tłumaczeń łacińskich Arystotelesa bardzo czynny jego współpracownik dr *A. Birkenmajer*. W miesiącach letnich tego roku odbędzie się szereg uroczystości i zjazdów; co do przeważnej ich liczby zapewniono udział reprezentantów Akademji;

właśnie wyjechał na jubileusz trzechsetnej rocznicy Akademji Francuskiej b. prezes *K. Kostanecki.* — W związku z należeniem do Union Académique podjęła Akademja wydanie polskich zeszytów do Corpus vasorum antiquorum; właśnie ukazał się w druku zeszyt drugi w opracowaniu dra *K. Bulasa*, zawierający reprodukcje waz antycznych ze zbiorów krakowskich; zeszyt trzeci i ostatni już jest w druku. W związku zaś z należeniem do Conseil des Unions Scientifiques wydaje Akademja Katalog polskiej literatury przyrodniczej; w ubiegłym roku wyszedł tom XVIII, obejmujący bibljografję za lata 1927—1930 w opracowaniu czł. *H. Hoyera.*

Obok własnych funduszy Akademja zarządza licznemi, niestety zdewaluowanemi obecnie funduszami, przeznaczonemi na specjalne cele. Jednakże z niektórych są pewne dochody. Tak w roku bieżącym można było przystąpić do nadania nagród: z funduszu im. E. i A. Jerzmanowskich w kwocie zł. 10.000, z funduszu im. Pr. Barczewskiego nagrody historycznej i za obraz, z funduszu im. H. Jasieńskiego za rzeźbę i za utwór muzyczny dla niemających jeszcze lat 35, wreszcie z funduszu im. F. Sommera za dzieło lekarskie. W jesieni będą nadane cztery, niewielkie jednak, stypendja z funduszów im. Katarzyńskiego i Stachowskiego. Z funduszu Odnowienia Zamku na Wawelu zakupiono za 1.500 zł. piękny puhar z kości słoniowej, rzeźbiony, roboty snycerza gdańskiego z XVII w. Kadaua i przekazano do zbiorów Zamku. Z fundacji im. D. i K. Abrahamowiczostwa jest do dyspozycji suma ponad

zł. 10.000, której użyje się na zakupno okazów na Zamek na Wawelu, gdy sprawa zatwierdzenia statutu została już załatwiona. Kilka subwencyj pracownikom naukowym, choć niewielkich, przyznano z funduszu im. Osławskiego.

Dwa duże fundusze z zapisów już powojennych pozwalają na wydatne wspieranie prac, wskazanych w testamentach ofiarodawców. Z funduszu im. Pawła Tyszkowskiego i w roku bieżącym przyznał Zarząd Akademji zł. 30.000 na publikacje przyrodnicze i lekarskie Akademji oraz zł. 20.000 na subwencje na badania lekarskie, głównie nad rakiem i chorobami wenerycznemi; rozdano tę kwotę między 19 pracowników z całej Polski, rezerwując pozostałość z przeszłego roku na druk prac, wykonanych z subwencyj. Z funduszu im. Władysława Fedorowicza, przeznaczonego na wydawnictwa rolnicze i stypendja dla studentów rolników, na dotację naukową przyznał Zarząd zł. 20.000; wypłaca się dziewięć stypendjów po 60—100 zł. miesięcznie, wydrukowano z tego funduszu tom drugi Pism zbiorowych ś. p. *Emila Godlewskiego* oraz drukuje się kilka monografij rolniczych. Wypłacono też w bieżącym roku — mimo ogromnych strat, poniesionych w majątkach tego funduszu spowodu powodzi — tytułem spłaty legatu rodzinie ofiarodawcy zł. 80.000; ponieważ prawie cały legat został w ten sposób spłacony, w następnych latach, po wyrównaniu poniesionej przez powódź straty, będzie mógł być fundusz naukowy na te cele znacznie podwyższony.

Kończąc, chcę wyrazić szczerą wdzięczność Aka-

demji za to poparcie, którego doznajemy, a to b. premjerowi prof. Leonowi Kozłowskiemu oraz p. ministrowi W. R. i O. P. Wacławowi Jędrzejewiczowi, zwłaszcza za przyznanie — już w bieżącym roku kalendarzowym — większej nadzwyczajnej dotacji na pokrycie zobowiązań z ubiegłego ciężkiego roku i na niektóre specjalne wydawnictwa. Również wdzięczność jesteśmi winni p. ministrowi S. Z. J. Beckowi i p. ambasadorowi A. Chłapowskiemu za opiekę i pomoc dla Bibljoteki Polskiej w Paryżu. Funduszowi Kultury Narodowej, kierowanemu przez dyr. St. Michalskiemu, zawdzięczamy znaczną pomoc na kilka ważnych przedsięwzięć i publikacyj. Serdecznie podkreślamy dar p. Marji Janoszyny 20.000 zł., złożony przez nią na rzecz Akademji przy sposobności regulowania sprawy legatów. Znaczną kwotę otrzymała Akademja od Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego z dochodów Drukarni. P. Borzykowski złożył zł. 2.000 w obligacjach pożyczki konwersyjnej z przeznaczeniem na badania celulozy. Pani Zofja Krasińska zrzekła się w zamian za dożywotnią rentę legatu, zapisanego jej przez ś. p. Gabrjela Krasińskiego. Dar zł. 1.000 otrzymała Akademja od p. Felicjana Dembińskiego-Cieszkowskiego na zinwentaryzowanie materjałów historycznych, zebranych przez ś. p. Augusta Cieszkowskiego. Mniejsze kwoty złożyli: czł. dr Mańkowski i p. Aleksandra Rząśnicka. Z darów *in natura*, jeśli tak rzec można, otrzymała Akademja bardzo piękną bibljotekę matematyczną, liczącą koło 8.000 numerów, ofiarowaną przez wdowę po jednym z członków Akademji, i to

z doskonałym przez nią sporządzonym katalogiem, od rodzin ś. p. członków: *St. Tomkowicza* i *J. Antoniewicza*, pozostałe po nich materjały, od p. Henryka Hofmana rękopisy Kajetana i Stanisława Koźmianów oraz zbiór kilka tysięcy listów. O niektórych innych subwencjach i darach wspomniałem już poprzednio. Wszystkim ofiarodawcom serdeczne składamy podziękowania.

Nauka ścisła o przyrodzie na tle ogólnych wartości kultury

przez

Czesława Białobrzeskiego

Odczyt wygłoszony na publicznem posiedzeniu Polskiej Akademji Umiejętności dnia 22 czerwca 1935 r.

Atmosfera duchowa, jaką oddychały przez wieki zwane średniemi ludy Europy, była wytworem cywilizacji grecko-rzymskiej i religji chrześcijańskiej. Obydwa te czynniki, które ukształtowały naszą europejską cywilizację, stopiły się harmonijnie w wielkiej syntezie filozoficzno-religijnej wieku XIII. Ale niebawem dalszy pęd nieukojonych poszukiwań ducha ludzkiego wyłonił z tej harmonji nowe przeciwieństwa, które doprowadziły do rozłamu w Kościele dotychczas powszechnym i do wyraźnego rozdziału myśli świeckiej z jednej strony i religijnej z drugiej.

Równocześnie obudziła się w bujnem życiu renesansowem namiętność dociekania tajemnic przyrody, która spoczątku, pragnąc natychmiast dojść do celu, wyładowała się w bezpłodnych usiłowaniach alchemików i adeptów białej i czarnej magji.

W XVI wieku nastąpiło otrzeźwienie; plejada umysłów genjalnych i ścisłych, rozpoczynająca się od

Kopernika i Galileusza a zakończona olbrzymią postacią Newtona, położyła fundamenty przyrodoznawstwa, ustalając zarazem potężną metodę naukowego badania, polegającą na opracowywaniu doświadczenia z pomocą form matematycznych. W dalszym ciągu, mówiąc o nauce o przyrodzie, będę miał na widoku głównie fizykę, jako naukę w dziedzinie przyrodoznawstwa podstawową: chemja współczesna też jest ściśle uzależniona od fizyki.

Niezmierne zdobycze opartego na tych podstawach badania naukowego przyniosły głęboką przemianę w atmosferze umysłowej ludów cywilizacji europejskiej, wysuwając na pierwszy plan naukę przyrodniczą.

W drugiej połowie wieku XIX filozofja została zepchnięta przez nauki szczegółowe na drugi plan i w kołach uczonych specjalistów rozpowszechniony był pogląd, odmawiający racji bytu ogólnym działom filozofji, jak np. metafizyce i nawet teorji poznania.

Naukowość w znaczeniu, jakie to pojęcie posiada w matematyce i przyrodoznawstwie, stała się w sferze duchowej, jeśli wyłączymy sztukę, najwyższym miernikiem wartości poznawczej. Zarazem panowało przekonanie, że najogólniejsze prawa zjawisk przyrody, sformułowane przez Newtona, są niewzruszone i poniekąd ostateczne. Już Kant zaznaczył, że jego celem w Krytyce czystego rozumu jest wyciągnięcie filozoficznych konsekwencyj z mechaniki Newtonowskiej, uważanej za niepodlegającą dyskusji podstawę przyrodoznawstwa.

W XX wieku sytuacja do gruntu się zmieniła: fizyka przebyła długi okres przesilenia, którego wynikiem jest jej przebudowa na nowych fundamentach,

głęboko różniących się od praw Newtona. Nie należy jednak stąd wnioskować, że dzieło Newtona straciło wartość: do rozległego, ale ograniczonego zakresu doświadczenia prawa mechaniki Newtonowskiej mogą być stosowane z całą pewnością, nie wyrażają natomiast zjawisk odbywających się w świecie atomów.

Ta nieoczekiwana w swych skutkach ewolucja fizyki posiada niewątpliwie głębokie i wielostronne znaczenie filozoficzne oraz skłania samych fizyków do zastanawiania się nad ogólnemi podstawami procesu poznawczego i sensem pojęcia rzeczywistości, czem oddawna zajmuje się filozofja.

Nader interesującem i dla dalszego rozwoju kultury ważnem jest pytanie, jaki wpływ wywrze zmieniona postawa myśli naukowej wobec rzeczywistości na atmosferę umysłową przodujących w cywilizacji ludów. Ażeby na to pytanie dać odpowiedź, postarajmy się wpierw zdać sobie sprawę w krótkim rzucie oka z ogólnego dorobku, jaki nauka ścisła wniosła do skarbnicy wartości kulturalnych.

Hierarchicznie niższą, ale najbardziej widoczną i imponującą, jest jej wartość praktyczna. Od maszyny parowej do oświetlenia elektrycznego, aeroplanu i radja ciągnie się nieprzeliczony szereg wynalazków, które dały człowiekowi taką władzę nad przyrodą, o jakiej nie roiła nawet bujna fantazja twórców bajek tysiąca i jednej nocy.

Wprawdzie w kołach ludzi o wysokiej kulturze słyszy się często klątwy, rzucane na maszynę i kulturę maszynową, z której pochodzi seryjna wytwórczość, nadprodukcja, szablonowość i automatyzacja. Istotnie

można przyznać, że kult maszyny niewiele wznosi się ponad poziom fetyszyzmu, świadcząc o ubóstwie duchowem jego wyznawców. Jednakowoż w tej nagonce, która i samą naukę zaczepia, jest sporo nieporozumień i, mówiąc otwarcie, braku zastanowienia.

Odkrycia naukowe i ich zastosowania wytworzyły niebywałe ułatwienie i urozmaicenie życia, których umiejętne wykorzystanie daje możność wznieść urok życia na poziom dawniej nieosiągalny. Dzięki postępom medycyny życie stało się przeciętnie dłuższem i zdrowszem, mniej wystawionem na cierpienia i strach. A przecież te postępy w ogromnej mierze są oparte na zdobyczach fizyki i chemji: dość wspomnieć, że największy, być może, bohater walki z chorobami, Ludwik Pasteur, był chemikiem i nie miał lekarskiego wykształcenia.

Słuszność niewątpliwą ma Bergson, którego przecież o kult maszyny posądzać niepodobna, gdy mówi, że człowiek nie wzniesie się ponad przyziemność inaczej, jak przy pomocy potężnych narzędzi; pragnąc oderwać się od materji, musi ją opanować.

Trudności i paradoksy naszej epoki są winą wadliwej organizacji, nieprzystosowania gospodarki społecznej do szybkiego rozwoju techniki.

W niemniejszym stopniu wina spada na złą wolę, panującą w stosunkach międzynarodowych, że zdobycze nauki stają się narzędziami niszczenia życia ludzkiego i dóbr nagromadzonych zabiegliwą pracą pokoleń. Ale czy za to można obarczać odpowiedzialnością naukę?

Bądźcobądź jedną z najważniejszych podstaw rozwoju kultury materjalnej i duchowej, jakoteż udostępnienia jej dla wszystkich ludzi, jest uwolnienie się z pęt przyrody przy pomocy nauki. Pod tym względem granic oznaczyć niepodobna: najśmielsze nadzieje są usprawiedliwione. Wspomniany przeze mnie myśliciel odważył się powiedzieć, że ludzkość potrafi, być może, zwyciężyć nawet śmierć.

Spróbujmy skolei scharakteryzować wartości duchowe, jakiemi wspaniały rozkwit nauki wzbogacił ludzkość. Omawiając ten temat, postaram się również zachować hierarchiczną kolejność wartości.

Wielkie utwory naukowe mają same w sobie wartość podobną do tej, jaka jest przywilejem dzieł sztuki. Wrażenia estetyczne z nich płynące są innego, być może, rodzaju, ale nie są niższe od tych wrażeń, jakich doznajemy podczas kontemplacji wizyj artystycznych, czyto malarskich, czy poetyckich, albo nawet podczas słuchania arcydzieł muzycznych. Analogiczne są też męki i rozkosze twórczości. Wielkie idee naukowe nie bywają wyrozumowane z pomocą jakiejś ustalonej metody, lecz rodzą się w natchnieniu, uskrzydlonem potężną wyobraźnią, przenikającą ukryte głębie rzeczy. Jeśli zwrócimy się do najnowszej fizyki teoretycznej, to czy nie jest utworem sui generis artystycznym naprzykład równanie kwantowe helu, pierwiastka chemicznego, należącego do grupy tak zwanych gazów szlachetnych. Mamy tu do czynienia z pewną formą matematyczną, wyrażoną z pomocą kilku powiązanych ze sobą symboli i posiadającą tę magiczną właściwość, że z niej można ściśle wyprowadzić niemal

wszystko, co poznaliśmy z badań doświadczalnych fizycznych i chemicznych nad tym pierwiastkiem. Hel zaś, jak każde zresztą ciało przyrody, posiada niezmierną mnogość własności. W odpowiednich warunkach hel wysyła nader złożone promieniowanie, które daje powód do rozróżnienia dwu jego odmian — parahelu i ortohelu. Pod względem chemicznym hel charakteryzuje się tem, że nie tworzy związków z innemi pierwiastkami i dwa jego atomy nie łączą się ze sobą, jak to czynią naprzykład dwa atomy wodoru. Dalej przysługują mu rozmaite własności cieplne, elektryczne, magnetyczne i inne, które są określone na zasadzie pomiarów liczbami. Wszystkie wymienione cechy tego ciała wraz ze stosunkami liczbowemi są zawarte we wspomnianej formie, która jest jakby ideą matematyczną helu. Platoński świat idej realizuje się w tych bezcielesnych formach, odtwarzających przedmioty naszego doświadczenia fizyko-chemicznego.

Wewnętrzne piękno tych utworów myśli ludzkiej jest niezaprzeczone i wielkie, ma zaś tę wyższość nad tworami fantazji artystycznej, że związek ich z rzeczywistością jest niewątpliwy i ścisły. Trzeba jednak zaznaczyć cechę, którą musimy uznać za wybitnie niekorzystną. Dzieła sztuki i literatury pięknej przemawiają bezpośrednio do wyobraźni i umysłowości każdego ogólnie wykształconego człowieka, stojącego na łatwo osiągalnym poziomie rozwoju duchowego. Inaczej rzecz się ma z pojęciami nauki ścisłej, a w szczególności z matematycznie opracowanemi teorjami fizycznemi. Te przedziwne konstrukcje umysłu badawczego są zrozumiałe tylko dla tych nielicznych osobników,

którzy oddają się wyłącznie ich zgłębianiu. Fizyka, zwana obecnie klasyczną, była dostępna popularyzacji rzetelnej, takiej, która wiernie zachowywała cechy znamienne objaśnianego przedmiotu. Popularyzowanie doktryn współczesnej fizyki jest zmuszone posługiwać się uproszczeniami, zniekształcającemi niekiedy do gruntu subtelny sens pojęć. Wytwarza się szkodliwy dla nauki stan rzeczy, gdy jej najgłębsze zdobycze stają się jakąś wiedzą ezoteryczną, dla ogółu niedostępną. Mamy wszakże podstawę spodziewać się, że to się odmieni i, cowięcej, nowe pojęcia o przyrodzie okażą się w swej istocie bardziej zrozumiałemi, niż dawniejsze, nawet dla nieprzygotowanych umysłów.

W dużej mierze ezoterycznemi okazały się, niestety, także moralne wartości nauki. Są one oparte oczywiście na tem, że nauka poszukuje i znajduje prawdę, a wszak jeden z najwięcej czczonych mędrców — Sokrates — twierdził, iż człowiek, zdobywając prawdę, staje się przez to samo moralnym, albowiem odpadają dla niego motywy złe, wynikające z błędu. Otóż najlepiej ideał prawdy osiąga nauka ścisła, chociaż jej znaczenie moralne jest zmniejszone skutkiem tego, że zakres rozwiązywanych przez nią zagadnień jest ograniczony i nie sięga spraw najbliżej obchodzących człowieka. Nauka ścisła jest niewątpliwie skończoną w swej doskonałości szkołą rzetelności. W subtelnem doświadczeniu fizycznem przyroda nie da odpowiedzi na postawione jej pytanie, jeżeli badacz popełni najdrobniejsze zaniedbanie lub niedopatrzenie. Podobnie w badaniu teoretycznem niejasność intuicji i najlżejszy błąd rozumowania usuwają możność osiągnięcia warto-

ściowego wyniku, a wszystko, co jest pustym frazesem, co nie ma ściśle określonej treści, zostaje automatycznie eliminowane. Niestety, wpływ rzetelności myślenia ściśle naukowego na szersze koła społeczeństwa dotychczas okazał się znikomym. Nasza epoka przejściowa szczególnie obfituje w pomysły i hasła rzekomo nowe, w rzeczywistości albo puste, albo odświeżające rzeczy dawno wypróbowane i odrzucone. Zarozumiała półinteligencja, korzystając z przeżycia się starych form i zamętu pojęć, wysuwa się często na pierwszy plan i zdobywa kierownicze stanowiska.

Ale nie odbiegajmy od tematu i postarajmy się rozpatrzyć prawdę, zdobywaną przez naukę ścisłą, w związku z innemi najwyższemi wartościami kultury. Za podstawę naszych rozważań ma służyć teza, że człowiek w życiu, wzniesionem ponad poziom zaspokajania potrzeb materjalnych, widzi swój cel w stwarzaniu dóbr kulturalnych, które znajdują swój wyraz w religji, nauce i sztuce, jeśli ograniczymy się do dziedziny czysto duchowej. Od wieków też człowiek starał się te swe dążenia uzasadnić i oprzeć na niewzruszonych fundamentach, któreby mu zabezpieczyły trwałość tych w trudzie i poświęceniu zdobywanych wartości duchowych. Jeśli wszystko to ma zniknąć bez śladu wraz z ludzkością, powstaje nieuniknione pytanie, poco ma dalej trwać ta praca syzyfowa, wysiłki myśli bez przyszłości, jaki jest sens bohaterstwa, niecofającego się przed ofiarą życia, jedynego dobra, jakiem przyroda obdarzyła człowieka. Można wprawdzie stanąć na stanowisku heroicznem wobec życia i odrzucić zagadnienie sensu bytu jako nierozwiązalne, ale dla więk-

szości ludzi będzie to heroizmem rozpaczy i wyrzeczeniem się wewnętrznej duchowej harmonji.

Na postawione pytanie szuka odpowiedzi filozofja, której celem jest utworzenie konsekwentnie przemyślanej całości z tych pojęć o rzeczywistości, jakich nam dostarcza doświadczenie wewnętrze i zewnętrzne. Ostatnie słowo w kwestjach, dotyczących sensu ludzkiego istnienia i działania, ma religja, stawiająca wartości moralne, ich zabezpieczenie i rozwój, jako cel bytu i nakaz Boga.

W dziedzinę wiary wchodzić tu nie zamierzamy, poprzestając na tem, co może dać działalność poznawcza umysłu dla ukojenia owego niepokoju duszy ludzkiej wobec zagadki istnienia.

Wielkie systematy filozoficzne, poczynając od Platona, dostarczają przeważnie odpowiedzi kojących, optymistycznych. Ale z licznego obozu agnostyków podnoszą się głosy podejrzenia, że filozof nagina swe konstrukcje myślowe do ukrytych pragnień swej duszy, które zgóry przesądzają wyniki jego rozmyślań. Jeśli zostawimy na uboczu to podejrzenie, bądźcobądź nierzeczowe, niepodobna odmówić wagi zarzutowi, który wytyka ogromną rozbieżność poglądów na zagadnienia, dotyczące najdonioślejszych przedmiotów filozoficznego badania. Nie będę wdawał się w dyskusję tego zarzutu, który, zdaniem mojem, winien być znacznie złagodzony; przyznać trzeba w każdym razie, że myślenie filozoficzne, skierowane na zagadnienia metafizyczne i epistemologiczne, nie posiada mocy wyłączającej rozsądną wątpliwość.

Wobec tego stanu rzeczy staje się doniosłem roz-

strzygnięcie pytania, czy nauka ścisła, w której o naginaniu wywodów do ludzkich pragnień niema mowy, przyczynia się do ugruntowania dóbr duchowych w tem znaczeniu, w jakiem to czynią religja i filozofja. Obok doskonałego objektywizmu, w nauce ścisłej różnice poglądów dotyczą tylko szczegółów: podstawowe postulaty i twierdzenia uzyskują zgodę powszechną kompetentnych badaczy z rzadkiemi i mało znaczącemi wyjątkami. Zdawaćby się mogło, że z tą cechą znamienną pewności, jaką odznacza się ścisła myśl o przyrodzie, znajduje się w sprzeczności fakt, iż dwu czołowych fizyków współczesnych starszego pokolenia, Planck i Einstein, wypowiedzieli się jakoby przeciw indeterminizmowi fizyki współczesnej. Ponieważ ta kwestja dotarła do szerokich kół publiczności, interesującej się postępami nauk przyrodniczych, dorzucę parę uwag wyjaśniających. Obaj ci wielcy fizycy zupełnie nie kwestjonują twierdzeń i wywodów mechaniki kwantowej, w której indeterminizm fizyczny znajduje wyraz, ani też nie przeciwstawiają im żadnych własnych koncepcyj; utrzymują oni tylko, że ów indeterminizm będzie przemijającym etapem rozwoju myśli o przyrodzie, która, ich zdaniem, na dłuższą metę nie może wyrzec się determinizmu, t. j. przeświadczenia o bezwzględnej konieczności biegu zjawisk przyrody. Dodam jeszcze, że ogromna większość fizyków teoretyków, szczególnie młodszego pokolenia, nie uznaje tych przewidywań co do powrotu determinizmu. A więc pewność myśli naukowej pozostała nienaruszona i w tym wielkim przewrocie pojęć o przyrodzie, jaki odbył się w ostatniem dziesięcioleciu.

Powracając do głównego wątku naszych rozwa-

żań, musimy jeszcze uwzględnić wątpliwość, czy wogóle nauka ścisła jest zdolna współdziałać z filozofją w oświetleniu zagadnień, które są istotne dla utrwalania wartości duchowych. Najpierw tu można zauważyć, że każdy z nas, kto urodził się jeszcze w XIX wieku, pamięta, jak dalece w drugiej jego połowie metody i teorje przyrodnicze przenikały nawet do nauk humanistycznych i wpływały na atmosferę umysłową świata cywilizowanego. Wysoce więc nieprawdopodobne jest przypuszczenie, że ów wielki przewrót, o którym tu mówimy, pozostanie bez wpływu na postawę człowieka wobec rzeczywistości, wyrażającą się w jego światopoglądzie.

Pragnę teraz zająć się, aż do końca mego przemówienia, charakterystyką zmienionej postawy nauki ścisłej wobec świata zewnętrznego doświadczenia. W tym rozległym temacie dotknę tylko niektórych cech tej nowej postawy, mających znaczenie właśnie dla tych zagadnień, które składają się na ów niepokój duszy ludzkiej.

W ostatnich latach ukazała się spora ilość dzieł, których autorowie, często pierwszorzędni uczeni, wyprowadzali śmiałe wnioski filozoficzne z nowoczesnych teoryj fizyki atomów i astrofizyki: wnioski te niezawsze spotykały się z przychylną oceną kompetentnej krytyki.

Postaram się unikać wyciągania jakichkolwiek wniosków filozoficznych: celem moim będzie przedstawienie faktycznego stanu rzeczy, niewykraczające poza granice tego, co daje ścisła nauka z tą siłą przekonywującą, jaka jest jej właściwa. Sądzę, że nader ważnem

jest w tych kwestjach, w których laik nie może wytworzyć własnego sądu, przeprowadzenie możliwie skrupulatne granicy między nauką ścisłą a wyciąganemi z niej wnioskami natury filozoficznej, których uprawnienia zresztą nie podaję w wątpliwość.

Pragnąc poznać przyrodę, człowiek miał zadanie paradoksalne, zamierzył bowiem zrozumieć istotę czegoś odmiennego od niego samego. Zobaczmy w szybkim skrócie historycznym, jak się do tego zadania zabrał i do czego doszedł.

Będę mówił, jak już zaznaczyłem, o fizyce i potrącę w dalszym ciągu o astronomję. Fizyka rozwinęła się na gruncie doświadczalnym z badań, którym początkowo przyświecały cele praktyczne; najpierw powstał dział mechaniki, zwany statyką; podwaliny jej założył Archimedes. Dawna statyka zajmowała się badaniem własności mechanizmów najprostszych, jak dźwignia, równia pochyła i t. d. Wszelkie mechanizmy i narzędzia są utworzone niemal wyłącznie z ciał stałych, których trwałość jest jakby wyrazem niezmienności materji. Można powiedzieć, że ciało stałe jest podstawą kształtowania pojęć o przyrodzie w klasycznym, zakończonym obecnie okresie rozwoju mechaniki i fizyki.

Przejście od statyki, rozważającej warunki równowagi ciał, do dynamiki, czyli nauki o ruchu i jego przyczynach, dokonało się dopiero w początkach XVII wieku, dzięki wiekopomnym w dziejach nauki pracom Galileusza nad ruchem ciał pod wpływem siły ciężkości.

Budowę podstaw ideowych klasycznej nauki ścisłej zakończył Newton, ustalając na dwa stulecia spo-

sób tłumaczenia przyrody. Prawa dynamiki Newtona wiążą pojęcia ruchu, masy i siły. Ruch odbywa się według niego w przestrzeni niezależnej od ciał, której własności geometryczne wyjaśnił Euklides; również niezależnie od ciał upływa czas. Masa, którą Newton określił jako ilość materji, jest główną i niezmienną cechą ciała; wzajemne oddziaływanie ciał znajduje wyraz w pojęciu siły, jaką wywiera jedno ciało na drugie.

Olbrzymim sukcesem mechaniki Newtonowskiej była teorja ruchu ciał niebieskich, rządzonego siłą ciążenia powszechnego. Obok pojęć masy i siły należy wymienić niezmiernie ważne pojęcia pracy i energji, ściśle ze sobą związane.

Pierwotnem, intuicyjnem źródłem tych wszystkich pojęć są niewątpliwie czucia mięśniowe i wrażenia dotykowe, od których najwięcej zależą nasze wyobrażenia cielesności i materjalności. Na tychże pojęciach mechanicznych oparła się fizyka zjawisk cieplnych, dźwiękowych i świetlnych: dwie ostatnie kategorje zjawisk są ujmowane specyficznemi zmysłami słuchu i wzroku. Fizykę w pierwszej połowie okresu klasycznego można było rozpatrywać jako ugruntowany na doświadczeniu i matematyce opis zjawisk bezpośrednio dostępnych zmysłom. Ale w ciągu XIX stulecia sytuacja coraz szybciej do gruntu się przeistaczała. Przedewszystkiem rozwinęła się wspaniale nauka o elektryczności i magnetyzmie, która w całokształcie fizyki zdobywała sobie miejsce coraz ważniejsze, szczególnie od czasu, gdy się okazało, że najbardziej charakterystyczną cechą najdrobniejszych cząstek materji jest ich nabój elektryczny.

Otóż uderzające jest, że nie posiadamy wcale zmysłu specyficznie elektrycznego.

Równocześnie, w tempie coraz szybszem, fizyka rozszerzała swe badania na dziedziny objektów niedostępnych zmysłom. Najwcześniej stwierdzono istnienie promieni niewidzialnych, zbliżonych własnościami do promieni światła widzialnego; są to promienie zwane nadfiołkowemi i podczerwonemi. Tu nasuwa się odrazu uwaga krytyczna: czy mówiąc o tych promieniach jako istniejących, nie popełniamy błędu? Czy nie są to w rzeczywistości czyste konstrukcje umysłu, nasunięte przez doświadczenie? Otóż charakter doświadczenia jest taki, że fizyk nie odczuwa żadnej wątpliwości, iż wniosek o istnieniu promieniowań niewidzialnych, analogicznych do światła, jest zupełnie pewny. Jak wiadomo, księżyc zawsze zwraca do nas tę samą stronę; nie wątpimy jednak, że istnieje druga odwrócona od nas połowa jego powierzchni, mimo iż nigdy jej nie oglądamy. Podobnie rzecz się ma i w przypadku promieni niewidzialnych: biorąc za punkt wyjścia światło widzialne, przechodzimy od jednych promieni niewidzialnych do innych etapami myśli dla uczonego oczywistemi. To samo stosuje się do innych przedmiotów niewidzialnych, jak np. atomów, elektronów i t. p. w tych przypadkach, gdy rozporządzamy obfitym, różnorodnym i doskonale zgodnym materjałem doświadczalnym. Zakres w ten sposób wykrytych promieniowań niewidzialnych jest wprost niezmierzony.

Cechą, służącą do odróżniania rozmaitych promieniowań, jest ich częstość drgań. Promienie światła widzialnego mają częstości, zmieniające się w granicach

jednej oktawy: od 4.10^{14} drgań w sekundzie dla światła czerwonego do 8.10^{14} dla światła fiołkowego. Ażeby cyfry lepiej przemówiły do wyobraźni, weźmy zamiast sekundy jednostkę czasu tak małą, ażeby światło czerwone miało częstość równą jedności, a fiołkowe — równe dwu. Otóż promieniowania o częstości większej, aniżeli światło widzialne, tworzą prawie nieprzerwany szereg, którego ostatnie ogniwo dobrze poznane — promienie γ ciał promieniotwórczych — mają częstości rzędu dziesięciu do stu tysięcy; istnieją jeszcze promienie kosmiczne, którym należałoby przypisać częstości, dochodzące do stu miljonów, ale natura tych promieni nie jest dobrze ustalona.

Mówiliśmy dotychczas o promieniach, mających większą częstość niż światło widzialne. Obszar niewidzialnych promieniowań o mniejszej częstości, niż światło czerwone, jest równie rozległy — rozpoczynający się od promieni zwanych podczerwonemi i zakończony falami radjowemi, których częstości są rzędu miljona w sekundzie.

W ciągu wieku XIX i szczególnie w ciągu XX wieku przed wejrzeniem duchowem fizyka i chemika roztoczył się niewidzialny świat atomowy w głębinach materji. Analiza własności chemicznych i fizycznych ciał przyrody rozłożyła je wpierw na atomy i dalej same atomy na cząstki jeszcze drobniejsze, przeważnie zaopatrzone w nabój elektryczny. Ciesząca się uznaniem hipoteza twierdzi, że kresem analizy materji są trzy rodzaje cząstek: elektrony, protony i neutrony. Każdy elektron posiada jednakowy nabój ujemny, proton — taki sam dodatni, neutron zaś jest, jak nazwa

jego wskazuje, neutralny, to znaczy niema naboju elektrycznego.

Weźmy kulkę tak drobną, że znajduje się na granicy widzialności przez najsilniejszy mikroskop: jej średnica byłaby mniejwięcej równa połowie mikrona, tysiącznej części milimetra. Wyobraźmy sobie, że ta kulka urosła tak, że jej średnica stała się równa długości kilometra: atom wodoru powiększony w tej samej skali miałby średnicę dwu centymetrów, elektron zaś niespełna mikrona.

Z przytoczonych przeze mnie danych wynika z oczywistością niezaprzeczoną, że nasze zmysły wprowadzają nas w zetknięcie z rzeczywistością w zakresie znikomo małym.

Przyroda wyposażyła nas w organy zmysłowe nader oszczędnie, tyle tylko, abyśmy mogli utrzymać się przy życiu i nie ulec wrogim siłom nas otaczającym.

Fizyka uczy ponadto, że świat zmysłom dostępny ma jako swą podwalinę świat atomowy, w którym szukać winniśmy ostatecznych praw rządzących przyrodą.

Było to koleją rzeczy naturalną i nieuniknioną, że na początku badań świata atomowego starano się do niego zastosować pojęcia i prawa zdobyte przez opanowanie naukowe zjawisk zmysłom dostępnych; ostatecznego zaś ich uzasadnienia szukano w prawach mechaniki newtonowskiej. Te usiłowania dały pewien zespół pozytywnych wyników, ale w podstawowych zagadnieniach całkowicie zawiodły.

Na drogę właściwą weszła teorja kwantów, założona przez Plancka w r. 1900 i rozwinięta głównie przez Bohra.

Po niefortunnych próbach wyprowadzenia praw kwantowych z mechaniki Newtona ukształtowała się wysiłkiem genjalnej intuicji czterech młodych teoretyków: de Broglie'a, Heisenberga, Schrödingera i Diraca, mechanika świata atomowego, zwana mechaniką kwantową, w której tłumaczenie przyrody zostało ugruntowane na nowych i nieoczekiwanych fundamentach ideowych.

Ogarniając szerokim rzutem oka obraz przyrody w umyśle współczesnego uczonego, możemy dla ułatwienia orjentacji wyróżnić w nim trzy szczeble bytu, które nazywać będę mikroskopowym, makroskopowym i kosmicznym.

Człowiek oraz przedmioty na miarę człowieka i jego zmysłów należą do szczebla średniego — makroskopowego, który można rozciągnąć na cały układ słoneczny. W tej dostępnej zmysłom dziedzinie bytu panują naogół prawa Newtona i fizyki klasycznej. Do obliczenia ruchów ciał niebieskich, należących do układu słonecznego, wystarcza prawo ciążenia powszechnego, i nie mamy potrzeby uciekać się do interpretacji siły ciążenia, opartej na teorji względności. Wyjątek mało znaczący stanowi ruch punktu przysłonecznego Merkurego. Podobnie do zaprojektowania lokomotywy lub centrali elektrycznej starczą prawa fizyki klasycznej.

Inaczej rzecz się ma, gdy wejdziemy na kosmiczny szczebel bytu z zamiarem objęcia całości wszechświata. Tu przedewszystkiem zawiodą zwykłe nasze wyobrażenia przestrzeni i czasu. Muszę jednakowoż zaznaczyć, że poglądy astrofizyków na wszechświat jako całość nie są zgodne, i utrwalenie poglądów z pewnością nie-

prędko nastąpi. Na pierwszym planie myśli naukowej znajdują się schematy matematyczne stosunków przestrzenno-czasowych, mające za podstawę teorję względności Einsteina. Według schematu de Sittera przestrzeń wszechświata jest skończona lubo nieograniczona, podobnie jak powierzchnia kulista w dwu wymiarach, w biegu zaś czasu istnieją nieprzekraczalne barjery. Uzmysłowić tych stosunków niepodobna i nie będę starał się ich bliżej wyjaśnić z braku czasu, dodam tylko jeszcze, że niektórzy teoretycy, w pierwszym rzędzie ksiądz Lemaître, wykazali konieczność przyjęcia postulatu, że przestrzeń świata nietylko jest skończona, ale jej rozmiary są zmienne; w obecnej epoce przestrzeń się rozszerza, co tłumaczy szczególne zachowanie się mgławic, znajdujących się daleko poza granicami układu drogi mlecznej, do którego należy nasz układ słoneczny.

W obu dziedzinach, makroskopowej i kosmicznej, panuje determinizm, żelazne prawo konieczności, według którego naprzykład z danego stanu układu słonecznego może wyniknąć w dowolnej chwili przyszłości tylko jeden określony stan i żaden inny. Jednakże to twierdzenie, polegające na charakterze praw fizyki klasycznej i teorji względności, jest słuszne tylko w granicach stosowalności tych praw; te zaś granice nie dadzą się ściśle oznaczyć, skutkiem czego są do pomyślenia, np. w zjawiskach życia, naruszenia determinizmu, pochodzące z indeterminizmu właściwego dziedzinie mikroskopowej.

Przechodząc do tej podstawowej dziedziny bytu,

przypomnę, że prawa w niej rządzące cieszą się uznaniem ogólnem, nie wywołują różnicy zdań.

Wraz z niemi po raz pierwszy do nauki o przyrodzie zostały wprowadzone pojęcia indeterministyczne, zaprzeczające zwykłemu rozumieniu zasady przyczynowości. W świecie atomowym zdarzenia nie wynikają jedne z drugich jako nieprzerwany łańcuch przyczyn i skutków: w danym stanie atomu lub zespołu atomów istnieje możliwość szeregu różnych zdarzeń, i aż do ostatniej chwili niewiadomo, które z nich urzeczywistni się, strącając w niebyt inne możliwości. Prawidłowość biegu przyrody jest zabezpieczona przez to, że istnieje określone prawdopodobieństwo każdego możliwego zdarzenia, dzięki czemu przeciętny przebieg zdarzeń, w których uczestniczy wielka ilość atomów, może być przewidziany, często z całkowitą pewnością. W każdymbądź razie wyłom w determinizmie, niespodzianie uczyniony przez fizykę współczesną, sprawia, że świat nie jest raz na zawsze zamkniętym niezmiennym bytem, lecz może w nim się dziać coś nowego, nieprzewidzianego nawet w granicach przyrody nieożywionej; świat jest, jak wyraża się H. Weyl, otwarty w przyszłość, nieskrępowany bezwzględnie przemocą konieczności.

Niemniej znamienną cechą praw nowej fizyki jest ich charakter organiczny. Kierunek fizyki dawnej był prawie wyłącznie analityczny: przedmioty przyrody rozbijano na coraz drobniejsze składniki, niezbyt troszcząc się o całość, w przeświadczeniu, że zbadanie własności składowych części doprowadzi niejako automatycznie do zrozumienia całości.

Nie zaniedbując analizy, mechanika kwantowa wyraźnie ujawniła dążności syntetyczne W jej wzorach matematycznych znajduje wyraz postulat, że każdy twór przyrody winien być traktowany jako całość, posiadająca odrębne prawa strukturalne, które nie dają się wyprowadzić z indywidualnych własności składowych części. Mówiliśmy, że każdy atom, być może, da się rozłożyć na protony, neutrony i elektrony. W połączeniu ze sobą te cząstki w znacznej mierze tracą indywidualność, stapiając się w całość swoistą. Obok cząstek materji istnieją cząstki zwane fotonami, z których są utworzone wszelkie promieniowania pokrewne światłu widzialnemu.

Jakikolwiek byłby rodzaj cząstek, niepodobna ich wyobrażać sobie poprostu jako niesłychanie drobne ziarenka: z każdą cząstką jest związany wewnętrzny rytm, fala rozciągająca się czasem daleko w przestrzeni. Uzmysłowienie takich przedmiotów, łączących w sobie cechy skupionej w niezmiernie małym obszarze cząstki i rozciągłej fali, jest niepodobieństwem. Materja na szczeblu mikroskopowym staje się niewyobrażalną, i jeśli dziś zapytamy fizyka, czem jest atom, to odpowiedź będzie brzmiała, że zna on tylko obraz matematyczny, w którym są zawarte własności atomu. W oczach filozofa znaczyłoby to, że fizyk ostatecznie dochodzi do poznania jakby pierwowzorów rzeczy pokrewnych ideom platońskim lub formom arystotelesowskim.

Na dalsze zapytanie, jaka treść realna ukrywa się poza temi obrazami, można rozmaicie odpowiadać: Eddington powiada, iż ową treścią jest byt natury ducho-

wej, podobną odpowiedź daje Weyl; ale my w te metafizyczne spekulacje wdawać się nie będziemy.

Bądźcobądź idealistyczne nastawienie spółczesnej fizyki jest faktem i niepodobna byłoby powoływać się dziś na fizykę w obronie tez materjalizmu, w rodzaju tej, że uboczną własnością układu nerwowego są objawy psychiczne, równie niezdolne oddziaływać na materję, jak cień na kroki wędrowca.

We wnioskowaniu filozoficznem, biorącem za punkt wyjścia naukę ścisłą, należy zachować umiar i ostrożność; dalecy wciąż jesteśmy od osiągnięcia nawet skromnie zakreślonych celów naszej poznawczej działalności, W filozofji szukać musimy uzupełnienia naukowych pojęć, aby w umyśle naszym utworzył się możliwie pełny obraz rzeczywistości; religja wreszcie, odsłaniając sens bytu, daje treści duchowej człowieka spójność i uzasadnienie teleologiczne.

Ale niedawno jeszcze wielkie systemy filozoficzne, z nielicznemi wyjątkami owiane duchem idealizmu, i nauka ścisła o przyrodzie zajmowały stanowiska odosobnione, niekiedy pozornie przeciwstawne. Teraz nawiązują się nici łączności, które, być może, wytworzą drogi ku przywróceniu harmonji wiedzy i aspiracyj religijnych człowieka. Dostrzegliśmy podobieństwo oddających wiernie rzeczywistość konstrukcyj spółczesnej fizyki do idej platońskich lub, może w stopniu jeszcze większym, do form Arystotelesowych, a przecież wiemy, że z myśli Platona i Arystotelesa w dużej mierze przyswoiła sobie treść filozoficzną ta religja, która zdobyła duszę narodów cywilizacji europejskiej.

Nowi członkowie Polskiej Akademji Umiejętności

Po odczycie sekretarz generalny, prof. Stanisław Kutrzeba, ogłosił nazwiska nowych członków, wybranych na Walnem Administracyjnem Zgromadzeniu dnia 21 czerwca 1935.

Na Wydziale filologicznym wybrani zostali:

a) członkiem czynnym krajowym:

Tadeusz Lehr-Spławiński, prof. filologji słowiańskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego.

b) członkami korespondentami krajowymi:

Zygmunt Batowski, prof. historji sztuki Uniwersytetu J. Piłsudskiego w Warszawie.

Leon Kozłowski, prof. prehistorji Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie.

Roman Pollak, prof. historji literatury polskiej Uniwersytetu w Poznaniu.

Na Wydziale historyczno-filozoficznym wybrany został:

członkiem czynnym krajowym:

Ludwik Piotrowicz, prof. historji starożytnej Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Na Wydziale matematyczno-przyrodniczym wybrani zostali:

członkami korespondentami krajowymi:

Henryk Arctowski, prof. geofizyki i meteorologji Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie.

Stanisław Kulczyński, prof. botaniki Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie.

Jerzy Smoleński, prof. geografji Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Na Wydziale lekarskim wybrani zostali:

a) członkiem czynnym krajowym:

Hilary Schramm, prof. medycyny Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie.

b) członkami korespondentami krajowymi:

Jan Lauber, prof. okulistyki Uniwersytetu J. Piłsudskiego w Warszawie.

Adam Czyżewicz, prof. ginekologji Uniwersytetu J. Piłsudskiego w Warszawie.

Franciszek Walter, prof. chorób skórnych i wenerycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Nadto wybrano jeszcze na członków zagranicznych kilkunastu uczonych zagranicznych, których nazwiska podane będą do publicznej wiagomości w roku przyszłym po zatwierdzeniu tych wyborów przez Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej zatwierdził wybór następujących uczonych, wybranych na Walnem Zgromadzeniu w r. 1934, na członków zagranicznych Polskiej Akademji Umiejętności:

Na Wydziale filologicznym:

członkowie korespondenci zagraniczni:

France Ramovš, prof. filologji słowiańskiej Uniwersytetu w Lublanie.

Franck Schoell, historyk literatury w Paryżu.

Na wydziale historyczno-filozoficznym:

członkowie czynni zagraniczni:

Charles Diehl, prof. historji bizantyńskiej w Sorbonie.

Aage Friis, prof. historji Uniw. w Kopenhadze.

Na Wydziale matematyczno-przyrodniczym:

a) członek czynny zagraniczny:

D'Arcy W. Thompson, prof. zoologji w St. Andrews.

b) członek korespondent zagraniczny:

Oktawjusz Duboscq, prof. zoologji w Sorbonie.

Na Wydziale lekarskim:

a) członkowie czynni zagraniczni:

Ludwik Lapique, prof. fizjologji w Sorbonie.

Karol Nicolle, dyrektor Instytutu Pasteura w Tunisie.

Albert Policard, prof. histologji Uniw. w Lionie.

Karol Richet, prof. fizjologji Uniw. w Paryżu.

Henryk Roger, prof. patologji Uniw. w Paryżu.

b) członkowie korespondenci zagraniczni:

Aleksy Abrikosow, prof. patologji w Moskwie.

Rudolf Kimla, prof. patologji Uniw. Czeskiego w Pradze.

WNIOSKI I SPRAWOZDANIA

w sprawie nagrody z fund. ś. p. Probusa Barczewskiego za najlepsze dzieło historyczne, ogłoszone w r. 1934

Z dzieł naukowych, które ogłoszono w r. 1934, rozpatrywanych przez Komitet, kilka bardzo wybitnych nie mogło być przedstawionych do nagrody, a to ze względów ściśle formalnych. Spośród tych, które posiadały warunki formalne, Komitet wyróżnił książkę p. Zygmunta Wasilewskiego p. t. Norwid, Warszawa 1935, str. 243 + 2 nlb.

Jakkolwiek niewolna od pewnych wad, posiada ta książka cenne zalety. Wady omawianej książki polegają na tem, że jest ona raczej szkicem monograficznym, aniżeli pełną monografją, chociaż bowiem autor usiłuje znaleźć syntetyczną formułę, tłumaczącą całość twórczości Norwida, szczegółowo przedstawia tylko młodość poety na gruncie warszawskim i podczas pierwszych lat pobytu zagranicą. Następnie pewne ujęcia, choć w zasadzie słuszne, nie są umotywowane zupełnie przekonywująco, a to zarówno zagadnienie mazurskości Norwida, jak przedewszystkiem jego stosunek do filozofji romantycznej, sprowadzony do stosunku poety do systemu Fichtego jedynie.

Nad wadami temi, do których dodaćby można

kilka jeszcze drobnych nieścisłości, górują jednak niepospolite zalety książki. Przedewszystkiem więc posiada ona duże walory literackie, jest żywa i plastyczna, daje bardzo zajmujący i wierny portret poety, niema w niej ani balastu problematycznej erudycji, ani częstej w pracach o Norwidzie przesady. Autor, operując elementami psychologicznemi i socjologicznemi oraz dobrą znajomością epoki, rzuca portret Norwida na tło jałowych lat listopadowych w Warszawie, ukazując zupełnie przekonywująco, jak zaciążyły one na dalszej karjerze poety. Niemniej ciekawie, a równocześnie przekonywująco ustalony jest stosunek Norwida do życia emigracyjnego. Dzięki temu Norwid, przez krytykę literacką, naukową i pseudonaukową umieszczany w jakimś przestworze achronologicznym, zostaje tu związany ze swoją epoką, z jej wielkością i małością. Stanowi to bardzo cenną zdobycz w naukowem ujmowaniu zagadnienia norwidowskiego, ustala jego pozycję historyczną. Książka Wasilewskiego jest wreszcie bardzo śmiała, ukazuje niedomagania artystyczne poezji Norwida, przedstawia fatalny, dezorganizujący wpływ na poetę tułaczki, tłumaczy jego dziwactwa, równocześnie jednak akcentuje prawdziwą wielkość zdeklasowanego artysty, walczącego z atmosferą, która go zabijała, i ratującego swą godność ludzką. Są to zalety bardzo niepospolite i one właśnie wyznaczają książce niepoślednie miejsce w literaturze o Norwidzie.

Komitet wreszcie zwrócił uwagę na fakt, że Z. Wasilewski od lat czterdziestu ogłasza studja naukowo-literackie o Goszczyńskim, Mickiewiczu, Słowackim i t. d., o Kasprowiczu, Żeromskim, Iłłakowiczównie i t. d.,

przyczem niektóre z nich należą do najlepszych prac, danym pisarzom poświęconych.

Wobec tych zalet książki p. Wasilewskiego Komitet uchwalił jednomyślnie przedstawić ją Walnemu Zgromadzeniu P. A. U. do nagrodzenia nagrodą im. Probusa Barczewskiego.

Nagrody

Walne Zgromadzenie Polskiej Akademji Umiejętności na posiedzeniu w dniu 21 czerwca 1935 r. przyznało następujące nagrody:

1 Nagrodę im. Erazma i Anny Jerzmanowskich ks. Wacławowi Blizińskiemu z Liskowa pow. kaliski za działalność humanitarną.

2 Nagrodę im. Probusa Barczewskiego za pracę historyczną p. Zygmuntowi Wasilewskiemu za dzieło p. t. *Norwid*, Warszawa 1935.

3 Nagrodę im. Probusa Barczewskiego za dzieło malarskie, wystawione w l. 1933—34, prof. Kazimierzowi Sichulskiemu za portret redaktora *Konstantego Srokowskiego*, wystawiony w Tow. Przyj. Sztuk Pięknych w Krakowie w r. 1934, z uwzględnieniem całej dotychczasowej działalności.

4 Nagrodę im. Feliksa Jasieńskiego za dzieło z zakresu grafiki i rzeźby dla artystów, którzy nie przekroczyli 35 lat, p. Alfonsowi Karnemu za portret *Marjusza Maszyńskiego* wykonany w bronzie, wystawiony w Tow. Przyj. Sztuk Pięknych w r. 1934.

5 Nagrodę im. Feliksa Jasieńskiego za dzieło z zakresu muzyki dla muzyków, którzy nie przekroczyli 35 lat, p. Michałowi Kondrackiemu

za symfonję góralską p. t. *Obrazy na szkle*, ogłoszoną drukiem w r. 1933 i kilkakrotnie wykonaną.

6 Nagrodę im. Feliksa Sommera za najlepszą pracę lekarską prof. Janowi Szmurle z Wilna za dzieło p. t. *Choroby gardła, krtani, tchawicy, nosa i ucha*, Wilno 1935, i za całą działalność naukową.

WAŻNIEJSZE AKTY URZĘDOWE

STATUT

Fundacji im. Antoniny z Suchodolskich i Dawida Abrahamowiczostwa

zatwierdzony decyzją Wojewody Lwowskiego jako państwowej władzy fundacyjnej na obszarze województw lwowskiego, krakowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego z dnia 15 czerwca 1935

Nr $\frac{\text{L. W. 5180/35}}{\text{F.}}$

W rozporządzeniu ostatniej woli z sierpnia 1924 r. przeznaczył śp. Dawid Abrahamowicz, zmarły we Lwowie 24 grudnia 1926 r., legat dla Polskiej Akademji Umiejętności tej treści:

»III. Pragnąc, by Zamek Królewski na Wawelu w Krakowie wraz z doń należącemi budynkami stał się skarbnicą Sztuk pięknych i pamiątek historycznych, zamierzam niniejszem pragnieniu temu, choćby w nader skromnych rozmiarach, uczynić zadość. Postanawiam przeto:

a) Iż po najdłuższem życiu mej najlepszej żony wszystkie Obrazy olejne i akwarele (z wyłączeniem portretów familijnych), znajdujące się w mieszkaniu naszem, mają być oddane do dyspozycji Zarządowi niniejszej fundacji, tak samo meble mahoniowe i zwierciadła w ramach mahoniowych empire, w celu urządzenia sal, które

przeznaczone zostaną zarówno na umieszczenie obrazów przezemnie danych, jako też obrazów w myśl niniejszego zapisu z dotacji w kapitale mających być zakupionemi.

b) Jako dalsze uposażenie rzeczonego Oddziału Galerji obrazów przeznaczam jako fundusz żelazny pięć tysięcy dolarów Stanów Zjedn. i tysiąc akcyj Jaworzna kopalni węgla, które do roku po mojej śmierci mają być oddane Zarządowi niniejszej fundacji.

c) Wreszcie postanawiam, iż po wygaśnięciu czasowej mej fundacji ad II kapitał żelazny tejże w wysokości osiem tysięcy dolarów St. Zjedn. ma przejść na własność utworzonego niniejszem Oddziału Galerji Obrazów na Wawelu.

d) O przyjęcie w swój samodzielny zarząd i opiekę powyższej fundacji Galerji Obrazów upraszam najgoręcej Akademję Umiejętności w Krakowie z tem postanowieniem z mej strony, że uposażenie tej fundacji ad b) i c) stanowić ma żelazny kapitał, z którego jedynie procenta coroczne, lub co lat parę lub kilka, użyte być mają na zakupno pierwszorzędnych obrazów malarzy polskich lub znakomitych malarzy obcych. Zaznaczam przytem, że pod samodzielnym zarządem rozumiem jedynie lokację i administrację majątku niniejszej fundacji, tudzież zakupno obrazów, świadomy, że nadzór i samo urządzenie odnośnego oddziału Galerji Obrazów w Zamku lub budynku doń należącym do ogólnego Zarządu Królewskiego Zamku na Wawelu należeć musi.

e) Czyniąc niniejszą fundację, żądam, by w salach i katalogu obrazów umieszczona była nazwa — względnie

napis — Oddział imienia Antoniny z Suchodolskich i Dawida Abrahamowiczostwa.

IV. Na wypadek, gdyby Akademja Umiejętności w Krakowie odmówiła przyjęcia w swój zarząd powyższej fundacji, poweźmie Rada familijna ad VII decyzje co do oddania tej fundacji pod bezpośredni zarząd Zamku na Wawelu lub też oddania tej fundacji w zarząd Reprezentacji miasta Krakowa lub przeniesienia całej tej fundacji do miasta Lwowa«.

Powołany powyżej pod c) ustęp II rozporządzenia ostatniej woli brzmi jak następuje:

»II. Licząc się z jawną dążnością dzisiejszego ustawodawstwa w Państwie Polskiem wywłaszczenia i zubożenia ziemian, postanawiam, że do lat dwu po mojej śmierci ma być z majątku po mnie pozostałego wydzielony kapitał w wysokości osiem tysięcy dolarów amerykańskich Stanów Zjedn. (8.000 dolarów) na cele oświatowe, tworząc fundusz żelazny. Z procentów powyższego funduszu przez lat dwadzieścia i pięć udzielane być mają zasiłki młodzieży obu płci na kształcenie się w naukach humanistycznych, tudzież prawniczych, administracyjnych, technicznych lub zawodowych. Zasiłki te w pierwszym rzędzie udzielane być mają wnukom, prawnukom itd.: a) śp. Izabeli z Suchodolskich Krzeczunowiczowej, b) śp. Aleksandry z Suchodolskich Filipowej Zaleskiej, c) żyjącej Felicji z Suchodolskich Edwardowej Podlewskiej. Wysokość tych zasiłków oznaczać będzie, wedle własnego uznania, a więc samodzielnie, Rada familijna ad VII. niniejszego testamentu ustanowiona.

Poza zasiłkami ad a, b, c, życzeniem jest mojem,

by otrzymywali z pozostałości zasiłki na kształcenie dzieci ziemian wychodźców, pozbawionych mienia przez rozbój bolszewicki«.

Śp. Antonina Abrahamowiczowa jeszcze za życia oddała do zbiorów Zamku Królewskiego na Wawelu przeznaczone rozporządzeniem ostatniej woli śp. Dawida Abrahamowicza obrazy, meble i zwierciadła; wykaz ich jest następujący:

I. Obrazy (podaje się numery inwentarza państwowych zbiorów sztuki na Wawelu).

Nr 1977. Kopja z Jana Matejki »Stańczyka« wykonana przez Raczyńskiego, olejny.

„ 1978. Kossak Juljusz: »Konie na pastwisku« (w formie wachlarza), akwarela.

„ 1979. Kossak Juljusz: »Koń obok poległego kozaka«, akwarela.

„ 1980. Kossak Juljusz: »Rok 1848 we Lwowie« (dwaj ułani przy koniach), rysunek piórkiem.

„ 1981. Kopja z Fra Bartolomeo »Ofiarowanie w świątyni«, stara kopja, olejny.

„ 1982. Novelli Pietro (?), (szkoła włoska XVII w.): »La madre nutrice«, olejny.

„ 1983. Michałowski Piotr: Oddział kawalerji austr. akwarela.

„ 1984. Michałowski Piotr: »Zaprząg«, sepja.

„ 1985. Fałat Juljan: »Psy myśliwskie w saniach«, pastel.

„ 1986. Jacek Malczewski: Studjum chłopca w stroju, krakowskim, olejny.

„ 1987. Popiel Tadeusz: »Po burzy«, olejny.

Nr 1988. Kossak Wojciech: »Potyczka ułanów«, olejny.
„ 1989. Rozwadowski Zygmunt: »Czwórka w zaprzęgu stojąca przed dworkiem«, olejny.
„ 1990. Rozwadowski Zygmunt: »Bryczka dwukonna«, olejny.
„ 1991. Wywiórski Michał: »Polowanie«, olejny.
„ 1992. Abramowicz B.: »Henryk Walezy i Katarzyna Medicis«, olejny.
„ 1993. Pautsch Fryderyk: »Studjum chłopa ruskiego«. olejny.
„ 1994. Rejchan Stanisław: »Dama w kapturku«, pastel.
„ 1995. Szerner Władysław: »Towarzysz pancerny na koniu«, olejny.
„ 1996. Szerner Władysław: »Lisowczyk«, olejny.
„ 1997. Jordan Zygmunt (Rozwadowski): »Powstanie z roku 1863 na postoju«, olejny.
„ 1998. Daczyński R.: »Kozacy zaporożscy, jazda przez step«, olejny,
„ 1999. Pochwalski Kazimierz: »Chłopcy w kościele«, olejny.
„ 2000. Fortuński A.: »Trzy muzy«, olejny.
„ 2001. Fabjański Stanisław: »Kościół św. Barbary w Krakowie«, sepja i gwasz.
„ 2002. Kozakiewicz Antoni: »Dziewczyna z dzieckiem«, olejny.
„ 2003. Chełmiński Jan: »Pułaski i Choiseul«, olejny.
„ 2004. Wankie Władysław: »Połów ostryg nad morzem«, olejny.
„ 2005. Gottlieb Maurycy: »Rachel«, olejny.
„ 2006. Gottlieb Maurycy: »Eleazar«, olejny.

Nr 2007. Szkoła włoska XVII wieku: »Zdjęcie Chrystusa z krzyża«, olejny.

„ 2008. W. Hamilton-C. White: »Wiosna« (Spring), sztych angielski z roku 1786.

„ 2009. W. Hamilton-C. White: »Jesień« (Autumn), sztych angielski z roku 1786.

„ 2010. Tepa Franciszek: Studjum chłopa ruskiego, akwarela.

„ 2011. Tepa Franciszek: Studjum kobiety rusinki, akwarela.

„ 2012. Sidorowicz: Pejzaż o zachodzie słońca, olejny.

„ 2013. Sidorowicz: Pejzaż z chatą wiejską, olejny.

„ 2014. Szkoła ruska XVII wieku: Popiersie Madonny z dzieckiem, olejny.

II. Meble i zwierciadła.

1. Garnitur empirowy, mahoniowy, z obiciem nowem zielonem, złożony z 1 kanapy, 4 foteli, 2 fotelików; oparcia spoczywają we wszystkich sztukach na złotozielonych lwach, ponadto na oparciach lwie główki (nr 953—959 inwentarza).
2. Dwa zwierciadła nowoczesne w typie empirowym, bardzo wielkie (nr 960—961 inwentarza).
3. Dwie poduszki do garnituru mebli nr 953—959 z materji złotozielonej z podspodu zielonym atłasem podszyte, na rogach frendzle z zielonego sznuru (nr 2018—2019 inwentarza).

III. W r. 1931 nabyto z funduszu Fundacji im. Abrahamowiczów za cenę 8.000 zl od p. M. Epstein:

Nr 2015. Bacciarelli Marceli: Portret Stanisława Augusta w stroju koronacyjnym.

IV. Nadto śp. Antonina Abrahamowiczowa darowała do tych zbiorów z swego majątku następujące przedmioty:

Nr 962. Zwierciadło typu holenderskiego z metalową ramą, XIX w.

„ 963. Zwierciadło, detto.

„ 964. Zwierciadło t. zw. »weneckie«.

„ 965. Lustro małych rozmiarów w ramie z inkrustowanego drzewa i z marmuru z resztek dekoracyjnych, pochodzących z zamku w Olesku.

„ 966. August II król polski, elektor saski, w stroju rzymskim, replika XIX w. z modelu Kaendlera z egzemplarza oryginalnego, z porcelany saskiej.

„ 967. Kandelabr typu empirowego, bronz złocony, roboty końca XIX w., z postacią męską.

„ 968. Kandelabr detto, z postacią żeńską.

„ 969. Zegar z pierwszej połowy XIX w. empirowy polski.

„ 970. Szafka gablotkowa, oszklona, typu »Jacob«, robota z końca XIX w.

„ 971. Dwadzieścia dziewięć sztuk jednolitego serwisu »Saxe« z XIX w.

„ 972. Aplika (duża) »bras« z podstawą »demi-gaine« z bronzu złoconego, styl Louis XVI, na podstawie postać żeńska.

„ 973. Aplika detto, postać męska.

„ 974 a. b. Zegar marmurowy duży z marmurową podstawą, do tego po bokach 2 patery z marmuru.

„ 975. Stół do drugiego garnituru mebli typu empire (directoire) nowoczesnego, owalny.

Nr 976. Kanapa kryta obiciem koloru fraise, do garnituru nr 975—980.
„ 977. Fotel kryty obiciem fraise.
„ 978. Fotel kryty obiciem fraise.
„ 979. Krzesło kryte obiciem fraise.
„ 980. Krzesło kryte obiciem fraise.
„ 981. Kanapa z obiciem zielonem, jak obicie mebli nr 953—959, opis jak nry 975, 976.
„ 982. Krzesło z obiciem zielonem detto.
„ 983. Krzesło z obiciem zielonem detto.
„ 984. Stół z blatem owalnym, orzechowy z ozdobami złotemi, wiek XIX, należy do kompletu mebli nr 998.
„ 985. Zegar drewniany Louis XV, w kształcie liry.
„ 986. Kopja nowoczesna antycznego »Umierającego Galla« z czarnozielonego marmuru.
„ 987. Zegar z bronzu złoconego, styl Louis Philippe, robota połowy XIX w.
„ 988. Lampa paryskiej roboty z końca XIX w. w kształcie wazonu z bronzu złoconego.
„ 989. Stoliczek malutki typu gablotkowego z szybą, w blacie.
„ 990 a. b. Dwa kandelabry (para) bronzowe nowoczesne, styl empirowy.
„ 991. Trójnóg »directoire«, drewniany złocony.
„ 992. Żyrandol nowoczesny empirowy, bronzowy z postacią żeńską.
„ 993. Biureczko damskie typu »bobik« w charakterze Louis XVI, nowoczesne z orzecha.
„ 994. Stolik owalny, empirowy, nowoczesny z orzecha.

Nr 996. »Porwanie Sabinek«, mała marmurowa kopja z rzeźby Giov. Bologna, kopja włoska XIX w. z oryginału XVI w.

„ 997. Dywan, wielki, smyrneńskiego typu.

„ 998. Kanapa z garnituru bezstylowego mebli z drugiej połowy XIX w., krytego materją w rodzaju »petit point« na tle żółtawem, do tego kompletu należy prócz nrów 998—1002 stół nr 984.

„ 999. Fotel detto do tego garnituru.

„ 1000. Fotel detto do tego garnituru.

„ 1001. Taburet typu »escabeau« detto do tego garnituru.

„ 1002. Taburet detto do tego garnituru, kryty materją czerwoną.

„ 1003. Lustro w stylu Ludwika XV.

„ 1004. Lustro detto do pary.

„ 1005 a. b. Dwie majoliki nowoczesne »Delft«, małe, przedstawiające krowy.

„ 1006. Biust z bronzu ces. Marka Aureljusza, z w. XIX.

„ 1007. Krzesło mahoniowe do biureczka typu »Jacob«, zdobne w paski z mosiądzu, robota końca XIX w.

„ 1008. Dwa słupy mahoniowe z bronzowemi ozdobami, złoconemi, koniec XIX w.

Akcje kopalni węgla Jaworzno w liczbie 1.000 sprzedano za kwotę zł 16.347·69 i zakupiono za tę kwotę 5 % polską Pożyczkę Konwersyjną na kwotę nominalną zł 35.690, złożoną w depozyt w Banku Handlowym, Oddział w Krakowie.

Kwotę 5.000 dolarów złożono najpierw na książeczkę dolarową Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Krakowa, następnie zaś kwotę zamieniono na złote

w kwocie zł 26.275 i złożono jako złote w złocie na książeczkę (z zastrzeżeniem) tejże Kasy nr 1.186.

Wobec zrealizowania spadku zeznaję jako prezes Polskiej Akademji Umiejętności na podstawie uchwał Walnego Zgromadzenia Polskiej Akademji Umiejętności z dnia 3 marca 1928 r. i 7 czerwca 1929 r. następujący

STATUT

1. Fundacja nosić będzie nazwę »Fundacja im. Antoniny z Suchodolskich i Dawida Abrahamowiczostwa«.
2. Majątek zakładowy tej Fundacji stanowią:
   a) 26.275 zł, złożonych jako złote w złocie na zastrzeżoną książeczkę nr 1186 Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Krakowa, przechowywaną w trezorze kasy wertheimowskiej sekretarza generalnego Polskiej Akademji Umiejętności.
   b) Obligacje 5 % polskiej Pożyczki Konwersyjnej z roku 1924: 17 szt. po zł 2.000 nomin. wart. zł 34.000 nr 4351047—4351063; 1 szt. po zł 1.000 nomin. wart. zł 1.000 nr 4057541; 1 szt. po zł 100 nomin. wart. zł 100 nr 178138; 14 szt. po zł 50 nomin. wart. zł 700 nr 3262088—91, 430787, 369061—7, 369075—6; 4 szt. po 10 zł nomin. wart. zł 40 nr 1417586—7, 2928926—7, razem nomin. wart. zł 35.690, złożone w depozyt w oddziale Banku Handlowego S. A. w Krakowie.
   c) Suma 8.000 dolarów Stanów Zjedn., która ma wpłynąć do majątku zakładowego tej Fundacji po wygaśnięciu w czasie, w ustępie II rozporządzenia ostatniej woli określonym, fundacji

czasowej, przeznaczonej na wypłatę z odsetek od wymienionej sumy dolarowej zasiłków dla kształcącej się młodzieży. Dotycząca fundacja czasowa pozostaje pod zarządem Rady fundacyjnej, sprawującej wraz z kuratorem, którym jest obecnie dr Roman Zaleski, zarząd głównej fundacji Dawida i Antoniny Abrahamowiczów, mianowicie Fundacji na prowadzenie i utrzymanie Zakładu Wychowawczego we Lwowie.

d) Obrazy, meble i zwierciadła, które już zostały przekazane Zarządowi Zamku Królewskiego na Wawelu, a wyszczególnione są w wykazie podanym we wstępie pod I—IV.

e) Obrazy, które będą zakupywane z dochodów kapitału zakładowego tej Fundacji i następnie przekazywane Zarządowi Zamku Królewskiego na Wawelu dla urządzenia sal przeznaczonych na Zamku

3. Majątek zakładowy tej Fundacji lokowany zawsze będzie w sposób, w jaki wedle każdoczesnych przepisów majątki fundacyjne lokowane być mają.
4. Zarząd Fundacji należy do Polskiej Akademji Umiejętności.
5. Z procentów od kapitału zakładowego policzać będzie Polska Akademja Umiejętności 10 % na pokrycie kosztów związanych z zarządem tej Fundacji.
6. Dochód z kapitału zakładowego, po potrąceniu tych 10 %, będzie używany przez Polską Akademję Umiejętności na zakupno pierwszorzędnych obrazów polskich lub znakomitych obcych malarzy.
7. Zakupno tych obrazów należeć będzie do Komitetu, który Polska Akademja Umiejętności powoła do

życia. Komitet ten będzie się składać z przewodniczącego Komisji historji sztuki Polskiej Akademji Umiejętności, który będzie też przewodniczącym tego Komitetu, oraz trzech członków wybranych przez Zarząd Polskiej Akademji Umiejętności po wysłuchaniu opinji Komisji historji sztuki Polskiej Akademji Umiejętności; członkami Komitetu mogą być tak członkowie Akademji, jak i osoby z poza jej grona. Nadto należeć będą do Komitetu: zarządca Zamku Królewskiego na Wawelu, kierownik odnowienia Zamku (zaś po ukończeniu odnowienia Zamku zamiast kierownika odnowienia konserwator Zamku) i kustosz Zbiorów Państwowych na Wawelu. Do uchwał potrzebna jest obecność pięciu członków Komitetu. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów, w razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący.

8. Co roku sekretarz generalny Polskiej Akademji Umiejętności zawiadamia — po zamknięciu rachunków — Komitet Fundacji, jaka kwota jest do dyspozycji na cele Fundacji. Komitet może odstąpić od użycia będącej do dyspozycji kwoty i przekazać ją na rok następny, by móc dysponować większą kwotą. Takie odroczenie może nastąpić i kilkakrotnie.
9. Obrazy zakupione przekazuje sekretarz generalny Polskiej Akademji Umiejętności Zarządowi Zamku Królewskiego na Wawelu.
10. Polska Akademja Umiejętności prowadzić będzie inwentarz przedmiotów, należących do Fundacji, który obejmie zarówno obrazy i meble, przekazane przez śp. Dawida Abrahamowicza, jak również za-

kupywane z dochodów Fundacji. Obrazy i inne przedmioty, które zostały przekazane i w przyszłości będą przekazywane przez tę Fundację Zarządowi Zamku Królewskiego na Wawelu, winny być zaopatrzone tabliczkami, wskazującemi, iż należą one do Galerji Obrazów Fundacji im. Antoniny i Dawida Abrahamowiczów, a to celem zadosyć uczynienia ostatniej woli śp. fundatora.

11. Bezpośredni nadzór nad tą Fundacją wykonywać będzie Komisja Rewizyjna Polskiej Akademji Umiejętności oraz Walne Zgromadzenie tejże Akademji, któremu Zarząd Akademji corocznie przedłoży sprawozdanie z czynności Fundacji. Sprawozdania Zarządu Fundacji będą przesyłane państwowej władzy fundacyjnej co pięć lat.
12. We wszystkich sprawach, statutem bliżej nieokreślonych, należy stosować każdoczesne ogólne w tym względzie obowiązujące przepisy.
13. Zwierzchni nadzór nad tą Fundacją wykonywać będzie Wojewoda Lwowski jako władza fundacyjna na obszarze województw: lwowskiego, krakowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego, względnie ta władza, która po nim obejmie funkcje państwowej władzy fundacyjnej.
14. Statut niniejszy zeznaje się w trzech równobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przeznaczony dla Wojewody Lwowskiego, drugi dla Polskiej Akademji Umiejętności, trzeci dla Kancelarji Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej.

Kraków, 1 czerwca 1935 r.

Prof. dr Stanisław Wróblewski w. z.
Prezes Polskiej Akademji Umiejętności

Konkurs wydawnictw śląskich

Polska Akademja Umiejętności ogłasza z fund. Wydawnictw Śląskich konkurs na pracę historyczną. Warunki konkursu:

1) Opracowanie jednego większego okresu z historji Śląska.

2) Praca musi liczyć najmniej 6 arkuszy druku formatu 8⁰ i odpowiadać wymogom naukowym, stosowanym do wydawnictw P. A. U.

3) Termin nadsyłania prac upływa z dniem 31 grudnia 1936 r.

4) Wyznacza się dwie nagrody: pierwszą w kwocie zł 1.000, drugą w kwocie zł 500.

5) P. A. U. zastrzega sobie prawo przyznania tylko jednej nagrody, pierwszej lub drugiej, lub też nieprzyznania żadnej, o ile prace nie będą miały odpowiedniego poziomu naukowego.

6) Praca nagrodzona staje się własnością P. A. U., która może nią dowolnie dysponować.

Prace pisane czytelnie, z podaniem imienia, nazwiska i adresu autora lub też opatrzone godłem i zamkniętą kopertą, zawierającą imię, nazwisko i adres autora, należy nadsyłać do Kancelarji Polskiej Akademji Umiejętności, Kraków, ul. Sławkowska 17.

Wynik konkursu zostanie ogłoszony podczas publicznego uroczystego posiedzenia P. A. U. w czerwcu 1937 r.

WYKAZ STOSUNKÓW AKADEMJI

z zagranicznemi instytucjami naukowemi

DODATEK DO WYKAZU INSTYTUCYJ

którym Polska Akademja Umiejętności przesyła swoje wydawnictwa

---

AFRYKA

Cairo. Institut d'Egipte B I/II.

AMERYKA

Buenos-Aires. Biblioteca de la Facultad de Ciencias Medicas B IV, C IV.

Durham. Duke University, Library B III a.

Habana. Facultad de Medicina, Biblioteca B IV.

New-Haven. Yale University, Library B I/II.

New-York. Polish Institute of Arts and Letters Khs, 1, 2.

Philadelphia. University of Philadelphia B III b 1.

Rio de Janeiro. Instituto Brasileiro de Sciencias B III a/b.

---

[1] Rocznik 1925/6 str. 111, Rocznik 1926/27 str. 89, Rocznik 1927/28 str. 123, Rocznik 1928/29 str. 161, Rocznik 1929/30 str. 159, Rocznik 1930/31 str. 197, Rocznik 1931/32 str. 159 i Rocznik 1933/34 str. 153.

Objaśnienia skróceń: W—oznacza, iż Akademja wysyła wszystkie swoje wydawnictwa z wyjątkiem podręczników; 1 — Rozprawy Wydziału filologicznego; 2 — Rozprawy Wydziału histor.-filozoficznego; 3 — Rozprawy Wydziału matem.-przyrodniczego; 4 — Rozprawy Wydziału lekarskiego. ANF — Archivum Neophilologicum; B I/II — Bulletin Intern. Wydz. filolog. i Wydz. hist.-filozof.; B III — Bull. Wydz. matem.-przyrod. Serja A i B; B III a — tylko Serja A; B III b — tylko Serja B; B IV — Bull. Wydziału lekarskiego; B I/IV — Bull. Intern. wszystkich czterech wydziałów; CR III — Comptes Rendus des séances de la Classe des Sciences Mathématiques et Naturelles; CR IV — Comptes Rendus des séances de la Classe de Médecine; Kah — Komisja atlasu historycznego Polski; Kapr — wydawnictwa Komisji antropologji i prehistorji; Kb — Katal. liter. naukowej; Ketn — K. etnograficznej; Kf —

AZJA

Harbin. Polytechnique Institute, General Library B III a.
Kurashiki. The Ohara Institut for Agricultural Research B III a/b.
Osaka. Imperial University B III a/b, B IV.
Peiping. National Tsing Hua University, Office of Publications B III a.
Tientsin. Institute of Economics, Nankai University SE.
Tokyo. Geographical Society Kg B III a, M III Kah.

EUROPA

Bacou. L'Académie des Sciences de l'U. R. S. S., Filiale d'Asserbaidjan B I/II, B IV.
Budapest. Sectio Botanica Musei, Biblioteca B III b 1.
Brno. Deutscher Verein für Geschichte Mährens u. Schlesiens B I/II, Spr, WŚl.
Genève. Société des Nations, Bureau International du Travail, Service des Périodiques SE.
Jassy. Société Roumaine de Neurologie, Psychiatrie, Psychologie et Endocrinologie B IV.
Charków. Institut de Médecine Expérimentale B IV.
Kiel. Institut für Weltwirtschaft SE.
Leiden. Rédaction des Blumea B III b 1.
Leipzig. Direction des Museums für Länderkunde M III a.
London. British Library of Political and Economic Studies SE.
Messina. R. Accademia Peloritana B I/II.

K. fizjograficznej; Kfil — K. filologicznej; Kfiz — K. filozoficznej; Kg — K. geograficznej; Kh — K. historycznej; Khs — K. historji sztuki; Kj — K. językowej; Kl — K. literackiej; Kor — K. orjentalistycznej; Kp — K. prawniczej; Kw. Filoz. — Kwartalnik Filozoficzny; M III. — Mémoires de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres. Classe des Sciences Mathématiques et Naturelles. Série A: Sciences Mathématiques. Série B: Sciences Naturelles; Phs — Przegląd Historji Sztuki; PRL — Prace rolniczo-leśne; Spr. — Sprawozdania z posiedzeń; R — Rocznik; SE. — Studja Ekonomiczne; WŚl. — Wydawnictwa Śląskie.

Sprawozdania z posiedzeń i czynności przesyła się wszystkim średnim zakładom naukowym w Polsce.

Moskwa. Bibljoteka Akademji Nauk Ketn, Kapr.
Narkomzdraw, Gosudarstwennaja Naucznaja Medicinskaja Biblioteka B IV.
Association Scientifique pour l'étude des problèmes nationaux Kor.

Paris. Institut International de Coopération Intellectuelle Spr.
Maison de la chimie B III a.

Praha. Editions Melantriche Spr.
Geographisches Institut der Deutschen Universität Kg, Kah.
Komitet pro Prirodovecky Vyskum Cech B III a/b, Kfiz.
Kondakov Institut Khs.

Roma. Istituto Italiano per il Medio ed Estremo Oriente B I/II, Kor.
Pontificium Institutum Utriusque Iuris B I/II.

Rostow. Institut de Médecine B IV.

Sofia. Geologica Balcanica B III a/b.

Użhorod. Podkarpacka Ruś Kj.

Zamknięcie sumaryczne rachunków
za rok 1934

Zamknięcie sumaryczne rachunków za rok 1934

I. Fundusz obrotowy (wspólny)

PRZYCHÓD

Preliminowano		Przedmiot	Dochody			
			Szczegółowo		Razem	
zł	gr		zł	gr	zł	gr
50000	—	Subwencja państwowa, reszta za r. 1932/3	23500	—	—	—
—	—	Subwencja państwowa, reszta za r. 1933/4	27000	—	50500	—
		Dochody z majątków P. A. U.:				
135300	—	z dóbr żywieckich	60101	11	—	—
23000	—	z domu przy ul. św. Jana	21560	48	81661	59
50400	—	z odsetek i administracji funduszów specjalnych	47575	20	—	—
15000	—	ze sprzedaży publikacyj	15013	58	62588	78
30000	—	Subwencja fund. nauk. im. Tyszkowskiego dla Wydziału III	20000	—	—	—
—	—	Subwencja fund. nauk. im. Tyszkowskiego dla Wydziału IV	10000	—	30000	—
303700	—	Niedobór w dochodach poniżej preliminarza 78949·63	—	—	224750	37

ROZCHÓD

Preliminowano		Przedmiot	Wydano		Przekroczenie		Oszczędność	
zł	gr		zł	gr	zł	gr	zł	gr
		I. Wydatki administracyjne						
42000	—	Płace i wynagrodzenia . .	42868	66	—	—	931	34
1800	—[1]							
8000	—	Diety	9471	14	1471	14	—	—
12000	—	Wydatki rzeczowe Kancelarji i Ekspedycji . . .	14616	—	2616	—	—	—
2000	—	Porządki domowe	2618	32	618	32	—	—
10000	—	Opał i światło	6241	79	—	—	3758	21
1000	—	Nieprzewidziane wydatki .	1770	30	770	30	—	—
76800	—	Per saldo przekroczenie zł 786·21	77586	21	5475	76	4689	55

Preliminowano zł	Preliminowano gr	Przedmiot	Wydano zł	Wydano gr	Przekroczenie zł	Przekroczenie gr	Oszczędność zł	Oszczędność gr
		II. Wydatki naukowe						
22000	—	Bibljoteka	23881	88	28	98	—	—
300	—[2]							
50	—[3]							
502	90[4]							
1000	—[5]							
13000	—	Rocznik i Sprawozdania .	8411	04	—	—	4588	96
13000	—	Muzeum archeologiczne .	13708	64	332	36	—	—
124	38[6]							
13	—[7]							
18	40[8]							
220	50[9]							
2000	—	Komisja antropologji i prehistorji	2731	12	—	—	268	88
1000	—[5]							
2000	—	Komisja etnograficzna . .	2208	51	—	—	791	49
1000	—[5]							
2726	64[6]	Komisja geograficzna . .	1519	05	—	—	1207	59
11554	52[6]	Encyklopedja Polska . .	3013	40	—	—	8541	12
8000	—	Bibljografja Estreichera .	8846	70	823	92	—	—
—	84[6]							
21	94[10]							
51	69	Fundusz zapasowy Zarządu	18740	99	—	—	1546	48
4644	48[6]							
15000	—[11]							
591	30[12]							
804	67[6]	Kopernika Opera omnia .	—	—	—	—	804	67
700	—	Komitet dla dziejów oświaty i szkolnictwa w Polsce .	—	—	—	—	1571	60
101196	86	Per saldo oszczędność zł 18135·53	83061	33	1185	26	19320	79

[1] Zwrot kosztów kancelaryjnych za rok 1934 od funduszu Unij Międzynarodowych. [2] M. W. R. i O. P. na katalogowanie dubletów. [3] Za sprzedane dublety. [4] Zwrot kosztu oprawy książek z funduszu im. Krzepeli. [5] Przeniesione z fund. zapasowego Zarządu. [6] Oszczędność z r. 1933. [7] Dochód z odczytu w Żabnie. [8] Muzeum etnograficzne w Łodzi za preparowanie zabytków. [9] Bilety wstępu do Muzeum. [10] Przeniesiono z funduszu Estreichera. [11] Subwencja Drukarni Uniwersytetu Jagiellońskiego. [12] Pozycja przejściowa.

WYDZIAŁ I i II

Preliminowano zł	Preliminowano gr	Przedmiot	Wydano zł	Wydano gr	Przekroczenie zł	Przekroczenie gr	Oszczędność zł	Oszczędność gr
5800	—	Wydział I.	9477	69	—	—	2331	97
2964	20[1]							
3000	—[2]							
45	46[3]							
8000	—	Wydział II.	30783	43	12239	29	—	—
2000	—[4]							
5000	—[5]							
498	68[6]							
3000	—[2]							
45	46[3]							
5000	—	Komisja historji sztuki . .	9300	30	50	55[10]	—	—
3241	05[7]							
927	50[8]							
1	01[9]							
80	19[11]							
1117	73[7]	Przegląd Historji Sztuki .	1560	—	442	27	—	—
600	—	Komisja literacka	3059	40	1509	75	—	—
750	—[12]							
199	65[7]							
2500	—	Komisja filologiczna . . .	7276	36	1009	61	—	—
750	—[12]							
1987	50[1]							
1029	25[13]							
200	—	Archiwum Neofilolog. . .	1865	25	—	—	730	71
2395	96[7]							
2500	—	Komisja językowa . . .	10842	85	857	39	—	—
5587	40[1]							
1000	—[14]							
750	—[12]							
64	89[7]							
83	17[15]							
2500	—	Komisja orjentalistyczna .	3055	75	34	58	—	—
521	17[7]							
2700	—	Słownik staropolski . . .	2848	—	—	—	49	20
197	20[7]							
800	—	Słownik polskiej łaciny średniowiecznej	1076	95	276	95	—	—
67837	47	Do przeniesienia . .	81145	98	16420	39	3111	88

Preliminowano zł	Preliminowano gr	Przedmiot	Wydano zł	Wydano gr	Przekroczenie zł	Przekroczenie gr	Oszczędność zł	Oszczędność gr
67837	47	Z przeniesienia . .	81145	98	16420	39	3111	88
1800	—	Bibljoteka Pisarzów Polskich	1124	37	—	—	675	63
6223	80[7]	Źródła do dziejów życia						
2000	—[1]	umysłowego Polaków . .	5097	35	—	—	3126	45
4750	—	Komisja historyczna . . .	7512	85	—	—	74	89
1000	—[16]							
1362	22[7]							
26	29[17]							
102	60[18]							
346	63[19]							
2000	—	Komisja prawnicza . . .	3570	75	658	29	—	—
912	46[7]							
1000	—	Komisja historji filozofji						
		w Polsce	1151	38	151	38	—	—
1650	—	Atlas historyczny	15788	35	1714	78	—	—
8000	—[1]							
747	94[20]							
3675	63[7]							
1000	—	Komisja historji wojskowości						
275	20[7]	w Polsce	—	—	—	—	1275	20
2000	—	Kwartalnik Filozoficzny . .	1243	80	—	—	756	20
6200	—	Biuletyn Wydziału I i II .	6415	69	—	—	1018	51
1234	20[7]							
114144	44	Per saldo przekroczenie zł 8906·08	123050	52	18944	84	10038	76

[1] Subwencja Funduszu Kultury Narodowej. [2] Przeniesiono z fund. zapasowego Zarządu. [3] Przeniesiono z fund. Estreichera. [4] Subwencja Związku Miast Polskich na dzieło ś. p. J. Ptaśnika. [5] Subwencja Komitetu Obchodów Batorego i Sobieskiego na Księgę Batorego. [6] Subwencja Magistratu m. Krakowa na koszty wyd. tomu II Pomników prawa Rzpltej Krakowskiej. [7] Oszczędność z r. 1933. [8] Dar czł. dra Mańkowskiego. [9] Przeniesiono z fund. Bersona. [10] Nadto na książeczce wkładkowej Banku hipotecznego zł 400·— z daru Ormian lwow. [11] Przeniesiono z fund. Waltera. [12] Dotacja nadzwyczajna Wydz. I. [13] Zwrot kosztów druku pracy prof. J. Kowalskiego z fund. Wydz. I. [14] Subwencja Wydz. III na druk pracy p. Makowieckiego: Słownik botaniczny białoruski. [15] Przeniesiono z fund. Tomkiewiczówien. [16] Dar dra Dembińskiego na katalogowanie odpisów, zebranych przez ś. p. Cieszkowskiego. [17] Przeniesiono z fund. Brodczakowej. [18] Przeniesiono z fund. Kmity. [19] Przeniesiono z fund. Tow. popierania wydawnictw Akademji. [20] Instytut Bałtycki za diety dra Müncha.

WYDZIAŁ III

Preliminowano zł	Preliminowano gr	Przedmiot	Wydano zł	Wydano gr	Przekroczenie zł	Przekroczenie gr	Oszczędność zł	Oszczędność gr
47468	79	Wydział III	49127	53	—	—	14838	31
14884	58[1]							
500	—[2]							
700	—[3]							
110	76[4]							
301	71[5]							
4932	76	Komisja fizjograficzna . .	5046	39	—	—	1370	97
984	60[1]							
500	—[6]							
13498	45	Muzeum fizjograficzne . .	14705	95	1091	90	—	—
115	60[7]							
83997	25	Per saldo oszczędność zł 15.117·38	68879	87	1091	90	16209	28

[1] Oszczędność z r. 1933. [2] Zwrot z funduszu zapasowego subw., danej Komisji fizjogr. na badania naukowe. [3] Zwrot kosztów druku od funduszu Fedorowicza. [4] Przeniesiono z funduszu Kostaneckiego. [5] Przeniesiono z funduszu Spasowicza. [6] Przeniesiono z funduszu zapasowego Zarządu. [7] Za bilety wstępu do Muzeum.

WYDZIAŁ IV

Preliminowano zł	Preliminowano gr	Przedmiot	Wydano zł	Wydano gr	Przekroczenie zł	Przekroczenie gr	Oszczędność zł	Oszczędność gr
15100	—	Wydział IV	21505	89	—	—	241	53
6572	32[1]							
75	10[2]							
21747	42	Per saldo oszczędność zł 241·53	21505	89	—	—	241	53

[1] Oszczędność z r. 1933. [2] Subwencja na druk prac dokonanych z funduszu Tyszkowskiego.

ZESTAWIENIE

Przekroczenia z końcem roku 1934	zł	gr.
Niedobór w dochodach	78949	63
W wydatkach wspólnych administracyjnych	786	21
„ „ naukowych	1185	26
„ Wydziału I i II	18944	84
„ Wydziału III	1091	90
„ Wydziału IV	—	—
Razem . . .	100957	84

Oszczędności z końcem roku 1934	zł	gr.
W wydatkach wspólnych naukowych	19320	79
„ Wydziału I i II	10038	76
„ Wydziału III	16209	28
„ Wydziału IV	241	53
	45810	36
Per saldo przewyżka przekroczeń ponad oszczędności .	55147	48
Razem . . .	100957	84

Przedmiot	Przychód		Rozchód	
	zł	gr	zł	gr

II

1. Fundusz „Żywiec“

a) *Fundusz zakładowy*

Za grunty sparcelowane w Białej-Lipniku . . .	672	—	—	—
„ „ „ „ Sporyszu	18988	33	—	—
„ „ sprzedane w Brzeszczach	5000	—	—	—
„ „ „ „ Kaniowie	1600	—	—	—
Awans 31 grudnia 1934 r. w kapitale	166465	79[1]	—	—
Do przeniesienia .	192726	12	—	—

Przedmiot	Przychód		Rozchód	
	zł	gr	zł	gr
Z przeniesienia .	192726	12	—	—
Awans 1 stycznia 1934 r. w kapitale	—	—	185193	90
Koszty parcelacji gruntów w Białej-Lipniku . .	—	—	945	19
„ „ „ w Sporyszu	—	—	360	34
„ sprzedaży parceli w Brzeszczach	—	—	50	—
Budowa nowych grobel „ „	—	—	3500	—
„ nowego czworaka w Kaniowie	—	—	1794	99
Koszty prawne	—	—	460	90
„ podróży w sprawie lasów żywieckich . . .	—	—	420	80
	192726	12	192726	12

[1] Z tego funduszu pożyczono nadto na pokrycie przekroczeń z roku 1924 i 1925 kwotę zł 250.000.

b) *Fundusz obrotowy. Folwarki*

Czynsze dzierżawne: z Dziadowizny	15485	—	—	—
z Kaniowa	14082	82	—	—
ze Skidnia	12232	90	—	—
za polowania	2070	—	—	—
Za ziemiopłody i mleko	66375	11	—	—
„ ryby	38458	76	—	—
„ spirytus	15260	32	—	—
Zwroty z rku asekuracji	916	38	—	—
„ „ „ inwestycyj wodnych	70	02	—	—
„ „ wypłat gotówkowych	400	—	—	—
„ „ budowy czworaka w Kaniowie	1794	99	—	—
Zakupna dla folwarków (nawozy, nasiona, pasza, narzędzia, węgiel)	—	—	48753	20
Wypłaty gotówkowe dla folwarków	—	—	25570	—
Wydatki na inwestycje wodne	—	—	2273	70
Asekuracje	—	—	3733	59
Podatki i ciężary publiczne	—	—	16984	93
Koszty prawne	—	—	132	60
Administracja centralna	—	—	19079	16
Zakł. Ub. Prac. Um. i emerytury	—	—	1903	51
Darowizny	—	—	2111	50
Wydatki na budowę czworaka w Kaniowie . . .	—	—	1794	99
Przeniesiono do funduszu obrotowego P. A. U. . .	—	—	44809	12
	167146	30	167146	30

Przedmiot	Przychód		Rozchód	
	zł	gr	zł	gr
c) Fundusz obrotowy. Lasy				
Ze sprzedaży mater. tartego, drewna i artykułów ubocznych	180581	42	—	—
Za czynsze za rybołowstwo	500	—	—	—
„ „ z budynków	103	79	—	—
„ „ „ will profesorskich	2710	—	—	—
Zwroty z rku administracji	275	—	—	—
Wypłaty dla nadleśnictwa	—	—	143500	—
Zakupno części dla maszyn tartaku i smarów	—	—	5031	24
Wydatki na zboże, na ordynarje i pasze dla koni	—	—	650	25
Podatki i ciężary publiczne	—	—	1261	44
Asekuracje	—	—	3434	86
Zakł. Ubez. Prac. Umysł.	—	—	357	—
Administracja centralna	—	—	13553	22
Koszty prawne	—	—	199	60
Zwroty ze sprzedaży materjału tartego	—	—	890	61
Przeniesiono do funduszu obrotowego P. A. U.	—	—	15291	99
	184170	21	184170	21

2. Fundusz ś. p. Pawła Tyszkowskiego

a) Fundusz zakładowy				
Ze sprzedaży gruntów	3218	—	—	—
Awans 31 grudnia	169372	83	—	—
Awans 1 stycznia 1934 r.	—	—	171989	24
Koszty prawne	—	—	601	59
	172590	83	172590	83
b) Fundusz obrotowy				
Pozostałość 1 stycznia 1934 r.	220991	49	—	—
Czynsze dzierżawne:				
tartak w Huwnikach	4300	—	—	—
folwark w „	2858	75	—	—
„ „ Pakoszówce	10790	—	—	—
„ „ Sierakościach	6793	45	—	—
Do przeniesienia	245833	69	—	—

Przedmiot	Przychód zł	Przychód gr	Rozchód zł	Rozchód gr
Z przeniesienia .	245833	69	—	—
folwark w Zabłotcach	3000	—	—	—
„ „ Grabownicy Starzeńskiej	5182	51	—	—
„ „ Trójcy	404	39	—	—
„ „ Jamnie Górnej	400	—	—	—
„ „ Posadzie Rybotyckiej	40	—	—	—
Ze sprzedaży drewna i artykułów ubocznych . .	7465	34	—	—
Za brutta naftowe, gazy ziemne i sążniowe . . .	65846	66	—	—
Zwrot z rku administracji	161	85	—	—
Kupony	516	50	—	—
Przeniesiono do funduszu naukowego	—	—	50000	—
Wydatki gospodarczo-administracyjne	—	—	53371	57
„ na urządzenie młyna w Sierakościach . .	—	—	3843	70
20% do funduszu obrotowego P. A. U.	—	—	2820	26
Pozostałość 31 grudnia 1934 r.	—	—	218715	41
	328750	94	328750	94

c) *Fundusz naukowy*

Pozostałość 1 stycznia 1934 r.	17526	17	—	—
Otrzymano z funduszu obrotowego	20000	—	—	—
Klisze do prac	—	—	174	67
Wypłacono subwencje:				
Prof. Artwiński	—	—	1000	—
Prof. St. Dąbrowski	—	—	1000	—
Dr Finkel	—	—	500	—
Prof. Godlewski	—	—	2000	—
Dr Jaburek	—	—	250	—
Prof. Konopacki	—	—	1700	—
Dr Kowalczykowa	—	—	500	—
Dr Kowarzyk	—	—	1000	—
Prof. Lewkowicz	—	—	800	—
Dr Mierzecki	—	—	150	—
Prof. T. Marchlewski	—	—	550	—
Prof. Modrakowski	—	—	900	—
Prof. Oszacki	—	—	2897	40
Prof. Pawlas	—	—	1100	—
Prof. Pelczar	—	—	1000	—
Dr Pieczenko	—	—	800	—
Do przeniesienia .	37526	17	16322	07

Przedmiot	Przychód zł	gr	Rozchód zł	gr
Z przeniesienia .	37526	17	16322	07
Prof. Rose	—	—	2600	—
Dr Sierakowski	—	—	1100	—
Dr Skarzyński	—	—	400	—
Prof. Supniewski	—	—	1000	—
Dr Zakrzewski	—	—	1600	—
Pozostałość 31 grudnia 1934 r.	—	—	14504	10
	37526	17	37526	17

3. Fundusz ś. p. Władysława Józefa Fedorowicza

a) *Fundusz obrotowy*

Pozostałość 1 stycznia 1934 r.	126167	35	—	—
Z gospodarstwa rolnego	50366	57	—	—
„ „ lasowego	31255	83	—	—
Dywidenda od akcyj Cukr. w Przeworsku . . .	7485	—	—	—
Narosłe odsetki	4900	68	—	—
Przeniesiono do funduszu naukowego	—	—	30000	—
Wydatki gospodarczo-administracyjne	—	—	50391	89
Procent od legatu p. Janoszyny	—	—	6144	29
Raty pożyczki Banku Gosp. Kraj., Lwów . . .	—	—	3754	35
„ „ Tow. Kred. Ziemsk. Lwów . . .	—	—	5678	51
Zwrot „ Centrali Odbud. Galicji	—	—	1426	—
Za 10% od funduszu obrotowego P. A. U. . . .	—	—	11016	62
Pozostałość 31 grudnia 1934 r.	—	—	111763	77
	220175	43	220175	43

b) *Fundusz naukowy*

Pozostałość 1 stycznia 1934 r.	2730	21	—	—
Z funduszu obrotowego	30000	—	—	—
Stypendja	—	—	7140	—
Druk prac i honorarja	—	—	13430	34
Subwencja na druk inż. Kędziora „Roboty wodne i meljoracyjne“	—	—	1000	—
Tow. Leśnemu, Lwów, na druk pracy prof. Suchecki ego	—	—	250	—
Do przeniesienia .	32730	21	21820	34

Przedmiot	Przychód		Rozchód	
	zł	gr	zł	gr
Z przeniesienia .	32730	21	21820	34
Tow. leśnemu, Lwów, na druk pracy p. Kemmera	—	—	400	—
Redakcji Roczników Leśnych, Poznań, na druk pracy dra Fiericha	—	—	400	—
Nagroda konkursowa dra Ralskiego	—	—	600	—
Pozostałość 31 grudnia 1934 r.	—	—	9509	87
	32730	21	32730	21

III. Ważniejsze fundusze osobne

1. Fundusz na wydawnictwo podręczników humanistycznych

Ze sprzedaży podręczników	6044	42	—	—
Subwencja Fund. Kultury Narodowej na druk tomu II Kultury Słowian prof. Moszyńskiego	8569	50	—	—
Awans 31 grudnia 1934 r.	18256	69	—	—
Awans 1 stycznia 1934 r.	—	—	20392	55
Wydano na honorarja, druk i broszurowanie:				
Nitsch, Pisownia	—	—	2481	95
Moszyński, Kultura Słowian	—	—	9996	11
	32870	61	32870	61

2. Fundusz na wydawnictwo podręczników przyrodniczych

Pozostałość 1 stycznia 1934 r.	18192	84	—	—
Ze sprzedaży podręczników	4895	01	—	—
Reszta honor. za „Mechanikę“ prof. Zaremby . .	—	—	200	—
Wydano na honorarja, druk i broszurowanie:				
Łomnicki, Rachunek różniczkowy t. I	—	—	14466	40
Pozostałość 31 grudnia 1934 r, ...	—	—	8421	45
	23087	85	23087	85

3. Fundusz na wydawnictwo podręczników lekarskich

Pozostałość 1 stycznia 1934 r.	31516	46	—	—
Ze sprzedaży podręczników	206	45	—	—
Klisze	—	—	241	45
Pozostałość 31 grudnia 1934 r.	—	—	31481	46
	31722	91	31722	91

Przedmiot	Przychód				Rozchód			
	zł	gr	fr fr	cent	zł	gr	fr fr	cent
4. Fundusz obrotowy Bibljoteki Polskiej w Paryżu.								
Pozostałość 1 stycznia 1934 r.	514	59	—	—	—	—	—	—
Reszta subwencji zwyczajnej M. W. R. i O. P. z budżetu 1933/34 r.	6000	—	—	—	—	—	—	—
Subwencja M. W. R. i O. P. z budżetu 1934/35 . . .	6000	—	—	—	—	—	—	—
Subwencja M. S. Z.	—	—	144000	—	—	—	—	—
Subwencja M. S. Z. specjalna	—	—	39486	86	—	—	—	—
Przeniesiono z funduszu Czartoryskich	185	22	—	—	—	—	—	—
Przeniesiono z funduszu Estreichera	1	51	—	—	—	—	—	—
Przeniesiono z funduszu Gadona	98	53	—	—	—	—	—	—
Przekazane przez Polską Akademję Umiejętności . . .	—	—	—	—	9072	99	—	—
Przekazane przez M. S. Z. bezpośrednio	—	—	—	—	—	—	159486	86
Przekazane z M. S. Z. przez Konsulat paryski	—	—	—	—	—	—	24000	—
Rewizja katalogu rękopisów .	—	—	—	—	100	—	—	—
Koszty odczytów	—	—	—	—	118	30	—	—
Pozostałość 31 grudnia 1934 r.	—	—	—	—	3508	56	—	—
	12799	85	183486	86	12799	85	183486	86

Przedmiot	Przychód		Rozchód	
	zł	gr	zł	gr
5. Fundusz Ekspedycji Rzymskiej.				
Subwencja M. W. R. i O. P. z budżetu 1933/4 . .	11500	—	—	—
Subwencja M. W. R. i O. P. z budżetu 1934/5 . .	10000	—	—	—
Subwencja M. S. Z. na odczyty	6000	—	—	—
Subwencja z Funduszu Kultury Narodowej na druk aktów nuncjatury Bolognettiego	2955	05	—	—
Wpłacone bezpośrednio przez hr. A. Lanckorońskiego	1000	—	—	—
Dotacja z funduszu Wołodkowicza	432	—	—	—
Awans 31 grudnia 1934 r.	219	39	—	—
Do przeniesienia .	32106	44	—	—

Przedmiot	Przychód zł	gr	Rozchód zł	gr
Z przeniesienia .	32106	44	—	—
Awans 1 stycznia 1934 r.	—	—	92	34
Antoni hr. Lanckoroński na Ekspedycję Rzymską .	—	—	1000	—
Wydatki rzeczowe Stacji, (czynsz, remont, nadzór i urządzenie) oraz remuneracja bibljotekarza (11.550 lirów rocznie)	—	—	14586	88
Katalogowanie książek i diety pracowników (dział historji sztuki)	—	—	1841	48
Akta nuncjatury Bolognettiego: druk i honorarja	—	—	7140	80
Druk Monumenta Vaticana	—	—	776	—
Odczyty	—	—	5913	92
Przewóz bibljoteki ś. p. Gubrynowicza do Rzymu .	—	—	395	94
Ekspedycja rzymska: ks. Żywczyński	—	—	359	08
	32106	44	32106	44

6. Unje Międzynarodowe

Subwencja M. W. R. i O. P. z budżetu 1933/4 .	40000	—	—	—
„ „ „ „ 1934/5 .	20000	—	—	—
Awans 1 stycznia 1934 r.	—	—	1499	74
Wkładki do Unij	—	—	8410	91
Podróże i diety za udział w zjazdach Unij i Komitetów Narodowych	—	—	8397	80
Wydawnictwa	—	—	8997	20
Wydatki kancelaryjne	—	—	1800	—
Komitet Narod. Geodez.-Geofiz.	—	—	3000	—
Pozostałość 31 grudnia 1934 r.	—	—	27894	35
	60000	—	60000	—